Hanımlar için

Hadis-i Şerif Dersleri

Hazırlayan:
Necmeddin Salihoğlu

rauza

بسم الله الرحمن الرحيم

© Bu kitabın her hakkı saklıdır. Ancak ticari olmayan alıntı ve kopyalar serbesttir.

Ravza Yayınları

Hanımlara Özel Dersler: 2

Hanımlar İçin
HADİS-İ ŞERİF DERSLERİ
Necmeddin Salihoğlu

© Ravza Yayınları
Sertifika No: 16480

ISBN: 978-605-4818-91-4

Yayın Yönetmeni
Mustafa Kasadar

Tashih
Rabia Adviye

Sayfa Düzeni
DBY Ajans

Kapak Tasarım
Sercan Arslan

1. Baskı: İstanbul, 2015

Baskı/Cilt
Ravza Yayıncılık ve Matbaacılık
Kale İş Merkezi No: 51-52
Davutpaşa / İstanbul
Tel: 0212 481 94 11

Büyük Reşitpaşa Cad. No:22/42
Vezneciler - Eminönü / İstanbul
Tel. 0212 528 46 17
Fax. 0212 514 27 31
www.ravzakitap.com
ravzasiparis@hotmail.com

Hanımlar İçin

Hadis-i Şerif Dersleri

Necmeddin Salihoğlu

ravza YAYINLARI

İçindekiler

Okuma Parçaları Listesi 7
Önsöz 9
Muhtasar Hadis Usulü 13

1. Ders: Ameller Ancak Niyetlere Göredir 19
2. Ders: İman Esasları 28
3. Ders: Allah İçin Sevmek ve Allah İçin Buğzetmek 33
4. Ders: Sünnet ve Bid'at 39
5. Ders: Sahabe-i Kiram'ın Dindeki Yeri 46
6. Ders: Allah Teâlâ'ya İsyan Hususunda Kula İtaat Yoktur 54
7. Ders: Müslümanların Birbirini Sevmesi 57
8. Ders: İlmin Farziyeti ve Fazileti 62
9. Ders: İlim ve Rızık Aramak İçin Sabah Erkenden Kalkmak 68
10. Ders: Evliliğe Teşvik ve Evlilikte Dindar Olanının Tercih Edilmesi 71
11. Ders: Kadınlara İyi Davranmak 83
12. Ders: Tesettür (Müslüman Kadının Örtüsü) 87
13. Ders: Moda ve Taklit 90
14. Ders: Saliha Kadın 94
15. Ders: Cennetlik Kadın 98
16. Ders: Cami ve Kadın 106
17. Ders: Kadın ve Evi 111
18. Ders: Zina 115
19. Ders: Gözleri Haramdan Sakındırmak 120
20. Ders: Halvet (Kadınla Erkeğin Bir Odada Yalnız Kalması) 125
21. Ders: Kadının Kocasının Çağrısına Uyması ve İzinsiz Nafile Oruç Tutmaması 131
22. Ders: Dövme Yaptırma, Kaş Aldırma ve Tırnakları Uzatma 138
23. Ders: Cehennemliklerin Çoğu Kadınlar 141
24. Ders: Kadınların Hamamlara Girmekten Sakındırılması 145

25. Ders: Kadın Fitne midir? 153
26. Ders: Süslenerek ve Parfüm Sürünerek Evin Dışına Çıkan Kadının Durumu 156
27. Ders: Giyinik Çıplaklar 159
28. Ders: Erkekleşen Kadınlar 162
29. Ders: Şarkı ve Türkü Söylemek 173
30. Ders: Erkeklerle Tokalaşma 176
31. Ders: Kadın-Erkek İhtilatı 180
32. Ders: Kız Çocuğu Büyütmenin Fazileti 185
33. Ders: Ölüye Ağıt Yakma Yasağı 193
34. Ders: Merhametsiz Kadının Sonu 196
35. Ders: Zayıfa ve Yetime Bakmanın Fazileti 198
36. Ders: Anne ve Babaya İyi Davranma 201
37. Ders: Akrabalık Hukukunu Gözetmek 211
38. Ders: Güzel Ahlak 214
39. Ders: Tecessüs (Gizlilileri Araştırma) ve Zandan Sakınma 218
40. Ders: Kadının Tek Başına Yolculuk Yapması 221
41. Ders: Hayâ İmandandır 226
42. Ders: Sır Saklamak 229
43. Ders: Müslümanların İhtiyaçlarını Katşılamak 233
44. Ders: Müslümanların Ayıplarını Örtmek 237
45. Ders: Aile ve Çocuk Eğitimi 244
46. Ders: Komşularla İyi Geçinme ve Onlara İkramda Bulunma 250
47. Ders: Çocuk Doğurmanın Önemi ve Çocuğu Ölen Annenin Kazanacağı Mükâfat 254
48. Ders: Karı-Koca Arasını Bozmak 259
49. Ders: Buğz, Hased ve Kin Gütmenin Yasak Oluşu 267
50. Ders: Tevbe 270
51. Ders: Müslüman Kadının Musibetlere Karşı Sabrı 273
52. Ders: Cemaate Bağlı Kalmak ve Müslümanların Liderlerine Biat ve İtaat Etmek 276

Günlük Hayatımızla İlgili Dualar 287
el-Esmâ'ül Hüsnâ 293

Okuma Parçaları Listesi

1. Kul Hakkı 51
2. Şeytanın Düşmanlığı 79
3. Emri bi'l-Ma'ruf ve Nehyi ani'l-Münker (İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırmak) 103
4. Tûl-i Emel 128
5. Gıybet (Dedikodu) ve Koğuculuk 149
6. Yuvayı Kuran Dişi Kuştur 167
7. Kadınla İlgili Batıl İnanç 189
8. Mut'a Nikâhı 207
9. Fakirleri Ağırlamanın Fazîleti 223
10. Giyimde Hayâ ve Takva Çizgisi 240
11. Ölümü Hatırlamak 263
12. Resûlullah (s.a.v.)'in Vefatı 281

Önsöz

Bismillahirrahmanirrahim.

Bizleri İslam ile şereflendiren Yüce Rabbimize sonsuz hamd ve senalar olsun. Salât ve selam; hayat rehberimiz, Efendimiz, Peygamberimiz Muhammed Mustafa sallallâhu aleyhi ve sellemin, onun pak ehli beytinin ve bütün ashabının üzerine olsun.

İlk cahiliyyenin namus ve şerefini ayaklar altına aldığı kadın, İslam'ın gelmesiyle birlikte asıl kimliğine kavuşmuş, muhtaç olduğu sevgi ve saygıyı İslam'ın şekillendirdiği aile yuvasında bulmuştur.

İslam'la şereflenen kadın, zevce olarak, anne olarak, kız çocuk olarak, kız kardeş olarak, hala ve teyze olarak en derin saygıyı görmüştür. Kadın İslam'ın yeryüzüne egemen olduğu uzun asırlar boyunca Müslüman toplumlar içerisinde gayet mutlu bir hayat sürmüştür. Ama ne yazık ki son asırda batılılaşma denaetinin İslam dünyasına büyük bir hastalık şeklinde sirayet etmesi neticesi tekrar ilk cahiliye devrinde olduğu gibi açılıp saçılmaya ve müteberrice bir kadın olarak sokaklarda, çarşı ve pazarlarda dolaşmaya başlamıştır. Bunun neticesi olarak da evinin sultanı olarak sefa sürmek yerine fabrikalarda, mağazalarda, devlet dairelerinde cefa çeker olmuştur.

Sözde %99'u Müslüman olan bu ülkenin sokaklarına bir bakınız. Menhiyyatın (yasakların) bu kadar aleni işlendiği halkı Müslüman olan bir başka ülke gösterilebilir mi? Çıplaklık ve müstehcenlik had safhaya ulaşmıştır. Birahaneler, içkili lokantalar, içki satan bakkal ve marketler mantar gibi bitiyor. Yalan, talan, gösteriş, gıybet, israf, kendini beğenme, başkalarını hor ve hakir görme ve benzer hastalıklar almış başını gidiyor.

Yeni yetişen nesiller maalesef Asrı Saadet iklimini soluyarak değil batının -kendini de yok eden- ahlaksız yaşam şeklini taklit ederek hayata atılıyorlar.

Cahiliyye adet ve geleneklerinin her geçen gün daha fazla boy göstermesi sonucu aile yuvasının herkesi kuşatan ve birbirine sımsıkı bağlayan o müşfik havası dağılmış ve aile fertleri aynı çatı altında adeta mecburen yaşayan ve birbirine zoraki tahammül eden bağımsız bireyler haline gelmişlerdir. Tabii kalplerin parça, parça olması sonucu Yüce Allah da o yuvalardan rahmet ve merhametini kaldırmıştır. Nitekim bu rahmetin kalkması sonucu bu gün evlerin çoğu adeta yangın yerine dönüşmüştür. Bu adı konmamış bir azap ve bir beladır. Bu, dünyayı öncelemenin ve ahirete taalluk eden amelleri ötelemenin belasıdır. Bu, İslama sırt dönerek cahiliyye yaşam tarzını ferdi ve sosyal hayata taşımanın bir belasıdır. Ama maalesef çoklarımız bunun farkında dahi değildirler.

Cahiliyye adet ve geleneklerinden en çok kadın çekmiş olmasına rağmen maalesef yine de en çok kadın bu adet ve geleneklere iltifat etmektedir. Esasen İslami hayat kadın için bir zırhtır. Kadını koruyan ve ona saygınlık kazandıran bu koruma kalkanı işlevsiz hale getirildiği oranda kendisine karşı beslenen saygı ve sevgiyi yok etmekte ve o yüksek mevkiini sıradanlaştırmaktadır.

İlk cahiliye toplumunda dahi hür kadınlar bir takım ahlaksızlıkları kendilerine yakıştırmazlardı. Tarih kitaplarında okuduğumuz iffetsizlikleri daha çok bu işi kendisine meslek edinmiş evli olmayan kadınlar ve cariyeler işlerlerdi. Nitekim Mekke'nin fethi esnasında Müslüman olan Ebu Süfyan (r.a.)'ın karısı Hind b. Utbe biat etmek için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin huzuruna geldiğinde Allah Resulü kendisinden "zina etmemek" üzere söz almak isteyince Hind b. Utbe buna şaşırmış ve kendisini şöyle demekten alamamıştır: "Ey Allah'ın Resulü! Hiç hür kadın zina eder mi?" Yani " zina zaten hür kadının yapacağı bir iş olmayacağı için bunun için söz vermeye de gerek yoktur" demek istemiştir. İşte hepimizin lanetlediği cahiliyye toplumundaki hür ve evli kadının iffet anlayışı bu idi. Bir de çağdaş cahiliyyenin hâkim olduğu günümüze bakınız. Bunun için bir şey söylemeye gerek bile yok. Herkes etraflarında ne kadar çok aşağılık insanın var olduğunu görüyor ve duyuyor.

Batılı devletler bu gün içinde debelendikleri çukurdan kurtulmak için trilyonlar harcarlarken maalesef Müslüman milletler bu felaketi

göremememekte ve bu bataklığa adeta gönüllü olarak saplanmaktadırlar. Kadınıyla erkeğiyle bir taklitçilik hastalığı almış başını gidiyor. Ancak Ümmetinin bu hallere düşeceğini ta 1400 sene evvelinden Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem haber vermiştir. Ebu Saîd el-Hudrî (r.a.) hazretlerinin rivayet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Sizler karış karış, arşın arşın sizden öncekilerin yolunu takip edeceksiniz. Onlar keler deliğine girecek olsalar siz de onları takib edeceksiniz."

Sahabeler: "Ey Allah'ın Resulü! Yahûdiler ve Hıristiyanları mı kasdediyor sunuz? diye sorunca Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: **"Ya başka kimler olacaktı?"** (Buhari, Müslim)

Tabii olanlara üzülmemek elde değil ama sadece olayları bir at spikeri gibi aktarmanın da sadra şifa olacak yanı yoktur. Bu gidişata dur demek için herkes işin bir ucundan tutmalı ve adeta bir seferberlik ilan edilerek bu yozlaşmaya karşı topyekün bir karşı duruş sergilenmelidir. Bu da ancak halkımızın her ferdini tam bir islami eğitimden geçirmek suretiyle sağlanabilecek bir başarıdır. Bunun için de bir takım projlere ve eğitim dokümanlarına ihtiyaç vardır.

HANIMLAR İÇİN HADİS-İ ŞERİF DERSLERİ adı altında hazırlanan bu çalışma işte böyle bir niyet ve gayretin ürünüdür. Daha önce yayımladığımız "**Hanımlar İçin Tefsir Dersleri**" isimli çalışmanın da bir devamıdır. Aile bireyleri kendi aralarında bir araya gelerek bu kitaplardan gerek bilgi ve gerekse ahlaki ve manevi terbiye açısından çok büyük istifade sağlayacakları gibi, hanımlar da kendi aralarında bir ders mantığıyla okumak suretiyle de yararlanabilirler. Zira bu kitap serisinin öncelikli hedeflerinden birisi de yitirmiş olduğumuz değerlerin aile hayatımıza yeniden kazandırılmasıdır.

Kitaba alınan Hadis-i şeriflerin izahları hususunda temel Hadis kaynaklarımızın yanında çok sayıda özel saha kitapları ve makallerden de istifade edilmiştir. Ancak onların tamamını burada zikretme imkanı yoktur. Bunlar arasında en çok istifade ettiğimiz ve başkalarının da mutlaka okumalarını arzuladığımız Türçe olarak yazılmış isimlerini zikrederek yetineneceğiz. Bunlar şunlardır:

1- Sahih-i Buhari Muhtasarı Tecrid-i Sarih Terceme ve Şerhi / Ahmed Nâim, Kamil Miras.

2- Sahih-i Müslim Teceme ve Şerhi / Ahmed Davudoğlu

3- Sünen-i Ebu Davud Terceme ve Şerhi / Necati Yeniel

4- Sünen-i İbni Mace Terceme ve Şerhi / Haydar Hatipoğlu

5- Riyazüs Salihin Şerhi / Raşid Küçük, M. Y. Kandemir, İ. L. Çakan

Kur'an-ı Kerim ve Hadis-i Şerifler elbetteki İslam fıkhının iki ana kaynağıdır. Ancak pek tabii ki bu iki ana kaynaktan hüküm çıkarmak, "şu helaldir veya şu haramdır" diyebilmek ilmi bir liyakat gerektirir. Bu nedenle gerek Kur'an-ı Kerim'in âyetlerinin ve gerekse Hadis-i Şeriflerin bir kadı edasıyla değil; daha çok ders ve ibret almak, ahiret amellerine yönelmek amaçlı okunması lazım gelir. Çünkü bu işi yapan müctehid imamlar hüküm çıkarırken Kur'an-ı Kerim'in âyetlerinin ve Hadis-i Şeriflerin tümünü birden göz önünde bulundurarak ve ilmi bakımdan mutlak müctehidlik derecesine ulaşmış olarak ictihad etmişler ve nihai bir kanaata vardıklarında bunu açıklamışlardır. Bunu yaparken de keyfi olarak değil, kendilerince belirledikleri bir metoda bir mikyasa göre hareket etmişlerdir. Müctehid imamların kullandıkları bu metodlar daha sonra "Fıkıh Usulü" ismini alarak bir ilim dalı olmuştur.

Bu kitabı hazırlarken daha çok kadın içerikli Hadis-i Şerifler seçilmeye dikkat edilmiştir. Bununla birlikte; Müslüman hanımlara sahih bir iman, iffet, güzel ahlak, dava şuuru, salih ameller işlemeye teşvik ve benzeri konuları içeren Hadis-i şeriflerin seçilmesine de gösterilmiştir. Fıkhi konular ise bu serinin mütemmimi olan "HANIMLAR İÇİN İLMİHAL DERSLERİ" adıyla yayımlanacak kitaba bırakılmıştır.

Yine, ilk kez Hadis-i Şerif okuyacak olanların kitaptan daha iyi istifade etmelerini sağlamak için kitabın başına "Muhtasar Hadis Usulü" başlığı altında herkes için çok lüzumlu olan kısa ve özlü bir usul bilgisi eklenmiştir.

Yapılan çalışmadan yaratıcının razı ve biz yaratılanların da müstefid olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Necmeddin Salihoğlu
06.02.2015 - Cuma
Fatih - İstanbul

Muhtasar Hadis Usulü

1- Hadis Nedir?

Hadis en kolay tanımıyla "Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin sözü" demektir. Çoğulu ise "ehadis" tir.

Terim olarak ise; Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin söz, fiil ve takrirleri (onayları / ashâbının yaptığını görüp de reddetmediği davranışları) dır.

2- Hadis ve Sünnet

Başlangıçta hadis "Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin sözü" sünnet ise "Resûlullah'ın uygulamaları" anlamında kullanılmışsa da daha sonra her iki kelime de aynı muhteva için kullanılan iki ayrı terim olarak kullanılmıştır. Bunun için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemden bize ulaşan her şeye sünnet veya hadis denmektedir. Artık bugün hadis deyince sünnet, sünnet deyinceda hadis anlaşılmaktadır. Sünnetin çoğulu ise "sünen" dir. **Sünnet**, Kur'ân'ın açıklayıcısı olduğu için Kur'ân-ı Kerîm'den hemen sonraki ikinci delildir.

"Sünnet, Kur'an-ı Kerîm'le birlikte İslam'ın iki temel direğinden biridir. Sünnet olmadan İslam düşünülemez. Sünnet; Sevgili Peygamberimiz sallallâhu aleyhi ve sellemin "peygamberlik hayatı boyunca, takip ettikleri yol, hareket tarzı ve yaşayış şeklidir." (A. Aydınlı; Hadis Istılahları Sözlüğü)

3- Hadisin Yapısı:

Hadis iki bölümden oluşur. Birinci kısma "sened" ikinci kısma da "metin" denir.

Sened: Birinin diğerinden alıp nakletmesi şartıyla Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme ulaşıncaya kadar o hadisi nakleden ravilerin isimlerinin sıralandığı kısımdır. Bu şekilde hadisin bize kimler tarafından ulaştırılmış olduğunu öğrenmiş oluruz.

Metin: Hadis'in asıl kısmını teşkil eder. Senedin kendisinde son bulduğu kısımdır. Asıl hadiste zaten senedin peşinden gelen bu kısımdır. Yani metindir.

4- Kaynağına Göre Hadis'in Çeşitleri:

a*) Kudsi Hadis*: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin bazı hadisleri "*Allah Teâlâ şöyle buyuruyor*" şeklinde başlar. Bu kelimelerle başlayan hadislerin manasının Allah Teala tarafından Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin gönlüne ilham edildiği dikkate alınarak bunlara "Kudsi Hadis" denmiştir.

b) *Merfu Hadis:* Peygamber sallallâhu aleyhi ve selleme açıkça veya dolaylı olarak nisbet edilen "Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu" veya "şöyle yaptı" diye başlayan hadislerdir.

c) *Mevkuf Hadis: "*Falan kimse şöyle söyledi" veya "şöyle yaptı" diye başlayıp senedi Resululah sallallâhu aleyhi ve selleme kadar ulaşmayıp sahabe de kalan hadislere "mevkuf hadis" denir. Bunlar Ashab-ı Kiram'ın söz, fiil ve takrirleridir.

5- Ravi Sayısına Göre Hadisin Çeşitleri:

a) Mütevatir Hadis: Sahabeden itibaren her devirde yalan üzerinde birleşmeleri aklen düşünülemeyecek topluluklar tarafından rivayet edilen hadistir. Mütevatir hadis ikiye ayrılır.

l-Lafzî Mütevâtir: Senedin başından sonuna kadar her tabakada bütün ravilerin aynı lafızlarla rivayet ettikleri hadistir.

ll- Manevî mutevâtir: Sözleri arasında farklılık bulunmakla birlikte muhtevaları aynı olan rivâyetlere "manevi mütevatir" denir. Beş vakit namaz, oruç, zekât, hac gibi ibadetler hep manevî mütevâtir derecesindedir. Meselâ, Hz. Peygamber'in dua ederken ellerini kaldırdı-

ğına dair yüz kadar hadis rivayet edilmiştir. Ancak bunlarda müşterek olan taraf ellerin kaldırılmasıdır ve bu yönü mütevâtirdir.

Mütevâtir hadisler kesin bilgi ifade ederler ve Akâid konularında bile tek başına delil sayılırlar. Bu yüzden mütevâtir olan hadisi inkâr eden küfre girer. Çünkü böyle bir haberi inkâr etmek, Peygamberi inkâr demektir. O da şüphesiz küfürdür.

b) Ahad Hadis: Râvî sayısı bakımından mütevâtir derecesine ulaşmamış hadîslere "ahad hadis" denir.

c) Meşhur Hadis: Başlangıçta bir-iki kişi tarafından rivayet edilmişken daha sonraki devirlerde tevatür derecesine ulaşan hadislere denir.

6- Sıhhat Derecesine Göre (Delil Olması Açısından) Hadisin Çeşitleri:

Hadislerin delil olmaları sıhhat (sağlamlık) derecesine bağlıdır. Hadisler güvenilir olup olmama yönünden üç kısma ayrılırlar. Sahih, Hasen ve Zayıf.

a) Sahih Hadis: Adalet ve zabt sahibi (ilahi emirleri yerine getirip yasaklardan kaçınan ve hadisi başkasına rivayet edinceye kadar hocasından aldığı gibi koruyan ravilerin muttasıl (kesintisiz) bir senetle rivayet ettikleri şaz (güvenilir ravilerin rivâyetlerine ters düşmeyen) ve muallel (senette ve metinde gizli bir kusursu) bulunmayan hadistir.

Sahih hadisle amel etmek, zorunlu olan bir hususdur. Alimlerin ittifakına göre, şartlarını taşıyan Sahih bir hadis, işitende bilgi ve kat'î kanaat meydana getirir ve kişinin, hadisin gereği ile amel etmesini zorunlu kılar.

b) Hasen Hadis: Ravisi zabt açısından biraz kusurlu olan hadistir. Sıhhat bakımından sahihten aşağı bir mertebede bulunan hasen hadis dînî konularda delil olma açısından sahih gibidir. Hatta bazı âlimlere göre rivayet tarîki çok olursa sahih bile sayılır. Nitekim Tirmizî, Ebu Davud, el-Hâkim, İbn Hibbân ve İbn Huzeyme gibi hadis âlimleri, sahih hadisleri toplamak üzere tasnif ettikleri kitaplarına hasen hadisleri almakta bir mahzur görmemişlerdir. Bu alimler, her ne kadar hasen hadisleri kitaplarına almışlarsa da yine de onun sahih hadisle bir olmadığı, ondan aşağı seviyede bulunduğu görüşündedirler.

c) Zayıf Hadis: Sahih ve Hasen hadisin şartlarını taşımayan hadislere "zayıf hadis" denir. Bu şartlar; 1) Kesintisiz bir sened, 2) Râvîlerin

adaleti (doğruluğu), 3) Râvîlerin zabt (ehliyet) sahibi olup çok yanılan ve gâfil olmaması, 4) Meçhul olmaması, 5) Hadisin şaz olmaması, 6) Muallel olmamasıdır.

Sayılan bu şartlardan bir kısmı ya da tamamını ihtiva etmeyen hadis, zayıf ismini alır ve şartlar eksildiği ölçüde hadisin zayıflığı da artar.

7- Sahih Hadis'in Kısımları:

Sahih hadisler için yapılan dereceler yedi kısıma ayrılmıştır:

1. Buhârî ve Müslim'in ittifakla rivayet ettiği hadisler. Bunlara "müttefakun aleyh" denir.

2. Buhârî'nin yalnız başına rivâyet ettiği hadisler.

3. Müslim'in yalnız başına rivâyet ettiği hadisler.

4. Her ikisinin de şartlarına uygun olmakla birlikte Buhârî ve Müslim'in kitaplarına almadıkları hadisler.

5. Buhârî'nin şartlarına uygun olmakla birlikte kitabına almadığı hadisler.

6. Müslim'in şartlarına uyduğu halde kitabına almadığı hadisler.

7. Diğer hadis imamlarına göre sahîh olan hadisler.

8- Hadis'in Dindeki Yeri

İslam'da Kur'an-ı Kerim'den sonra ikinci şer'i delil hadi-i şeriflerdir. Şüphesiz ki Kur'an âyetlerini en iyi anlayan ve yaşayan vahyin kendisine indirildiği Allah Resulüdür. Bu sebeple sünnet yani hadisler Kur'an'ın doğru bir şekilde anlaşılması için de vazgeçilemez bir kaynaktır.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi nazarı dikkate almadan Müslüman olunamayacağı gibi sünneti dikkate almadan da Müslüman olunamaz. Zira Allah Resulü yaşayan bir Kur'an'dır. Kur'an'ı Kerim'in âyet ve sûreleri kelime ve sesler demek olup peygamberin amel ve ahlakı ise o âyet ve sûrelerin mana ve tefsirleridir.

Kur'an, İslam'ın koyduğu kanun, sünnet ise onun uygulamasıdır. Müslüman işte bu uygulamaya karşı bizzat kanunun kendisine gösterdiği hassasiyeti göstermekle mükelleftir. Allah Teâlâ, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin emrettiği ve yasakladığı hususlarda kendisine uyulmasını emretmiştir. Çünkü o (Peygamber) emrederken ve nehyederken heva ve hevesinden konuşmaz. Aksine ona itaat bizzat Allah'a itaattir.

(Bkz. Nisa, 80, Nahl, 44; Haşr, 7) Allah (c.c.) onu, şüphesiz kendi adına konuşması için seçmiştir. O halde Allah (c.c.)'ın söylediği şeylerin muradını ondan daha iyi kim anlayabilir? Şüphesiz Peygamberimizin izinde yürümek tamamıyla hayırdır, Hayrın ta kendisidir. Bu yüzden de Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellemin sünneti, Allah'ın kendisini onunla şereflendirdiği kitabın yanı sıra şeriatın da kaynağıdır. (Said Havva, El-Esas Fi's-Sünne, I/23, 24, Aksa Yay. İst. 1991)

İmam Şafii (rh) "Peygamber ancak Allah'ın helal kıldığını helal, haram kıldığını haram kılmış ve öylece tebliğ etmiştir. Hal böyle olunca teşriin iki kaynağı kitap ve sünnettir." Demiştir. (İmam Şafii, er-Risale, 21)

"Sünneti inkâr etme fitnesi İslam tarihinde ilk önce ikinci hicri asırda ortaya çıktı. Bunu çıkaranlar Hariciler ve Mu'tezile idi.

Hariciler böyle bir şeye gerek duydular, çünkü Müslüman toplumda anarşiyi engelleyen, bu toplumu belli bir düzen ve belli kurallar üzerinde kuran Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin sünnetiydi. Bu nedenle hariciler hadislerin doğruluğundan şüphe ve sünnetin uyulmaya layık oluşunun inkâr edilmesi gibi iki yönlü bir politika izlediler.

Mu'tezile de buna gerek duydu. Çünkü Acem ve Yunan felsefesiyle karşılaşınca İslami akide, usul ve hükümleriyle ilgili olarak zihinlerde doğmaya başlayan soruları iyice anlamadan şöyle ya da böyle çözmek istiyorlardı. Onlar felsefe yoluyla gelen her şeyi tamamen aklın ve akılcılığın gereği saydılar ve saptılar.

Bu iki fitnenin amacı ve tekniği aynıydı. Onların amacı, Kur'an'ı onu getirenin sözlü ve pratik yorumlama ve açıklamalarından ve Allah'ın Peygamberinin kurmuş olduğu düşünce ve hareket düzeninden soyutlayarak mücerret bir kitap haline getirmek ve onun gelişi güzel te'vilini yaparak İslam etiketini taşıyan başka bir düzen kurmaktı. Bu amaç için benimsedikleri iki hedef vardı. Birincisi Hadislerin Peygamber sallallâhu aleyhi ve selleme aidiyeti hakkında kuşku uyandırmak. İkincisi ise eğer ona aitse bile onlara uymamız gerekmediği, uygulamamızın şart olmadığı kuralını ortaya koymak.

Bu iki fitnede bir süre sonra öldü. Hicri üçüncü yüzyıldan sonra gelen yüzyıllarda İslam dünyasında bu fitneden eser kalmadı.

Ondört asır önce ortaya çıkıp yok olmuş fitneyi bu gün tekrar gün yüzüne çıkarmaya çalışmak İslam düşmanlığından ya da İslam düşmanlarına piyonluktan başka bir şey değildir. Özelikle müsteşriklerin ortaya attığı bu tür iddialara karşı Müslümanların uyanık olmaları gerekmektedir.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Kur'an'ı ümmetine emanet ettiği gibi, sünnetini de ümmetine emanet etmiştir. "Size iki şey bırakıyorum, onlara sımsıkı sarıldığınız sürece yolunuzu şaşırmazsınız: Allah'ın kitabı ve Resûlünün sünneti" (Muvatta, Kader 3)

Sünnet etrafında kopartılan fırtınaların asıl hedefi mü'minlerin hadis-i şeriflere olan itimadını temelden sarsarak islam adına şu ana kadar gelen bütün ilmi birikimi reddedip yeni bir din anlayışını egemen kılmaktır. Hafazanallah eğer bu teşebbüs hedefine ulaşırsa ortada din namına birşey kalmıyacaktır. Bizler Kur'an-ı Kerim'e sahip çıktığımız gibi sünnet-i Mutahhara'ya da sahip çıkmak ve korumak zorundayız.

Laik düzen taraftarlarının "Kur'an'daki İslam" şeklinde bir sloganın arkasına saklanmaları aslında sünneti inkar fitnesinin nerelerden beslendiğini ve kimlere hizmet ettiğini açıkça göstermektedir.

Sanki asırlar boyunca başta müctehid imamlar olmak üzere islam uleması Kur'an-ı Kerim'e müracaat etmeden hüküm çıkarmış da bu abdestsiz ve namazsızlar bugün Kur'an'a yeniden dönüş çağrısı yapmaktadırlar. Bu tamamen bir oyundur. Hedefi ise islamı parçalayıp yok etmektir.

İlmi hiçbir müktesebatı olmayan rahle-i tedristen geçmemiş, bir hoca efendinin dizinin dibine oturmamış, ağzı laf yapan bir takım din tüccarlarının hadis-i şeriflere ve mezhep imamlarına saldırmalarına şaşmamak gerekir. Zira onlar içlerindekini sızdırmaktalar. İçlerinde Allah Resulünün bıraktığı mirasa, Sahabe-i Kiram'ın yaşadığı müslümanlığa itirazları vardır. Laik hayat onları esir almıştır. Bunun için de Hadis-i Şerif'lere ve onlardan çıkan İslam Fıkhı'na düşmanlıkları dinmemektedir.

1. DERS

Ameller Ancak Niyetlere Göredir

١- عَنْ عُـمَرَ بنِ الـخَطَّابِ ﷺ قالَ: سَمِعتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يقُولُ:

إِنَّمَا الأَعْمَالُ بِالنِّـيَّاتِ، وَإِنَّـمَا لِكُلِّ امْرِىءٍ مَا نَـوَى، فَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُـهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِهِ، فَهِجْرَتُهُ إِلَى اللهِ وَرَسُولِـهِ، وَمَنْ كَانَتْ هِجْرَتُهُ لِدُنْـيَا يُصِيبُهَا، أَوِ امْرَأَةٍ يَنْـكِحُهَا، فَهِجْرَتُهُ إِلى مَا هَاجَرَ إِلَيـهِ

1- Ömer b. Hattab radıyallâhu anh diyor ki: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işittim:

"**Ameller ancak niyetlere göredir; herkesin niyeti ne ise eline geçecek odur. Kimin hicreti, Allah ve Resulü (rızası ve hoşnutlukları) için ise, onun hicreti Allah ve Resulüne yöneliktir. Kim de nail olacağı bir dünya veya nikâhlanacağı bir kadından ötürü hicret etmişse, onun hicreti de hedeflediği şeye göredir."** (Buhari; Müslim, 1907; Ebu Davud, 2201; Tirmizi, 1647)

Açıklama:

Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellemin Müslümanlara Medine'ye hicret etmeleri emrini vermesinden sonra Ümmü Kays isimli hanım sahabe Medine'ye hicret etmek istediği esnada kendisiyle evlenmek isteyen bir talipli çıkmıştır. Ümmü Kays ona: "Eğer benimle Medine'ye hicret edersen seninle orada evlenirim." der. Bu kişi Medine'ye hicret etmeye gönlü olmadığı hâlde, sırf Ümmü Kays'la evlenmek için Medine'ye hicret eder ve orada evlenir. Bu nedenle de bu kişiye; "Muhaciru Ümmi Kays" (Ümmü Kays'ın muhaciri) lakabı takılmıştır. Durum Hz. Peygambere ulaşınca Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem bu hadis-i şerifi söylemiştir.

İmam Beyhakî, niyet hadisinin, ilmin üçte birini oluşturduğunu söylemiş ve şöyle demiştir: "Kulun kesbi (kazandıkları), ya kalbiyle ya diliyle ya da uzuvlarıyladır. İşte niyet, bu üç kısımdan biri ve en üstünüdür. Çünkü niyet bazen müstakil bir ibadet olduğu hâlde, diğerleri ibadet boyutu kazanabilmek için ona muhtaçtır. İşte bu sebepten dolayı Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "**Müminin niyeti amelinden hayırlıdır.**" Buyurmuştur.

Niyet, bir işi Allah rızâsı için yapmayı kalbden geçirmektir. İş ya kalble, ya dille veya diğer organlarla yapılır. Kalbimizle yaptığımız işler, niyet ve düşüncelerimizdir. Dilimizle yaptıklarımız konuşmalarımızdır.

Organlarımızla yaptığımız işler de fiil ve davranışlarımızdır. Sözler ve davranışlar çoğu zaman niyete bağlı olduğu için, iyi niyet bazan başlı başına bir ibadet olur.

"Ameller yâni yapılan işler niyete göre değer kazanır" sözü, çoğu zaman organlarımızla yaptığımız işleri kapsar. Yoldaki bir taşı, insanlara zarar vermesin düşüncesiyle ve sevap kazanmak ümidiyle kaldırıp atmak bir ibadet sayılır. Birinin malını meşrû olmayan yollardan elde etmeye karar vermişken, Allah korkusuyla bu düşünceden vazgeçmek de aynı şekilde sevap kazanmaya vesile olur.

Kalbden geçen düşünceler, iyi niyete dayandığı zaman Allah katında değer kazanır. Bu esnada kalbin uyanık ve şuurlu olması gerekir.

٢- وَعَنْ أُمِّ الـمُؤْمِنِـينَ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «يَغْزُو جَيشٌ الْكَعْبَةَ فإِذَا كَانُوا بِبَيدَاءَ مِنَ الأَرْضِ يُخْسَفُ بِأَوَّلِـهِمْ وآخِرِهِمْ». قَالَتْ: قُلْتُ: يَا رَسُولَ اللهِ، كَيفَ يُخْسَفُ بأَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ وَفِيهِمْ أَسْوَاقُهُمْ وَمَنْ لَيسَ مِنْهُمْ؟! قَالَ: «يُخْسَفُ بِأَوَّلِهِمْ وَآخِرِهِمْ، ثُمَّ يُبْعَثُونَ عَلَى نِيَّاتِهِمْ» مُـتَّفَقٌ عَلَيهِ. هَذَا لَفْظُ البُخَارِي.

2- Mü'minlerin annesi Hz. Aişe (radıyallâhu anha)'dan rivayet ediliyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Bir ordu Kâbe'yi yıkmak üzere yola çıkacak. Çöl bir araziye geldiklerinde baştan sona tamamı yerin dibine batırılacaktır."

Bunun üzerine ben:

– Ey Allah'ın Resulü! Onların içinde onlara mal satanlar ve onlardan olmayanlar olduğu halde neden onların tamamı yerin dibine geçirilecek diye sordum. Buyurdu ki:

"Tamamı yerin dibine geçirilecek, sonra da (kıyamet gününde) niyetlerine göre haşrolunacaklardır." (Buhari. 2118;Müslim, 2884)

Açıklama:

Hadîs-i şerîfte, Kâbe'yi yıkma niyetiyle yola çıkan bir ordunun başına gelecek felâket haber verilmektedir. Bu çirkin olay, hamd olsun henüz meydana gelmedi; fakat Kâbe-i Şerif bugüne kadar birçok defa saldırıya uğradı. Bu olaylardan biri Emevîlerin ilk yıllarında meydana geldi.

Abdullah b. Zübeyr (r.a) Hicretin 72. yılında Emevîlere karşı halifeliğini ilân ederek Harem-i şerîfe sığındı. Emevîlerin vali ve kumandanlarından Haccâc-ı Zâlim Mekke'yi kuşattı ve Kâbe'yi mancınıkla taşa tuttu. Abdullah İbni Zübeyr arkadaşlarıyla birlikte onlara karşı kahramanca savaşarak hicretin 73. yılında şehid düştü.

Bir diğer Kâbe tahribi olayı, hicretin dördüncü asrında Karmatîler tarafından yapıldı. Arabistan yarım adasındaki Ahsâ'da müstakil bir devlet kurmuş olan bu insafsız insanlar, 317 (929) yılında Kâbe'yi tavaf eden birçok müslümanı kılıçtan geçirerek Hacer-i Esved'i yerinden söktüler ve alıp memleketlerine götürdüler. Yirmi yıl sonra tekrar getirip yerine koydular.

Burada akla şöyle bir soru gelmektedir: Kâbe'ye bir kötülük düşünmeyen bazı suçsuz insanlar niçin yere batırılacaktır?

Bunun cevabı şudur: Öyle günâhlar vardır ki, onların cezası sadece yapanlara değil, o günâhın yapılmasına göz yuman kimselere de erişir. Şu hâlde her koyun kendi bacağından asılır, diye düşünmemeli, hadîs-i şerîfte haber verilen cinsten bir belâ ile karşılaşmamak için kötülüklere aslâ göz yummamalı, meydan kötülere bırakılmamalıdır. Şayet kötülere engel olunamıyorsa, onlardan süratle uzaklaşılmalıdır.

٣- وَعَنْ أَبِي عَبْدِ اللهِ جَابِرَ بْنِ عَبْدِ اللهِ الأَنْصَارِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: كُنَّا مَعَ النَّبِيِّ ﷺ في غَزَاةٍ، فَقالَ: «إِنَّ بِالـمَدِينَةِ لَرِجَالًا مَا سِرْتُمْ مَسِيراً، وَلَا قَطَعْتُمْ وَادِياً، إِلَّا كَانُوا مَعَكُمْ حَبَسَهُمُ الْـمَرَضُ».

3- Ebu Abdullah Cabir b Abdullah el-Ensari radıyallâhu anh anlatıyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ile bir gazada idik. Şöyle buyurdu:

"**Medine'de öyle adamlar vardır ki onlar katettiğiniz her bir yolda ve geçtiğiniz her bir vadide sizinle beraberdirler. Onları** (sefere çıkmaktan) **ancak hastalıkları menetmiştir**. (Buhari, 2839; Müslim, 1911)

Asr-ı saâdette bir savaş çıktığı zaman, bütün sahâbîler o savaşa katılmak için can atardı. Herkes kendi imkânlarıyla veya varlıklı müslümanların yardımlarıyla savaşa hazırlanırlardı. Maddî imkânsızlıkları yüzünden savaşa katılamayanlar, büyük bir sevaptan mahrum kaldıklarını düşünerek üzülür, gözyaşı dökerlerdi.

Hadîs-i şerîfte de, hastalıkları veya başka mâzeretleri yüzünden savaşa katılamayan bazı müslümanların, savaşa katılan mücâhidler gibi sevap kazanacakları ifade buyurulmaktadır. Zira ellerinden gelseydi onlar da savaşa gidecekler, nice eziyetlere katlanacaklar, hatta canlarını Allah yolunda seve seve vereceklerdi.

Allah yolunda cihad etmek, şehâdet şerbetini kana kana içmek arzusuyla yanıp kavrulduğu halde, maddî ve bedenî güçsüzlük yüzünden buna imkân bulamayanları, korkaklık, tenbellik veya rahatına düşkünlük gibi sebeplerle savaştan kaçanlardan ayıran husus, niyet, samimiyet ve ihlâstır. İnsanı Allah katında değerli kılan işte bu özelliklerdir.

٤- وَعَنْ أَبِي مُوسَى الأَشْعَرِيِّ ﷺ قَالَ: سُئِلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَنِ الرَّجُلِ يُقَاتِلُ شَجَاعَةً، وَيُقَاتِلُ حَمِيَّةً، وَيُقَاتِلُ رِيَاءً، أَيُّ ذٰلِكَ فِي سَبِيلِ اللهِ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَنْ قَاتَلَ لِتَكُونَ كَلِمَةُ اللهِ هِيَ العُلْيَا، فَهوَ في سَبِيلِ اللهِ» مُتَّفَقٌ عَلَيهِ.

4- Ebu Musa El-Eş'ari radıyallâhu anh rivâyet ediyor.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme cesaret gösterisinde bulunmak, milliyetçilik adına ve gösteriş yapmak için savaşanların hangisinin Allah yolunda olduğu soruldu. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Kim Allah'ın adını yüceltmek için savaşıyorsa o Allah yolundadır."** (Buhari, 123; Müslim, 1904)

Açıklama:

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem, Uhud'da düşmanla çarpışmakta olan yiğitlerini bir grup sahabeyle beraber seyrederken sahabelerden biri:

– Ya Resûlullah! Şunu görüyor musun ne kadar yiğitçe savaşıyor! O senin halanın oğlu Abdullah'tır, der. Allah Resûlü sallallâhu aleyhi ve sellem:

– İnşallah o cennetliktir, der.

Bir de öbür tarafa bakarlar ve başka bir sahabe de:

– Şu da Haris'in oğlu Kuzman'dır. Dokuz kâfiri yere sermiş ve yaralı bir şekilde hâlâ çarpışmaktadır. Bu da ne yiğitçe çarpışmaktadır ey Allah'ın Resûlü, der. Ama Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellemin yüzünün rengi değişir, kaşlarını çatar:

– O cehennemliktir, der.

Sahabeler Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin bu sözü boşuna söylemediğinin farkındadır. Bunun için savaş sona erince hemen yaralı olan Kuzman'ın yanına varırlar İbni Katade kendisine:

– Ey Kuzman! Müjdeler olsun sana Allah ve Resûlü için bu meydanda kılıç salladın, ne mutlu sana eğer ölürsen cennetliksin, der.

Ama Kuzman, o ana kadar içinde sakladığı niyeti açığa vurur:

– Ey İbn Katade, beni buraya getiren ne Allah'ın dini ne de Muhammed'in şerefiydi. Beni buraya getiren Medine'nin hurmalıklarıydı. Ben buraya Medine'nin hurmalıklarını savunmak için geldim, der.

Sonunda Kuzman çektiği acılara dayanamaz. Bir ok alıp kalbine saplar ve oracıkta ölür. İbn Katade koşup Resûlüllah'ın yanına gelerek olayı anlatır. Sahabeler o zaman Peygamberimizin sözünün anlamını idrak ederler. (Buhârî, Cihad, 77; İbn Hişam, III, 93-94)

٥- وَعَنْ أَبِي عَبْدِ الرَّحْمَنِ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ بْنِ الخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ، يَقُولُ: «انْطَلَقَ ثَلَاثَةُ نَفَرٍ مِمَّنْ كَانَ قَبْلَكُمْ حَتَّى آوَاهُمُ المَبِيتُ إِلى غَارٍ فَدَخَلُوهُ، فَانْحَدرَتْ صَخْرَةٌ مِنَ الجَبَلِ فَسَدَّتْ عَلَيهِمُ الغَارَ، فَقالُوا: إِنَّهُ لَا يُنْجِيكُمْ مِنْ هذِهِ الصَّخْرَةِ إِلَّا أَنْ تَدْعُوا اللهَ بصَالِحِ أَعْمَالِكُمْ.

قَالَ رَجُلٌ مِنْهُمْ: اللّٰهُمَّ كَانَ لِي أَبَوانِ شَيخَانِ كَبِيرَانِ، وَكُنْتُ لَا أَغْبِقُ قَبْلَهُمَا أَهْلًا وَلَا مَالًا، فَنَأَى بِي طَلَبُ الشَّجَرِ يوماً فَلَمْ أُرِحْ عَلَيهِمَا حَتَّى نَامَا، فَحَلَبْتُ لَهُمَا غَبُوقَهُمَا فَوَجَدْتُهُما نَائِمَينِ، فَكَرِهْتُ أَنْ أُوقِظَهُمَا وَأَنْ أَغْبِقَ قَبْلَهُمَا أَهْلًا أو مَالًا، فَلَبِثْتُ -والْقَدَحُ عَلَى يَدِي- أَنتَظِرُ اسْتِيقَاظَهُما حَتَّى بَرِقَ الفَجْرُ والصِّبْيَةُ يَتَضَاغَوْنَ عِنْدَ قَدَمَيَّ، فاسْتَيْقَظَا فَشَرِبَا غَبُوقَهُما. اللّٰهُمَّ إِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ذٰلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَفَرِّجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ مِنْ هٰذِهِ الصَّخْرَةِ، فانْفَرَجَتْ شَيئاً لا يَسْتَطيعُونَ الخُروجَ مِنْهُ.

قَالَ الآخَرُ: اللّٰهُمَّ إِنَّهُ كَانَتْ لِيَ ابْنَةُ عَمٍّ، كَانَتْ أَحَبَّ النّاسِ إِليَّ فأَرَدْتُهَا عَلَى نَفْسِهَا فَامْتَنَعَتْ مِنّي حَتَّى أَلَمَّتْ بِهَا سَنَةٌ مِنَ السِّنِينَ فَجَاءتْنِي فَأَعْطَيتُهَا عِشْرِينَ وَمِئَة دِينَارٍ عَلَى أَنْ تُخَلِّيَ بَيني وَبَينَ نَفْسِهَا فَفعَلَتْ، حَتَّى إِذَا قَدَرْتُ عَلَيهَا - قالتْ: اتَّقِ اللهَ وَلَا تَفُضَّ الخَاتَمَ إِلَّا بِحَقِّهِ، فَانصَرَفْتُ عَنْهَا وَهيَ أَحَبُّ النَّاسِ إِليَّ، وَتَرَكْتُ الذَّهَبَ الَّذِي أَعْطَيتُها، اللّٰهُمَّ إِنْ كُنْتُ فَعَلْتُ ذٰلِكَ ابْتِغاءَ وَجْهِكَ فَافْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فيهِ، فانْفَرَجَتِ الصَّخْرَةُ، غَيرَ أَنَّهُمْ لَا يَسْتَطِيعُونَ الخُرُوجَ مِنْهَا.

وَقَالَ الثَّالِثُ: اللّٰهُمَّ اسْتَأْجَرْتُ أُجَرَاءَ وأَعْطَيتُهُمْ أَجْرَهُمْ غيرَ رَجُل وَاحِدٍ تَرَكَ الَّذِي لَهُ وَذَهَبَ، فَثَمَّرْتُ أَجْرَهُ حَتَّى كَثُرَتْ مِنهُ الأَمْوَالُ، فَجَاءَنِي بَعدَ حِينٍ، فَقالَ: يَا عَبْدَ اللهِ، أَدِّ إِلَيَّ أَجْرِي، فَقُلْتُ: كُلُّ مَا تَرَى مِنْ أَجْرِكَ: مِنَ الإِبِلِ وَالبَقَرِ والْغَنَمِ وَالرَّقِيقِ، فَقَالَ: يَا عَبْدَ اللهِ، لَا تَسْتَهْزِىءْ بي! فَقُلْتُ: لَا أَسْتَهْزِئُ بِكَ، فَأَخَذَهُ كُلَّهُ فَاسْتَاقَهُ فَلَمْ يَتْرُكْ مِنهُ شَيئاً. اللَّهُمَّ إِنْ كُنتُ فَعَلْتُ ذٰلِكَ ابْتِغَاءَ وَجْهِكَ فَافْرُجْ عَنَّا مَا نَحْنُ فِيهِ، فَانْفَرَجَتِ الصَّخْرَةُ فَخَرَجُوا يَمْشُونَ»مُتَّفَقٌ عَلَيهِ

5- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh diyor ki; Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işittim:

"Sizden önce yaşayanlardan üç kişi bir yolculuğa çıktılar. Akşam olunca, yatıp uyumak üzere bir mağaraya girdiler. Fakat dağdan kopan bir kaya mağaranın ağzını kapattı. Bunun üzerine birbirlerine:

– Yaptığınız iyilikleri anlatarak Allah'a dua etmekten başka sizi bu kayadan hiçbir şey kurtaramaz, dediler.

İçlerinden biri söze başlayarak:

– Allahım! Benim çok yaşlı bir annemle babam vardı.

Onlar yemeklerini yemeden çoluk çocuğuma ve hizmetçilerime bir şey yedirip içirmezdim.

Birgün hayvanlara yem bulmak üzere evden ayrıldım. Onlar uyumadan önce de dönemedim.

Eve gelir gelmez hayvanları sağıp sütlerini annemle babama götürdüğümde, baktım ki ikisi de uyumuş.

Onları uyandırmak istemediğim gibi, onlardan önce ev halkının ve hizmetkârların bir şey yiyip içmesini de uygun görmedim.

Süt kabı elimde bütün gece şafak atana kadar başlarında uyanmalarını bekledim. Çocuklar etrafımda açlıktan sızlanıp duruyorlardı. Nihayet uyanıp sütlerini içtiler.

Ey Rabbim! Şayet ben bunu senin rızânı kazanmak için yapmışsam, şu kaya sıkıntısını başımızdan al! diye yalvardı.

Kaya biraz aralandı; fakat çıkılacak gibi değildi. Bir diğeri söze başladı:

– Allahım! Amcamın bir kızı vardı. Onu herkesten çok seviyordum. Ona sahip olmak istedim. Fakat o arzu etmedi.

Bir yıl kıtlık olmuştu. Amcamın kızı çıkıp geldi. Kendisini bana teslim etmek şartıyla ona yüzyirmi dinar verdim. Kabul etti. Ona sahip olacağım zaman bana dedi ki: "Allah'tan kork! Dinin uygun görmediği bir yolla beni elde etme!"

En çok sevip arzu ettiğim o olduğu halde kendisinden uzaklaştım. Verdiğim dinarları da geri almadım. Allahım! Eğer ben bu işi senin rızânı kazanmak için yapmışsam, başımızdaki sıkıntıyı uzaklaştır, diye yalvardı.

Kaya biraz daha açıldı; fakat yine çıkılacak gibi değildi. Üçüncü adam da:

– Allahım! Vaktiyle ben birçok işçi tuttum. Parasını almadan giden biri dışında hepsinin ücretini verdim. Ücretini almadan giden adamın parasını çalıştırdım. Bu paradan büyük bir servet türedi. Birgün bu adam çıkageldi. Bana:

– Ey Allah'ın kulu! Ücretimi ver, dedi. Ben de ona: - Şu gördüğün develer, sığırlar, koyunlar ve köleler senin ücretinden türedi, dedim. Adamcağız:

– Ey Allah kulu! Benimle alay etme, deyince, seninle alay etmiyorum, diye cevap verdim. Bunun üzerine o, geride bir tek şey bırakmadan hepsini önüne katıp götürdü.

Rabbim! Eğer bu işi sırf senin rızânı kazanmak için yapmışsam, içinde bulunduğumuz sıkıntıdan bizi kurtar, diye yalvardı. Mağaranın ağzını tıkayan kaya iyice açıldı; onlar da çıkıp gittiler." *(Buhârî, 3465; Müslim, 2743)*

Dersler ve İbretler

1- Sözlükte "yönelmek, ciddiyet ve kararlılık göstermek" gibi anlamlara gelen niyet genellikle, "Allah'ın rızasını kazanmak arzusuyla ve O'nun hükmüne tabi olmak üzere fiile yönelen irade" şeklinde tarif edilmiştir. (DİA, 33/169) Niyet, ne yaptığını bilmek olduğu gibi, kimin için ve ne için yaptığını da bilmek demektir. Yaptığımız amelleri bilinçli ve şuurlu yapmalıyız.

2- Niyet, İslam'ın en çok önem verdiği hususlardan biridir. Belki de ilk sırada gelir. Çünkü İslam'da tüm ibadetler ve işler 'niyet'le anlam kazanır ve kabule şayan olur. Aynı ameli yapan iki farklı kişi niyetlerindeki ayrılık sebebiyle birbirine zıt karşılık görebilirler. Bu sebeple, gerek Kur'an-ı Kerim'de ve gerekse hadis-i şeriflerde niyetin önemine dikkat çeken ifadeler sıklıkla geçmektedir.

3- Bir işten sevap alabilmek için o işin Allah rızası için yapılmış olması şarttır. Ancak bu şart tek başına yetmez. Amellerin Allah rızası için yapılması şart olduğu gibi Allah rızasına uygun olarak da yapılması şarttır. Bu nedenle hiç bir kimse batıl bir iş yapıp da ben bunu temiz bir niyetle ve Hakk'ın rızası için yaptım diyemez. Bu sapık anlayış son yıllarda bir hayli artmış durumdadır. Giderek "Ameliniz ne olursa olsun niyetiniz iyiyse Allah kabul eder." anlayışı bir salgın hastalık gibi

yaygınlaşıyor. Bu hastalık bilhassa dine hizmet noktasında büyük yanlışların yaşanmasına ve tavizlerin verilmesine sebebiyet veriyor.

4- Bir amelin kabul edilmesi için o amelin salih amel türünden bir amel olması ve salih bir niyetle yapılması gerekir. Salih amellerin ne olduğu ise Kur'an-ı Kerim, Sünnet-i Nebevi, Sahabe-i Kiram'ın uygulaması ve mezhep imamlarımızın içtihatlarıyla bütün detaylarıyla açıklanmıştır.

5- "Ameller niyetlere göredir" hadis-i şerifinde anlatılmak istenen 'ihlas'tır. Kişinin ameli dine uygun olsa bile niyeti bozuksa, zahiren dinî bir fiil olan o amelin o şahsa herhangi bir faydası olamaz. İhlâs ise bir işi sadece ve sadece Allah Teâlâ'nın rızası için yapılması demektir. Eğer yüzde 99 Hak rızası, yüzde 1 halkın rızası varsa o niyette ihlâs yok demektir. O amel Kur'an'da ve Sünnet'e yer alan namaz gibi farz bir amel bile olsa niyet halis olmadığı için o kişiden kabul edilmez.

6- Müminin niyeti amelinden hayırlıdır. Niyeti samimi olan, o ameli işlemeye güç yetiremese bile niyetinin karşılığını alacaktır. Mesela her sabah evinden çıkan bir kişi, "Ben bugün bu canımı Allah yolunda feda edeceğim." diye niyet ederek çıksa, akşam evine bu amacına kavuşamadan dönse bile, yine o gün Allah yolunda cihat etmiş gibi sevap alarak evine dönecektir. Her sabah dükkânının kapısını çoluk çocuğuna helal bir rızık götürmek ve fakir-fukaraya yardım edebilmek için açan bir kişi, dükkânında yaptığı alışveriş sonunda sevap kazanarak evine döner.

7- Bazı cemaatler İslam'a hizmet adına bir takım haramların işlenmesine ruhsat vermekteler, mesela normal zamanda içki içmediği halde sırf amirlerine şirin görünmek, onlardan durumunu saklamak için genel davetlerde içki içmekteler. Bu tamamen yanlış ve düpedüz bir haram işlemektir. Bu ne hizmet adına kabul edilebilir ve ne de şahsi bir menfaat uğruna.

8- Haram bir işin yapılmasına hiç bir kimse -ne niyetle olursa olsun- fetva veremez. Bazı sapkın ve azgın kişiler fetva verseler bile bunlara uyulmaz. İslam'ın haram kıldığı şeyleri helal saymak ise aleni bir küfürdür, İslam milletinden ayrılmadır.

2. DERS

İman Esasları

١ - . عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ يَوْمًا بَارِزًا لِلنَّاسِ فَأَتَاهُ رَجُلٌ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ مَا الْإِيمَانُ قَالَ أَنْ تُؤْمِنَ بِاللهِ وَمَلَائِكَتِهِ وَكِتَابِهِ وَلِقَائِهِ وَرُسُلِهِ وَتُؤْمِنَ بِالْبَعْثِ الْآخِرِ قَالَ يَا رَسُولَ اللهِ مَا الْإِسْلَامُ قَالَ الْإِسْلَامُ أَنْ تَعْبُدَ اللهَ وَلَا تُشْرِكَ بِهِ شَيْئًا وَتُقِيمَ الصَّلَاةَ الْمَكْتُوبَةَ وَتُؤَدِّيَ الزَّكَاةَ الْمَفْرُوضَةَ وَتَصُومَ رَمَضَانَ قَالَ يَا رَسُولَ اللهِ مَا الْإِحْسَانُ قَالَ أَنْ تَعْبُدَ اللهَ كَأَنَّكَ تَرَاهُ فَإِنَّكَ إِنْ لَا تَرَاهُ فَإِنَّهُ يَرَاكَ قَالَ يَا رَسُولَ اللهِ مَتَى السَّاعَةُ قَالَ مَا الْمَسْئُولُ عَنْهَا بِأَعْلَمَ مِنْ السَّائِلِ وَلَكِنْ سَأُحَدِّثُكَ عَنْ أَشْرَاطِهَا إِذَا وَلَدَتْ الْأَمَةُ رَبَّهَا فَذَاكَ مِنْ أَشْرَاطِهَا وَإِذَا كَانَتْ الْعُرَاةُ الْحُفَاةُ رُءُوسَ النَّاسِ فَذَاكَ مِنْ أَشْرَاطِهَا وَإِذَا تَطَاوَلَ رِعَاءُ الْبَهْمِ فِي الْبُنْيَانِ فَذَاكَ مِنْ أَشْرَاطِهَا فِي خَمْسٍ لَا يَعْلَمُهُنَّ إِلَّا اللهُ ثُمَّ تَلَا ﷺ «إِنَّ اللهَ عِنْدَهُ عِلْمُ السَّاعَةِ وَيُنَزِّلُ الْغَيْثَ وَيَعْلَمُ مَا فِي الْأَرْحَامِ وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ مَاذَا تَكْسِبُ غَدًا وَمَا تَدْرِي نَفْسٌ بِأَيِّ أَرْضٍ تَمُوتُ إِنَّ اللهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ» قَالَ ثُمَّ أَدْبَرَ الرَّجُلُ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ رُدُّوا عَلَيَّ الرَّجُلَ فَأَخَذُوا لِيَرُدُّوهُ فَلَمْ يَرَوْا شَيْئًا فَقَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ هَذَا جِبْرِيلُ جَاءَ لِيُعَلِّمَ النَّاسَ دِينَهُمْ.

1- Ebû Hureyre radıyallâhu anh şöyle dedi:

"Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem bir gün ashabının arasında otururken bir adam geldi ve: "Ey Allah'ın Rasûlü! İman nedir?" diye sordu. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "İman, Allah'a, Meleklerine, kitabına Allah'a kavuşmaya, Peygamberlerine ve öldükten sonra diriltileceğine inanmandır." buyurdu. O zât:

– Ey Allah'ın Rasûlü! İslam nedir? dedi. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "İslam, yalnızca Allah'a ibadet edip, hiçbir şeyi O'na ortak kılmaman, namazı dosdoğru kılman, farz olan zekâtı vermen ve Ramazan orucunu tutmandır " buyurdu. O adam:

– Ey Allah'ın Rasûlü! İhsan nedir? diye sordu. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Sanki O'nu görüyormuş gibi Allah'a ibadet etmendir. Her ne kadar sen Allah'ı göremiyorsan da O seni görür." buyurdu. O zât:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Kıyamet ne zaman kopacaktır? diye sordu. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– "Bu konuda sorulan soru sorandan daha bilgili değildir. Ancak sana onun alâmetlerinden haber vereyim. Cariyenin efendisini doğurması, fakir deve çobanlarının çok bina yapmada birbirleriyle yarışıp bununla övünmeleri. Beş şey vardır ki bunları Allah'tan başkası bilmez."

Sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem: *"Kıyamet gününün vakti hakkındaki bilgi, şüphesiz Allah katındadır. Yağmuru O yağdırır; rahimlerde olanı O bilir. Hiç kimse, yarın ne kazanacağını bilmez ve hiç kimse, hangi yerde öleceğini bilmez Allah, şüphesiz her şeyi hakkıyla bilendir; her şeyden haberdârdır."* (Lokman, 34) âyetini okudu. Sonra soru soran şahıs çekip gitti. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Onu bana getirin" buyurdu. Onu aradılar ve hiçbir şey göremediler. Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "O Cibril'di. İnsanlara dinlerini öğretmek için geldi" buyurdu. *(Müslim, ; Buhari, 4777)*

Açıklama:

"Cibril hadisi" olarak bilinen bu hadisin Buharî'de geçen rivayetinde kadere iman maddesi yer almaz. Kadere iman konusunda kafası karışık

bazı kimseler bunu dillerine dolayıp, "kadere iman maddesi Buharî'de yok, Müslim'de var" diyerek sanki diğer hadis kaynaklarında değil de sadece Müslim'de varmış gibi bir zehaba davetiye çıkartırlar.

Oysa sadece Müslim'de değil, Cibril hadisine yer veren ilk devir meşhur hadis kaynaklarının kahir ekseriyetinde kadere iman maddesi sarih biçimde yer alır. Bunlar:

Sahih-i Müslim, Tirmizi, Ebu Davud, Nesaî, İbn-i Mace, Müsned-i Ahmed b. Hanbel, Müsned-i Ebî Avâne, Müsned-i Ebî Ya'lâ, Müsned-i Tayâlisî, Sahih-i İbn-i Hibbân, Müsnedü'ş-Şâmiyyîn, Müsnedü'r-Rebî' ve Şerhu Müşkili'l-Âsâr'dır.

Ayrıca içinde kadere iman maddesinin geçtiği Cibril hadisi varyantları daha geniş, daha detaylıdır. Hz. Peygamber Efendimiz'le Hz. Cibril arasında geçen diyaloğa dair daha net ve ayrıntılı bilgi edinmek için bunlara başvurmak gerektiğini ayrıca izaha gerek yoktur. (Talha Hakan Alp)

٢. عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ أُمِرْتُ أَنْ أُقَاتِلَ النَّاسَ حَتَّى يَشْهَدُوا أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللهُ وَأَنَّ مُحَمَّدًا رَسُولُ اللهِ وَيُقِيمُوا الصَّلَاةَ وَيُؤْتُوا الزَّكَاةَ فَإِذَا فَعَلُوا عَصَمُوا مِنِّي دِمَاءَهُمْ وَأَمْوَالَهُمْ إِلَّا بِحَقِّهَا وَحِسَابُهُمْ عَلَى اللهِ.

2- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh şöyle dedi: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ben insanlarla, onlar *Lâ ilahe illâllâh* deyinceye, Muhammed'in Allah'ın Rasûlü olduğuna şehâdet getirinceye, namazı kılıp ve zekâtı edâ edinceye kadar savaşmakla emrolundum. Her kim bu sözü söylerse onun (İslamın) hakkı müstesna benden malını ve canını korumuş olur. Onların hesabı ise Allah'a kalmıştır." (Buhari, 33; Müslim, 34)

٣- .عَنْ الْعَبَّاسِ بْنِ عَبْدِ الْمُطَّلِبِ أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: ذَاقَ طَعْمَ الْإِيمَانِ مَنْ رَضِيَ بِاللهِ رَبًّا وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا وَبِمُحَمَّدٍ رَسُولًا.

3- Abbâs ibni Abdulmuttalib radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işitmiştir:

"Rab olarak Allah'tan, din olarak İslam'dan, Peygamber olarak da Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellemden razı olan kimse imanın tadını tatmıştır." (Buhârî, İlim 29; Müslim, Sıyâm 197)

Dersler ve İbretler

1- Allah Teala'ya iman; yer yüzünde Allah'ın hükümlerinin egemen olmasını ve kanun koyucu tek güç olarak Allah Teala'yı tanımayı gerekli kılar. Sahih İslam akidesi, egemenliği kayıtsız ve şartsız olarak Allah Teâlâ'ya verir. Mutlak hâkim ancak Allah'tır. Çünkü sınırsız güç sahibi yalnızca O'dur.

2- Çağdaş dünyada toplumlar kendilerine modern ilahlar edinmiş durumdadırlar. Batılı Müslüman bir düşünür çağımız insanını şöyle tarif ediyor: "Çağdaş dünya dinlerinin ilahları; sermaye patronları, bankerler, sanayiciler, şarkıcılar, artistler ve sporcular dır. Mabedleri ise bankalar, fabrikalar ve stadyumlardır. Kulları ise her yere çevrilebilen, istenildiği gibi şartlandırılıp, beyinleri yıkanabilen, istenildiği şekilde yönlendirilebilen insan yığınlarıdır."

3- Ahirette hâl bakımından insanların en mes'ûdu, en fazla Allah'ı sevenidir; zira ahiretin mânâsı, Allah'ın huzuruna varmak, O'nunla mülâki olmanın saadetini elde etmek demektir.

4- Kul, Allah'ın sevgisini ancak dünyada kazanır. Bu sevgiyi kazanmak için Allah'tan başkasının sevgisini kalpten çıkarıp atmak lazımdır. Bu bakımdan Allah'tan başka şeylerle meşgul olduğu nispette Allah'ın sevgisi kalpten eksilir.

5- Allah sevgisinin kalplerde cılızlaşmasının sebeplerinden biri; dünya sevgisinin kuvvet bulmasıdır. Aile efradının, mal sevgisinin, evladın, akrabanın, gayrimenkulün, hayvanların ve bahçelerin sevgisi dünya sevgisindendir. Herhangi bir kimseye dünyadan birşey verilirse, onun o nisbette ahiretinin eksilmesi zaruridir.

6- Allah Teâlâ'nın gönderdiği ilahi kanunlara aykırı kanunlar çıkaranlar kendileri ilahlık iddiasına kalıkışmış birer tağutturlar. Firavun kavmine "Ben sizin en yüce Rabbinizim" dediğinde kasdı neydi, bunu iyi anlamak lazım. Firavun bu sözüyle "sizlerin yaşam kuralları-nızı, inanç esaslarınızı ben belirlerim, emirleri de yasakları da ben koyarım" diyordu. Bugünkü anlayışla farkı ne? Tek fark birinin üç bin yıl önce yaşamış olması.

7- Günümüzde yeniden hortlatılan Harici ve Mu'tezili düşünceler tekrar eski sapık fikirleri gün yüzüne çıkarmaya çalışmaktadırlar. Bu sapıkların ağızlarına en çok doladıkları konu ise kader meselesidir. Kaderi inkar etmekle bir şeyler elde edeceklerini sanan bu art niyetli din simsarlarına karşı uyanık olmak, sarf ettikleri yaldızlı cümlelere aldanmamak için Ehli Sünnet ülemasının eserlerini özenle ve ısrarla okumalı ve okutturmalıyız.

Bu sapıklar bir taraftan "Kur'an bize yeter" diyerek 1400 yıllık islami birikimden isnsanların istifade etmesine engel olurlarken diğer taraftan sırf para kazanmak için ve sapık ideolojilerini yaymak için yüzlerce eser yayınlamakta ve tabiri caiz ise köşeyi dönmektedirler. Bu ne perhiz bu ne lahana turşusu.

Bunlar İmam-ı Azamların, İmam-ı Gazalilerin, İmam-ı Rabbanilerin, İbni Abidinlerin kitaplarının okunmasını Kur'an'dan uzaklaşmak olarak lanse ederken bir sabah namazına olsun camiye gidemeyecek kadar nefsinin esiri kişilerin sapık kitaplarının okunmasını tavsiye etmektedirler. Aziz milletimiz elbette bu iki söylem arasındaki farkı görecek ve bu sapkınlara gerekli dersi verecektir.

3. DERS

Allah İçin Sevmek ve Allah İçin Buğzetmek

١- عَنْ أَبِي أُمَامَةَ رضي الله عنه عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ قَالَ: مَنْ أَحَبَّ لِلّٰهِ وَأَبْغَضَ لِلّٰهِ وَأَعْطَى لِلّٰهِ وَمَنَعَ لِلّٰهِ فَقَدْ اسْتَكْمَلَ الْإِيمَانَ.

1- Ebu Umame radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Allah için seven, Allah için nefret eden, Allah için veren ve Allah için vermekten meneden bir kimse mıhakkak imanını tamamlamıştır.**" *(Ebu Davud, 4681)*

Açıklama:

Sevmek sevilenin arzusunu yerine getirmeyi gerektirir. Sevilen/sevilecek olan Rabbimiz ise bu gerçek daha da önem arz edecektir. Yüce Allah'ı sevmemizin en belirgin göstergesi ise O'nun (c.c) emirlerini yerine getirmek ve yasaklarından uzak durmaktır.

٢- ثَلاثٌ مَنْ كُنَّ فِيهِ وَجَدَ حَلاوَةَ الإِيْمَانِ: أَنْ يَكُونَ اللهُ وَرَسُولُهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا، وَأَنْ يُحِبَّ المَرْءَ لا يُحِبُّهُ إلا لِلّٰهِ، وَأَنْ يَكْرَهَ أَنْ يَعُودَ فِي الكُفْرِ كَمَا يَكْرَهُ أَنْ يُقْذَفَ فِي النَّار. متفق عليه

Enes b. Mâlik radıyallâhu anhdan nakledildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurmuştur:

"Üç haslet vardır; bunlar kimde bulunursa o kişi, imanın tadını tadar: Allah ve Rasûlü'nü, her şeyden fazla sevmek. Sevdiğini Allah için sevmek. (Allah kendisini küfürden kurtardıktan

sonra) küfre dönmeyi ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek." (Buhârî, İman 9, 14, İkrah 1, Edep 42)

Açıklama:

Müminleri imanın tadına eriştirecek üç özelliği kısaca şöyle özetleyebiliriz:

1. Allah ve Resûlünü, herkesten (ve herşeyden) fazla sevmek

Âlimlerimiz tat anlamına gelen halâveti, itaattan zevk almak, Allah ve Resûlü'nün hoşnudluğu uğrunda zorluklara göğüs germek ve bunları dünyevî çıkarlara tercih etmek olarak yorumlamışlardır. Bu gerçeğin hadisteki ifâdesi, "**Rab olarak Allah'tan, din olarak İslâm'dan, Peygamber olarak da Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellemden râzı olmak"**tır. Rızâ "**bir şeyle yetinip başka bir şey aramamak**" demektir. Sevilen ve benimsenen şey, seven ve benimseyene kolay gelir. Kolay gelen şey ise, rahatlıkla yapılır. Zevkle yerine getirilir. O halde Allah ve Resûlü'nü her şeyden fazla seven mü'mine, bütün dini görevler kolay ve zevkli gelir. Tenbellik ve tereddüt göstermeden her emri **gücü ölçüsünde** yerine getirir.

*"Hiçbiriniz, duyguları benim getirdiklerime tâbi olmadıkca***,** imanın zevkine varan **kâmil mü'min olamaz"** (Beğavi, Şerhu's-Sünne, I, 160).

2. Sevdiğini Allah için sevmek

"**Allah için sevmek**" bir anlamda **sevgiye, sevgiden başka karşılık tanımamaktır.** İşte bu anlamdaki sevgi, imana derinlik ve zevk katmaktadır. İnsan da imanın tadını böylece tatmaktadır.

Sevgide ölçüyü kaçırmak, insan için aklını yitirmek kadar kötü neticeler doğurabilir. **Gönlünü ağyâra kaptırmış bir kişi, düşman istilâsına uğramış ülke gibidir. Hiçbir yerinde, hiç bir köşesinde huzur yoktur.** İman izzetine ters düşen bir sevgi, mümini kendi kendisini inkara götürür. Bu da imanı ortadan kaldırır. İman olmayınca onun tadından bahsetmek zaten mümkün değildir.

3. Küfre dönmeyi, ateşe atılmak gibi çirkin ve tehlikeli görmek

Bu, en kısa ifâdesiyle imansızlığı düşünmemek, böyle bir şeyi aklından geçirmemek demektir. Bir şeyin tadını çıkarabilmek için ondan ayrılmayı düşünmemek gerekir. İmanın tadı da ona sürekli sahip olma isteğine bağlıdır.

Hadisimizde **"imandan dönmek"** ile "**ateşe atılmak**" arasında bir bağ kurulduğu dikkatinizi çekmiş olmalıdır. Bu, imanın cennette, küfrün cehennemde olduğu temel inancının bir yansımasıdır. Yani açık şekilde, imansızın yerinin cehennem olduğu bildirilmektedir.

Ateşte yanmayı aklı başında olan hiç kimse istemez. Onun ne dayanılmaz bir acı ve elem kaynağı olduğunu bilir. İmansızlığı da böyle bilmek ve imana ne pahasına olursa olsun sahip çıkmaya çalışmak, onun zevkine ermek demektir.

Netice olarak, imanın tadını çıkarabilmek için duygusal değil, aklî bir sevgi ve tercihe sahip olmak gerekmektedir. Nitekim Peygamber Efendimiz'in bu konuya ait bir duası şöyledir:

"Allahım, imanı bize sevdir. Kalblerimizi imanla süsle. Küfrü, fıskı ve isyânı bize çirkin göster. Bizi doğruyu bulanlardan kıl!" (Ahmed İbni Hanbel, *Müsned* , III, 424). (Bkz. Riyazüs Salihin Şerhi)

٣- . عَنْ عَمْرِو بْنِ الْعَاصِ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ جِهَارًا غَيْرَ سِرٍّ يَقُولُ أَلَا إِنَّ آلَ أَبِي يَعْنِي فُلَانًا لَيْسُوا لِي بِأَوْلِيَاءَ إِنَّمَا وَلِيِّيَ اللهُ وَصَالِحُ الْمُؤْمِنِينَ.

3- Amr ibnu As radıyallâhu anh şöyle dedi: Ben, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemi gizli olarak değil alenen şöyle buyurduğunu işittim:

"**Dikkat edin, şüphesiz ki, falan ailesi benim dostlarım değildir. Benim dostum, ancak Allah ve müminlerden salih olanlardır.**" *(Müslim)*

٤- عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رضي الله عنه قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صلي الله عليه وسلم يَقُولُ: ''مَنْ رَأَى مِنْكُمْ مُنْكَرًا فَلْيُغَيِّرْهُ بِيَدِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِلِسَانِهِ، فَإِنْ لَمْ يَسْتَطِعْ فَبِقَلْبِهِ، وَذَلِكَ أَضْعَفُ الْإِيمَانِ''

4- Ebu Said el-Hudri *radıyallâhu anh diyor ki* Resûlullah *sallallahu aleyhi ve selemi* şöyle buyururken işittim. **"Sizden kim bir kötülük görürse onu eliyle düzeltsin. Buna gücü yetmezse diliyle düzeltsin. Buna da gücü yetmezse kalbiyle buğzetsin. Bu, imanın en zayıf noktasıdır."** *(Müslim, 49)*

Açıklama:

Üzerinde durduğumuz hadis, bir kötülüğün işlendiğini gören bir müslümanın o kötülüğe gücü ölçüsünde eli veya dili ile mani olmasının, bunlara gücü yetmediği zaman kalbi ile buğz etmesinin gerektiğine delil teşkil etmektedir.

Kötülüğe eli ile mani olmaktan maksat, onu fiilen engellemektir. İbn Abbas (r.a.)'dan rivayet edilen şu haber buna güzel bir örnektir: Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, bir adamın elinde altın bir yüzük görür, onu çıkarıp atar ve şöyle buyurur: "**Sizden biriniz ateşten bir köze yönelip, onu eline mi alıyor?**" Hz. Peygamber gittikten sonra o adama: "Yüzüğünü al da ondan uygun bir şekilde faydalan, denilse de bu kimse "hayır Vallahi, Allah Rasûlü attıktan sonra onu ebediyen almayacağım" der.[1]

Burada münker sayılacak bir davranışa Peygamber Efendimiz eliyle müdahale etmiş, altın yüzüğü adamın parmağından çıkararak onun yanlış olduğunu göstermiştir.

Kötülüğe dili ile mani olmaktan maksat, münkeri (dinin ve aklın kötü saydığı şeyleri) işleyene nasihat etmek, o fiilin yanlışlığını anlatmaktır. Ebû Hüreyre (r.a.)'ın naklettiği şu haber de kötülüğe dil ile engel olmaya önemli bir misaldir:

Hz. Hasan Efendimiz, sadaka olarak verilen hurmalardan birini alıp ağzına atar. Bunu gören Hz. Peygamber: "Kaka, kaka! At onu!. Bizim sadaka edilen şeyleri yemediğimizi bilmiyor musun?" buyurur.[2]

Efendimiz ve ailesinin zekât ve sadaka mallarından yemeleri yasaklanmıştır. Onlar yalnızca hediye kabul ederler. Hz. Hasan da bu gerçeği o esnada küçüklüğü sebebiyle bilemediğinden veya hurmaların sadaka olduğunu fark edemediğinden ağzına atmış, Resûlullah Efendimiz de onun anlayacağı bir lisanla müdahalede bulunmuştur. Bir diğer ifade ile Hz. Peygamber dili ile yanlışa engel olmuştur.

Kötülüğe kalp ile mani olmaya gelince o da kötülüğe razı olmamak, kötülük işleyene içinden buğz etmektir. Bu halin imanın en zayıf derecesi olması, imanın etkisinin o kişi üzerinde az tecelli etmesi anlamındadır.[3] Zira münkerât karşısında tavır takınmak kolay değildir. İnsanın maddi ve manevi olumsuzluklarla karşılaşması muhtemel-

---

1 Müslim, Libâs 52.

2 Buhârî, Zekât 60, Cihâd 188; Müslim, Zekât 161.

3 Nevevî, *el-Minhâc,* 2/25.

dir. Ancak kuvvetli bir iman el veya dille tavır koymaya vesile olabilir. *"En üstün cihad, zalim sultanın yanında hak söz söylemektir"*[4] hadisi de bunu teyit etmektedir.[5]

Öte yandan bazı âlimler, kötülükleri el ile değiştirmenin yöneticilerin, dil ile değiştirmenin âlimlerin, kalp ile buğz etmenin de avamın görevi olduğunu söylerler.[6]

Bu yorum bir yönüyle doğru olsa da hadisteki umumi manaya engel olmaz. Herkes gücünün yettiği ölçüde, bilgi ve birikimi çerçevesinde eliyle veya diliyle ya da kalbiyle münker karşısında bir tavır ortaya koymalıdır. (Mesut Çakır, Reyhan Dergisi)

Dersler ve İbretler

1- Mü'minlerin, kendi şahıslarına karşı işlenen suçlarda af taraftarı olmaları, tolerans ve hoş görü göstermeleri daha faziletli bir iştir. Ancak İslama ve İslamca kutsal sayılan değerlere karşı işlenen suçlara karşı aynı hoş görü gösterilemez. İslam düşmanlarının konuşma ve icraatları ben mü'minim diyen kişilerce alkışlanamaz, onaylanamaz, destek olunamaz. Firavunvari icraatlarla İslama ve Müslümanlara karşı savaş açmış kişilere muhabbet duyulması şöyle dursun, hoş görü dahi gösterilemez. Nitekim Ebu Cehil hayatını İslama ve Müslümanlara düşmanlığa adadığı için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem tarafından **"Bu ümmetin Firavunu"** olarak nitelenmiştir.

2- Hoşgörü ve tölerans kavramları ile "saygı" kavramlarını da birbirinden ayırmak lazımdır. Bir Müslüman kendi inancına aykırı hiçbir görüş ve teoriye saygı duyamaz. Gayri Müslimlerin inançlarına saygı gösteremez. Ancak belli sınırları aşmamaları şartıyla toleranslı davranabilir.

3- "Hoşgörü ortamını geliştirmek" adı altında toplumda vurdumduymazlığın geliştirildiğini görmek, gerçekten büyük bir bahtsızlık ve derin bir acıdır. O kadar ki, sistemin egemenleri, iş kendi görüş ve ilkelerine aykırı davrananların hoşgörü ile karşılanmasına gelince, böyle davrananları hemen, anlayışsızlık ve tepkisizlikle suçlamaktadırlar. Onların, sadece kendi ilke ve uygulamaları adına istedikleri ve bekledikleri

---

4 Ebû Dâvûd, Melâhim 17; Tirmizî, Fiten 13; Nesâî, Bey'at 13; İbn Mâce Fiten 20.

5 Ali el-Kârî, *Mirkât,* 8/3208.

6 Ali el-Kârî, *Mirkât,* a.yer.

hoşgörü, karşı uygulamalara yönelecek olursa, bir anda "hatalı davranış", "toplumsal tepkisizlik" suçlamalarına sebep oluvermektedir. Bir zamanlar çok üst düzey bir yönetici, inancından ötürü başörtüsü takan üniversite öğrencilerine, öteki öğrencilerin gösterdiği hoşgörüyü hazmedememiş ve onları açıkça tepkisizlikle suçlamıştı.

4- Kötülerde görülen bir iyilikle teselli bulma dönemi artık bitmelidir. Zamanında kendisi mason locasına kayıtlı olan ve Kur'an âyetlerinin laikliğe göre değiştirilmesini isteyen bir siyasi parti lideri sadece mitinglerin bitiminde "Allaha ısmarladık" dediği için bazı beş vakit namaz kılan kişi ve gruplarca yıllarca desteklenmişti. Bu tavır İslami bir tavır olması şöyle dursun tam tersine İslamı bitirmeye matuf bir harekettir.

5- İyilerin iş başına getirilmesi, siyasi irade emanetine sahip çıkılması mü'minler için farz bir görevdir. Nemelazımcılık İslam'da yoktur. İyiler varken kötülere şans tanımak, kendi yetki/iktidar alanlarımızı ellerimizle ehil olmayanlara, arsız ve hırsızlara hatta din düşmanı masonlara, ırkçı ve laiklere teslim etmek demektir. Bu da bir çeşit kıyamet alametidir.

6- Herkesin kendi yetki/iktidar alanını İslamlaştırması, toplumda yeniden dirilme iradesinin herkesi kucaklayan ilk adımı ve hareket noktası olmalıdır. Artık yenilgi psikolojisinden kurtulup hamle yapma ve büyük bir özveri ile çalışma zamanıdır. Başımızı kumdan çıkaralım. Etrafımızı planlı bir şekilde saran siyonizmin emrindeki yerli ve yabancı İslam düşmanlarının yapmış oldukları çok yönlü saldırılarına karşı birlik ve bütün içinde hareket ederek teşkilatlı ve planlı bir şekilde karşı koyalım. Nefsimizi kutsamayı bir tarafa bırakarak bireysellikten vazgeçip cemaat olma şuuruna sahip olalım.

4. DERS

Sünnet ve Bid'at

١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال: قال رسول الله- صلى الله عليه وسلم كُلُّ أُمَّتِي يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ أَبَى. قَالُوا يَا رَسُولَ اللهِ وَمَنْ يَأْبَى؟ قَالَ: مَنْ أَطَاعَنِي دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِي فَقَدْ أَبَى

1- *Ebu Hureyre radıyallâhu anh riveyet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu*

*"**Ümmetimden herkes Cennet'e girecektir, girmemekte direten müstesna."*** **"Girmemekte direten kimdir yâ Resûlallah?" diye sordular. Allah Resûlü buyurdu ki: *"**Bana itaat eden Cennet'e girer; bana isyan edense Cennet'e girmemekte inat ediyor demektir."*** *(Buhârî, i'tisâm 2; Ahmed b. Hanbel, el-Müsned, 2/361***)**

Cennete girmeyi istemeyenleri iki sınıfta toplamak veya iki şekilde anlamak mümkündür. Adına "ümmet-i dâvet" denilen ve kendilerine İslâm tebliği ulaştırılan kimseler, şâyet bu daveti kabul etmezler, yani müslüman olmazlarsa, kâfir diye adlandırılırlar. Bir diğer grup ise, "ümmet-i icâbet" denilen ve İslâm'ı kabul etmiş olanlardır. Bunlar, örnek nitelikte olması gereken insanlardır. Fakat bunlar arasında Peygamber'in tebliğ ettiklerine uymayanlar ve dinin emirlerini gerektiği şekilde yerine getirmeyenler de vardır ki, bunlar da âsî yani günahkâr kabul edilirler. Kâfir olanlar hiçbir şekilde cennete giremezler. Âsi olanlar, günahkâr kabul edilenler ise, cehennemde cezalarını çektikten sonra cennete girerler. Demek oluyor ki, günah imanı gidermez, fakat sahibini cehenneme sokar. Ancak bu cehennemde kalış, kâfirlerde olduğu gibi sürekli ve ebedî değildir.

Sahâbe-i kirâm, cenneti istemeyenlerin kimler olabileceğini merak edip şaşırdılar ve Resûl-i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem*'den bunu öğrenmek istediler. Allah Resûlü'nün cevabı kısa, ama son derece

muhtevalı oldu. Buna göre kendisine itaat eden cennete girecek, isyan eden ise cehenneme girmeyi istemiş olacaktır. Peygamber'e itaat, Kur'an ve Sünnet'e sımsıkı sarılıp bağlanmayı içine alır ki, böyle hareket edenler mü'min olarak cennete girerler. Peygamber'e isyan ise, ya tamamen İslâm'ı kabul etmemeyi ifade eder ki, o zaman bu âsi kişi kâfir olarak kalıp ebediyyen cehenneme girer veya müslüman olduğu halde Allah'a ve Resûlü'nün emirlerine uygun hareket etmeyerek günahkâr olur, günahının cezasını çektikten sonra cennete girer.

٢- عَنْ عُبَيْدِ اللَّهِ بْنِ أَبِى رَافِعٍ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّبِىِّ -صلى الله عليه وسلم- قَالَ «لاَ أُلْفِيَنَّ أَحَدَكُمْ مُتَّكِئًا عَلَى أَرِيكَتِهِ يَأْتِيهِ الأَمْرُ مِنْ أَمْرِى مِمَّا أَمَرْتُ بِهِ أَوْ نَهَيْتُ عَنْهُ فَيَقُولُ لاَ نَدْرِى مَا وَجَدْنَا فِى كِتَابِ اللَّهِ اتَّبَعْنَاهُ

2- *Ubeydullah Ebu Rabi radıyallâhu anh babasından riveyet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:*

"Sakın herhangi birinizi koltuğuna gerilip oturmuş ve kendisine emir veya nehiylerimden biri gelir de 'Biz, onu bilmeyiz; (Allah'ın kitabı var. Sünnet diye bir şey bilmeyiz.) Kitabullah'ta ne varsa, ona uyarız.' diyor olarak bulmayayım" (*Tirmizî, ilim 10; Ebû Dâvûd, sünnet 5; İbn Mâce, mukaddime 2).*

Açıklama:

Bu hadis, zaman içinde, birkısım insanların türeyip, Allah'la Resulü'nün, Kur'an'la sünnetin arasını açmaya çalışacaklarını, Resûlullah ve sünneti aradan çıkarabilmek için Kur'an'ı öne süreceklerini haber vermektedir. Kur'an'da nice âyetler Allah ve Resulü'nü beraber zikrettiği, Resûlullah'ın da aynen Kur'an gibi hüküm koyma yetisinden, Resûlullah'a itaat etmenin gereğinden bahsettiği halde, bu âyetleri bir kısım hevaî, batıl te'villerle sünneti reddetmeye çalışan insanlar her devirde olagelmiştir. Kıyamete kadar varlığı devam edecek bu silsile-i zakkumun şerrine karşı Resûlullah müteaddid uyarılarda bulunmuştur. Mü'minler her seferinde musibetler, belalar, hastalıklarla imtihan olunmuyor. Bu da imtihanın bir şubesidir. Bu ve benzeri hadislerde gelen uyarıları esas alarak belirtilen şeytanî iğvaya kapılmayan ve dolayısıyla beşerî hevaya düşmeyen, imtihanı kazanacaktır. Hadiste yer verilen "(rahat) koltuğuna kurulmuş" tabiri de dikkat çekicidir. Bu çeşit fikirler, ilim çilesi çekmeyen, maddi kaygısı olmayan, dünyaya fildişi

kulesinden bakan sosyetik zümrelerden çıkacakır. (Kütübü Sitte Tercüme ve Şerhi, 16/484-485)

٣- وعن جابرٍ، رضي الله عنه قال: قال رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: فَإِنَّ خَيرَ الْحَديثِ كِتَابُ الله، وخَيْرَ الْهَدْى هدْيُ مُحمّد صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم، وَشَرُّ الأُمُورِ مُحْدثَاتُهَا وكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلالَةٌ «ثُمَّ يقُولُ: «أَنَا أَوْلَى بِكُلِّ مُؤْمِن مِنْ نَفْسِهِ. مَنْ تَرَك مَالا فَلأَهْلِهِ، وَمَنْ تَرَكَ دَيْناً أَوْ ضَيَاعاً، فَإِلَيَّ وعَلَيَّ (رواه مسلم.)

3- Câbir radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Sözün en hayırlısı Allah'ın kitabıdır. Yolların en hayırlısı Muhammed *sallallâhu aleyhi ve sellem* in yoludur. İşlerin en kötüsü, sonradan ortaya çıkarılmış olan bid'atlardır. Her bid'at dalâlettir, sapıklıktır." Sonra da şöyle buyurdu: "**Ben her mü'mine kendi nefsinden daha ileriyim, daha üstünüm. Bir kimse ölürken mal bırakırsa o mal kendi yakınlarına aittir. Fakat borç veya yetimler bırakırsa, o borç bana aittir; yetimlere bakmak da benim görevimdir."** (Müslim, Cum'a 43; İbni Mâce, Mukaddime,7)

Açıklama:

Burada Peygamberimiz önce Allah'ın kitabı Kur'an'a sonra da kendisinin sünnetine dikkatimizi çekmektedir. Dinin bu iki temeline işaret ettikten sonra, bunlara önem verilmemesi durumunda ortaya çıkacak iki olumsuz noktaya da işaret ederek bizi uyarmaktadır. Bunlar da, sonradan ortaya çıkarılan sapıklıklar ve bid'atlardır.

Kur'an, fesâhat ve belâgatin bütün inceliklerini kapsayıcı niteliği ile insanlığa en mükemmel hitaptır. Bu ilâhî kitap, her hakikati, doğruyu ve yanlışı apaçık ortaya koyar.

Yolların en hayırlısı ise, Hz. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem'* in yolu, yani sünnetidir. Çünkü onun yolu, Kur'an'ın rehberlik ettiği dosdoğru yoldur. Hayatını Kur'an'a uydurmak ve hayat programını Kur'an'dan almak isteyenler Peygamber'e tabi olur, onun izinde yürürler. **"Yemin ederim ki, sizin için, Allah'ın huzuruna çıkmayı uman-**

lar, âhiret gününe inananlar ve Allah'ı çok ananlar için Allah'ın Resûlü güzel bir örnektir" [Ahzâb sûresi (33), 21].

Allah ve Resûlü'nün yolundan ayrılanlar, birtakım farklı ve aykırı yollar îcat edenler, bid'ate, sapıklık ve yanlışlığa düşerler. Bundan önceki hadisin açıklamasında bu konu genişçe ele alınmıştır.

Peygamber Efendimiz'in **"Ben her müslümana kendi nefsinden daha ileriyim"** sözü, **"Peygamber, mü'minlere kendi canlarından bile üstün olması gerekir"** [Ahzâb sûresi, 6] âyetine uymaktadır. Çünkü, Peygamber'in emrettiği konular, mü'minleri dünya ve âhirette saadete kavuşturacak şeylerdir.

Sahâbe-i kirâm, Resûl-i Ekrem Efendimiz'i kendi nefislerinden ileri ve önde tutarlardı. Onların Allah Resûlü ile iştirak ettikleri gazvelerdeki tutum ve davranışları, bunun canlı örneklerini teşkil eder.

Peygamberimiz'in **"Her kim geride bir borç veya yetimler bırakırsa, bunlar bana aittir"** sözü, kendisinin her mü'mine kendi nefsinden daha ileri olduğuna dair beyanını açıklayıcı niteliktedir. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*, İslâm'ın ilk yıllarında borçlu ölen ve borcunu ödeyecek mal bırakmayanların cenaze namazını kılmazdı. Böylece sahâbe-i kirâmı ihmalkârlıktan ve borçlanmaktan sakındırmayı hedeflemişti. Sonraları fetihler sayesinde hazinenin mâlî durumu düzelince, böylelerin borçlarını Peygamberimiz bizzat ödemeye başladı.

٤- عن بلال بن الحارث المزني: قال رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عليه وسلم: «مَنْ أَحْيَا سُنَّةً مِنْ سُنَّتِي قَدْ أُمِيتَتْ بَعْدِي فَإِنَّ لَهُ مِنَ الْأَجْرِ مِثْلَ مَنْ عَمِلَ بِهَا مِنْ غَيْرِ أَنْ يَنْقُصَ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئًا»

4- *Bilal İbni Haris el-Müzeni radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:*

"Benden sonra, sünnetimden kaldırılan bir sünneti kim ihya edip ortaya çıkarırsa ona, o sünnetle amel edenler kadar sevap vardır. Amel edenlerin sevapları da hiç eksiltilmez. Ve yine her kim de, Allah ve Resulü'nün razı olmadığı, sonradan çıkan bir bidati ortaya çıkarırsa, o kimseye o bidatle amel edenlerin günahları da birlikte yazılır ve onların günahlarından da hiçbir şey eksiltilmez." (*Tirmizî, 2677)*

٥- عن عائشةَ رضي الله عنها قالت قال رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «مَنْ أَحْدثَ في أَمْرِنَا هَذَا مَا لَيْسَ مِنْهُ فهُو رَدٌّ («متفقٌ عليه.)

وفي رواية لمسلمٍ: «مَنْ عَمِلَ عمَلاً لَيْسَ عَلَيْهِ أَمْرُنَا فَهُو ردٌّ».

5- Âişe radıyallâhu anhâdan rivâyet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Kim bizim dinimizde ondan olmayan bir şey ortaya çıkarırsa, o şey kabul edilmez."

Müslim'in bir rivayeti şöyledir:

"Kim bizim dinimizde olmayan bir şey yaparsa o merduttur, makbul değildir." (Buhârî, Sulh 5; Müslim, Akdiye 17, 18)

Açıklama:

Dinde aslı olmayan bir şeyin sonradan ortaya konulması, dinimizde **"bid'at"** diye adlandırılır. Hz. Peygamber, bu hadisleriyle, dinde haddi aşıp ileri gidenlerin aşırılıklarını, bâtıl yollara sapıp dini tahrif edenlerin tahrifatını din olarak kabul etmemek gerektiğine dikkatimizi çekmektedir. Bunların her biri **bid'at** olarak nitelenmiştir.

Daha dindar olabilmek veya öyle görünmek için Kur'an'da ve Resûl-i Ekrem'in sünnetinde bulunmayan birtakım ibadetler veya Allah'a yakın olmaya vesile sayılabilecek bazı ameller ortaya çıkartan kimse daha dindar değil, dine ilavelerde bulunan bir bid'atçıdır. Kendisi ve yaptığı işi asla kabul edilemez. Bunun aksine, dinde bulunup da Kur'an ve Sünnet'e uygun olan ibadet ve amelleri sonradan ortaya çıkan her şeyi bid'at saymak da mümkün değildir. Merhum Muhammed el-Gazalî bu konuyu şöyle formüle eder: "Dinî konularda ittiba (eskiyi aynen uygulama), dünya işlerinde ise ibtida (sürekli geliştirip, yenilikler yapma) esastır. Günümüz İslam âleminde, bunun tam aksi yapılmaktadır. Dinî konular, güya geliştirilerek, bozulmak isteniyor, dünya işleri ise, tamamıyla dondurulmuştur."

Dersler ve İbretler

1- İslam'da Kur'an'dan sonra ikinci şer'i delil olan sünnet, islamı anlamının ve yaşmanın tek örneği ve tek yoludur. Bu sebepledir ister

takva gerekçesiyle ister ihmal ve tembellik neticesinde sünnet dışında yaşamaya kalkışmak ümmet olmakla bağdaşmaz.

2- Yüce Allah Al-i İmran sûresinde şöyle buyuruyor: "*De ki: Allah'ı seviyorsanız, bana uyun ki Allah da sizi sevsin ve günahlarınızı bağışlasın. Allah, çok bağışlayıcı ve merhametlidir.*" (Al-i İmran, 31) Yani Allah Teâlâ kendisini sevmemizin şartını Efendimiz'e ittibaya bağlıyor. Zira netice olarak Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme ittiba yine Rabbimize ittiba demektir.

"O halde Allah'ı sevenler bu emr-i ilahiyi tebliğ eyleyen Resûlullah'a muhalefet etmemek ve onun talimatı tebligatına tâbi olmak ve onu numune-i imtisal addeylemek lâzım gelir. Bu itaat doğrudan doğruya Allah'a itaattir. Çünkü bu itaat Hz. Muhammed'in şahsı ve bedenî varlığı bakımından değil, O'nun peygamberlik görevi bakımındandır ve Allah adına vekâlet yoluyla olan bir itaattir. Yani, bana uyunuz, demek, "Allah'a ve Resûle uyunuz!" demektir. (Hak Dini Kur'ân Dili, İstanbul, 1936, 2/1076-1077)

3- Peygamberi nazarı dikkate almadan Müslüman olunamayacağı gibi onun sünnetini dikkate almadan da Müslüman olunamaz. Kur'an'ı Kerim'in âyet ve sûreleri kelime ve sesler demek olup peygamberin amel ve ahlakı ise o âyet ve sûrelerin mana ve tefsiridir.

4- Özellikle son yıllarda Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem efendimizin dindeki fonksiyonu bir takım dine lakayd çevreler tarafından tartışma konusu yapılmaya başlandı. Aslında Hz. Peygamberin Müslümanların nezih inançlarındaki konumu öncelikle İslam düşmanlarını rahatsız etmiş ve Müslümanları sömürgeleştirmenin bir yolu olarak "Kur'an bize yeter" türünde tartışmalar başlatılmıştır.

5- Yaşadığımız çağda yetişen ve bu asrın hastalıklarını tedaviye çalışan âlim ve mücahid Üstad Said Havva bu konuda şunları yazıyor: "Kur'an, İslam'ın koyduğu kanun, sünnet ise onun uygulamasıdır. Müslüman işte bu uygulamaya karşı bizzat kanunun kendisine gösterdiği hassasiyeti göstermekle mükelleftir. Allah (c.c.) Peygamberine emrettiği ve yasakladığı hususlarda ona uyulmasını emretmiştir. Çünkü o (Peygamber) emrederken ve nehyederken heva ve hevesinden konuşmaz. Aksine ona itaat bizzat Allah'a itaattir. Allah (c.c.) onu, şüphesiz kendi adına konuşması için seçmiştir. O halde Allah (c.c.)'ın söylediği şeylerin muradını ondan daha iyi kim anlayabilir? Şüphesiz Peygamberimizin izinde yürümek tamamıyla hayırdır, Hayrın ta kendisidir. Bu yüzden

de Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellemin sünneti, Allah'ın kendisini onunla şereflendirdiği kitabın yanı sıra şeriatın da kaynağıdır. *(Said Havva, El-Esas Fi's-Sünne, I/23, 24)*

6- İmam Şafii (r.h) "Peygamber ancak Allah'ın helal kıldığını helal, haram kıldığını haram kılmış ve öylece tebliğ etmiştir. Hal böyle olunca teşriin iki kaynağı kitap ve sünnettir." Buyurmuştur. (İmam Şafii, er-Risale)

7- Peygambermiz Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellemi sevmek Müslüman kimsenin imanının sıhhatinin işaretidir. "***Rabbine andolsun ki aralarında çekiştikleri meselelerde seni hakem tayin edip sonra senin verdiğin hükmü sıkıntı duymadan içlerine sindirmedikçe inanmış olmazlar.***" (Nisa, 65)

8- İmam Şafii: "Peygamberin vazettiği sünnet, kendisine vahiy yoluyla gelmiştir. Onun sünneti, Allah'tan kalbine vahyedilen, ruhuna ilka olunan sünneti demektir." der ve âyetlerde geçen "hikmet" tabiriyle sünnetin kasdedildiğini söyler.

9- "***Bir konuda anlaşmazlığa düşerseniz onu Allah'a ve Resûlüne götürün.***" (Nisa, 59) âyeti kerimesini Şatıbi şöyle açıklıyor: "Resule muracaat hayatta iken olur. Vefatından sonra ise sünnete müracaat olunur. Alimlerin uygulaması böyle olmuştur."

10- Burada dikkat çekilmesi gereken bir diğer husus da şudur: Özellikle Müslüman hanımlar, bid'at olan, bir takım hoca isimli kişiler tarafından sünnete aykırı olarak uyudrulan bol bol cennet vadeden ibadet ve zikirlere büyük rağbet göstermektedirler. Bunlardan sakınmak çok önemlidir.

Bu konuda okunması tavsiye edilen kitaplar:

İbni Kuteybe / Hadis Müdafaası

Mustafa Sibai/ İslam Hukukunda Sünnet

Muhammed Ebu Şehbe / Sünnet Müdafaası, I, II.

5. DERS

Sahabe-i Kiram'ın Dindeki Yeri

١ – عن العرباض بن سارية رضي الله عنه قال: وعظنا رسول الله صلى الله عليه وسلم موعظة بليغة، قلنا: يا رسول الله كأنها موعظة مودع فأوصنا قال: فَإِنَّهُ مَنْ يَعِشْ مِنْكُمْ بَعْدِي فَسَيَرَى اخْتِلاَفاً كَثِيراً، فَعَلَيْكُمْ بِسُنَّتِي وَسُنَّةِ الْخُلَفَاءِ الرَّاشِدِينَ الْمَهْدِيِّينَ تَمَسَّكُوا بِهَا وَعَضُّوا عَلَيْهَا بِالنَّوَاجِذِ، وَإِيَّاكُمْ وَمُحْدَثَاتِ ٱلأُمُورِ، فَإِنَّ كُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ وَكُلُّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ

1- Irbad b. Sâriye radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallahu aleyhi vesellem bize çok beliğ bir vaaz yaptı. Biz dedik ki: Ey Allah'ın Resulü, sanki bize veda vaazı yaptın. Bize tavsiyede bulun. Buyurdu ki:

"**Benden sonra yaşayanlar, pek çok ihtilâf ve herc ü merc görecekler. Size sünnetimi ve doğruya götüren Râşid Halifelerin yolunu, sünnetini tavsiye ederim. Siz ona sımsıkı sarılın! Dişlerinizle sımsıkı tutunun sünnetime ve râşid halifelerin sünnetine! Sakının; sonradan çıkma işlerden sakının! Çünkü her sonradan çıkma, bid'at, her bid'at da dalâlettir.**" (Tirmizî, ilim 16; Ebû Dâvûd, sünnet 5; İbn Mâce, Mukaddime 6.)

Açıklama:

Peygamber Efendimiz, bu hadislerinde kendisinden sonra ortaya çıkacak olan pek çok ihtilaf ve fitneyi haber vermiştir. Bu, onun mûcizelerinden biri sayılır. Çünkü, Resûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem* ileride ortaya çıkacak durumları toplu bir şekilde ve tafsilatiyle bilmekteydi. Zira ona bu bilgileri, Allah Teâlâ haber vermişti. Ancak

Resûl-i Ekrem Efendimiz bu konudaki bilgileri zaman, mekân gibi belirleyici unsurları ile haber vermemiştir. Hatta genel anlamda bile herkese söylememiştir. Sadece Huzeyfe İbni Yemân gibi, Ebû Hureyre gibi bazı özellikli sahâbilere söylemiştir. Onlar da kendilerine haber verilen bu özel bilgileri müsaade edildiği nisbette açıklamışlar ve başkalarına nakletmişlerdir.

Ümmetin içinde fitneler ve ihtilâflar çoğalınca, görüş ayrılıkları da artar. O zaman insanlar hangi fikrin yanında olacaklar, nasıl hareket edeceklerdir? İşte Resûlullah Efendimiz bunun hal çaresini de göstermektedir. Kendisinin ve Râşid halifelerin sünnetlerine sımsıkı sarılmak, yegâne çıkış yoludur. Çünkü onların takip ettikleri yol hak yoldur.

Ortaya çıkacak ihtilâflar ifadesiyle, İslâm ümmeti içinde yer alacak olan **bid'at fırkaları** kastedilmiş olmalıdır. Çünkü **ihtilâf, küfür veya dinsizlik demek değildir.** Fakat ciddi boyuttaki ihtilâflar, ümmeti fitnelere, büyük günahlara sevkeder. Hatta insan, farkında olmaksızın kendini dinin hudutları dışında bulabilir. Nitekim Hz. Peygamber'in vefatından kısa bir süre sonra Hz. Osman ve Hz. Ali zamanında ortaya çıkan ihtilaflar, daha sonra fitneye dönüştü ve pek çok sahâbî henüz hayatta iken ümmet imtihandan geçti. Halifelerden sonraki dönemde ihtilâflar ve fitne artarak devam etti. Bu fitneler ve zararlı ihtilâflar, İslâm ümmetinin güçlenip kuvvetlenmesini önlemiş, bölünüp parçalanmalarına sebep olmuştur.

İslâm ümmeti içindeki ihtilâfların, bölünme ve parçalanmanın, grupçuluk ve hizipçiliğin, itaatsizlik ve baş tanımazlığın Müslüman toplumları ne hale getirdiğini, günümüzde de gözlerimizle görüyor ve bunun ızdırabını hep birlikte çekiyoruz. Ümmet olma vasfına sahip bulunmadığımız gibi, ayrı milletlere ve pek çok ülkelere bölünmüş halimizle, kendi milli hudutlarımız ve coğrafyamız içinde de birlik, beraberlik ve kardeşliğimizi sağlayabilmiş değiliz.

İslâm toplumlarının fitneden kurtulabilmesi, ihtilâflara düşmemesi için müşterek bir düşünce ve hareket tarzına sahip olmaları gerekir. Bu ise belli bir şahsın veya bir grubun düşünce ve hareket tarzı olamaz. Çünkü başka şahıslar ve gruplar da vardır; onlar da kendilerinin haklı ve doğru olduklarını iddia edebilirler. İşte Peygamber Efendimiz, bunu da açıkça tesbit ve tayin etmiştir. **"Sizin üzerinize gerekli olan benim sünnetime, yoluma ve doğru yola ulaştırılmış Hulefâ-yi Râşidîn'in sünnetine sımsıkı sarılmanızdır"** buyurarak, ortak hareket noktasını göstermiştir. Bilindiği gibi, Raşid Halifeler; Hz. Ebû Bekir,

Hz. Ömer, Hz. Osman ve Hz. Ali'dir. Peygamberimiz, başka birçok hadislerinde olduğu gibi, bu hadiste de onların hidâyet, hak ve doğru yol üzere bulunacaklarını, kendilerine uyulması gerektiğini ifade buyurmuşlardır. Ehl-i sünnet'in bütün mezhepleri, Raşid Halifeler'e uyulması gerektiği konusunda görüş birliği içindedirler.

٢- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ وَأَبِي سَعِيدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا قَالَا: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي لَا تَسُبُّوا أَصْحَابِي فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَوْ أَنَّ أَحَدَكُمْ أَنْفَقَ مِثْلَ أُحُدٍ ذَهَبًا مَا أَدْرَكَ مُدَّ أَحَدِهِمْ وَلَا نَصِيفَهُ

2- Ebu Hureyre ve Ebu Said radıyallâhu anh riveyet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ashâbıma söymeyiniz. Canımı kudretiyle elinde tutan Allah'a yemin ederim ki, sizden biriniz Uhud dağı kadar altını sadaka olarak dağıtsa, yine de onların bir ölçek, hatta yarım ölçek sadakasının değerine erişemez." (Buhari, 3470; Müslim, 2541; Tirmizi, 3861;İbni Mace, 161; Ebu Davud, 4658)

٣- . عَنْ عَدِيِّ بْنِ ثَابِتٍ قَالَ سَمِعْتُ الْبَرَاءَ يُحَدِّثُ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ فِي الْأَنْصَارِ لَا يُحِبُّهُمْ إِلَّا مُؤْمِنٌ وَلَا يُبْغِضُهُمْ إِلَّا مُنَافِقٌ مَنْ أَحَبَّهُمْ أَحَبَّهُ اللهُ وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ أَبْغَضَهُ اللهُ.

3- 'Adiy ibnu Sâbit şöyle dedi: Ben, Berâ'yı Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemden Ensar hakkında şu hadisi söylerken işittim. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ensâr'ı ancak mümin olan sever. Münafıktan başkası da onlardan nefret etmez. Her kim onları severse Allah da onu sever, her kim de onları sevmezse Allah da onu sevmez." (Müslim, 129)

٤- عَنْ عبدالله بن مغفل المذنى رضى الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''اللهَ اللهَ فِي أَصْحَابِي، اللهَ اللهَ فِي أَصْحَابِي، لَا تَتَّخِذُوهُمْ غَرَضًا بَعْدِي، فَمَنْ أَحَبَّهُمْ فَبِحُبِّي أَحَبَّهُمْ، وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ،

فَبِبُغْضِي أَبْغَضَهُمْ، وَمَنْ آذَاهُمْ فَقَدْ آذَانِي، وَمَنْ آذَانِي فَقَدْ آذَى اللهَ، وَمَنْ آذَى اللهَ فَيُوشِكُ أَنْ يَأْخُذَهُ ''

4- Abdullah b. Muğaffel el-Müzeni radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ashâbım hakkında Allah'tan korkun! Ashâbım hakkında Allah'tan korkun! Sakın benden sonra onlara düşman olup sövmeyin! Onları seven, bana olan sevgisinden dolayı sevmiş olur. Onlara kızıp kin duyan da, bana olan kin ve düşmanlığından dolayı böyle yapmış olur. Onlara sıkıntı veren bana sıkıntı vermiş, bana sıkıntı veren de Allah'a eza etmiş olur. Allah'a eza eden de büyük bir felaketle yüz yüze gelmiş olur." (Tirmizi. 3856; Ahmed b. Hanbel, 20026)

Dersler ve İbretler

1- Resûl-i Ekrem Efendimiz'in ashâbını sevmek dinin bir emridir. Çünkü Allah Teâlâ onlardan razı olmuş ve Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem onları sevmiştir. Ashab-ı Kiram; kutlu dâvasında kendisine mallarıyla ve canlarıyla yardım etmişler, hizmetinde bulunma şerefine ermişlerdir. Allah'ın Resûlü onları "insanların en hayırlısı" diye methetmiştir. Hadis-i şerifte sahabe sevgisi, hususiyle Ensar sevgisi imanın bir delili olarak zikredilmektedir. Burada kastedilen mana Ensar sevgisinin sadece müminin kalbinde olabileceği, münafığın ise kesinlikle onları sevemeyeceği hususudur. Aslında Ensar için söylenen bu hususiyet bütün sahabe için de geçerlidir. Hiçbir veli sahabe-i kiramın seviyesine ulaşamaz.

2- Bir takım Rafızîlerin Sahabe-i Kiram'dan bazıları hakkında ileri geri konuşmaları, hakaret etmeleri ve hatta edepsizlik ederek daha da ileri gitmeleri tam bir sapıklıktır. Birilerinin kendi babalarına, kardeşlerine veya çocuklarına yakıştıramayacakları bir takım süfli davranışları Sahabe-i Kiram'a isnat etmeye kalkışmaları ancak zındıklık olur.

3- Tabii olarak bütün Ashab-ı Kiram da aynı derecede değillerdir. Onların derecelerini İslama giriş tarihleri, İslâm'a hizmetleri, İslâm uğruna çektikleri çileler ve gösterdikleri çabalar, hicretler ve gazvelerdeki gösterdikleri fedakârlık ve kahramanlıklar dikkate alınarak İslam âlimleri tarafından şöyle sıralamıştır:

1. Aşer-i Mübaşere (Cennetle müjdelenen on sahabe) ve İslam'a ilk girenler.

2. Hz. Ömer (r.a.) Müslüman olduğu zaman İslam'a girenler.

3. Habeşistan'a ilk hicret edenler.

4. Birinci Akabe bey'atında bulunanlar.

5. İkinci Akabe bey'atında bulunanlar.

6. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ile birlikte Medine'ye hicret edenler ve Medine'ye girmeden önce Kuba'da iken ona yetişenler.

7. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin Medine'ye girmesinden Bedir savaşına kadar geçen sürede hicret edenler.

8. Bedir savaşına katılanlar.

9. Uhud savaşında bulunanlar.

10. Hendek savaşında bulunanlar.

11. Hendek savaşı ile Hudeybiye antlaşması arasında hicret edenler.

12. Rıdvan bey'atında bulunanlar.

13. Hudeybiye ile Mekke'nin fethi arasında hicret edenler.

14. Mekke'nin fethi esnasında Müslüman olanlar.

15. Mekke'nin fethinden sonra grup grup İslam'a girenler.

16. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin dönemine yetişen ve ondan az bir miktar (hadis dinleyip) rivayette bulunan çocuklar.

17. Veda Haccı esnasında Efendimiz sallallâhu aleyhi ve selleme getirilen çocuklar.

OKUMA PARÇASI: 1

KUL HAKKI

Müslümanın diğer Müslüman kardeşi üzerindeki başlıca hakları şunlardır:

1- Karşılaştığında selam vermek,

2- Davet ettiğinde, yerine getirmek,

3- Aksırdığında (elhamdülillah derse) ona, يَرْحَمُكَ اللهُ / Yerhamükellah (Allah sana merhamet etsin) demek,

4- Hastalandığında taziyede bulunmak,

5- Ölünce cenazesinde hazır bulunmak,

6- Senin üzerine yemin ederse onu doğru çıkarman,

7- Senden öğüt vermeni isterse ona öğüt vermen,

8- Yokluğunda ona arka çıkman,

9- Kendin için istediğini onun için de istemen,

10- Kendine istemediğini ona da istememen.

Bunların hepsi hadis-i şeriflerde bildirilmiştir.

İbn Abbas (r.a.): **"Mü'minler, kendi aralarında pek merhametlidirler"** (Fetih, 29) âyetini şöyle tefsir etmiştir:

"İyi kimseler kötü kimselere, kötü yolda olanlar da iyi yolda olanlara dua ederler. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem ümmeti içinde kötü yolda olan, iyi yolda olana bakınca, 'Allahım! Ona nasip ettiğin iyiliği mübarek kıl (artır); onun bu halini koru, bizi de ondan yararlandır' der. Salih kimseler de, kötü yoldakilere bakınca, 'Allahım! Onu doğru yola ilet, tevbesini kabul et ve onun eğriliğini kendisine bağışla' der."

İnsanların karşılıklı haklarından biri de kendileri için sevdiklerini veya sevmediklerini kardeşleri için de sevmek veya sevmemektir.

Nu'mân b. Beşîr, Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle derken işittiğini söylemiştir:

"Mü'minler karşılıklı sevgi ve birbirlerini kayırma açısından bir beden gibidirler. Bedenin bir organı rahatsızlanınca diğer organlar da ateşleri yükselerek ve uykusuz kalarak acıyı paylaşırlar."[1]

[1] Ahmed b. Hanbel, Nu'man b Beşîr'den rivayet etmiştir (bk. Müsned, IV, 368).

Ebû Mûsâ, Peygamberimizin sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurduğunu rivayet etmiştir:

"Mü'min mü'mine karşı bir binanın tuğlaları gibidir."[2]

Müslümanın görevlerinden bir diğeri gerek fiili gerek sözlü olarak kimseyi rahatsız etmemesidir. Nitekim Allah'ın Resûlü sallallâhu aleyhi ve sellem:

"Müslüman; elinden ve dilinden diğer Müslümanların güvencede olduğu kimsedir." buyurmuştur.[3]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bir gün sahabelere:

Kendisine, "Mü'min kimdir?" diye sorulunca da, "Mü'minlerin, canları ve malları konusunda kendisine güven duydukları kimsedir." buyurmuştur. "Muhacir kimdir?" dediklerinde, "Kötülükleri bırakan ve onlardan kaçınandır" buyurdular.[4]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyuruyor ki: .

"**Yol üzerinde Müslümanlara zahmet çektiren bir ağacı kestiği için bir adamı cennette gezinirken gördüm.**"[5]

Ebû Hüreyre (r.a.) Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve selleme, "Ey Allah'ın Rasûlü! Bana faydalanacağım bir şey öğret!" diye sormuş, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem de ona, "*Müslümanların yolundan eziyetleri kaldır.*" buyurmuştur.[6]

Yine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdu ki:

"Müslümanın müslümanı korkutması helal değildir."[7]

Başka bir hadis-i şerifte ise: "Allah, mü'minlere eziyet edilmesinden hoşlanmaz."

Müslümanın müslüman üzerindeki haklarından biri de müslümana karşı alçak gönüllü olmak, büyüklük taslamamaktır. Çünkü **"*Allah böbürlenenleri ve kendini beğenenleri sevmez.*"** (Lokman, 18)

---

2 Ahmed b. Hanbel, Nu'man b. Beşîr'den rivayet etmiştir (bk. Müsned, IV, 545).

3 Ahmed b. Hanbel, Abdullah b. Amr'dan rivayet etmiştir (bk. Müsned, II, 255).

4 Abdullah b. Amr'dan rivayet edilen bu hadis, müttefekun aleyhtir.

5 Müslim Ebû Hüreyre (r.a.)'den rivayet etmiştir.

6 Ahmed b. Hanbel, Ebû Hüreyre (r.a.)'den rivayet etmiştir (bk. Müsned, IV, 567).

7 Ahmed b. Hanbel tahric etmiştir (bk. Müsned, V, 450).

Müslümanların birbirleri üzerinde haklarından biri de birbirlerinin sözlerine ısrarla kulak vermemek ve birinden duyduğunu diğerine bildirmemektir.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"**Koğucu, cennete giremez.**" [8]

Halil b. Ahmed (r.a.) der ki:

"Sana laf getiren senden de başkasına laf götürür. Sana başkasından haber veren başkasına da senden haber götürür."

Müslümanların birbirlerine olan haklarından biri de, ne kadar kızarsa kızsın tanıdıkları ile üç günden fazla dargın durmamalarıdır.

"**Bir Müslümanın Müslüman kardeşini üç günün üzerinde terk etmesi helal olmaz. Karşılaştıklarında bu bir tarafa, o öbür tarafa gider. Onların en hayırlısı ilk önce selam verendir.**" buyurdu."[9]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyuruyor ki: "**Tökezleyen bir Müslümanı ayağa kaldıranı Allah da kıyamet günü ayağa kaldırır.**"[10]

İkrime (r.a.) der ki: "Yüce Allah, Yakûb (a.s.)'un oğlu Yûsuf'a (a.s.): "Kardeşlerini bağışladığın için dünya ve âhirette şanını yücelttim." buyurmuştur.

Hz. Âişe (r.anha) der ki: "Resûlüllah kendi nefsi için asla intikam almadı. Ne var ki, Allah'ın haramları çiğnendiği zaman, Allah için intikam aldı."[11]

İbn Abbas (r.a.) der ki: "Bir kime kendisine yapılan bir haksızlığı affederse Allah mutlaka onun şerefini artırır."

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdular ki: "Hiçbir mal sadaka ile eksilmez. Allah Teâlâ bir kimseyi affedenin şerefini artırır. Kim de Allah için alçak gönüllü olursa Allah (c.c.) onun derecesini yükseltir."[12]

---

8 Ahmed b. Hanbel, Huzeyfe b. Yemân'dan rivayet etmiştir (bk. Müsned, V, 457).

9 Ahmed b. Hanbel, Ebû Eyyûb el-Ensârî'den rivayet etmiştir (bk. Müsned, V, 517).

10 Ahmed b. Hanbel, Ebû Hüreyre'den rivayet etmiştir (bk. Müsned, II, 333).

11 Ahmed b. Hanbel, Hz. Âişe'den rivayet etmiştir (bk. Müsned, VI, 131).

12 Müslim, Ebû Hüreyre'den rivayet etmiştir.

6. DERS

Allah Teâlâ'ya İsyan Hususunda Kula İtaat Yoktur

١ - . عَنْ عَلِيٍّ أَنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ بَعَثَ جَيْشًا وَأَمَّرَ عَلَيْهِمْ رَجُلًا فَأَوْقَدَ نَارًا وَقَالَ ادْخُلُوهَا فَأَرَادَ نَاسٌ أَنْ يَدْخُلُوهَا وَقَالَ الْآخَرُونَ إِنَّا قَدْ فَرَرْنَا مِنْهَا فَذُكِرَ ذَلِكَ لِرَسُولِ اللهِ ﷺ فَقَالَ لِلَّذِينَ أَرَادُوا أَنْ يَدْخُلُوهَا. «لَوْ دَخَلْتُمُوهَا لَمْ تَزَالُوا فِيهَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ» وَقَالَ لِلْآخَرِينَ قَوْلًا حَسَنًا وَقَالَ «لَا طَاعَةَ فِي مَعْصِيَةِ اللهِ إِنَّمَا الطَّاعَةُ فِي الْمَعْرُوفِ.»

1- Hz. Ali radıyallâhu anh şöyle dedi:

Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem bir seriyyenin başına birini komutan tayin etti. Seriyye komutanı, onlara ateş yaktırdı ve: 'girin bu ateşe' dedi. Bazıları bu ateşe girmek istediler. Diğerleri de onların girmelerine engel oldular ve: "Şüphesiz ki biz ondan kaçtık" dediler. Bu olayı Allah Resûlü sallallahu aleyhi ve selleme haber verdiler. Ateşe girmek isteyenlere Allah Resûlü sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "**Şayet onlar ateşe girmiş olsalardı, Kıyamet gününe kadar o ateşten çıkamazlardı. Masiyette kula itaat yoktur. İtaat ancak maruftadır.**"(Müslim, 1840)

٢ - . عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ: عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ فِيمَا أَحَبَّ وَكَرِهَ إِلَّا أَنْ يُؤْمَرَ بِمَعْصِيَةٍ فَإِنْ أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلَا سَمْعَ وَلَا طَاعَةَ.

2- Abdullah ibni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Müslüman bir kimsenin, hoşuna gitse de gitmese de başındaki idareciye uyması gerekir. Şayet yönetici kendisine Allah'a

isyanı emrederse bu durumda onun sözünü dinlemek ve itaat yoktur." (*Buhari, 6725)*

Dersler ve İbretler

1- Emir sahiplerine, idarecilere, dini ya da siyasi liderlere ma'rufu yani iyi olanı, dince yasaklanmayanı emrettiklerinde itaat edilir. Bu ölçü karı-koca ilişkileri için de geçerlidir. Bir işi yaparken ya da verilen bir emri yerine getirirken Allah'ın emrine uygun olup olmadığını hesaba katmayarak uymak ve özellikle de dinin hükümlerine ait olan hususlarda onu kural koymaya yetkili sanıp ne söylerse, ne emrederse doğru farz etmek, ona uyduğu zaman Allah'ın emrine ters düşeceğini düşünmeden hareket etmek, onun emirlerini taparcasına yerine getirmek onu rab edinmek ve ona tapmak demektir.

2- Gerçekte ilmî hakikatleri kabul ve âlimlere itaat etmek ve saygı göstermek Allah'ın emridir. Ve Allah'ın emrine itaat de Allah'a itaattir. Fakat bu doğrudan doğruya değil "Allah'a, Resule ve sizden olan emir sahiplerine itaat ediniz." (Nisa 59) âyetinde de işaret buyurulduğu üzere Allah'a ve Resulü'ne itaatın bir bölümü olarak ve ona bağlanarak yapılacak olan bir itaattır, Allah'a ve emirlerine aykırı bir itaat değildir. Allah için itaat demek, Allah'ın emirleri doğrultusunda olan, en azından mahlûka itaatte yaratıcıya isyan bulunmayan bir itaat demektir. Böyle bir itaat yaratıcıya isyan bulunmamak şartıyla meşru olur.

3- Hakkı batıl, batılı hak yapmaya çalışanlar ilmî haysiyetten mahrum birer tağutturlar. İlme ve ilmin ortaya koyduğu verilere, Hak Teâlâ tarafından yaratılmış gerçekler olduğu bakımından itaat, Allah'ın emrine itaat ve hakkın farizasını yerine getirmektir. Hakka bağlı olduğu müddetçe ilme ve âlime uymamak ilim ve ulema düşmanlığıdır. Ancak Allah'ın emirlerini göz ardı ederek âlimlerde velev cüz'î bir hüküm koyma yetkisi bulunduğunu, hatta bir zerrenin bile hükmünün yerini değiştirmeye yetkili olduklarını kabul ve teslim eylemek Allah'dan başkasına bir rablik hissesi vermektir, onları rab edinmektir. Şeytanlara, tağutlara, Nemrutlara, Firavunlara, putlara ve tunçtan yapılan heykellere tapmak nasıl bir şirk ve küfür ise âlimlere de haddinden fazla kıymet vermek öyledir. Mesela; doğruyu yanlışı, hakkı batılı ayırmaksızın hak ilminin gereği olmayan fikirlerini, sözlerini, hakkın emrine dayanmayan, ondan kaynaklanmayan şahsi görüşlerini, istek ve arzuya dayanan keyfi fetvalarını ve iradelerini üstün tutmak, sanki onlarda Allah'ın haram kıldığını helâl, helâl kıldığını da haram kılma yetkisi varmış gibi,

hakkı değiştirebilecek bir hakları varmış gibi, kasıtlı sapıklıklar şöyle dursun, Allah'ın emrine aykırı olduğu açık olan hatalarına bile itaati caiz görmek, hâsılı Allah bu konuda ne buyuruyor, diye düşünmeden, Allah'ın emrine uymak gerektiğini hesaba katmadan, onlara itaat dahi öyle bir şirk ve küfürdür. Allah'ı bırakıp başkalarına tapmak demektir. Maalesef Yahudiler ve Hıristiyanlar işte böyle yapmışlardır: Ahbar ve Ruhbanlarını Rab edinmişlerdir. Onlara gerçekten Rab dememişlerse bile Rab yerine koymuşlardır. Dinde hüküm koyabilme haklarının olduğuna inanmışlardır. Hele Hıristiyanlık tarihinde ruhban sınıfının kutsal tanınması ve papaların hata etmez sayılması daha fazla resmiyet kazanmış olan çok açık bir durumdur. (Geniş bilgi için Elmalı Tefsir Tevbe Suresi otuz birinci ayetin tefsirine bakınız)

4- Bazı devletlerin başörtüyü yasaklamaları Müslüman hanımların başlarını açmalarını meşru kılmaz. Aynı şekilde bir kocanın İslam'a aykırı isteklerine itaat edilmez. Onların gayri meşru istekleri her durumda haramdır. Bazı hanımlar kocaları karşı çıktığı için başlarını açmaktadır. Hadis-i Şerif'te de geçtiği gibi: "**Allah'a isyan edilen yerde kula itaat yoktur.**"

7. DERS

Müslümanların Birbirini Sevmesi

١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: لاَ تَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ حَتَّى تُؤْمِنُوا وَلاَ تُؤْمِنُوا حَتَّى تَحَابُّوا أَوَلاَ أَدُلُّكُمْ عَلَى شَيْءٍ إِذَا فَعَلْتُمُوهُ تَحَابَبْتُمْ أَفْشُوا السَّلاَمَ بَيْنَكُمْ.

1- Ebû Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Allah Resûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"İman etmedikçe cennete giremezsiniz. Birbirinizi sevmedikçe de iman etmiş olmazsınız. Yaptığınız takdirde birbirinizi seveceğiniz bir şeyi size göstereyim mi: Aranızda selamı yayın." (Müslim, Kitabul-İman 1; 74)

٢- أنس بن مالك رضي الله عنه عن النبي- صلى الله عليه وسلم- قال: «لا يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يُحِبَّ لأَخِيْهِ أَوْ قَالَ لِجَارِهِ مَا يُحِبُّ لِنَفْسِهِ».

2- Enes b. Malik radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Sizden biriniz kendisi için sevdiğini kardeşi veyahut komşusu için sevmedikçe hakiki mü'min olamaz." (Buhari, 13; Müslim, 45)

٣- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ:

سَبْعَةٌ يُظِلُّهُمُ الله في ظِلِّهِ يومَ لا ظِلَّ إلا ظِلُّهُ: إمامٌ عادِلٌ، وشابٌّ نَشَأَ في عِبادة الله تعالى، ورَجُلٌ قَلْبُه مُعَلَّقٌ بالمساجد، ورَجُلانِ تَحَابَّا في الله: اجْتَمَعَا عليه وتَفَرَّقَا عليه، ورجلٌ دَعَتْه امرأةٌ ذاتُ مَنْصِبٍ وجَمَالٍ

فقال: ''إني أَخاف الله''، ورجلٌ تصدَّق بصَدَقَةٍ، فأَخْفَاهَا حتَّى لا تَعْلَمَ شِمَالُه ما تُنْفِقُ يَمِينُه، ورجلٌ ذَكَر الله خالياً، فَفَاضَتْ عَيْنَاهُ.

3- Ebu Hüreyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Başka bir gölgenin bulunmadığı Kıyamet gününde Allah Teâlâ, yedi insanı, arşının gölgesinde gölgelendirir:

– Adil devlet başkanı,

– Rabbine kulluk ederek temiz bir hayat içinde serpilip büyüyen genç,

– Kalbi mescitlere bağlı Müslüman,

– Birbirlerini Allah için sevip buluşmaları da ayrılmaları da Allah için olan iki kimse,

– Güzel ve mevki sahibi bir kadının beraber olma isteğine "Ben Allah'tan korkarım" diye yaklaşmayan kişi,

– Sağ elinin verdiğini sol elinin bilemeyeceği kadar gizli sadaka veren kimse,

– Tenhada Allah'ı anıp gözyaşı döken kişi."

(Buhari, Ezan 36, Zekât 16, Rikak 24, Hudûd 19; Müslim, Zekat 91)

Açıklama

Hadiste zikri geçen yedi grup insan şunlardır:

1. *Adil Devlet Başkanı:* Dünyada iken Müslümanların yönetimini üstlenip adeta onları gölgesi altında adaletle yöneten yönetici, herkesten önce Allah'ın özel muamelesi ile karşılaşacak, nasıl ki insanları gölgesinde barındırdı ise Allah da onu kendi arşının gölgesinde misafir edecektir.

2. *Allah'a ibadet ederek yetişen genç:* Her türlü istek ve arzularının zirvede olduğu, gücünün kuvvetinin en fazla olup istediği pek çok nefsani şeyleri yapabilecekken bu yola sapmayıp ibadetlerine özen gösteren, bilgisini ve enerjisini Allah yolunda değerlendiren gençler kıyametin sıkıntılarından korunacaklardır. Bu özelliğe sahip gençler her şeyden önce beş vakit namazlarını vaktinde eda ederler. Kur'an okurlar ve ateşten kaçar gibi haramlardan kaçarlar. İşte böyle olan gençler kurtuluşa erenlerdir.

3. *Kalbi mescitlere bağlı olan adam:* Namazlarını sürekli olarak camide kılmaya çalışan, evine geldiğinde "vakit gelse de camiye gitsek" diye cami özlemi her zaman gönlünde diri olan ve bu halleriyle adeta kalpleri camiye bağlanmış kimseler de kıyametin o sıkıntılarından kurtulacaklardır.

4. *Birbirini Allah için seven, ayrılmaları da bir araya gelmeleri de hep Allah için olan iki insan:* Hiçbir başka sebep olmadan yalnızca birbirlerini Allah için seven, bir araya Allah için gelen, ayrılırken de Allah için ayrılan iki insan da aralarındaki sevginin mükâfatı olarak Allah'ın arşının gölgesinde gölgelenecek olanlardandır.

5. *Güzel ve mevki sahibi bir kadının gayr-i meşru teklifine "ben Allah'tan korkarım" diye karşı çıkan:* Böyle bir teklif karşısında, nefsi çok arzuladığı ve bütün şartlar müsait olduğu halde yalnızca Allah korkusuyla teklife red cevabı veren kişi de Allah'ın özel kullarından birisi olmaktadır. Rabbim bizleri böyle bir teklifle imtihan etmesin.

6. *Sağ elinin verdiğini sol elinin bilemeyeceği kadar gizli sadaka veren:* Sadakasını gizli veren, verdiği sadakayı kendinden başkası bilmeyen kimseler de arşın gölgesinde gölgelenecek olanlardandır. Rivayete göre Hz. Ali (r.a.) verdiği sadakaları ve yaptığı diğer yardımları çok gizli yaparmış. Ailesi de dâhil hiç kimse bilmezmiş. Hatta yardım yaptığı kişilerin bile bundan haberleri olmazmış. İnsanlar Hz. Ali'nin bu halini vefat ettikten sonra cenaze yıkanırken sırtındaki izlerden ancak anlayabilmişler.

7. *Yalnızken Allah'ı anıp gözyaşı döken:* Tek başına iken, Allah'ı ve ahireti düşünüp günahlarını hatırlayıp gözyaşı döken hassas insanlar da kıyamet gününün o korkunç sıkıntılarından emin olacaklardır.

٤- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: ''الْمُسْلِمُ أَخُو الْمُسْلِمِ لَا يَظْلِمُهُ وَلَا يُسْلِمُهُ وَمَنْ كَانَ فِي حَاجَةِ أَخِيهِ كَانَ اللهُ فِي حَاجَتِهِ وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً فَرَّجَ اللهُ عَنْهُ كُرْبَةً مِنْ كُرُبَاتِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِمًا سَتَرَهُ اللهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ''

4- Abdullah b. Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resulüllah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Müslüman Müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez ve onu (düşmana) teslim etmez. Kim (mümin) kardeşinin bir ihtiyacını giderirse Allah da onun bir ihtiyacını giderir. Kim Müslümanı bir sıkıntıdan kurtarırsa, bu sebeple Allah da onu kıyamet günü sıkıntılarının birinden kurtarır." (Buhari, 2310; Müslim, 2580; Ebu Davud, 4893;Tirmizi, 1426; Nesai, Sünen-i Kübra, 7291)

٥- عَنِ النُّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَثَلُ الْمُؤْمِنِينَ فِي تَوَادِّهِمْ وَتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ مَثَلُ الْجَسَدِ؛ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الْجَسَدِ بِالسَّهَرِ وَالْحُمَّى

5- Numan b. Beşir radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurdu:

"Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar." *(Buhari, 6011; Müslim, 2586)*

Dersler ve İbretler

1- Müslümanlar birbirini sevmedikçe gerçekten iman etmiş sayılmazlar. Bunun için Allah için seven kimse, mü'minlerin kardeş olduğunu düşünerek bütün Müslümanları sevmeli, kendisi için arzu ettiği şeyleri onlar için de istemelidir. **Mezhep, meşrep ve tarikat ayrımı yapmadan bütün** Müslümanlara değer vermeli, hem onlara hem onların dokunulmaz haklarına saygı göstermeli, kendilerine dua etmeli, iyiliklerini istemeli, hiçbir Müslümana karşı kalbinde kin tutmamalıdır.

2- İman bir kişiye Yüce Allah'ın verdiği en büyük nimettir. Bu nedenle iman etme faziletine ulaşmış yani Müslüman olmuş bir kimseyi, sırf bu faziletinden dolayı sevmek gerekir.

3- Hâlihazırda İslam dünyası birbirinden kopmuş olduğu gibi aynı ülkede yaşayan cemaatlerde birbirine pek yakın durmamaktadır. Bunun sebebi İslam'ın emrettiği, Müslümanların aralarında bulunması gereken şefkatin, sevginin ve affedicilik ruhunun Müslümanların arasında gereği gibi yaşanmamasıdır.

4- Karşımızda çok güçlü ve planlı çalışan dünyayı esir almış Siyonist bir hegemonya varken Müslümanların teferruatta boğulmaları asla

affedilecek bir husus değildir. Geçmişte birbirini boğazlamış Avrupa milletleri tek bir devlet olma yolunda ilerlerken bizlerin Ümmet olma şuurundan uzaklaşarak yeni bölünme ve parçalanmalar yaşaması tamamen Siyonist bir oyundur. Ama ne yazık ki bu oyunda kukla olarak Müslümanlar kullanılmaktadır. Yıllarca müftülük yapmış insanlar maalesef islama savaş açmış partilerden sırf ırkçılık yüzünden aday dahi olmaktadırlar. Bunlardan Allah'a sığınırız.

5- Yanı başında katledilen Müslüman kardeşleri için hiçbir şey yapmayan hatta umursamayan bir Müslüman düşünün. Irak Amerikan bombalarıyla yanarken, Bağdat'ta Ebu Hanife'nin kabrinin yanı başına tonlarca bomba atılırken, "Irak'tan bana ne" diyen cami cemaatine rastladık. Sonra Suriye'li muhacir kardeşlerimize de benzer tepkiler duyduk. Bu nasıl islam kardeşliği, bu nasıl bir din alayışı?

6- İslam âlemi bu kadar büyük acılar yaşarken, perişan bir halde kurtuluşu beklerken, dul bırakılmış zavallı kadınlar, yetim çocuklar, yaralılar, hastalar, açlar bizden imdat beklerken acaba önceliklerimiz ne olmalıdır! İlk yapılacak iş Müslümanların önce birlik olmaları, ümmet olmalarıdır. Zira birlikten kuvvet doğar. Bu konuda Yüce Allah şöyle buyuruyor: ***"Şüphesiz Allah, kendi yolunda, sanki birbirlerine kenetlenmiş bir bina gibi saf bağlayarak mücadele edenleri sever."*** (Saf, 4)

7- Mü'minler; birbirlerinin velisi ve dostlarıdır. Bunun için birbirimizi sevmeli, işi gelin-kaynana dedikodularına kadar indirgeyerek asıl görevlerimizi unutmamalıyız. ***"Allah'ın ipine hepiniz sımsıkı sarılın, dağılıp ayrılmayın"*** (Al-i İmran, 103) ilahi emrini devamlı olarak hatırımızda tutalım ve birbirimize sımsıkı sarılalım. Unutmayalım mü'minin mü'minden başka dostu yoktur. ***"Size ne oluyor ki, Allah yolunda ve: "Rabbimiz, bizi halkı zalim olan bu ülkeden çıkar, bize katından bir veli (koruyucu sahib) gönder, bize katından bir yardım eden yolla" diyen erkekler, kadınlar ve çocuklardan zayıf bırakılmışlar adına mücadele etmiyorsunuz?"*** (Nisa, 75)

8. DERS

İlmin Farziyeti ve Fazileti

عَن انس رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: طَلَبُ الْعِلْمِ فَرِيْضَةٌ عَلَى كُلِّ مُسْلِمٍ وَ مُسْلِمَةٍ

1- Enes radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallahu aleyyi vesellem şöyle buyurdu:

"İlim öğrenmek her Müslüman erkek ve kadına farzdır." (İbni Mace, Mukaddime, 17; Beyhaki, Şuabu'l-İman, 2/253)

Açıklama:

"İlim herkese farzdır" hükmü maalesef en çok istismar edilen meselelerdendir. Öncelikle şu hususun bilinmesi lazımdır. Herkese farz olan ilim yalnızca Fıkıh İlmidir. Zira Fıkıh İlmi, ibadetlerin ve muamelâtın helâl ve haram kısımları ile mutlak helâl ve haram gibi hususlarda bilgi vermektedir. Ancak islam alimlerinin farz olduğunu söylediği Fıkıh İlmi, Müslümanların günlük yaşantıları sırasında muhtaç oldukları ilimdir. Vuku bulması pek nadir olan fıkhî meseleler ise bunun dışındadır. Durum böyle olunca buluğ çağına ermiş kızlarımızın gerek başı açık ve gerekse başı kapalı olarak karma eğitim yapılan okullarda okumaları caiz değildir. "İlim öğrenmek farzdır" diyerek kendilerine bir meşruiyet aramaları ise asla doğru değildir. Zira ilmin kendilerine farz olan kısmını zaten gittikleri okullar öğretmemektedir. Dini ilimleri ise dışarıda şer'i kurallara uygun olarak öğrenmeleri pek ala mümkündür. Müslümanlar batılı hayat tarzının dayattığı yaşam şeklinden türeyen problemleri aşmak için şer'i nasları zorlama yerine, İslam'ın 1400 yıllık uygulanmış biçiminden ilham alarak kendisine dayatılan bu hayat tarzını değiştirme yolunda gayret sarf etmelidirler.

٢- عَنْ ابْنِ مَسْعُودٍ:، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ «لا حَسَدَ إِلَّا في اثْنَتَيْنِ: رَجُلٌ آتَاهُ اللهُ مَالاً، فَسَلَّطَهُ عَلَى هَلَكَتِهِ فِي الحَقِّ، وَرَجُلٌ آتَاهُ اللهُ الحِكْمَةَ، فَهُوَ يَقْضِي بِهَا وَيُعَلِّمُهَا».

2- Abdullah İbni Mes'ûd radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Yalnız şu iki kişiye gıpta edilir: Biri, Allah'ın kendisine verdiği malı hak yolunda harcayıp tüketen kimse; diğeri ise Allah'ın kendisine verdiği ilimle yerli yerince hükmeden ve onu başkalarına öğreten kimse." (Buhari, 73; Müslim, 816)

Açıklama:

Hadis-i Şerif, Allah'ın verdiği imkanları/malı/serveti yine Allah yolunda harcayan ile Allah'ın bahşettiği ilmin gereğince hareket edenlerin imrenilmeye değer kimseler olduklarını ifade eder.

Allah'ın bir kimseye lütfettiği nimeti imrenmek caizdir. "Benim de şöyle bir arabam olsa yahut benim de böyle bir evim olsa" diye temenni etmenin mahsuru yoktur. Yeter ki temenniler meşru olsun.

Fakat, Allah'ın rızasını hayatlarında önceleyen insanların arzu ve istekleri farklı olmalıdır. Caiz olsa da alelade istekler gönül ehli insanı meşgul etmemelidir. İbadet ve taatiyle Allah'ın rızasını hedefleyen bireylerin temennileri de uhrevi olmalıdır. Hadisimiz bize bu mesajı vermektedir. Ve adeta şunu söylemektedir: Siz şu iki insan gibi olmayı isteyin. Temennileriniz, onlar gibi olamadığınız için olsun. Evi, arabası, arsası olanları değil, elindekilerle dine hizmet edenleri imrenin. Kur'an'ı ezberlemiş, güzel okumaya gayret eden ve ahir zamanın fitnelerini aşıp Kur'anî bir hayat yaşamaya çalışanlar gibi olmayı isteyin. İlim taliplerini, bildiklerini tatbik edenleri, ilim öğreten muallimleri ve ilmi ile hak üzere hüküm verenleri gündeminize alın. Onları sevin. Onlar gibi değilseniz üzülün. Keşke böyle olabilseydik deyin.

Diğer taraftan servete sahip olan insanlar bilmeliler ki, takdire şayan olan bulundukları durum değil, yaptıkları işleridir. Ellerinde olanları Allah yoluna sarf ettiklerinde imrenilmeye değer insan olurlar. İlim sahipleri ilimleri ile amel edip insanlara öğretmeye gayret edince takdire layık olurlar. Aksi halde ilimleri faydasız ise işgal ettikleri mevki ne olursa olsun örnek alınacak kimseler olmazlar.

Sözlerimizi tamamlarken, rabbimizden imrenilecek insanlara karşı kalbimizde gıbta duygularını uyandırmasını, hasetten muhafaza buyurmasını ve bizleri de imrenilecek insanlardan eylemesini temenni ederiz. (Mesut Çakır, Reyhan Dergisi)

٣- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا مِمَّا يُبْتَغَى بِهِ وَجْهُ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ لَا يَتَعَلَّمُهُ إِلَّا لِيُصِيبَ بِهِ عَرَضًا مِنْ الدُّنْيَا لَمْ يَجِدْ عَرْفَ الْجَنَّةِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

3- Ebu Hureyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"**Kim Allah'a götüren ilimden bir şeyi dünyanın her hangi bir mertebesini veya metaını elde etmek için öğrenirse o kimse kıyamet gününde cennetin kokusunu bile alamaz.**" *(Ebu Davud, 3664)*

٤- عَنْ ابْنِ عُمَرَ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: مَنْ تَعَلَّمَ عِلْمًا لِغَيْرِ اللهِ أَوْ أَرَادَ بِهِ غَيْرَ اللهِ فَلْيَتَبَوَّأْ مَقْعَدَهُ مِنْ النَّارِ

4- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Kim Allah'tan başkası için veya başkasını irade etmek için bir ilmi öğrenirse ateşteki yerine hazırlansın." *(Tirmizi, 2655)*

Açıklama:

Umûmî mânada dinî ilimler dediğimiz Kur'an ve Sünnet ilimleri, Allah rızası için öğrenilen ve öğretilen ve bir bölümü farz-ı ayn, bir bölümü de farz-ı kifâye hükmünde olan ilimlerdir. Bu ilimler, mal, mülk, mevki ve makam elde etmek için öğrenilmez. Ancak bunları öğrenen insanlar bu vesile ile dünyalık mala, mülke, birtakım makam ve mevkilere yükselebilirler. Bunda herhangi bir sakınca yoktur. Çünkü bu ilimleri öğrenen kişinin gayesi bunlara ulaşmak değil Allah'ın rızâsına nail olmaktır. Mal ve mülk sahibi olup bunları Allah yolunda sarfetmek, ulaştığı mevki ve makamda insanlara hizmet etmek de Allah rızâsını elde etmenin bir yolu olabilir.

Dünyevî ilimler denilen ve yukarıda anılanlar dışındaki bilgi alanlarını kapsayan ilimleri öğrenmek de Müslümanlar için farz-ı kifâye kabul edilir. Şu kadar var ki, dünyaya yönelik ilimler ve insanın bir meslek kazanmasını sağlayacak bilgiler, dünya malı kazanmak, mevki ve makam sahibi olmak maksadıyla da öğrenilebilir. Aynı zamanda bunlar elinin emeğiyle geçinmenin ve başkalarına muhtaç olmamanın, toplumu inanan insanların yönetmesinin, idârî mevkilerde

Müslümanların bulunmasının vasıtası ve vesilesi olduğu için bir ibadet niyetiyle yapılır. Kısacası müslüman, faydalı olan her ilim ve bilgiyi elde etmeye özen gösterir; zararlı olan şeylerden ise uzak durur. Burada dikkat edilmesi gereken en önemli husus, dini, dünyanın ve dünyalık elde etmenin vasıtası kılmamaktır. Hasan el-Basrî, ip üzerinde oynayan bir cambazı gördüğünde: "**Bu şahsın yaptığı iş bizim ilim erbabı arkadaşlarımızın bir kısmının yaptığından daha iyidir; çünkü o dünyalıkla dünyalık kazanıp yiyor; bizimkiler din ile dünyalık kazanıp yiyorlar**" demiştir**.** (Riyazüs Salihin Şerhi, Erkam Yay.)

٥- وعن أبي زيد أسامة بن زيد بن حارثة- رضي الله عنهما - قال: سمعت رسول الله صلى الله عليه وسلم يقولُ:

يُؤْتَى بِالْعَالِمِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ، فَيُلْقَى فِي النَّارِ فَتَنْدَلِقُ أَقْتَابُهُ فَيَدُورُ بِهَا كَمَا يَدُورُ الْحِمَارُ بِالرَّحَى، فَيَطِيفُ بِهِ أَهْلُ النَّارِ. فَيَقُولُونَ: مَا لَكَ؟ فَيَقُول: كُنْتُ آمُرُ بِالْخَيْرِ وَلا آتِيهِ، وَأَنْهَى عَنِ الشَّرِّ وَآتِيهِ

5- Üsâme b. Zeyd radıyallâhu anh, "Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle derken işittiğini söylemiştir:

"Kıyamet günü bir âlim getirilip cehenneme atılır. Kalın bağırsakları dışarı sarkar ve eşeğin dolap etrafında dönmesi gibi onların çevresinde döner. Cehennemlikler onun etrafını sarıp, 'Ne oldu sana?' diye sorarlar. Âlim de onlara, 'Ben iyiliği emreder, fakat kendim yapmazdım. Kötülüğü yasaklar, fakat kendim yapardım' der." *(Buhari, 3397; Müslim, 3989)*

Açıklama:

Bu hadîs-i şerîf, mü'min olan, hatta iyiliği tavsiye edip kötülükten sakındırmak gibi bir vazifeyi yapan bir kimsenin cehenneme girişini ve oradaki kötü akıbetini gözler önüne sermektedir. Dünyada kendisini tanıyan ve nasihatlarına muhatap olan, fakat uymadıkları için kendileri de cehenneme girmiş olanlar, onun burada bulunmasına ve bu ürkütücü ve ürpertici haline şaşarlar. Bir kimsenin kendi söylediklerine kendisinin uymaması ve aksini yapmasının ne kötü bir davranış ve şahsiyetsizlik olduğunu, biraz önce geçen âyetlerin açıklamasında

ifade etmeye çalışmıştık. Bu hadis, böyle kimselerin kıyamet gününde ne halde ceza göreceklerini müşahhas bir şekilde ifade etmesi açısından dikkate değer niteliktedir.

Dersler ve İbretler

1- İlim öğrenmek ibâdettir. İlmin müzâkeresi tesbihtir. İlimden bahsetmek cihâttır, bilmeyene öğretmek sadakadır. İlim, helâl ve haramın nişancısı ve Cennet ehlinin yolunun delilidir. İlim haşyette enîstir ve gurbette musâhibdir, yoldaştır. Keder ve sevinçte delîldir. İlim düşman üzerine silâhtır. Ve dostlar yanında zînettir. Melâike-i kirâm, ehl-i ilmin dostluğuna rağbet ederler ve kanatlarıyla ikramen mesh edip okşarlar. Melekler ehl-i ilim için istiğfâr ederler ve hattâ denizdeki balıklar ve hayvânât dahi onların bağışlanmasını isterler. Çünkü ilim, kalplerin hayâtıdır. Kalblerin ölümü de cehildîr. (İmâm Birgivî, Tekmile, 48)

2- Müslümanın hayatında yer alan her şey Allah rızasına matuf olacaktır. Allah rızasını kazanma amaçlı her amel ibadettir. Diğer şeyler için durum bu olunca, elbette ilminde Allah rızası için öğrenilmesi ve öğretilmesi gerekir. Sahip olduğu ilmi Allah için ve O'nun yolunda değil de dünyalık menfaatlar, makam, mevki için öğrenen ve yine dünyalık için kullanan insanlar sırat-ı müstakimden sapmış ve saptıran kimselerdir.

3- Yüce Allah bu azgın ve sapkın âlime örnek olarak Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyuruyor: "(Ey Resûlüm!) Onlara (o yahudilere) şu kimsenin haberini de oku ki, kendisine âyetlerimizi verdik de (o inkâr ederek) onlardan sıyrılıp çıktı; bunun üzerine şeytan onu peşine taktı; böylece azgınlardan oldu. Hâlbuki dileseydik onu onlarla (verdiğimiz âyetlerle) elbette yükseltirdik; fakat o, dünyaya meyletti ve nefsinin arzusuna uydu. İşte onun misâli, köpeğin misâli gibidir! Üzerine varsan da dilini çıkarıp solur, onu bıraksan da dilini çıkarıp solur! İşte âyetlerimizi yalanlayan kavmin misâli budur! Artık bu kıssayı (onlara) anlat; tâ ki düşünsünler."(A'raf, 175-176)

"Âyet-i kerimede işaret edilen bu şahıs, İsrâiloğulları âlimlerinden Bel'am bin Baûra'dır. Mukaddes topraklara girmek husûsunda Mûsâ *(as)*'a muhâlefet ederek, zorba hükümdarlara yardımda bulunmuştu." (Celâleyn Şerhi, c. 3, 142)" İşte günahkâr âlim böyledir. Çünkü Bel'am, Allah'ın kitabını biliyordu. Buna rağmen şehvetine uyarak köpeğe benzedi.

3- "Kimin ilmi artar da hidâyeti artmazsa, onun ancak Allah'tan uzaklaşması artar." Hz. Îsâ (as) der ki: "Ne zamana kadar şaşkınlarla beraber olduğunuz halde yolunu kaybedenlere yol göstereceksiniz." İşte bütün bu hadis-i şerifler ve haberler, ilmin ne kadar önemli ve –yerine göre- korkunç olduğunu gösteriyor. Zira âlim ya ebediyyen bedbaht olur ya da ebedi saâdet bulur. İlme dalan âlim, saâdete kavuşamadığı takdirde kendine kurtuluşu haram kılar.

4- Hz. Ömer (r.a.) der ki: "Bu ümmet adına en çok korktuğum kişi, ikiyüzlü –münafık- âlimdir." "Münafık âlim nasıl olur?" diye kendisine sorduklarında ise şöyle cevap vermiştir: "Diliyle âlim ama kalbi ve ameliyle cahil olan kimsedir."

5- Halil b. Ahmed (r.h.) der ki: "İnsanlar dört çeşittir:

a. Anlar ve anladığının farkındadır. İşte bunlar âlimlerdir ve onlara uyunuz.

b. Anlar ama anladığının farkında değildir. O uykudadır, onu uyandırınız.

c. Anlamaz, anlamadığının farkındadır. Onu irşad ediniz; çünkü onun yol göstermeye ihtiyacı vardır.

d. Anlamaz, fakat anlamadığının da farkında değildir. İşte o cahildir. Ondan uzaklaşınız."

Bu konuda okunması tavsiye edilen kitap:

Abdulfetteh Ebu Gudde / İlim Uğrunda

9. DERS

İlim ve Rızık Aramak İçin Sabah Erkenden Kalkmak

١- عَنْ سَيِّدَةِ النِّسَاءِ فَاطِمَةَ بِنْتِ مُحَمَّدٍ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَتْ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا: مَرَّ بِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَأَنَا مُضْطَجِعَةٌ مُتَصَبِّحَةٌ فَحَرَّكَنِي بِرِجْلِهِ ثُمَّ قَالَ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ‘‘قُومِي اشْهَدِي رِزْقَ رَبِّكِ وَلا تَكُونِي مِنَ الْغَافِلِينَ، فَإِنَّ اللهَ يُقَسِّمُ أَرْزَاقَ النَّاسِ مَا بَيْنَ طُلُوعِ الْفَجْرِ إِلَى طُلُوعِ الشَّمْسِ ’’

1- Hanımların seyyidesi Hz. Fatıma radıyallâhu anhâ anlatıyor:

“Sabah namazı vaktinde ben uykuya dalmışken Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem yanımdan geçti ve ayağıyla bana dürterek: **“Kalk, Rabbinin taksim ettiği rızkından nasibini al ve gafillerden olma. Çünkü Allah azze ve celle insanların rızkını fecirle (şafağın atmasıyla) güneşin doğuşu arasında taksim eder.”** *(Beyhaki, Şa’bul İman, 4399*)

٢- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا , قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ , يَقُولُ: ‘‘ بَاكِرُوا طَلَبَ الرِّزْقِ وَالْحَوَائِجِ ؛ فَإِنَّ الْغُدُوَّ بَرَكَةٌ وَنَجَاحٌ.

2- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ diyor ki Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işittim:

“**Rızık ve ihtiyaçlarınızı karşılamaya sabah erken başlayınız. Zîrâ sabah erken başlamakta bereket ve kurtuluş vardır.**” (Taberani, Mu’cemul Evsad, 7250)

٣- عن أبي هريرة رضي الله عنه، أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: ''يَنزِل رَبُّنَا تَبَارَكَ وَتَعَالَى كُلَّ لَيْلَةٍ إِلَى السَّمَاءِ الدُّنْيَا حِينَ يَبْقَى ثُلُثُ اللَّيْلِ الآخِرُ يَقُولُ: مَنْ يَدْعُونِي فَأَسْتَجِيبَ لَهُ مَنْ يَسْأَلُنِي فَأُعْطِيَهُ مَنْ يَسْتَغْفِرُنِي فَأَغْفِرَ لَهُ''

3- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resulüllah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Rabbimiz Tebareke ve Teâlâ her gece, gecenin son üçte biri kaldığı sırada (rahmetiyle) dünya semasına nüzul eder ve şöyle buyurur: 'Bana dua eden var mı, duasına icabet edeyim? İstediğini vereyim. Bana istiğfar eden var mı, ona mağfiret edeyim"** (Buhari, 1145; Müslim, 1261)

Açıklama:

Allah'ın yeryüzüne inmesi müteşâbih bir ifadedir. İfadeyi, lügavî hakikatiyle anlamak mümkün değildir. Zîra Allah'a mekân izâfe etmek olur. Hâlbuki Cenab-ı Hakk, mahlûkata ait bir vasıf olan tehayyüzden (yani mekânla kayıtlanmak, bir yerde olup başka yerde olmamakla, gelmek, gitmek gibi vasıflardan) münezzehtir, uzaktır, bunlar mahlûkatla ilgili nâkıslık ifade eden sıfatlardır. Öyle ise bunların Cenab-ı Hakk'a izâfesi, bir kısım gaybî hakikati ve İlâhî şuûnâtı bize anlatmak, onların tarafımızdan kavranmasını sağlamaktır.

Allah'ın kullarına yakınlaşması, O'nun rahmetini ifade eder. Öyle ise geceleyin belirtilen saatlerde, Allah'ın, yapılan duaları kabul etmek suretiyle lütuf ve rahmetini bol kılacağı, lisan-ı nübüvvette o suretle ifâde edilmiştir. Hammâd İbnu Zeyd, "Allah'ın inmesi, ikbal ve teveccühüdür" demiştir. "Allah'ın emîr ve melekleri iner" şeklinde de te'vil edilmiştir. (Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, 6/521)

٤- عن أبي هريرة رضي الله عنه، أن النبي صلى الله عليه وسلم قال: أَثْقَلَ الصَّلاَةِ عَلَى الْمُنَافِقِينَ صَلاَةُ الْعِشَاءِ وَصَلاَةُ الْفَجْرِ

4- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resulüllah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Münafıklara en ağır gelen namaz yatsı ve sabah namazlarıdır." (Müslim, 651)

Dersler ve İbretler

1- Sabah namazı çok önemlidir. Çünkü "nefis" ile "irade"nin mücadelesine sahne olan bir vakittir. Sabah namazı vakti, "şerrinden yaratıcıya sığınılan karanlık'la, diriliğin şükür nişanesi olan aydınlığın kesişmesi, karanlığın sonu, aydınlığın başlangıç noktasıdır. Sabah namazında esas olan erkenden kalkıp dua ile günü erken başlatmak ve helal rızık peşine koşmaktır.

2- Seher vaktinde kalkmayı zorlaştıran şeylerin başında, dünya işlerine çok kafa yormak gelmektedir. Dünya ilgisi, kalbi meşgul ettiği gibi organları da yormakta ve bitkin düşürmektedir. Midenin çok dolu olması, lüzumsuz ve boş laflarla meşguliyet ve harama dalmak, ilahi rahmetin yağmur gibi yağdığı seher vaktinin gafletle geçirilmesine sebebiyet vermektedir. Şüpheli şeylerle beslenmek, haram ve günahta ısrar ise işi iyice zorlaştırmaktadır.

3- Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "**Sabah namazından sonra uyumak rızka manidir.**" (Beyhakî, el-Adâb, 1/276) buyurarak müminleri sabah erkenden kalkıp rızık peşine koşmaya teşvik etmiştir. Bereket sabah başlar. Gün ortasında uyanmak, neredeyse günü bitirmek, zamanı tüketmek demektir. Tüm canlılar sabahın ilk ışıklarında uyanıp yiyecek aramaya, yani çalışmaya başlarlar. İnsanların da rızıklarını kazanmak için, erken kalkma zorunlulukları vardır. Aksi takdirde bereketsiz ve şevksiz bir hayat sürmeleri kaçınılmazdır.

4- Abdullah İbni Abbas (r.a.) hazretleri seher vaktinde uyuyan bir çocuğunu görünce ona şöyle demiştir: "*Kalk! Rızıkların dağıtıldığı bir vakitte uyuyor musun?*"

Derviş Yunus der ki, dünya yalandır,
Güvenme malına, malın talandır,
Seherde âşıka uyku haramdır,
Uyuma der bana; Sultân-ı Enbiyâ,
Hiç yatma der sana; Sultân-ı Enbiyâ

10. DERS

Evliliğe Teşvik ve Evlilikte Dindar Olanının Tercih Edilmesi

١- عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ قَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: النِّكَاحُ مِنْ سُنَّتِي، فَمَنْ لَمْ يَعْمَلْ بِسُنَّتِي فَلَيْسَ مِنِّي، وَتَزَوَّجُوا فَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمْ الْأُمَمَ، وَمَنْ كَانَ ذَا طَوْلٍ فَلْيَنْكِحْ، وَمَنْ لَمْ يَجِدْ فَعَلَيْهِ بِالصِّيَامِ فَإِنَّ الصَّوْمَ لَهُ وِجَاءٌ

1- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ anlatıyor. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Nikâh benim sünnetimdendir. Kim benim sünnetimle amel etmezse benden değildir. Evleniniz! Zira ben, diğer ümmetlere karşı siz(in çokluğunuz) ile iftihar edeceğim. Kimin maddi imkanı varsa hemen evlensin. Kim maddi imkan bulamazsa (nafile) oruç tutsun. Çünkü oruç, onun için şehveti kırıcıdır." (İbni Mace, 1846)

٢- عن أنس رضي الله عنه قالَ: قالَ النَبيُّ صَلَّىٰ اللهُ عَلَيهِ وَسَلَم:

إِذا تَزَوَّجَ العَبْدُ فَقَدِ اسْتَكْمَلَ نِصْفَ الدِّينِ فَلْيَتَّقِ اللهَ فِي النِّصْفِ الباقِي

2- Enes radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kul evlenince dinin yarısını tamamlamış olur. Artık diğer yarısı için de Allah'tan korksun." (Taberani, Mu'cemü'l-Evsad, 1/162)

٣- عنْ أبي هُرَيْرَةَ رضي اللهُ عَنْهُ أنَّ رَسُولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: «ثَلاثَةٌ حَقٌّ عَلَى اللهِ عَوْنُهُمْ: الْمُجَاهِدُ فِي سَبِيلِ اللهِ , وَالنَّاكِحُ الَّذِي يُرِيدُ الْعَفَافَ , وَالْمُكَاتَبُ الَّذِي يُرِيدُ الأَدَاءَ».

3- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Üç kişi vardır ki onlara yardım etmek Allah Teâlâ için bir haktır. Allah yolunda cihad eden, zinadan korunmak için evlenen ve hürriyetine kavuşmak isteyen mükateb (sahibiyle belli bir meblağ karşılığı anlaşan) köle." (Tirmizi, 1655; İbni Mace, 841)

٤- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: إِذَا مَاتَ الْإِنْسَانُ انْقَطَعَ عَنْهُ عَمَلُهُ إِلَّا مِنْ ثَلَاثَةٍ إِلَّا مِنْ صَدَقَةٍ جَارِيَةٍ أَوْ عِلْمٍ يُنْتَفَعُ بِهِ أَوْ وَلَدٍ صَالِحٍ يَدْعُو لَهُ

4- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"İnsan ölünce amel defteri kapanır. Ancak (şu) üç kişininki hariç. Sadaka-i cariye, kendisinden faydalanılan ilim ve kendisine (arkasından) dua eden salih evlat." (Müslim, 1631)

٥- عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْه قَالَ: خَطَبَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَلَى جُلَيْبِيبٍ امْرَأَةً مِنَ الْأَنْصَارِ إِلَى أَبِيهَا، فَقَالَ: حَتَّى أَسْتَأْمِرَ أُمَّهَا، فَقَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''فَنَعَمْ إِذًا''

قَالَ: فَانْطَلَقَ الرَّجُلُ إِلَى امْرَأَتِهِ فَذَكَرَ ذَلِكَ لَهَا، فَقَالَتْ: لَاهَا اللهُ إِذًا، مَا وَجَدَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِلَّا جُلَيْبِيبًا وَقَدْ مَنَعْنَاهَا مِنْ فُلَانٍ وَفُلَانٍ ؟

قَالَ: وَالْجَارِيَةُ فِي سِتْرِهَا تَسْتَمِعُ. قَالَ: فَانْطَلَقَ الرَّجُلُ يُرِيدُ أَنْ يُخْبِرَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ بِذَلِكَ،

فَقَالَتِ الْجَارِيَةُ: أَتُرِيدُونَ أَنْ تَرُدُّوا عَلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَمْرَهُ ؟ إِنْ كَانَ قَدْ رَضِيَهُ لَكُمْ، فَأَنْكِحُوهُ.

قَالَ: فَكَأَنَّهَا جَلَّتْ عَنْ أَبَوَيْهَا، وَقَالَا: صَدَقْتِ.

فَذَهَبَ أَبُوهَا إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَقَالَ: إِنْ كُنْتَ قَدْ رَضِيتَهُ فَقَدْ رَضِينَاهُ. قَالَ: ''فَإِنِّي قَدْ رَضِيتُهُ''.

فَزَوَّجَهَا، ثُمَّ فُزِّعَ أَهْلُ الْمَدِينَةِ، فَرَكِبَ جُلَيْبِيبٌ فَوَجَدُوهُ قَدْ قُتِلَ، وَحَوْلَهُ نَاسٌ مِنَ الْمُشْرِكِينَ قَدْ قَتَلَهُمْ،

قَالَ أَنَسٌ: ''فَلَقَدْ رَأَيْتُهَا وَإِنَّهَا لَمِنْ أَنْفَقِ ثَيِّبٍ فِي الْمَدِينَةِ»

5- Enes radıyallâhu anh rivayet ediyor:

"Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Ensar'dan bir kadını Cüleybib için (kızın) babasından istedi. (Baba:) "Kızın annesine danışayım" dedi. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem "O halde tamam" dedi. Adam karısının yanına gitti ve bu durumu anlattı. Kadın: "Yok vallahi (olmaz). Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Cüleybib'den başkasını bulamadı mı? Oysa biz kızımızı filancaya ve filancaya vermedik." Dedi.

(O esnada) kız da perdenin arkasında (konuşulanları) dinliyordu. Adam bu durumu Peygamber sallallâhu aleyhi ve selleme haber vermek üzere çıkmak üzereyken kız: "Siz Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin emrini geri mi çevirmek istiyor sunuz? Eğer o (Resûlullah) razı ise size düşen razı olmaktır. Beni onunla evlendirin. "Böylelikle kız anne-babasından daha iyi tavır gösterdi. Anne-baba da (kıza): "Doğru söyledin."dediler. Bunun üzerine kızın babası Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin yanına gitti ve: "Eğer sen ondan razı oldun ise biz de razıyız" dedi. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "Ben ondan razıyım" buyurdu. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Cüleybib'i o kızla evlendirdi.

Daha sonra Medine halkı cihad için seferber oldu. Cüleybib de (bineğine) bindi gitti. Sonra onu öldürülenler arasında buldular. Etrafında da müşriklerden onun öldürdüğü bir çok ceset vardı. "

Hadisin ravisi Hz.Enes (r.a.) diyor ki: "Ben onu (Cileybib'in hanımını) daha sonra Medine de gördüm çok infak edenlerden birisiydi." (Ahmed b. Hanbel, 11944; Abdürrezzak, 10333; İbni Hibban, 4059)

Açıklama:

Bu hadisenin doğru anlaşılması ve üzerine doğru hükümler bina edilmesi için Hadis-i Şerifte ismi geçen sahabenin Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin yanındaki değerinin bilinmesi lazımdır.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem gazalarından birinde bulunuyordu. Çarpışma sonrası ashabına: "Bir kaybınız var mı?" diye sordu. Ashab: " Evet; Filân, filân ve filân! (aranmaktadır) dediler. Sonra (yine): "Bir kaybınız var mı?" diye sordu. Ashab: " Evet! Filân, filân ve filân! (aranmaktadır)" dediler. Sonra tekrar: "Bir kaybınız var mı?" diye sordu. (Bu sefer): " Hayır!" dediler. Ancak Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "Ben Cüleybîb'i kayıp görüyorum, onu hemen arayın" buyurdu. Onu Ölenlerin içinde aradılar ve kendi öldürdüğü yedi kişinin yanı başında buldular. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem onun şehit düştüğü yere gelerek onun baş ucunda durdu ve şöyle buyurdu: "**Yedi kişi öldürdü. Sonra onu öldürdüler. Bu bendendir. Ben de ondanım! Bu bendendir, ben de ondanım!"** Müteakiben onu iki kolunun üzerine koydu. Kendisinin Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin kollarından başka kolu yoktu (iki kolu da savaşta kopmuştu). Ona bir kabir kazdı ve kabrine koydu. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin Cüleybib için "Bu bendendir, ben de ondanım!" buyurması ona olan sevgisini ve onun faziletini mübalâğalı bir şekilde ifade etmek içindir. (Müslim, 2472)

Görüldüğü gibi Allah Resulü kendi yanında böylesine değer verdiği yiğit bir Müslümana kefil oluyor, onun adına sahabesinin kızını istiyor. Ama günümüzde öyle mi? Nice hacı-hoca kisvesi altında dolaşan şeytanlar var. Din ve iman sömürüsü yapılarak nice ailelerin ocağına ateş düşürülüyor. Bunun için insanları iyice tanımadan karar vermemek özelikle bu gibi meselelerde dini duygularımızın sömürülmesine asla meydan vermemek lazımdır.

Cüleybib yüzünün güzel olmayışı yanında geçmişte yaptığı bazı yanlışlar nedeniyle de ahlaken pekiyi tanınmayan birisiydi. Ancak o Allah Resulünün uyarısıyla geçmişte yaptığı hatalardan külliyen tevbe etmiş çok ihlâslı ve gayretli bir Müslüman olmuştu. Ancak yine de toplumda bıraktığı eski izi tamamen silememişti. İnsanların bu algısına rağmen Hz. Cüleybib (r.a.)'a Allah Resulü kol kanat geriyor ve Ensar'dan bir ailenin kızını istiyor. İstiyor ama kızın ailesi daha önce nice teklifleri kızlarını daha iyisine vermek amacıyla reddetmişlerdi. Muhtemelen kızlarının böyle bir evliliğe razı olmayacağını varsayarak Allah Resulü'nün teklifine hayır demeye hazırlandıkları bir esnada kalbi imanla dolup taşan bu genç kız devreye giriyor ve ebeveynini uyarısıyla adeta silkeliyor. "Siz Resûlullah'ın razı olduğu bir şeye nasıl razı olmazsınız! Eğer o razı ise ben onunla evlenirim" diyerek ebeveynlerini bu müşkil durumdan kurtarıyor. İşte salih evlat bu.

Dersler ve İbretler

1- Evlilik; aralarında evlenmelerine dini bir engel bulunmayan bir kadınla erkek arasında, bunların birbirlerinden meşru olarak istifade etmek arzusu ile yapılan bir akittir ve evlilik akdi kitap, sünnet ve icma ile sabittir.

2- Dinimizce evliliğin en büyük gayesi, kendine ve toplumuna sahip çıkan İslam'ı bir hayat nizamı olarak kabul eden Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem ümmetinin çoğalmasıdır. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem bir çok hadislerinde evliliği teşvik ederek, Kıyamet günü ümmetinin çokluğuyla iftihar edeceğini belirten hadis-i şerifler yukarıda geçmişti. Bu hususta Allah (c.c.) ise şöyle buyuruyor: *"Onlar ki, Ey Rabbimiz. Bize zevcelerimizden ve nesillerimizden gözlerimizin bebeği olacak salih insanlar ihsan et. Bizi takva sahiplerine rehber kıl derler."* (Furkan, 74)

3- İslam, aklı, dini, nefsi, nesli ve malı muhafazayı ister ve bunu tüm Müslümanlardan özellikle ister. Zinayı şiddetle yasaklayan dinimiz, buna karşılık evlenmeyi teşvik ederek, ruhen ve bedenen sağlıklı nesillerin yetişmesini sağlamayı gaye edinmiştir.

4- Şeytandan korunmanın ve azgın şehevi arzulardan kurtulmanın yolu evliliktir. Nefis ayaklandığında artık ona ne akıl ve ne de din karşı koyabilir. Şeytanın insanı saptırmada, Allah'a kulluktan uzaklaştırmada kullandığı en cazip vasıtalardan birisi hiç şüphesiz şehvettir. Evlilikle birlikte insan, fıtratındaki şehvet arzusunu meşru yollardan gidermiş olur. Şeytanın oyununa gelmeyerek de onu çılgına çevirir. Dinini tam olarak yaşama fırsatını bulur.

5- Şeytan, kişinin şehvetini tahrik etmek için, kadına bakmayı güzel gösterir. Bu tuzaktan kurtulmanın yolu Resûlullah'ın evrensel mesajından geçmektedir. Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: "Biriniz, hoşuna giden bir kadın görür ve kalbi vesveselenirse, hemen hanımının yanına dönerek onunla cinsi münasebette bulunsun, çünkü bu, nefsindeki şeyi giderir." Bütün bu deliller gösteriyor ki, azgın şehvetin belalarından kurtulmak, şeytanın tuzaklarından kaçınmak ve zina fuhşiyatından emin olmak, İslam'ın davet ettiği evlilik vasıtasıyla mümkün olabilir.

6- Zinaya açılan kapıların kapanmasında büyük etkisi olan evliliğin diğer faydası da, namusların korunmasıdır. Evlilikle meşru yoldan şehevi arzularını gideren bir insan, gayrı meşru yollara başvurmaz. Namuslu insanların namuslarına göz dikmez. Evlilikle birlikte cinsi sapıklıklar ortadan kalkar. Ancak evliliklerin olmadığı ya da kolaylaştırılmadığı

toplumlarda sapıklıklar çoğalır, namuslar tehdit altında kalır, tecavüzler artır. Bütün bunların sonucunda ise, cinâyetler ve intiharlar had safhaya çıkar. Sapıklığa yeltenen namussuzlar tecavüz ettikleri kadınları, kızları hatta küçücük çocukları sonuçta öldürürler. Ya da, tecavüze uğrayan kadınlar ve kızlar aldıkları bu darbe sonucunda toplumun kendisine hangi gözle bakacağını düşünerek intihar ederler. Bunun sonucunda pek çok mutlu aile yuvası yıkılır. Bugün böylesi olaylar iyice çoğalmış, insanlık bu tür illetlerle karşı karşıya kalmıştır. Bütün bunlardan kurtulmanın yolu, İslam'ın getirdiği evlilik düzenini toplumda en güzel ve en kolay şekilde işletmektir.

7- Nefis, ibadet ve zikirden usanır ve kaçar. Çünkü ibadet ve zikir ona zor gelir. Zoraki olarak ibadete sevkedilince azgınlaşır ve nefret eder. Ancak zaman zaman lezzetlerle onu rahatlatınca ibadete karşı güç ve neşe kazanır. Kişinin zaman zaman eşiyle bir araya gelip sohbet etmesinde, erkeğin ve kadının kalbini rahatlatan ve sıkıntılarını gideren özellikler vardır. Bu konuda Cenab-ı Allah şöyle buyuruyor: "*O sizi bir candan yaratan, bundan da –gönlü kendisiyle yatışıp- ısınsın diye, eşini yaratandır.*" (Araf, 189) Evlilik, eşlerin ibadetlerinde ve Allah'ın emir ve yasaklarına uymada büyük bir güç kaynağıdır. Eşlerin birbirleriyle sohbetleri ve eğlenmeleri nefislerin yatışması ve rahatlaması için birebirdir. Bunun için evlilik bu alanda da insana büyük fayda sağlamaktadır.

8- İnsan, insan olması sebebiyle bazen sevinir, bazen de üzülür. Sevinçli hallerinde de üzüntülü hallerinde de bunları paylaşacak bir arkadaş arar. Bu konuda, paylaşacak birilerini bulamadığında bunalıma girer. Evliler ise, bu anlarını birbirleriyle paylaşırlar, birbirleriyle yardımlaşırlar, birbirlerinin sıkıntılarını hafifletirler, gamlı, kederli zamanlarını mutluluğa çevirirler.

9- Evlenmeyen kadın ve erkekler ise, bu ihtiyaçlarını gideremediklerinden sürekli bir bunalım içinde yaşarlar. İster zengin, isterse meşhur olsunlar, bu tür insanlar daima sevinçlerini, dertlerini, üzüntülerini paylaşacak birilerinin özlemini çekerler. Evlilik dışı yollardan bu ihtiyaçlarını tam manasıyla gidermeleri de mümkün değildir. Çoğunlukla yaşadıkları gayrı meşru hayat, menfaate dayanır. Bundan dolayı aralarındaki ilişkiler, menfaatler sona erince biter. Zaten günümüzde gayri meşru hayat yaşayan insanların sonlarının çok acı olduğuna da şahit oluyoruz. İhtiyarlayıp, güzellikleri yok olduğunda etraflarında pervane olanların hiçbirinin kalmaması ve yapayalnız, sefalet içinde ölümü tatmaları gayrı meşru bir hayatın insanı daha bu dünyadayken ne hallere düşürdüğünü bütün aleme ilan etmektedir.

10- Mü'min erkek ve kadının en büyük hedefi, doğumla ölüm arasındaki kısa zamanı, Allah'ın rızasını kazanacak ameller işleyerek geçirmektir. Evlilik de salih ameller kazandıran bir ibadettir. Evlilik, harama açılan yolları kapaması, kadın ve erkeklerin harama düşmesine engel olması, şehevi arzuların meşru yoldan giderilmesi ve namusların korunması vasıtası olması sebebiyle sevap havuzudur. Bunların dışında erkeğin hanımının ihtiyaçlarını gidermesi, kadının kocasının meşru isteklerini yerine getirmesi ve çocuklarıyla ilgilenmesi gibi konularda da evlilik, sevap vasıtasıdır.

11- Kadını kadın yapan, değerini artıran ve gerçek kimliğine kavuşmasını sağlayan İslam'dır. Gerek İslam öncesi toplumlarda ve gerekse günümüzdeki gayrı İslami hayat yaşayan milletlerde kadının değeri yoktur. Kadın bir mal gibi görülür. Tüketimi artırmak için bir reklam aracı olarak kullanılan kadın, İslam'ın kendisine kazandırdığı değerlerden maalesef gün geçtikçe daha fazla uzaklaşmaştadır. Kadının değerini artıran şeylerden birisi de evliliktir. Evliliğin kendisine sunduğu haklar vesilesiyle evlilik boyunca ve evliliğin sona ermesi halinde (boşanma veya kocanın vefatı v.s.) elde edeceği haklar bellidir. Mağdur olmaz. Ama evlilik dışı ilişkilerin yaygınlaştığı ve teşvik edildiği günümüz toplumlarında kadın daima bir mal gibi görülmekte ve kullanıldıktan sonra atılmaktadır.

12- Yukarıda geçen Cüleybib (r.a.)'la ilgili olay gerek anne babaların ve gerekse imanlı genç kızlarımızın kendilerine talip olan imanlı, iffetli, çalışkan ve gayretli gençlerin sırf ekonomik sebeplerden ötürü reddedilmemesi gerektiğini öğretmektedir. Zira ekmeğini taştan çıkarabilecek nice delikanlılar vardır ki imkanısızlıklar onların belini bükmüş, kıpırdayamaz hale getirmiştir.

13- Diğer taraftan evlilik bir çocuk oyuncağı da değildir. Özellikle genç kızların hiçbir araştırma yapmadan şu ya da bu şekilde tesadüfen tanıştıkları bir takım namus avcısı kişilerin tuzağına da düşmemeleri gerekiyor. Ayrıca Cüleybib (r.a.)'la ilgili hadis hususunda da gözden kaçırılmaması lazım gelen birkaç husus vardır. Herşeyden önce bahsi geçen kızı Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem istemiştir. Yani damat adayına Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kefil olmuştur. Onun için reddedilmemesi gerekiyor. Günümüzde Allah Resulü aramızda yoktur. Evet, o yoksa sünnetleri aramızdadır ama bunları da art niyetli insanların süfli emellerine ulaşmak için kullanmalarına alet olmamak lazımdır. Maalesef günümüzde bir takım tekfirci gençler kafalarını uyuşturdukları genç kızlara "anan kafir, baban kafir, şu kafir, bu

kafir" diyerek kendinden başka Müslüman ortada bırakmayarak evlerinden koparmakta ve sırasıyla nikahlarına alarak adeta harem ağalığı yapmaktadırlar. Müslüman kızları ikinci, üçüncü ve dördüncü karı olarak almakta sonra da hevesleri geçtikten sonra sokağa bırakmaktadırlar. Kızlarımızın akıllarını başlarına almaları ve mutlaka ailelerinin bilgisi ve olurunu alarak evlilik yapmaları gerekmektedir. Zaten Cüleybib olayında da bu vardır. Yani gizli saklı bir şey olmadığı gibi ailenin de tam bir rızası vardır.

14- Diğer taraftan insan bir fare deliğinden çıkmamıştır. Onu büyüten ve geleceğini ona bağlayan bir anne ve bir baba vardır. Sırf gönül eğlendirmek ve elin oğlunu mutlu etmek için anne babaya gözyaşı akıttırmak hiçbir dinin ve vicdanın kabul etmeyeceği bir zulümdür. Bu son uyarı aynıyla erkekler için de geçerlidir. Gönlünü sokakta gördüğü ne idüğü belirsiz birisine kaptırarak anne-babasını hayatından silen nice ahmak gençler vardır. Bu aklı havada olan gençlere tavsiyemiz biraz yavaş olmalarıdır. Evet, evlilik bir ünsiyet, bir gönül işidir. Ama aklı ve vicdanı tamamen devreden çıkararak duyguların da esiri olmamak lazımdır. Zira karı veya koca her zaman bulunabilir ama anne- baba hiçbir zaman bulunmaz.

Hatta şöyle bir hikâye anlatılır. Hacca-cı Zalim üç kişiyi tutuklar ve onların idam edilmesini ister. Bir kadın koşarak Hacca'dan bu üç kişinin affedilmelerini ister. Haccac onların nesi olduğunu sorar. Kadın da birisinin babası, birisinin kocası ve birisinin de kardeşi olduğunu söyler. Haccac biraz insafa gelir ve kadına yalnız birisini affedeceğini, ona göre bir seçim yapmasını ister. Kadın hiç düşünmeden babasını seçer. Haccac, kadının bu kadar kısa sürede tereddütsüz olarak babasını seçmesine hayret eder ve sebebini sorar. Kadın şöyle izah eder. "Bu kocamdır. Eğer asılırsa yeni birisiyle evlenir koca bulurum. Bu kardeşimdir. Eğer öldürülürse babam yeni bir kardeş bana verebilir. Ama babam ölürse başka baba bulamam." Kadının bu zekâsına hayran kalan Haccac her üçünü de salıverir.

15- Diğer taraftan ebeveynler kızlarına talipli olan damat adayında eğer bir ciddiyet ve ağırbaşlılık görür, dindarlığına dair bir şüpheleri olmaz ise o takdirde damat adayının zenginliğine değil çalışkanlığına, bir işinin gücünün var olup olmadığına bakmalı ve evlendiklerinde maddi yönden kızlarını kıt kanaat da olsa geçindirebileceğine dair kuvvetli bir kanaat oluştuğunda işi yokuşa sürmemeli, eğer kız da bu işe gönüllü ise bir an önce evlenmelerini temin etmelidirler.

OKUMA PARÇASI: 2

ŞEYTANIN DÜŞMANLIĞI

Her mü'minin âlim ve salihleri sevmesi, bilmediklerini onlara sorup öğrenmesi, nasihatlerini tutması, çirkin davranışlardan kaçınması ve şeytanı düşman bilmesi gerekir. Yüce Allah (c.c.) şöyle buyuruyor:

"Şeytan size düşmandır. Siz de onu düşman edininiz." (Fâtır, 6)

Yani; Allah Teâlâ'nın emrini yaparak şeytana karşı çıkın, Allah Teâlâ'nın emirlerine karşı gelerek ona uymayın. Bütün davranışlarınızda ve inançlarınızda samimiyetle ondan sakının. Yaptığınız her işte şuurlu olun. Çünkü şeytanın sizin amellerinize gösteriş sokması, çirkin davranışları gözünüze süslemesi her zaman mümkündür. Şeytana karşı Allah Teâlâ'dan yardım dileyin.

Rivâyete göre İsrâiloğulları arasında bir rahip vardı. Şeytan bir genç kıza musallat olur ve kızın âilesini kızlarını ancak rahibin tedavi edebileceğine inandırır. Âilesi kızı rahibe götürür. Rahip önce kızı tedavi etmeyi istemez. Fakat âilesinin ısrarına dayanamaz ve kabul eder. Kız tedavi için rahibin yanında bulunduğu sırada şeytan rahibe koşar. Onu kızın ırzına geçmeye teşvik eder. Rahip bir müddet direnirse de sonunda şeytana yenik düşer ve hastasının ırzına geçer. Genç kız gebe kalır. Bunun üzerine şaytan, rahibe vesvese vererek şöyle der: "Kızın âilesi yakında gelip durumu öğrenirlerse rezil olursun, en iyisi kızı öldür. Kızın ailesi sorarsa: 'Kızınız öldü' dersin." Rahip, şeytanın teklifini kabul eder ve kızı öldürüp gizlice gömer.

Bu sırada şeytan kızın âilesine gider ve: "Rahip kızınızı önce gebe bıraktı, sonra da öldürüp gizlice gömdü." diyerek olup biteni anlatıp kalplerine vesvese verir. Bunun üzerine kızın ailesi rahibe gidip: "Kız nerede?" diye sorarlar. Rahip şeytanın kendisine öğrettiği cevabı verir ve: "Öldü" der. Durumu rahibe gelmeden önce şeytandan öğrenen kızın ailesi rahibi yakalatıp götürürler. Kızlarına karşılık onu öldürmeye karar verirler. Bu sırada şeytan hemen rahibe koşar: "Kızın bozulmasına ben sebep oldum, onu sana getirmelerini tavsiye eden de bendim, şimdi de benim dediklerimi yaparsan seni onların elinden kurtarırım." der. Can korkusuna düşen rahip: "Ne yapmamı istiyorsun?" diye sorar. Şeytan: "Bana iki kere secde edeceksin." der. Çaresiz rahip, şeytanın teklifini kabul ederek peşi peşine iki kere secde eder. Her şeyi istediği

gibi sonuçlandıran şeytan ise ikinci secdeden başını kaldıran rahibe son sözlerini söyleyerek; "Seninle artık hiçbir ilgim yok. Ben senden uzağım." der ve oradan kaybolur.

Allah (c.c.) bu konuda şöyle buyurur:

"Yahudileri, savaşa kışkırtan münafıkların sözleri tıpkı şeytanın tutumu gibidir. Hani şeytan insana inkâr et demiş de insan inkâr edince, ben senden uzağım. Çünkü ben âlemlerin Rabb'inden korkarım, demişti." (Haşr, 16)

Bilesin ki kalp bir kale gibidir. Şeytan da oraya girip onu kuşatmak, fethetmek isteyen bir düşmandır. Kaleyi düşmana karşı savunmak için onun kapılarında, giriş yerlerinde ve girilebilecek her yerinde nöbetçi bulunması gerekir. Bu nöbetlik ve muhafızlık görevini kaleyi iyi şekilde tanımayanlar başaramazlar. Kalbi şeytanın vesveselerine karşı korumak vacibtir. Bu vazife ise her bir mükellefin üzerine farz-ı ayndır. Vacib bir amelin ancak kendisi ile mümkün olduğu şey de vacibtir. Şeytanı def etmek ancak onun nefse nerelerden mudahil olduğunu bilmekle mümkündür. Demek oluyor ki, şeytanın kalbe sızma yollarını bilmek her müslümana vacibtir, farzdır.

Şeytanın kaleye benzetilen kalbe girmek için kullandığı yollar ve sızma yerleri kulun bir kısım sıfatları olup bunlar pek çoktur. Onlardan bazıları ise şunlardır:

1. Öfke ve şehvet: Öfke aklı ürkütüp kaçıran canavara benzer. Akıl zayıfladığında şeytanın ordusu hücum eder. İnsan ne zaman öfkelenirse çocuğun topla oynadığı gibi şeytan onunla oynar.

Anlatıldığına göre Allah dostlarından biri şeytana: "Âdemoğlunu nasıl yendiğini bana söyle!" demiş, şeytan da ona: "Öfke ve azgın istekleri kabardığı zaman onu ele geçiririm." diye cevap vermiştir.

2. Kıskançlık ve ihtiras: Kul bir şeye karşı ihtiras bağlayınca hırsı gözünü kör, kulağını ise sağır eder. İş böyle olduğunda şeytana aradığı fırsat verilmiş olur. Aslında kötü ve çirkin de olsa insanı arzu ve isteğine vardıran her vasıta hırslının gözüne güzel görünür.

Rivâyet olunduğuna göre Hz. Nuh (a.s) Allah Teâlâ'nın emrine uyarak her canlı türünden birer çift alarak gemiye bindiğinde tanımadığı bir ihtiyarın geminin bir köşesine gizlendiğini görür. Ona gemiye niçin girdin diye sorduğunda ihtiyar: "Adamlarının kalplerine sızmak için girdim. Böylece kalpleri benim elimde olurken senin yanında sadece cesetleri kalacak." diye cevap verir. Bu cevap üzerine Nuh (as) ihtiyarın

kimliğini teşhir eder ve "Defol buradan ey Allah düşmanı! Sen lanetli şeytandan başkası değilsin." diyerek onu kovmak ister. Bu sırada şeytan Nuh'a (a.s.): "Ben insanların beş şeyle helak olmasına sebep olurum. Şimdi bunlardan üçünü sana anlatacağım, fakat geri kalan ikisini söylemem." der. O anda Yüce Allah (c.c.) Nuh (a.s.)'a: "Sana ikisini söylesin, diğer üçü önemli değildir." diye vahyeder.

Bunun üzerine Hz. Nuh (as) şeytana: "İkisini söyle yeter." der. Şeytan, Hz. Nuh'a şu cevabı verir: "O ikisi öyle vasıtalar ki, beni hiç yalancı çıkarmamışlardır. Hiçbir zaman beni hedefimden geri bırakmamışlardır. İnsanları bunlar sayesinde yenerim. Bu ikisi ihtiras ve kıskançlıktır. Kıskançlık yüzünden ben kendim Allah Teâlâ'nın katından lanetlenerek kovuldum. İhtirasa gelince bir ağacın meyvesi dışında cennetteki her şey Âdem'e helâl kılınmıştı. İhtirasını güçlendirerek onu yasak ağacın meyvesinden yemeye ikna ettim."

3. Tokluk (Yenen yemek helâl dahi olsa): Zira tok karınlı olmak şehveti güçlendirir. Bu da şeytanın silahıdır.

Rivâyete göre şeytan bir gün Hz. Yahyâ'ya görünür. Elinde çeşitli maddelerden yapılmış bir yular tomarı vardır. Hz. Yahyâ elindeki bu yularlar nedir? diye Şeytana sorar. Şeytan: "Bunlar insanları yakalamaya yarayan çeşitli arzulardır." der. Hz. Yahyâ: "İçlerinde bana ait olan yular (ip) var mıdır?" diye sorunca şeytan: "Galiba bir keresinde karnını çok doyurmuştun da seni böylelikle namazdan ve zikirden engellemiştim." cevabını verir. Bunun üzerine Hz. Yahyâ: "Bir daha karnımı tıka basa doyurmamak üzerime vacip olsun." der.

Şeytan da Hz. Yahyâ'ya cevaben: "Andolsun ki bundan sonra hiçbir Müslümana nasihat etmeyeceğim." diye karşılık verir.

4. Elbise, ev ve ev eşyasında süs düşkünlüğü: Şeytan insanı kalbinde süse düşkünlük olduğunu gördüğünde bu yoldan tohum atar ve tohumların yumurtlamasını sağlar.

Şeytan böyle şeylere karşı zaafı olan kimseyi durmadan yeni, yüksek evler, apartmanlar, saraylar yapmaya teşvik eder. Yapılan evleri daha çok süslemeyle meşgul eder. Giyeceklerde israfı teşvik eder, binek hayvanlarını (son model ve pahalılarını) almak için vesvese verir. Zaten bu yolda şeytan insanı bir defa kandırdıktan sonra ikinci defa onu kandırmaya teşebbüs etmez. Çünkü bu zaafların biri diğerini çeker. Kulun ömrü doluncaya kadar bu yolda devam eder. Sonra günün birinde şeytanın yolunda ve doyumsuz arzuların peşindeyken ölüverir. Böyle kimseler gibi olmaktan Rabbimiz hepimizi muhafaza etsin. (Amin)

5. İnsanlara umut bağlamak: Safvân b. Selîm'den rivâyet olunduğuna göre, bir gün Abdullah b. Hanzala'ya şeytan görünür ve şöyle der: "Ey Hanzala! Sana bir şey öğreteyim mi?" İbn Hanzala: "İhtiyacım yok." deyince şeytan: "Bir dinle de bak, eğer yararlıysa kabul eder, yararlı değilse reddedersin." der. "Ey İbn Hanzala! Allah'tan başka kimselere kesinlikle umut bağlayarak bir şey isteme. Kızdığında ne hale düştüğünü gör. Çünkü öfkelendiğin zaman seni kolaylıkla elde ederim, istediğimi yaptırırım." diye ekler.

6. Acelecilik ve sebatsızlık: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem:

"Acelecilik şeytandan, tenni (ağır davranmak ise) Allah Teâlâ'dandır." *(Tirmizi, 2012*) buyurmuştur.

7. Para ve mal düşkünlüğü: Yiyecek ve içecek ile diğer gerekli ihtiyaçların ötesinde kalan bütün mal mülk şeytanın meskenleridir.

8. Cimrilik ve yoksulluk korkusu: Bu da insanı infak ve sadaka vermekten alıkoyan bir huy olup, malı biriktirmeye kışkırtarak acıklı azaba sürükleyen bir huydur.

Pintiliğin, cimriliğin afetleri olarak karaborsacılık ve pazarları dolaşmak sayılabilir. Çarşı pazarlar ise şeytanın dolaştığı yerlerdir.

9. Taassup, hevaya tabi olmak, başkalarına kin beslemek: Kendi görüşlerine körü körüne bağlanmak, karşı taraftakine kin duymak, onlara küçümseyici bakışlarla bakmaktır. Bu huy cemiyetin hem iyilerini hem de kötülerini helake sürükler.

10. Müslümanlara sû-i zanda bulunmak: Kötüleri itham etmekten bile kaçınmak gerekir. Herkesin kusurlarını hatalarını görerek onun bunun hakkında kötü düşünceler ileri süren kimse bilmelisin ki onun içi pistir ve kendi içinin çirkinliği dışına sızmaktadır. Böyle olunca insan şeytanın içeri girmesini önlemek için kalbinin bütün kapılarını kapatıp sû-i zandan kaçınmalıdır. Buna karşın Allah Teâlâ'yı zikretmelidir

Allahım! Lanetli şeytanı ve hasetçilerin dilini üzerimize musallat etme! Peygamberlerin sonuncusu olan Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem hürmetine sana zikir ve şükürde bulunmamıza yardım eyle... (Âmin)

(Kalplerin Keşfi / İmam Gazali, Medine Yayıncılık)

11. DERS

Kadınlara İyi Davranmak

١- عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «اسْتوْصُوا بِالنِّساءِ خيْراً، فإِنَّ المرْأَةَ خُلِقَتْ مِنْ ضِلَعٍ، وَإِنَّ أَعْوجَ ما في الضِّلعِ أَعْلاهُ، فَإِنْ ذَهبتَ تُقِيمُهُ كَسرْتَهُ، وإِنْ تركتَهُ، لَمْ يزلْ أَعوجَ، فاستوْصُوا بِالنِّسَاءِ»

1- Ebû Hüreyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Kadınlara iyi davranmanızı tavsiye ediyorum; vasiyetimi tutunuz. Zira kadın kısmı kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri yeri üst tarafıdır. Eğri kemiği doğrultmaya kalkarsan kırarsın. Kendi hâline bırakırsan, yine eğri kalır. Öyleyse kadınlar hakkındaki tavsiyemi tutunuz."

(Buhârî, Enbiyâ 1, Nikâh 80; Müslim, Radâ' 60)

Açıklama:

Bu hadis-i şerifteki Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin kasdı kadının yaratılışına dair biyolojik bilgi vermek değil; kadınla nasıl geçinmek gerektiğini anlatmaktır. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem burada kadını zor kullanarak yola getirmenin mümkün olmayacağını anlatmak istemiş, hiddet ve şiddet yerine, ülfet ve şefkat yolunu tutmayı tavsiye etmiştir. Bir iffetsizliği bulunmayan ama kendisinde tembellik ya da gevezelik gibi hoşlanılmayan bazı huylar bulunan kadının bu istenmeyen huy ve davranışlarının değişiminin ancak ona suhuletle yaklaşmakla mümkün olabileceğini ifade buyurmuştur. Eğer değişme olmuyor ve aile huzurunun bozulmasına sebebiyet veriyorsa o takdirde de yine şiddet kullanma yerine boşanma yolları açık tutulmalıdır.

٢- عن عَمْرو بنِ الأَحْوَصِ الجُشميّ رضي الله عنه أَنَّهُ سمِعَ النبي صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم في حَجّةِ الْوَداع يقُولُ بعد أَنْ حَمِدَ الله تعالى، وَأَثنَى علَيْهِ وذكَّر ووعظَ، ثُمَّ قال: «أَلا واسْتَوْصوا بِالنِّساءِ خَيْراً، فَإِنَّمَا هُنَّ عَوانٍ عِنْدَكُمْ لَيْس تمْلكُونَ مِنْهُنَّ شَيْئاً غيْرَ ذلِكَ إِلاَّ أَنْ يأْتِينَ بِفَاحشةٍ مُبيّنةٍ، فإِنْ فَعلْنَ فَاهْجُروهُنَّ في المضَاجعِ، واضْربُوهنَّ ضَرْباً غيْر مُبرِّحٍ، فإِنْ أَطعنَكُمْ فَلا تبْغُوا عَلَيْهِنَّ سبيلا، أَلا إِنَّ لَكُمْ عَلَى نِسائِكُمْ حَقًّا، ولِنِسائِكُمْ عَلَيْكُمْ حقًّا، فَحَقُّكُمْ عَلَيهِنَّ أَن لا يُوطِئْنَ فُرُشكمْ منْ تَكْرهونَ، وَلا يأْذَنَّ في بُيُوتكمْ لِمن تكْرهونَ، أَلا وحقُّهُنَّ عَلَيْكُمْ أَن تُحْسنُوا إِلَيْهنَّ في كِسْوتِهِنَّ وَطعامهنَّ».

2- Amr İbni Ahvas el-Cüşemî radıyallâhu anh, Vedâ Haccı'nda Peygamber *sallallâ*hu aleyhi ve sellemi dinlediğini, Allah'a hamd ü senâ edip halka öğüt verdikten sonra Resûlullah'ın şöyle buyurduğunu söylemektedir:

"Ashâbım! Kadınlara iyi davranmanızı tavsiye ediyorum. Vasiyyetimi tutunuz. Zira onlar sizin idarenize ve himâyenize verilmişlerdir.

Kesin olarak bildiğiniz bir ahlâksızlık yapmadıkları takdirde, onlar üzerinde zorbalık kurmaya hakkınız yoktur. Eğer ahlâk dışı bir hareket yaparlarsa, onları yataklarında yalnız bırakın. Bir yerlerini incitmeyecek şekilde dövün. Şayet size itaat ederlerse, artık onlara zarar verecek bir şey yapmayın.

Şunu bilin ki, sizin kadınlar üzerinde haklarınız olduğu gibi onların da sizin üzerinizde hakları vardır.

Sizin onlar üzerindeki haklarınız, yatağınızı yabancılardan korumaları, istemediğiniz kimseleri evinize almamalarıdır.

Onların sizin üzerinizdeki hakları ise, giyim kuşam ve yeme içme konularında kendilerine iyi imkânlar sağlamanızdır." (Tirmizî, Radâ` 11; İbni Mâce, Nikâh 3)

Açıklama:

Hanımlara iyi davranmak, sadece onlara eziyet etmemekten ibaret değildir. Aksine yuvayı ayakta tutmak için hanımın ani öfkelenmelerini büyütmeden geçiştirmek ve işi idare etmeyi bilmektir. Bütün sertliğine rağmen Hz. Ömer (r.a.) şöyle derdi: "Erkeğin aile içinde bir çocuk gibi olması ve gerektiğinde de erkek gibi olması gerekir."

Lokman (a.s) der ki: "Akıllı kimse, ailenin yanında çocuk gibi, toplumda ise adam gibi davranandır." (İmam Gazali, Kalplerin Keşfi)

٣- وَعَنْ أبي هُرَيرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «أَكْمَلُ الـمُؤمِنِينَ إيمَاناً أَحْسَنُـهُمْ خُلُقاً، وخِيَارُكُمْ خياركم لِنِسَائِهِمْ». رواه الترمذي،

3- Ebû Hüreyre radıyallâhu anhdan rivâyete göre, şöyle demiştir: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Müminlerin iman bakımından en olgun olanları ahlak yönünden de en güzel olanlarıdır. Sizin iyileriniz kadınlarına iyi davrananlardır." (Tirmizi, 1162; Ebû Dâvûd, Sünnet: 15)

Açıklama:

Kadının kocası üzerindeki haklarından birisi de kocanın, iyi ahlâk ve uyumda kadının huyunu bozacak, onun gözünden düşecek duruma düşmeden şakalaşması ve orta yollu olmasıdır. Bununla beraber kocanın şakalaşma ve gülmeleri kadın tarafından sömürülen bir zaaf halini almamalıdır. Koca, kötü bir davranış karşısında vakarlı ve itidalli olmayı elden bırakmamalı, kesinlikle kötülüğe kapı açılmasına izin vermemeli, İslâmî ve insanî kurallarla uyuşmayan hareketler karşısında kükremeli ve karşı koymayı bilmelidir.

٤- وَعَنْ أبي هُرَيرَةَ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «لَا يَفْرَكْ مُؤْمِنٌ مُؤْمِنَةً إنْ كَرِهَ مِنْهَا خُلُقاً رَضِيَ مِنْهَا آخَرَ»، أَو قَالَ: «غَيرَهُ». رواه مسلم.

4- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivâyet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Mü'min bir erkek, mü'min bir kadına buğzetmesin. Zira eğer ondaki bir huydan hoşlanmazsa, diğer bir huydan hoşlanır." (Müslim, 1469)

Dersler ve İbretler

1- Aslında kadının erkek üzerindeki hakkı sadece hadiste sayılanlardan ibaret değildir. Fakat kadının erkek üzerindeki hakları içerisinde ön sırayı aldıkları için bunlardan bahsedilmekle yetinilmiştir.

2- Bir insanın karısının çirkin olduğunu söyleyerek onu kötülemesi her şeyden önce Allah'ın yarattığı bir vücudu veya organı kötülemek veya beğenmemek demek olduğundan bu organların veya vücudun yaratıcısını tenkit etmek demektir. Bu bakımdan erkeğin karısına bu mânâya gelecek sözler söylemesi haram kılınmıştır. Kadının evin dışında terk edilmesi demek ona duyulan kırgınlık sebebiyle onu evden kovmak demektir. Binaenaleyh erkeğin kızgınlıkla karısını evden kovması haramdır.

3- Mükemmellik peşinde koşanlar hiçbir zaman mutlu olamazlar. Aile yuvası bir sevgi ocağı olduğu kadar bir tahammül müessesesidir de. Mutlu bir evlilik yapmak kişinin mes'ud olmasının baş etkenidir. Ancak maddi doyumsuzluğun zirve yaptığı çağımızda aile mutluluğunu bozmak için her köşe başında tuzaklar kurulmuş durumdadır. Bari karı-koca olan kişiler yangına benzinle gitmesin; olayları kendi sınırları içerisinde değerlendirip pireye kızıp yorgan yakmasınlar.

4- Aile içerisinde "şu benim görevim yaparım, şu benim görevim değil, bunu sen yap" türünden memur zihniyetiyle işler yütülmeye başlandı mı artık o ailede kıyametin kopması yakındır. Ailede görevler bir zorunluluk olarak değil; aile bireylerini memnun etmek için severek ve isteyerek yapılması ve aile bireylerinin asla bunun dışında bir hisse kapılmalarına müsaade edilmemesi lazımdır.

5- Cinlerden olan şeytanlardan çok insanlardan olan şeytanlar aile müessesenin düşmanıdırlar. Aile çevresinde özellikle kadınlardan kaynaklanan çokça yalan haber yayılır. Bu haberlere kulak kabarttıkça yenileri ve daha ağırları gelmeye başlar. Bu nedenle mü'min hanımlar mahalle dedikoduculuğundan uzak durmalıdırlar.

12. DERS

Tesettür
(Müslüman Kadının Örtüsü)

١- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا أَنَّ أَسْمَاءَ بِنْتَ أَبِي بَكْرٍ دَخَلَتْ عَلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَعَلَيْهَا ثِيَابٌ رِقَاقٌ فَأَعْرَضَ عَنْهَا رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَقَالَ: يَا أَسْمَاءُ إِنَّ الْمَرْأَةَ إِذَا بَلَغَتِ الْمَحِيضَ لَمْ تَصْلُحْ أَنْ يُرَى مِنْهَا إِلا هَذَا وَهَذَا - وَأَشَارَ إِلَى وَجْهِهِ وَكَفَّيْهِ -

1- Hz. Aişe radıyallâhu anha rivayet ediyor:

"Esma binti Ebu Bekir (Allah her ikisinden de razı olsun), Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in yanına girmişti. Üzerinde ince bir elbise vardı. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ondan yüzünü çevirdi ve buyurdu ki: **"Ey Esma! Kadın, hayız çağına (buluğa) ulaşınca, ondan bir şeyin görünmesi uygun olmaz, ancak şu ve şu hariçtir."** Yüzüne ve avuçlarına işaret etti." (Ebu Davud, 4104)

٢- عَنْ أَبِي الْمَلِيحِ الْهُذَلِيِّ أَنَّ نِسَاءً مِنْ أَهْلِ حِمْصَ أَوْ مِنْ أَهْلِ الشَّامِ دَخَلْنَ عَلَى عَائِشَةَ فَقَالَتْ أَنْتُنَّ اللَّاتِي يَدْخُلْنَ نِسَاؤُكُنَّ الْحَمَّامَاتِ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ مَا مِنْ امْرَأَةٍ تَضَعُ ثِيَابَهَا فِي غَيْرِ بَيْتِ زَوْجِهَا إِلَّا هَتَكَتْ السِّتْرَ بَيْنَهَا وَبَيْنَ رَبِّهَا.

2- Ebu'l-Melih el-Huzelî' radıyallâhu anhdan rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir:

"Humus halkından veya Şam halkından bazı kadınlar, Âişe (r.a.)'ın huzuruna girdiklerinde Âişe (r.a.) onlara şöyle dedi: " Kadınları, hamamlara girenler sizler misiniz? Oysa ben, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işittim:

"**Bir kadın, kocasının evinden başka bir yerde (bedenini örten) elbisesini çıkarırsa, kendisi ile Rabbi arasındaki hayâ perdesini yırtmış olur.**" (Tirmizî, 2801)

٣- عن أبي سعيد رضي الله عنه أن رسول الله صلى الله عليه وسلم قال: لا ينظرُ الرجلُ إلى عورةِ الرجلِ. ولا المرأةُ إلى عورةِ المرأةِ. ولا يُفضِي الرجلُ إلى الرجلِ في ثوبٍ واحدٍ. ولا تُفضِي المرأةُ إلى المرأةِ في الثوبِ الواحدِ.

3- Ebu Said el-hudri radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Erkek erkeğin, kadın da kadının avret yerine bakamaz. Bir elbisenin içinde erkek erkeğe yanaşamaz. Kadın dahi bir elbisenin içinde kadına yanaşamaz.**" (Sahih-i Müslim, 338)

Açıklama

Erkekler erkeklerin, kadınlar kadınların avret yerlerine bakamazlar. Bu alimlerin ittifakıyla haramdır. Aynı şekilde erkeklerin kadınların, kadınlarında erkeklerin avret yerlerine bakmaları haramdır. Ancak Hanefilere göre karı-koca birbirlerinin avret yerlerine bakabilir.

Dersler ve İbretler

1- Kadın yaratılışı icabı çekicidir. Bu nedenle vücudunun her tarafını örtmesi emredilmiştir ki buna tesettür denilmektedir.

2- Tesettür, kadının bütün vücudunda şer'î ölçülere uygun olarak örtünmesi ve iffetli hareketleriyle erkeklerin kadına karşı olan hissî alâkasının uyandırılmamasıdır. Kadının şer'î ölçüde örtmediği uzvu ile erkeğin hissî alâkasını çektiği nispette, namus mefhumu da o nispette kadında gerilemiş olur.

3- Tesettür, yalnız vücudun örtünmesiyle değil vücutla beraber ruhun da örtülmesiyle gerçekleşir. İslâmi açıdan örtünme (hicab) iki türlüdür. Biri tesettür ki, açılmanın, açık olmanın zıddıdır. Diğeri tahaccüpdür (hicab duyma, utanma, karışmamadır) ki tebezzülün (saçma, dağıtma, bir arada bulunmanın) zıddı olup namahrem ile karışıp bir

arada bulunmaktır. Kadın, erkekler arasına karışmaktan ve açılmaktan men olunmuştur.

4- Ayıp yerlerin örtülmesinde kullanılan elbise ile takva arasında bir bağlantı vardır. Bunun ikisi de elbisedir. Takva kalbin ayıplarını kapatır ve onu güzelleştirir. Tesettür ise bedenin ayıplarını kapatır. Çünkü Allah'tan korkmak bedendeki açıklığın çirkinliğini idrak ettirerek, utanç duygusunun meydana gelmesine vesile olur. (Ö.N. Bilmen, Tefsir, 5/2348)

5- Takva hissi olmayan facirler (günahkârlar) ne kadar giyinseler yine de kıçları açılmaktan kurtulamazlar. Takva hissi, iman korkusu, hayâ ve irfanı olanlar zaruri olarak çıplak kalsalar bile en azından Âdem (as) ve Havva'nın yaptıkları gibi ayıp yelerini örterler. (Elmalılı, 5/3505)

6- Günümüzde en az çıplaklık kadar tehlikeli olan bir akım da baş örtüyü güzelleşmek, daha çekici olmak için kullanan anlayıştır.

Yıllar önce bir mütefekkirimiz baş örtüsünün resmi kurumlarda yasaklanmasıyla alakalı olarak şu yorumu yapmıştı: "Bugün baş örtme sorunu yoktur, baş açma sorunu vardır. Zira baş örtüsü hür ve namuslu kadınların örtüsüdür."

Ne kadar doğru bir tesbit.

Konuyla ilgili âyet-i kerimelerin tefsiri için "HANIMLARA TEFSİR DERSLERİ" isimli eserimize müracaat edelirisiniz.

Bu konuda okunması tavsiye edilen kitap:

Hicab/ Mustafa Kasadar

13. DERS

Moda ve Taklit

١- عن ابنِ جرِيرِ بنِ عبدِ الله عن أَبِيه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: «مَنْ سَنّ سُنّةَ خَيْرٍ فَأُتْبِعَ عَلَيْهَا فَلَهُ أَجْرُهُ وَمِثْلُ أُجُورِ مَنْ اتّبَعَهُ غَيْرَ مَنْقُوصٍ مِنْ أُجُورِهِمْ شَيْئاً، وَمَنْ سَنّ سُنّةَ شَرٍ فَأُتْبِعَ عَلَيْهَا، كَانَ عَلَيْهِ وِزْرُهُ وَمِثْلُ أَوْزَارِ مَنْ اتّبَعَهُ غَيْرَ مَنْقُوصٍ مِنْ أَوْزَارِهِمْ شَيْئاً» (رواه مسلم)

1- İbni Cerir b. Abdullah babasından radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**İslam'da iyi bir çığır açan kimseye bunun sevabı (ecri) vardır. O çığırda yürüyenlerin sevabından da çığırı açana verilir. Fakat onların sevabından hiçbir şey noksanlaşmaz. Her kim de İslam'da kötü bir çığır açarsa onun günahı (vizr) onundur. O çığırda yürüyenlerin günahından da çığırı açana verilir. Fakat onların günahından hiçbir şey noksanlaşmaz.**" (Müslim, Zekât, 69; Nesai, Zekât, 64; İbni Mâce 203)

٢- عن أَبِي سعِيدٍ الْخُدْرِيّ قال: قال رسول اللهِ صلى الله عليه وسلم: «لَتَتّبِعُنّ سَنَنَ الّذِينَ مِنْ قَبْلِكُمْ. شِبْراً بِشِبْرٍ، وَذِرَاعاً بِذِرَاعٍ. حَتّى لَوْ دَخَلُوا فِي جُحْرِ ضَبٍّ لاَتّبَعْتُمُوهُمْ» قُلْنَا: يَا رَسُولَ اللهِ آلْيَهُودُ وَالنّصَارَىَ؟ قَالَ «فَمَنْ؟» (رواه مسلم والبخاري)

2- Ebu Said el-Hudri radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Andolsun ki, sizden öncekilerin yoluna karış karış, kulaç kulaç uyacaksınız. Öyle ki, onlar keler deliğine girseler siz de gireceksiniz" Sahabeler dediler ki:

"Ey Allah'ın Resulü! Yahudi ve Hıristiyanları mı kastediyorsunuz?

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ya kim olacaktı?" (Ebu Davud, 4010; Tirmizi, 2803)

٣- عن ابن عباس أنّ النبي صلى الله عليه وسلم قال: ''أَبْغَضُ النَّاسِ إِلَى اللهِ ثَلَاثَةٌ مُلْحِدٌ فِي الْحَرَمِ وَمُبْتَغٍ فِي الْإِسْلَامِ سُنَّةَ الْجَاهِلِيَّةِ وَمُطَّلِبُ دَمِ امْرِئٍ بِغَيْرِ حَقٍّ لِيُهَرِيقَ دَمَهُ.'' (رواه البخاري)

3- Abdullah İbni Abbas radıyallâhu anh rivâyet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Allah Teala'nın huzurunda insanların en çok buğzedileni üçtür. Harem (Mekke)'deki mulhid, islamda (müslüman olduktan sonra) cahiliyye adetlerine uyan ve başkasının kanını haksız yere dava ederek o kişinin kanını akıtmak isteyen." (Buhari)

٤- عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِيِّ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ، وَمَنْ أَحَبَّ قَوْمًا حُشِرَ مَعَهُمْ.''

4- Ebu Umame (r.a.) rivâyet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Kim bir kavme benzerse o onlardandır. Kim bir kavmi severse onlarla beraber haşrolunur." (Ebu Davud, 4031; Ahmed b. Hanbel, 50/2)

Dersler ve İbretler

1- Hz. Peygamber devrinde toplumun cahiliyyeden gelen bir giyim şekli ve âdeti bulunmaktaydı. İslam bunu kendi düşünce yapısına uygun hale getirebilmek için bazı değişiklikler yaptı. Hz.Aişe (r.a.) ilk tesettür ayeti inince Medineli kadınların moda ve geleneği terk ederek Allah'ın emirlerine nasıl yapıştıklarını şöyle anlatıyor: "Vallahi ben Allah'ın kitabını tasdik, onun indirdiğine iman bakımından Ensar kadınlarından daha faziletlisini görmedim. Nur sûresindeki örtünme ayeti inince erkekleri kendilerine varıp Allah'ın indirdiği âyetleri okumaya

başladı. Herkes bu emri zevcesine, kızına hemşiresine ve bütün yakınlarına okuyordu. Kadınlardan istisnasız hepsi Allah'ın bu emrine uyarak örtülerine büründüler."

2- Müslümanların gerek ideolojik açıdan gerek giyim, kuşam ve gerekse yaşam tarzı açısından Müslüman olmayan milletlerin moda ve medeniyetlerini körü körüne taklit etmeleri yasaklanmıştır. Müslüman olmayan bir millete veya küfür sayılan bir ideolojiye duyulacak fikri yakınlık kişiyi dinden çıkarır.

3- Tesettür; süslenme veya modayı takip ederek giyinme değil bir ibadettir. İbadetin özü ise ihlâstır. Burada yalnızca yüce yaratıcıyı razı etme düşüncesi olmalıdır. Tıpkı namaz kılma ve oruç tutmada olduğu gibi. Yani bu ibadetler nasıl riya için yapılamıyorsa tesettür de aynı hükümdedir, riya ve gösteriş amaçlı olamaz.

4- İslam düşmanı batılılar; Kur'an-ı Kerim'e ve Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellemin önderliğine bağlı Müslümanlara bir zarar veremeyeceklerini, onları kendilerine bağlı birer müstemleke vatandaşı yapamayacaklarını anladıkları için cephede kaybettikleri savaşları araziye yaydılar, kültür savaşını başlattılar. Sanat, edebiyat, sinema, giyim-kuşam, yeme-içme, ticaret ve benzeri alanlarda İslam coğrafyasına karşı müthiş bir saldırı başlattılar. Nitekim eski İngiliz sömürge bakanlarından Gladston şöyle diyor: "Bu Kur'an, Müslümanların elinde var olduğu sürece Avrupa Doğuya asla hâkim olamayacaktır."

5- Bugün işgal ordularıyla değil, içten, yerli işbirlikçilerle yapılıyor. İşgal orduları İslam coğrafyasından çekildi. Ancak bu kez daha tehlikeli ve etkileri uzun süre yok edilemeyecek bir işgal başlatıldı. İslam dünyasından şehit kanlarıyla kovulan emperyalistler eğitim ve sanayileşme adı altında savaşla kovuldukları topraklara tekrar döndüler ve en büyük silah olarak da kadını kullandılar. Emperyalistler, Müslüman kadını serbestlik adı altında şerefli yuvasından çıkardılar, modernleşmek sloganıyla her türlü rezalet ve hayâsızlığa bulaştırdılar.

6- Bugün sokakları dolduran yarı çıplak zavallıların moda adı altında ne tür iğreti kılıklarla dolaştıkları göz önüne alınırsa bunların ancak bir kültür emperyalizmi sonucu bu hale geldikleri kolayca anlaşılır. Zira bu kadar müstehcenlik, bu denli utanmazlık ancak ve ancak zihni bir değişimle mümkündür.

7- Asırlarca İslam'ın bayraktarlığını yapmış olan bu milletin çocuklarına ne oldu? Necip Fazıl'ın tabiriyle "Utanırdı burnunu göstermekten

sütninem" Ne oldu da ninelerimizin bu hassasiyeti yeni nesillerde görünmez oldu. Evet, eskiden belki ilim yoktu, cehalet hâkimdi ama insanlarda hayâ/utanma duygusu vardı. Bu duygu bütün kötülüklerin önüne geçiyordu. Şimdi ilim var ama hayâ yok. İslami yaşantı yok. Başörtülü genç kızlar nargile kahvelerinde cirit atmaktadır. Sonra bu kızlarla birileri evlenecek ve aile kuracak. Bunlardan çocuk doğurmasını bekleyecek, yaşlı anne babasına hizmet etmesini umacak!

Vardım ilim meclisine, eyledim ilmi taleb,
Dediler; ilim en son, illa edeb illa edeb.

14. DERS

Saliha Kadın

١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: تُنْكَحُ الْمَرْأَةُ لِأَرْبَعٍ: لِمَالِهَا، وَلِحَسَبِهَا، وَلِجَمَالِهَا، وَلِدِينِهَا، فَاظْفَرْ بِذَاتِ الدِّينِ تَرِبَتْ يَدَاكَ.

1- Ebu Hureyre radıyallâhu anh şöyle dedi: Allah Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Kadın dört şeyden dolayı nikâhlanır: Malı için, soyu için, güzelliği için, dini için. Sen dindar olanı ele geçirmeye bak, elin fakirlik görmez.**" (Buhari, 4082; Müslim, 1466; Ebu Davud, 2047; Nesai, 3230; İbni Mace, 1858)

Açıklama:

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bu hadiste insanların evlenirken nelere dikkat ettiklerini ve tercihlerini hangi şeylerin belirlediğini anlatmıştır. Yoksa burada sayılan her dört maddeyi de tavsiye etmiş değildir. Aksine sadece bir tanesi hakkında yani dindarlık hakkındaki kanaatini belirtmiş ve dindar olanının tercih edilmesini istemiştir.

Esasen kadının asil bir aileden olması, güzel olması ve zengin olması bir nakısa, bir eksiklik değildir. Aksine artı bir değerdir, şükrünü bilene bir nimettir. Ancak bunlar dindarlıkla beraber olursa güzelliğe güzellik katar. Yok, eğer bu nimetler dini değerleri hiçe sayan birisinde bulunursa genellikle o kişinin şımarmasına ve yoldan çıkmasına sebebiyet verir. Tabii dindarlık nedir o hususun da iyi anlaşılmış olması lazımdır ki bu kitapta bu konu üzerinde zaman zaman gerekli uyarılar yapılmıştır.

٢- عَنْ أَبِي أُمَامَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ أَنَّهُ كَانَ يَقُولُ:

مَا اسْتَفَادَ الْمُؤْمِنُ بَعْدَ تَقْوَى اللهِ خَيْرًا لَهُ مِنْ زَوْجَةٍ صَالِحَةٍ إِنْ أَمَرَهَا أَطَاعَتْهُ وَإِنْ نَظَرَ إِلَيْهَا سَرَّتْهُ وَإِنْ أَقْسَمَ عَلَيْهَا أَبَرَّتْهُ وَإِنْ غَابَ عَنْهَا نَصَحَتْهُ فِي نَفْسِهَا وَمَالِهِ

2- Ebu Umame radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Mümin, Allah'tan korkmak (meziyetin) dan sonra sâliha bir kadından daha hayırlı hiç bir yararlı şey elde etmiş olamaz. (Çünkü) kendisi, ona (neyi) emrederse, emrine itaat eder. Ona bakarsa, o kendisini ferahlandırır. Karısı (nın bir şey yapması veya yapmaması) üzerine yemin ederse, karısı (ona uymakla) kendisinin yeminini yerine getirir. Karısının yanında olmazsa, karısı kendi namusu ve onun malı (nı korumak) hususunda dürüst ve samimî davranır.**" (İbn-i Mâce, 1857)

Açıklama:

Hadîs, mü'minin en hayırlı kazancının Allah korkusu ve takva olduğunu, bundan sonra da en hayırlı kazancın sâliha ve dindar bir eş olduğunu bildirdikten sonra sâliha kadının hayırlı yönlerinin bâzısını belirtir. Birincisi kocasının emrine itaat etmesidir, ikincisi, kocası kendisine baktığı zaman ferah duymasıdır. Üçüncüsü kocasının ettiği yeminlere önem verip gereğini yapmasıdır. Dördüncüsü de kocası hazır olmadığı zaman namus ve iffetini koruması ve kocasının malına hiyânet etmemesidir.

٣- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم يَقُولُ: ''نِسَاءُ قُرَيْشٍ خَيْرُ نِسَاءٍ رَكِبْنَ الإِبِلَ أَحْنَاهُ عَلَى طِفْلٍ وَأَرْعَاهُ عَلَى زَوْجٍ فِي ذَاتِ يَدِهِ ''

3- Ebu Hureyre radıyallâhu anh şöyle dedi: Allah Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyururken işittim:

"**Develere binen (Arap) kadınların en hayırlısı Kureyş kadınlarıdır ki yetime küçüklüğünde en ziyade şefkat gösteren ve kocasının maddî-manevî hukukuna en ziyâde riayet edendir.**" (Müslim, Fedailu's-Sahabe, 49/2527) .

٤- عَنْ سَعْدِ بْنِ أَبِى وَقَّاصٍ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: أَرْبَعٌ مِنَ اَلسعَادَةِ: اَلْمَرْأَةُ الصَّالِحَةُ، وَالْمَسْكَنُ ألْوَاسِعُ، وَاَلجَارُ الصَّالِحُ، وَالْمَرْكَبُ اَلهَنِيءُ، وَأَرْبَع مِنَ اَلشَّقَاوَةِ: اَلْجَارُ السُّوءُ، والمرأة اَلسُّوءُ، وَالْمَسْكَنُ اَلضيقُ، وَالْمَرْكَبُ السُّوءُ

4- Sa'd b. Ebi Vakkas radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Dört şey kişinin saadetindendir. Salih bir eş, geniş bir ev, salih bir komşu ve iyi bir binek. Dört şey de kişinin şekavetindendir. Kötü komşu, kötü kadın, dar ev ve kötü binek.**" *(İbni Hibban, 1232)*

٥- عن أم سلمة رَضِيَ اللهُ عنها، تقول: سمعت رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يقول: أَيُّمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ, وَزَوْجُهَا عَنْهَا رَاضٍ, دَخَلَتْ الْجَنَّةَ

5- Ümmü Seleme radıyallâhu anhdan rivayet edilmiştir. Diyor ki Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işittim:

"Hangi kadın kocası kendinden razı olarak ölürse cennete girer." (Tirmizi, 1161; İbn Mace, 1854)

Dersler ve İbretler

1- Karı-koca ilişkileri bir yarış ve karşılıklı bir üstünlük mücadelesi veya görev hatırlatma esasına göre değil; doğal seyrinde saygı ve itaat esasına göre inşa edilmelidir. Hayat gerçekten çok zordur ve bu zorluk ancak birlikte verilecek bir mücadele ile hasarsız bir şekilde aşılabilir. Evlilik çatısı altına birleştirilen hayatlar her iki cins içinde mutlu bir yuva kurmuş olmanın hazzını yaşatmalı; evleri onlar için hayatın tüm zor koşullarına rağmen yaşamaya değer değerlerin muhafaza edildiği ve adeta hayat iksirinin aşılandığı bir merkez olmalıdır.

2- Dünya ve ahirette bir Müslüman için takvadan daha hayırlı bir şey yoktur. Çünkü dünya ve ahiret mutluluğunun temeli takvadır. Takva sahibi olan Müslümanın hem dünya ve hem de hayatı cennet olur. Tak-

vadan sonra Müslüman bir kişinin sahip olduğu en hayırlı şeyin saliha bir eş olduğu bu Hadis-i Şeriflerde belirtilmektedir.

3- Tabii burada Saliha eşten ne anlaşıldığı önemlidir. Zira bazı kadınlar vardır ki ibadet ve taatına dikkat eder ama evin temizliğine, düzenine, kocasının hizmetine ve çocuklarının bakımına dikkat etmez, akraba hukukunu gözetmez, komşularıyla iyi ilişkiler içinde olmazlar. Hâlbuki bu vasıflar saliha bir kadında asla bulunmaması gereken kötü ahlak örneği tezahürlerdir. Yani Saliha olmanın ölçüsü sadece namaz kılmak, zikir ve dua etmek değildir. Aynı zamanda hayatın akışı içerisinde kendisine düşen görevleri de yerine getirmesidir.

4- "Sizin en hayırlınız insanlara en çok faydası dokunanızdır." Hadis-i Şerifi'nin ve benzer hadislerinde işaret ettiği üzere insan ve toplum hizmetlerine koşmak, onların ihtiyaçlarını karşılamak, onların sıkıntılarını gidermek, muhtaç olanların hizmetlerini görmek, misafire ikramda bulunmak, akraba ve komşularla iyi geçinmek ve benzeri şeylerin tamamı ibadettir ve hatta nafile namaz kılmaktan daha sevaptır. Nitekim Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "Bir kişinin müslüman kardeşinin yüzüne sevgi ve şefkatle bir kez bakması şu mescidimde (Mescid-i Nebevi) bir yıl İ'tikâf'tan daha hayırlıdır.

15. DERS

Cennetlik Kadın

١- عن أم سلمة رَضِيَ اللهُ عَنْها، قالت قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِذَا صَلَّتِ المَرْأَةُ خَمْسَهَا، وَصَامَتْ شَهْرَهَا، وَحَصَّنَتْ فَرْجَهَا، وَأَطَاعَتْ زَوْجَهَا، قِيْلَ لَهَا: اُدْخُلِي الجَنَّةَ مِنْ أَيِّ أَبْوَابِ الجَنَّةِ شِئْتِ ''

1- Ümmü Seleme radıyallâhu anhâ rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Bir kadın, beş vakit namazını kılar, Ramazan orucunu tutar, iffetini korur ve bir de kocasına itaat ederse ona denir ki: 'Haydi dilediğin kapıdan Cennete gir." (Ahmed b. Hanbel, 1, 191)

Açıklama:

Yüce Allah'a imandan sonra farzların en büyüğü ve en önemlisi namazdır. Namaz; farziyeti kitap, sünnet ve icma ile sabit olan bir ibadettir. İlk insan ve ilk peygamber olan Hz. Adem (as)'dan, son peygamber Hz. Muhammed (as)'a kadar bütün peygamberlere namaz emredilmiştir. Siyer âlimleri arasında meşhur olan görüşe göre namaz, hicretten bir buçuk yıl önce mirac gecesinde farz kılınmıştır. Namaz ergenlik çağına gelmiş ve akıllı olan her Müslümana farzdır. Fakat yedi yaşına gelmiş bulunan çocuklar da namaz kılmakla emredilirler.

Namaz, kulun Allah Teâlâ'ya yakın olmasına sebeptir. Bir ayette şöyle buyuruluyor: "**Ben insan ve cinleri yalnız bana ibadet etmeleri için yarattım.**" (Zariyat: 56) İkinci faydası, ruhu ve iradeyi kuvvetlendirmesidir. Üçüncü faydası, Allah Teâlâ'ya ibadet sebebiyle, güç kazanmak üstünlük elde etmektir. Dördüncü faydası, dünyadan ve dünyanın tezahürlerinden yücelmektir. Beşinci faydası, dünyanın zevklerinden ve dünyevi şehvetlere dayalı nefsanî arzulardan uzaklaşmak,

diğer insanlar katında nefis için tatlı olan rütbe, mevki, mal ve saltanat gibi şeylerden uzak olmaktır.

Namaz insanın ruhunu büyük ölçüde rahatlatır. Bu dünya hayatında insanı gönderiliş gayelerinden alıkoyan gafletten uzaklaştırarak ruhi tatmine ulaştırır.

Namaz insanı düzenli bir hayat sürmeye, işlerinde ve dünya hayatında düzenli davranmaya alıştırır. Çünkü namaz belli vakitlerde, belli bir düzen içinde eda edilir. Namaz sayesinde kişi yumuşak huylu, vakarlı, yavaş hareketli olmayı öğrenir. Bu sayede kişi, zihnini faydalı işleri düşünmeye hasretme alışkanlığı elde eder. Dolayısıyla, böyle bir kişi zihnini Kur'an'ın manalarını, Allah'ın büyüklüğünü ve namazın manasını düşünme üzerinde yoğunlaştırır.

Namaz, doğruluk ve emin olma faziletini geliştiren, inzibati, ameli bir mekteptir. Kötülüklerden alıkoyar, nitekim Allah (c.c.) bir ayette şöyle buyuruyor: *"Namaz kıl. Çünkü namaz, fuhuştan ve kötülüklerden alıkoyar."* (Ankebut, 45)

Namaz, toplum fertlerini birleştiren akideyi ikrar eder, bu inançları ruhlarda kuvvetlendirir, bu akide etrafında birleşmesi için toplumu düzenler. Namaz toplum şuurunu kuvvetlendirir, İslam ümmetinin dayanışma bağlarını geliştirir, sosyal dayanışmayı gerçekleştirir, düşünce ve cemaat birliğini yerleştirir. Artık tek bir vücud gibi olur, bir uzvunda şikâyet ortaya çıkınca diğer uzuvları uykusuz kalır, rahatsız olur.

Namaz, Müslümanı Müslüman olmayandan ayırır. Dolayısıyla namaz, bir güven ve emniyet vesilesidir. İnsanlar arasında sevgi ve muhabbet ruhunu diriltir. Nitekim Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz bir hadisi şeriflerinde şöyle buyuruyor: "Bizim kıblemize yönelen, kıldığımız namazı kılan, kestiğimizi yiyen kişi Müslüman'dır. Böyle bir kimse Müslümanın sahip olduğu haklara sahiptir. Müslümanın aleyhine olan sorumluluklara da sahiptir."

Namazı Terketmenin Hükmü:

Bütün âlimler, namazın akıllı, buluğ çağına girmiş, hayız ve nifastan temizlenmiş, deli olmayan, baygın bulunmayan her Müslümana farz olduğu hususunda ittifak etmişlerdir. Çünkü namazın farz oluşu Kur'an, sünnet ve icmadan kesin delillerle sabittir. Tembellik ve umursamazlık sebebiyle namazı kılmayan kimse günahkârdır, fasıktır. Namazı kılmamak hem dünya hem de ahirette azaba uğramayı gerektiricidir.

٢- عَنْ عَطَاءِ بْنِ أَبِي رَبَاحٍ، قَالَ: قَالَ لِي ابْنُ عَبَّاسٍ: أَلا أُرِيكَ امْرَأَةً مِنْ أَهْلِ الْجَنَّةِ ؟ قُلْتُ: بَلَى، قَالَ: هَذِهِ الْمَرْأَةُ السَّوْدَاءُ، أَتَتِ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، فَقَالَتْ: إِنِّي أُصْرَعُ، وَإِنِّي أَتَكَشَّفُ، فَادْعُ اللهَ لِي، فَقَالَ: ''إِنْ صَبَرْتِ فَلَكِ الْجَنَّةُ، وَإِنْ شِئْتِ دَعَوْتُ اللهَ أَنْ يُعَافِيَكِ''، قَالَتْ: إِنِّي أَتَكَشَّفُ، فَادْعُ اللهَ أَنْ لا أَنْكَشِفَ. فَدَعَا لَهَا

2- Atâ İbni Ebî Rebah'dan şöyle dediği rivayet edilmiştir: Abdullah İbni Abbas (r.a.) bana:

– Sana cennetlik bir kadın göstereyim mi? dedi. Ben:

– Evet, göster, dedim. İbni Abbas şöyle dedi:

– Şu siyah kadın var ya! İşte bu kadın (bir gün) Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme geldi ve:

– Beni sar'a tutuyor ve üstüm başım açılıyor. İyileşmem için Allah'a dua edin, dedi. Nebî sallallahu aleyhi vesellem:

– " Eğer sabredeyim dersen, sana cennet vardır. Ama yine de sen istersen, sana şifa vermesi için Allah'a dua ederim" buyurdu. Bunun üzerine kadın:

– Ben (hastalığıma) sabrederim. Ancak sar'a tuttuğu zaman üstümün başımın açılmaması için dua buyurunuz, dedi. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem de ona dua etti. (Buhârî, 5652)

Açıklama:

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizden dua isteyen Suayra (Ümmü Züfer) radıyallâhu anhâ aslen Habeşli olan bir hanım sahabedir. Ümmü Züfer (r.a.) cennet ile sağlık arasında tercih yapmak durumunda kaldı. O, akıllı, zekî, azim ve irade sahibi bir hanımdı. Bir iman eri olarak tercihini ebedî hayatı için yaptı. Zira asıl hayat âhiret hayatıydı. Oradaki mutluluğu elde etmek en büyük gayesi idi. Bunun için bunca acı ve ızdıraba sabrederek cenneti kazanmayı arzuladı. Sadece üstünün başının açılmaması için dua istedi. Onun bu îmanî aşkı ve ebedî saadet iştiyakı bela ve musibetlere karşı direncini, tahammül gücünü artırdı. O, bu hareketiyle ayrıca kendisinin bilinçli, şuurlu, sadakatli ve tam teslim ehli bir Müslüman olduğunu göstermiş oldu. Onun sadakati, meyvesini hemen vermiş ve Efendimizin duası hürmetine sar'a nöbetlerinde bir daha üstü-başı açılmamıştır.

Bu hadis-i şerifte Sevgili Peygamberimizin iki şıklı cevap vermiş olması, bazılarınca garipsenebilir. İki Cihan Güneşi Efendimiz burada, hakkında en hayırlı olan bir şıkkı hatırlatmak suretiyle kadını iki iyilikten birini tercihte serbest bırakmıştır. Bu ashab ve ümmetine duyduğu şefkat ve merhametin tabiî bir sonucudur. Fahr-i Kâinat sallallahu aleyhi ve sellem efendimiz bu davranışıyla aslâ, tedaviye karşı çıkmış değildir. "İstersen dua edeyim" buyurması bunun delilidir. Ancak tedavisi mümkün olmayan hastalıklar da olabilir. Bu tür hallerde asıl yapılması gerekli yolu göstermek üzere hastalığa sabretmenin cennet gibi bir bedeli olduğunu duyurmuştur. (Mustafa Eriş, Altınoluk)

Tedavisi kesin olan bir şeyde tedaviyi reddetmek haramdır. Açlık ve susuzluğu su ve ekmekle gidermek gibi. Ancak hastalıklara şifa bulma konusunda doktor ve ilaç kesin sebep değil. Zira ilaç tedavisinin şifa verip vermeyeceği zannidir. Tevekkül etmek ise asıldır. Bununla birlikte şifa bulmak için ilaç almak da tevekküle mani değildir. Ama burada doktor ve ilacın asıl şifa veren olmayıp birer vasıta oldukları; asıl şifa verenin ise Yüce Allah olduğu unutulmamalıdır. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin bizzat kendisi ilaç kullanmış ve ashabına da tedavi olmaları konusunda tavsiyelerde bulunmuştur. Hadis kitaplarında Tıpla ilgili özel bölümlerin bulunması Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin bu konuya verdiği önemi göstermektedir. Fakat Habeşli kadının yaptığı gibi yapmak, onun tercih ettiğini tercih etmek de şüphesiz büyük bir iştir. Herhalde bunu tercih etmek herkesin kârı değildir. Çünkü insanlar belalara sabretme konusunda birbirlerinden farklı farklıdırlar. Allah Teâlâ'dan daima sıhhat ve afiyet istemekle birlikte sıkıntı yaşayıp da sabredenlerin derecelerini de unutmamalıyız. (Hanımlarla İlgili 40 Hadis-i Şerif, Bayram Ali Öztürk, Selahaddin Yıldırım, 28-29)

Dersler ve İbretler

1- Bu gün Müslüman kadınlar dahi adeta erkeklerle her alanda yarış eder hale gelmiştir. Erkeğin çalıştığı her iş koluna kadın girdiği gibi aile içinde de erkekleşmeye ve sözünü dinletmek için mücadele etmeye başlamıştır. Bunun içinde bekârken şen şakrak olan ve adeta kendilerinden hayat akan gençleri evlendikten birkaç yıl sonra gördüğümüzde onları dünyaları yıkılmış ve çökmüş bir vaziyette buluyoruz. Gayet şuurlu ve mütedeyyin bir hanımla evli bir ticaret erbabı şöyle bir olay anlattı: "Evlendikten sonra iki çocuğumuz oldu. Hanım daha

fazla çocuk istemedi. Ben de huzursuzluk çıkmasın diye ses çıkarmadım. Ancak çocuklar biraz büyüdükten sonra hanım çalışmak istedi. Nedenini sordum, makul bir cevabı yok. Evde sıkılıyormuş. Bir ömrünü iki çocuğu bekleyerek çürütemezmiş. Ben kendisine "paraya ihtiyacımız yok, ne için çalışacaksın" dedimse de ikna edemedim. Bunu üzerine kendisine dedim ki: "Bir şartla çalışmana izin vereceğim. Ben işimi tasfiye edip kapatacağım. Bütün mal varlığımı da son kuruşuna kadar fakir ve muhtaçlara dağıtacağım. Sonra da gelip eve oturacağım. Çocuklara ben bakacağım. Sen de çalışıp bize bakacaksın." Hanım biraz düşündü bendeki ciddiyeti görünce vazgeçti.

Bazıları bazı şeyleri anlamak için illa kafasına taş düşmesini bekliyor. Maalesef bir takım kadınlar kendileri için oldukça kolay olan din ve dünya hayatını zorlaştırmaktadır. İslam'a hizmet etme kılıfı altında şeytan onu oradan oraya savurmaktadır. Hâlbuki yukarıda geçen hadis-i şerif kadına cennetin bütün kapılarını açan 4 basit ve kolay iş yüklemektedir. İşte o dört şey **"beş vakit namaz kılmak, Ramazan orucu tutmak, iffetini korumak ve kocasına itaat etmek"**

2- İkinci Hadis-i şerifte geçen Hz.Suayra (r.a.)'nın olayı da başka bir yönden çok ibretlik bir olaydır. Sahabe-i Kiram'ın her biri Nebevi buyruk gereği takip edilmesi gereken birer yıldızdırlar. Ümmet-i Muhammed'den her birisi bu yıldızlardan kendi hayat akışına uygun bir örnek bulacak ve onun gibi davranmaya çalışacaktır. Hz. Suayra (r.a.) da şifa bulmaz hastalıklara yakalanan mü'minler için bir örnektir. Bütün yollar denendikten sonra şifa bulamayanlar bu örnek sahabi hanım'ın karşılığı cennet olan hastalığa sabretmeyi tercih etmesi onlara bir teselli, bir iç huzuru sağlayacaktır. Zira mü'minin çektiği hiçbir sıkıntı yok ki onun günahlarının affına ve derecesinin yükselmesine sebebiyet vermesin. Yeter ki sabredilsin.

OKUMA PARÇASI: 3

EMRİ Bİ'L-MA'RUF VE NEHYİ ANİ'L-MÜNKER
(İyiliği Emredip Kötülükten Sakındırmak)

Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Siz insanların iyiliği için ortaya çıkarılmış en hayırlı ümmetsiniz."** (Âl-i İmran, 110)

Müfessirlerden Kelbî (r.a.) şöyle demiştir: "Bu âyet İslâm ümmetinin diğer ümmet ve milletlere olan üstünlüğünü ortaya koymaktadır. Buna göre İslâm ümmeti kayıtsız şartsız en hayırlı ümmettir.

Bu üstünlük ilk Müslümanlarla son Müslümanlar arasında diğer ümmetlerle ortaktır. Ancak zinciri oluşturan halkalar arasında ayrı ayrı dereceler vardır. Çünkü sahabelerin diğer ümmetlere karşı üstünlüğünü zikreden birçok hadis bulunmaktadır.

Âyette zikredilen -insanlar için çıkarılmış- ifadesi insanların iyilik ve faydası için asırlar boyunca ayrılmış ve tanınmış demektir.

"İyiliği emreder, kötülüğü nehyeder ve Allah'a inanırsınız" ifadesi ise yeni bir cümle başlangıcıdır ve ümmetin üstünlük sebeplerini açıklamaktadır. Şâyet iyiliği emredip kötülüklerden de sakındırma (emr-i bi'l ma'rûf ve nehy-i ani'l münker) görevini terk ederlerse bu hayırlı ve üstün olma sıfatı onlardan gider.

Hayırlı ve üstün olmanın şartı iyiliği emretmek, kötülüğü nehyetmekle elde edilir. Müslüman olmaları için kâfirlerle savaşıp onların menfaatini başkalarının menfaatina tercih ettikleri için Allah Teâlâ onları üstün kılmıştır.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurur: "***İnsanların en hayırlısı insanlara faydalı olanlardır. İnsanların en şerlisi de insanlara zararlı olanlardır.***"

Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmaktadır:

"Sizden biriniz bir kötülük görürse onu eliyle düzeltsin. Şayet gücü yetmiyorsa diliyle düzeltsin. Buna da gücü yetmiyorsa kalbiyle buğzetsin. Bu da imanın en zayıf derecesidir."[1]

---

[1] Camiu's Sağir, 2/10; Müslim,49;Ebu Davud,1140;Tirmizi,2173; Nesai,5008; İbni Mace,1257

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem diğer bir hadisinde şöyle buyurmuştur:

"Her kim bid'at sahibine karşı çıkarsa Allah Teâlâ onun kalbini güven ve iman ile doldurur. Kim bid'at sahibini hor görüp aşağılarsa Allah Teâlâ onu en korkulu günde (kıyamette) emniyete çıkarır. İyiliği emrederek kötülükten alıkoyanlar Allah Teâlâ'nın yeryüzündeki halifeleri, onun kitabının sözcüleri ve Resûlünün temsilcileridir."[2]

Huzeyfe (r.a.)'dan rivâyet olunan bir hadiste de şöyle buyurulmuştur:

"İnsanlara öyle bir gün gelecek ki onların nazarında eşek leşi iyiliği emreden, kötülüğü nehyeden bir mü'minden daha sevimli olacaktır."

Hz. Ali (r.a.) Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellemin şöyle buyurduğunu nakletmiştir:

"**Ahir zamanda yeni yetme, akılları kısa, mahlûkatın en hayırlısının söylediği sözlerden söyleyen lakin bu sözleri gırtlaklarını aşmayan (kalplerine işlemeyen) bir topluluk gelecek ki onlar okun avını delip geçmesi gibi din(e girip din)den çıkacaklar."**[3]

"Mü'min erkekler ile mü'min kadınlar birbirlerinin dostları olup, iyiliği emrederler, kötülükten alıkoyarlar. Namazı dosdoğru kılarlar." (Tevbe, 71)

Mü'minler iyiliği emretmekle vasıflandılar. İyiliği emretmeyenler bu âyetin vasfettiği kişilerin dışına çıkmıştır.

Diğer taraftan Yüce Allah (c.c.) iyiliği emretme görevini terk eden kavimleri kınayarak şöyle buyurur: **"Onlar yaptıkları kötülükten birbirlerini engellememişlerdi. Ne kadar fena bir iş yapıyorlardı."** (Mâide, 79)

Ebû Derdâ (r.a.)'dan rivâyet edilen bir hadis-i şerifte Peygamber Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Ya iyiliği emreder, kötülükten alıkoyarsınız veya Yüce Allah (c.c.) başınıza öyle zalim bir idareci musallat eder ki ne büyüklerinize hürmet eder ne de küçüklerinize merhamet eder. İçinizdeki iyilerin edeceği

---

2 Suyuti, el- Lealiu'l-Mesnu'a, 1/250. Bu hadis, İhyâu ulûmi'd-Dîn'de de geçmektedir (bk. II/169).

3 Buhari, 6930; Müslim, 1066

dualar kabul olunmaz. Allah Teâlâ'dan yardım dilerler fakat yardım olunmazlar. Günahları affedilsin diye yalvarırlar ancak affolunmazlar."

(Tirmizi, 2169)

Ebu Ubeyde b. Cerrâh (r.a.) Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve selleme bir gün: "Allah katında en değerli şehit kimdir?" diye sorduğunu ve Onun şöyle buyurduğunu bildirmiştir:

"Zalim bir idareciye gidip ona iyiliği emreden ve onu kötülükten alıkoymaya çalışan ve bu sebeble de öldürülen kimsedir."[4]

Hasan-ı Basrî'den (rh) rivâyete göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Ümmetimin şehidlerinin en faziletlisi zalim bir idareciye giden ve ona iyiliği emredip onu kötülükten alıkoymaya çalışırken o zalim idareci tarafından öldürülen kimsedir ki bu şehidin cenneteki yeri Hamza ile Cafer'in arasındadır."

Yüce Allah (c.c.) Hz. Yûşa b. Nûn'a şöyle vahyetmiştir:

"Senin kavminden altmış bin kötü ile birlikte kırk bin iyi kimseyi helak edeceğim." Hz. Yûşa: "Yâ Rabbî! Kötüler için diyeceğim yok, fakat iyilerin helaka uğrama sebebi nedir?" diye sorar. Cenab-ı Allah (c.c.) ise şöyle buyurur: "Çünkü onlar kötülüklere karşı benim için buğz etmediler ve onlarla (sanki onlar hiç kötü bir şeyler yapmamışlar gibi) beraber (oturup) yiyip içtiler."

Selef-i sâlihîn'den bir zat oğullarına şöyle vasiyet etmiştir:

"İçinizden biri iyiliği emredip kötülükten alıkoymak isterse nefsini sabırlı olmaya hazırlasın ve Allah Teâlâ'nın vereceği sevaba güvensin. Çünkü Allah Teâlâ'dan gelecek sevab'a güvenen kimse karşılaşacağı sıkıntının acısını duymaz."

(İmam Gazali, Kalplerin Keşfi)

---

[4] Münziri, Terğib ve terhib, 3/168

16. DERS

Cami ve Kadın

١- عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «إِذَا اسْتَأْذَنَكُمْ نِسَاؤُكُمْ بِاللَّيْلِ إِلَى الْمَسْجِدِ فَأْذَنُوا لَهُنَّ»

1- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Kadınlarınız sizden gece namaza gitmek için izin istediklerinde onlara izin verin.**" (Buhari, 818; Müslim, 669)

Açıklama:

Bu Hadis-i Şerif'te kadınlara yalnızca gece namazlarını mescidde kılmak istediklerinde onlara izin verilmesini emretmektedir.

٢- عن ابن عمر رضي الله عنهما قال: «كَانَتْ امْرَأَةٌ لِعُمَرَ تَشْهَدُ صَلَاةَ الصُّبْحِ وَالْعِشَاءِ فِي الْجَمَاعَةِ فِي الْمَسْجِدِ، فَقِيلَ لَهَا لِمَ تَخْرُجِينَ وَقَدْ تَعْلَمِينَ أَنَّ عُمَرَ يَكْرَهُ ذَلِكَ وَيَغَارُ؟! قَالَتْ: وَمَا يَمْنَعُهُ أَنْ يَنْهَانِي؟ قَالَ: يَمْنَعُهُ قَوْلُ رَسُولِ اللهِ -صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ-: "لَا تَمْنَعُوا إِمَاءَ اللهِ مَسَاجِدَ اللهِ

2- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor: Ömer (r.a.)'ın bir hanımı vardı ve bu hanım sabah ve yatsı namazlarını camiye giderek cemaatle kılıyordu. Kendisine denildi ki 'niçin (camiye gitmek için evden) çıkıyorsun? Halbuki biliyorsun ki Ömer bunu hoş karşılamıyor ve kızıyor.' Bunun üzerine dedi ki: 'Onu beni camiye gitmeyi yasaklamaktan engelleyen şey nedir?' Dedi ki: 'Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin şu sözü onu engelliyor. **"Allah'ın kullarını Allah'ın mescislerinden menetmeyin/yasaklamayın."** (Ebu Davud, 478)

Açıklama:

Kadınların namaz kılmak için camiye gitmeleri yasak değildir. Burada zikredilen Hadis-i Şeriflerden anlaşılıyor ki Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz kadınların sabah ve yatsı namazlarına gitmelerine engel olunmasını yasaklamış, onlara müsaade edilmesini istemiştir. Gündüz kılınan diğer üç namaza Asrı Saadette kadınlar zaten gitmezlerdi. Dolayısıyla kadını camilere gelmekten meneden genel bir yasak yoktur. Ancak camilere gelmeleri teşvik de edilmemiştir. Aksine Ümmü Hümeyd (r.a.) isimli sahabe hanımın camiye gelme isteğine karşı verdiği cevapta Allah Resulü kadınlara namazlarını evlerinde kılmalarının kendileri için daha faziletli olduğunu bildirmiştir. Yani erkeklerin farz namazları camide kılmaları istenirken kadınlardan da evlerinde kılmaları istenmiştir. Ama ne hikmetse bu yaşadığımız çağda erkekler kadınlar kadar camilere gelme hususunda haris değillerdir. Fıtrat bozulmuş, alışkanlıklar değişmiş ve bu dini hayata da sirayet etmiştir.

Kadınların camilere, ilim meclislerine katılmalarında dini açıdan bir sakınca yoktur. Ancak hem erkeklerin hem de kadınların dikkat etmesi gereken kurallar vardır. Bu kurallara uyulup uyulmamasına göre de verilecek hüküm değişir.

٣- عن ابن عمر رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: «لَوْ تَرَكْنَا هَذَا الْبَابَ لِلنِّسَاءِ». قَالَ نَافِعٌ: ''فَلَمْ يَدْخُلْ مِنْهُ ابْنُ عُمَرَ حَتَّى مَاتَ''

3- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Keşke şu kapıyı kadınlara terk etsek/ayırsak**" Nafi diyor ki: "Abdullah İbni Ömer (Resûlullah'ın bu sözünden sonra) o kapıdan ölünceye kadar girmedi." (Ebu Davud, 484;

٤- قَالَتْ عَائِشَة زَوْجُ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''لَوْ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ رَأَى مَا أَحْدَثَ النِّسَاءُ لَمَنَعَهُنَّ الْمَسْجِدَ كَمَا مُنِعَتْ نِسَاءُ بَنِي إِسْرَائِيلَ

4- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ diyor ki:

"Bugün kadınların yeni icad ettikleri halleri Resûlullah görseydi, onların camilere gelmelerini yasaklardı." (Buhari, 822; Müslim, 676)

٥- عن عبدالله ابن مسعود رضي الله عنه قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: صَلَاةُ الْمَرْأَةِ فِي بَيْتِهَا أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهَا فِي حُجْرَتِهَا، وَصَلَاتُهَا فِي مَخْدَعِهَا أَفْضَلُ مِنْ صَلَاتِهَا فِي بَيْتِهَا

5- Abdullah İbni Mes'ud radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kadının (hususi ve dâhili) odasında kıldığı namazı, evin salonunda kıldığı namazından daha üstündür. (Kendi) yatak odasında kıldığı namazı ise umuma açık bulunan odada kıldığı namazından daha üstündür." (Ebu Davud, 570; Tirmizi, 1173)

٦- عن ام حُمَيْدٍ السَّاعِدِيّ رضى الله عنها، أَنَّهَا جَاءَتْ الى النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّم فَقَالَتْ:

يَا رَسُولَ اللهِ، إِنِّي أُحِبُّ الصَّلَاةَ مَعَكَ ؟ قَالَ:

''قَدْ عَلِمْتُ أَنَّكِ تُحِبِّينَ الصَّلَاةَ مَعِيَ ,وَصَلَاتُكِ فِي بَيْتِكِ خَيْرٌ لَكِ مِنْ صَلَاتِكِ فِي حُجْرَتِكِ، وَصَلَاتُكِ فِي حُجْرَتِكِ خَيْرٌ مِنْ صَلَاتِكِ فِي دَارِكِ، وَصَلَاتُكِ فِي دَارِكِ خَيْرٌ لَكِ مِنْ صَلَاتِكِ فِي مَسْجِدِ قَوْمِكِ، وَصَلَاتُكِ فِي مَسْجِدِ قَوْمِكِ خَيْرٌ لَكِ مِنْ صَلَاتِكِ فِي مَسْجِدِي ''، قَالَ: فَأَمَرَتْ فَبُنِيَ لَهَا مَسْجِدٌ فِي أَقْصَى شَيْءٍ مِنْ بَيْتِهَا وَأَظْلَمِه، فَكَانَتْ تُصَلِّي فِيهِ حَتَّى لَقِيَتْ اللهَ عَزَّ وَجَلَّ.

6- Ebu Humeyd Es-Saidi radıyallâhu anhın hanımı Ümmü Hümeyd radıyallâhu anhâ bir gün Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimize gelip: "Ey Allah'ın elçisi sizinle beraber namaz kılmayı seviyorum" demiştir. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle cevap vermiştir:

"Benimle namaz kılmayı arzu ettiğini biliyorum, ama evinde özel odanda kıldığın namaz, oturma odasında kıldığın namazdan, oturma odasında kıldığın namaz, evin salonunda kıldığından, o da kendi kavminin mescidinde kıldığın namazdan, kendi kavminin mescidinde kıldığın namaz ise benim mescidimde kıldığın namazdan daha hayırlıdır." (Ahmed b. Hanbel, 26550)

Dersler ve İbretler

1- Müslüman Hanım için evi her şeyidir. Şeytan her yolu deneyerek onu evinden çıkarmak ve sokağın bir parçası yapmak ister. Bunu bazen bazı nefsi zaaflarını kullanarak yapar, bazen de dini bir takım gerekçeler üreterek yapar. Bu nedenle Müslüman kadınlar gerek şahsi işlerinde ve gerekse cemiyetle alakalı işlerinde mümkün mertebe evin dışında daha az kalmaya özen göstermeliler ve kendilerine evden çıkmaları için mazarete binaen izin verildiği hususunu asla göz ardı etmemelidirler.

2- İslam toplumu ile cahiliye toplumları arasındaki en büyük farklardan birisi de kadın erkek ilişkilerinde ortaya çıkmaktadır. Cahiliyye toplumları karma bir toplumdur. İslam ise iki ayrı toplumun inşaasını öngörür ve iki karşı cinsin mümkün mertebe temas noktalarını yok etmeye çalışır. Zira yaratılış fıtratları her iki cinsin de birbirine meyleder şekildedir ve şer'i izin ve ölçüler dikkate alınmadan yürütülecek ilişkiler mutlaka felaketle sonuçlanır. Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin Ümmü Humeyd (r.a.)'nın kendinsin arkasında namaz kılma isteğine karşılık ona kendi evinde namaz kılmasının kendisi için daha sevap olacağını tavsiye etmesi de bu açıdan ele alınması lazımdır. Burada Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin kadın erkek ihtilatını/karışmasını en az seviyede tutma çabası vardır.

3- Kadın elbetteki evde hapis hayatı yaşayacak değildir. Kendisine ihtiyaç duyulan alanlarda elbetteki çalışma yapacak ve üzerine tevdi edilen görevleri en güzel şeklide yerine getirme gayreti içerisinde olacaktır. Ancak hangi görev olursa olsun bu onun fıtratını bozacak ve evinden soğutacak bir merhaleye ulaşmamalıdır. Kadın evden çıksa bile evde olmayı arzulamalı, evin dışındaki hiç bir mekân kendisine evinden daha şirin görünmemelidir. Yani evinde otururken dışarıyı değil, dışarıda iken evini özlemelidir. Eğer bir kadına evde bulunmak sıkıcı gelmeye başlamışsa ipin ucu kopmuş demektir.

4- Bu konuda en güzel örnek Allah Resulü'nün hanımlarıdır. Kızı Fatıma'dır. Diğer hanım sahabelerdir. Nihayet ecdadımızdan bize miras kalan aile terbiyesidir. Üstad Necip Fazıl'ın dediği gibi "sakınırdı burnunu göstermekten sütninem." Ama şimdi bakıyorsunuz sözde tesettürlü (sıkma başörtülü) hanımlar aşırı kiloları ve giydikleri daracık elbiseleri içinde bütün vücut azaları adeta iğreti bir şekilde dışarı fırlamışcasına cadde sokak dolaşmaktadırlar. Bir de siz bunlara hamile olanları ekleyin. Yahu bu nasıl bir hayâ anlayışı! Bunların hiç mi sahibi yok! Kime ne diyeceğimizi şaşırıyoruz. Tek söyleyeceğimiz edep ya Hu!

17. DERS

Kadın ve Evi

١- عَنِ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهما عَنْ رَسول اللهِ صلّى الله عليه وسلّم قَالَ: المَرْأَةُعَوْرَةٌ وَإِنَّهَا إِذا خَرَجَتْ مِنْ بَيْتِهَا اسْتَشْرَ فَهَا الشَّيْطَانُ وَإِنَّهَالاَتَسْكُونُ أَقْرَبَ إِلى اللهِ مِنْهَا فِي قَعْرِ بَيْتِهَا. (رواه الترمذيُّ)

1- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kadının tümü avrettir. Muhakkak ki, kadın evinden çıkınca şeytan onu erkeklere süslü göstermeye çalışır. Kadının Allah'a en yakın olduğu vakit, evinin derinliğine gömüldüğü vakittir." (Tirmizî, Rada', 18).

٢- عن أبي هريرة رضي الله عنه قال: قال النبي صلى الله عليه وسلم:

لا يَحِلُّ لامْرَأَةٍ تُؤْمِنُ بِاَللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ أَنْ تُسَافِرَ مَسِيرَةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ إلاَّ وَمَعَهَا حُرْمَةٌ

2- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz şöyle buyurdu:

"Allah'a ve ahiret gününe iman eden hiçbir Müslüman kadına bir gün ve bir gece uzaklıktaki yere yanında bir mahremi olmadan gitmesi helal olmaz." (Buhari-Müslim)

٣- عنِ عبدِ اللهِ بنِ مسعودٍ، قَالَ: قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ‘‘ النِّسَاءُ عَوْرَةٌ، وَإِنَّ الْمَرْأَةَ لَتَخْرُجُ مِنْ بَيْتِهَا مَا بِهَا بَأْسٌ فَيَسْتَشْرِفُهَا الشَّيْطَانُ، فَيَقُولُ: مَا مَرَرْتِ بِأَحَدٍ إِلا أَعْجَبْتِيهِ، وَإِنَّ الْمَرْأَةَ لَتَلْبَسُ ثِيَابَهَا،

فَيُقَالُ لَهَا: أَيْنَ تُرِيدِينَ ؟ فَتَقُولُ: أَعُودُ مَرِيضًا، أَشْهَدُ جَنَازَةً، أُصَلِّي فِي مَسْجِدٍ , وَمَا عَبَدَتِ امْرَأَةٌ رَبَّهَا مِثْلَ أَنْ تَعْبُدَهُ فِي بَيْتِهَا.

3- Abdullah b. Mes'ud radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kadın tamamen avrettir (örtülmesi gerekir). Muhakkak kadın, günahsız olarak evinden çıkar, hemen kendisini gözeten şeytan yanına yaklaşır. 'Sen kimin yanından geçersen o seni takdir eder ve güzelliğine hayran kalır.' der. Kadın süslendiğinde 'Nereye gidiyorsun' denildiği zaman, 'Hastayı ziyaret veya cenazeyi techiz veya camide namaz kılmaya gidiyorum' der. Hâlbuki evinde olduğu gibi hiçbir yerde Rabbine ibadet etmiş olamaz." (Taberani, M'ucemül Kebir hadis no: 8828 ve 9373 Hafız Münziri hadisi Terğib ve Terhib de zikretmiştir.)

Dersler ve İbretler

1- İslam, esas itibariyle kadına tabii bir vazife vermiştir. Bu da evin iç idaresi ve çocuk terbiyesidir. Kadın bir genç kız olarak aile olmak için hazırlık yapar. Bir eş olarak evine, kocasına ve çocuklarına aittir. O evinin efendisi, idarecisi ve kraliçesidir. Evinden ve aile muhitinden uzaklaşan kadın ya kadınlık vasıflarını kaybeder veya iş yerini ve memuriyet vazifesini ev muhitine çevirir.

2- Kadın ev ve aile muhitinden uzaklaştıkça evlilik bağları da gevşemektedir. Yirmi dört saatin mühim bir kısmını başkalarının emri ve kumandası altında çalışmakla geçiren, hayat mücadelesinin dalgaları arasında yıpranan narin yapılı ve ince ruhlu kadın yavaş yavaş hırçınlaşmakta ve sinirlenmektedir. Kimseye minnet edecek değildir. Kendi ekmeğini kendi eliyle kazanmaktadır. İstediği zaman eve gelir. İstediği zaman çıkar, arzu ettiği meclis ve eğlencelere iştirak eder.

3- Şu bir gerçek ki fıtratı/Yüce Yaratıcının koyduğu yaratılış kurallarını değiştirmeye kalktığımız an bir bütün olarak toplumun tüm bireyleri zararlı çıkmaktadır. Bu gün iş ve memuriyet hayatının her alanına girmiş olan kadın maalesef anne olduğunu unutmuştur. Sabahın erken saatlerinde otobüs kuyruklarında sıra bekleyerek, koşturarak iş yerine gitmeye çalışırken çektiği sıkıntılar ve yine dönüşte ayakta, büyük kentlerin trafik sıkışıklığında katlandığı eziyetler ona bir hiç gelmektedir.

Çünkü o evinden bir kez çıkmıştır. Artık ona en zor gelen görev evinde oturması, çocuklarının eğitim ve terbiyesiyle uğraşmasıdır.

4- Kapitalizm insanı ticaret metaı olarak kullanmayı en üst seviyede kadın ticareti ile gerçekleştirmektedir. Kadın modern kapitalizmin vazgeçilmez bir sermayesi haline getirilmiştir. Çiklet reklamından, uçak reklamına kadar kadın vücudunun alet edilmediği reklam hemen hemen yok gibidir. Binaenaleyh kadın evinden, ahlakından, tabiatından ve kıyafetinden soyunmadan bu kirli işleri yapması mümkün değildir.

5- Kadınlarımız eskiden yalnız anne, bacı veya eşti. Şimdi onların bir kısmı çağdaş köle. Türkiye'nin en ünlü, en itibar gören kadınları, bilgisiyle, sanatıyla, çocuklarını yetiştirmedeki becerisiyle, güzel ahlakıyla örnek olmuş kadınlar değil artık. Magazin dünyasının "en ünlü" yaptığı ve toplumun sürekli ilgisini üzerinde yoğunlaştırdığı kadınlar sahne dünyasından seçilmektedir. Zaten bütün dünyada kadınları fuhuş metaı olarak kullanmak için sinema, tiyatro ve sahne kullanılmaktadır. İşte "ünlü" lerden birinin kendini ve çevresini değerlendiren ibret verici sözleri: "A… T… olarak ben artık çok hissizleştim. Yani kadınlık duygularım öldü benim. Gece âleminden adam çıkmıyor. Böyle alnının teri, elinin bileğiyle akşam karısının yanına gelecek, saygı gösterecek, sevgi gösterecek, artık bizim âlemimizde ölmüş bunlar. Kim kimin karasıyla, kim kimin erkeğiyle belli olmayan yozlaşmış bir âlem. Zaten satış sermayesi olmuşuz gazinolarda. Gazinolar büyük tahribat yaptı bende. Evde yaşamayı, ev kadını olmayı korkunç istedim. Tek idealimdi." (Hafta Sonu, 25.5.1984; D. M. Doğan, Dil Kültür Yabancılaşma, 144)

6- Kadınların çalışması konusu, Türkiye'de batıya benzeme eğiliminin göstergelerinden olagelmiştir. Son yıllarda artan bir şekilde kadın çalışma hayatına girmiştir. Devlet politikası; erkeği geçimini tek başına sağlayamaz seviyede tutmak esası üzerine bina edilerek, kadınların çalışması bir zorunluluk olarak kabul ettirilmek istenmektedir. Neticede işsizlik yaygınlaşmakta, bir tarafta diplomalı işsizler diğer tarafta çalışma hayatına katkı uğruna evinden ve çocuklarından koparılan kadınlar Türkiye'nin sosyal düğümlenmesine doğru gidişin belirtileri olmaktadırlar. (D. M. Doğan, Dil Kültür Yabancılaşma, 141)

7- Mevdûdî bu konuda Müslüman kadınlara şöyle hitap ediyor: "Ey kadınlar! En iyi barınağınız, oturacağınız yer, her şeyden evvel kendi evinizdir. Aile çerçevesi dışında kalan meselelerden sizi sorumlu tutan yok... Huzur içinde, rahat rahat, size yakışan bir vakarla evinizde

oturunuz. Evinizin işlerini görün. Ve evinizle ilgilenin. Fakat zaruret icabı sokağa çıkmanız gerekiyorsa, bu konuda size izin verilmiştir. Fakat iffetinizi ve namusunuzu korumalısınız. Herkesin dikkatini çekecek şekilde giyinmeyiniz. Başkalarını sizinle meşgul olmaya zorlamayınız. Gözleri aracılığıyla insanların gönüllerini avlayacak şekilde güzellik gösterilerinde bulunmayınız. Yürürken ağırbaşlı olunuz. Ellerinizle işaretler yapmayınız. Yüzünüzü göstererek kaş ve göz oyunlarına başvurmayınız. Hele kırıtarak hiç yürümeyiniz. Yabancı bakışları üzerinize toplayıcı hareketlerden sakınınız. Mücevherlerinizi, bilezik vesairinizi gizleyiniz. Bunları şangırdatarak seslerini duyanların gönüllerini avlamaya kalkmayınız. Benim de cicilerim var, kabilinden hareketler yapmayınız. Konuşmanız gerekiyorsa ciddi olunuz. Fiskos yapmayınız. Ölçülü konuşunuz. Bu kanun ve prensipleri nazarı dikkate aldığınız takdirde sokağa çıkmanızda herhangi bir sakınca yoktur. İhtiyaçlarınızı görmek için evlerinizden dışarıya çıkabilirsiniz."

18. DERS

Zina

١- قَالَ أَبُو هُرَيْرَةَ إِنَّ رَسُولَ اللهِ ﷺ قَالَ لَا يَزْنِي الزَّانِي حِينَ يَزْنِي وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَسْرِقُ السَّارِقُ حِينَ يَسْرِقُ وَهُوَ مُؤْمِنٌ وَلَا يَشْرَبُ الْخَمْرَ حِينَ يَشْرَبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ. وَكَانَ أَبُو هُرَيْرَةَ يُلْحِقُ مَعَهُنَّ (وَلَا يَنْتَهِبُ نُهْبَةً ذَاتَ شَرَفٍ يَرْفَعُ النَّاسُ إِلَيْهِ فِيهَا أَبْصَارَهُمْ حِينَ يَنْتَهِبُهَا وَهُوَ مُؤْمِنٌ). وَفِي حَدِيثِ هَمَّامٍ يَرْفَعُ إِلَيْهِ الْمُؤْمِنُونَ أَعْيُنَهُمْ فِيهَا وَهُوَ حِينَ يَنْتَهِبُهَا مُؤْمِنٌ وَزَادَ وَلَا يَغُلُّ أَحَدُكُمْ حِينَ يَغُلُّ وَهُوَ مُؤْمِنٌ فَإِيَّاكُمْ إِيَّاكُمْ.

1- Ebu Hureyre radıyallâhu anh şöyle dedi: Allah Rasûlü sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Zina eden kimse, zina ederken mümin olarak zina etmez. Hırsız, çalarken mümin olarak çalmaz. İçki içen kimse de, içkiyi içerken mümin olarak içmez."

Ebu Hureyre radıyallâhu anh bunlarla beraber şunu da buna dahil ederdi:

"İnsanların gözleri önünde yağmacılık eden yüksek mevki sahibi zalim kimse, yağmalarken mümin olarak yağmalamaz."

Hemmam'ın rivayeti ise şöyledir: "Müminlerin gözleri önünde yağmacılık eden kimse, yağmalarken mümin olarak yağmalamaz."

Şunu da ziyade etmiştir: "Ve sizden biriniz hiyanet yaptığı zaman mümin olarak hiyanet yapamaz. Öyle ise bundan sakının! Sakının!" *(Buhari, 2475: Müslim, 57)*

٢- قَالَ عَبْدُ اللهِ بن مسعود: قَالَ رَجُلٌ يَا رَسُولَ اللهِ أَيُّ الذَّنْبِ أَكْبَرُ عِنْدَ اللهِ قَالَ أَنْ تَدْعُوَ لِلهِ نِدًّا وَهُوَ خَلَقَكَ قَالَ ثُمَّ أَيٌّ قَالَ أَنْ تَقْتُلَ وَلَدَكَ

مَخَافَةَ أَنْ يَطْعَمَ مَعَكَ قَالَ ثُمَّ أَيٌّ قَالَ أَنْ تُزَانِيَ حَلِيلَةَ جَارِكَ فَأَنْزَلَ اللهُ عَزَّ وَجَلَّ تَصْدِيقَهَا وَالَّذِينَ لَا يَدْعُونَ مَعَ اللهِ إِلَهًا آخَرَ وَلَا يَقْتُلُونَ النَّفْسَ الَّتِي حَرَّمَ اللهُ إِلَّا بِالْحَقِّ وَلَا يَزْنُونَ وَمَنْ يَفْعَلْ ذَلِكَ يَلْقَ أَثَامًا (الفرقان-٦٨)

2- Abdullah ibnu Mesud radıyallâhu anh şöyle dedi: Bir adam Allah Rasûlü sallallâhu aleyhi ve selleme:

– Allah katında günahın en büyüğü hangisidir? diye sordu.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Allah seni yarattığı hâlde, Allah'a şirk koşmandır" buyurdu.

– Sonra günahların en büyüğü hangisidir? diye sordu.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Yemeğini onunla paylaşmak korkusuyla çocuğunu öldürmendir" buyurdu.

– Bundan sonra günahların en büyüğü hangisidir? diye sordum.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Komşunun hanımıyla zina etmendir" buyurdu.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemin bu sözlerini tasdik edici olarak Allah Azze ve Celle şu âyeti indirdi:

"Allah ile beraber başka bir ilâha yalvarmayanlar, hak yolla olmadıkça Allah'ın haram kıldığı nefsi öldürmeyenler ve zina etmeyenlerdir. Kim bunları yaparsa, günahının cezasını bulur." (Furkan: 68)[1]

Zina Yaptığını İkrar Eden Kimsenin Dört Defa Geri Çevrilmesi

٣- عَنْ بُرَيْدَةَ أَنَّ مَاعِزَ بْنَ مَالِكٍ الْأَسْلَمِيَّ أَتَى رَسُولَ اللهِ ﷺ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي قَدْ ظَلَمْتُ نَفْسِي وَزَنَيْتُ وَإِنِّي أُرِيدُ أَنْ تُطَهِّرَنِي فَرَدَّهُ فَلَمَّا كَانَ مِنْ الْغَدِ أَتَاهُ فَقَالَ يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي قَدْ زَنَيْتُ فَرَدَّهُ الثَّانِيَةَ فَأَرْسَلَ رَسُولُ اللهِ ﷺ إِلَى قَوْمِهِ فَقَالَ أَتَعْلَمُونَ بِعَقْلِهِ بَأْسًا تُنْكِرُونَ مِنْهُ شَيْئًا

[1] Buhari: 4477, 4761, 6001, 6811, 6861, 7520, 7532

فَقَالُوا مَا نَعْلَمُهُ إِلَّا وَفِيَّ الْعَقْلِ مِنْ صَالِحِينَا فِيمَا نُرَى فَأَتَاهُ الثَّالِثَةَ فَأَرْسَلَ إِلَيْهِمْ أَيْضًا فَسَأَلَ عَنْهُ فَأَخْبَرُوهُ أَنَّهُ لَا بَأْسَ بِهِ وَلَا بِعَقْلِهِ فَلَمَّا كَانَ الرَّابِعَةَ حَفَرَ لَهُ حُفْرَةً ثُمَّ أَمَرَ بِهِ فَرُجِمَ قَالَ فَجَاءَتْ الْغَامِدِيَّةُ فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي قَدْ زَنَيْتُ فَطَهِّرْنِي وَإِنَّهُ رَدَّهَا فَلَمَّا كَانَ الْغَدُ قَالَتْ يَا رَسُولَ اللهِ لِمَ تَرُدُّنِي لَعَلَّكَ أَنْ تَرُدَّنِي كَمَا رَدَدْتَ مَاعِزًا فَوَاللهِ إِنِّي لَحُبْلَى قَالَ إِمَّا لَا فَاذْهَبِي حَتَّى تَلِدِي فَلَمَّا وَلَدَتْ أَتَتْهُ بِالصَّبِيِّ فِي خِرْقَةٍ قَالَتْ هَذَا قَدْ وَلَدْتُهُ قَالَ اذْهَبِي فَأَرْضِعِيهِ حَتَّى تَفْطِمِيهِ فَلَمَّا فَطَمَتْهُ أَتَتْهُ بِالصَّبِيِّ فِي يَدِهِ كِسْرَةُ خُبْزٍ فَقَالَتْ هَذَا يَا نَبِيَّ اللهِ قَدْ فَطَمْتُهُ وَقَدْ أَكَلَ الطَّعَامَ فَدَفَعَ الصَّبِيَّ إِلَى رَجُلٍ مِنْ الْمُسْلِمِينَ ثُمَّ أَمَرَ بِهَا فَحُفِرَ لَهَا إِلَى صَدْرِهَا وَأَمَرَ النَّاسَ فَرَجَمُوهَا فَيُقْبِلُ خَالِدُ بْنُ الْوَلِيدِ بِحَجَرٍ فَرَمَى رَأْسَهَا فَتَنَضَّحَ الدَّمُ عَلَى وَجْهِ خَالِدٍ فَسَبَّهَا فَسَمِعَ نَبِيُّ اللهِ ﷺ سَبَّهُ إِيَّاهَا فَقَالَ مَهْلًا يَا خَالِدُ فَوَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ لَقَدْ تَابَتْ تَوْبَةً لَوْ تَابَهَا صَاحِبُ مَكْسٍ لَغُفِرَ لَهُ ثُمَّ أَمَرَ بِهَا فَصَلَّى عَلَيْهَا وَدُفِنَتْ.

3- Bureyde radıyallâhu anh şöyle dedi: Mâ'iz ibnu Mâlik el-Eslemî, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'e gelerek:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Ben zina ederek nefsime zulmettim. Şimdi ise bu günâhtan beni temizlemeni istiyorum, dedi.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem onu geri çevirdi. Ertesi gün olunca tekrar gelerek:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Ben gerçekten zina ettim, dedi. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem ikinci defa geri çevirdi. Arkasından da onun kavmine bir adam göndererek:

– "Mâ'iz'in aklında bir bozukluk ve kendinde çirkin gördüğünüz bir şey biliyor musunuz?" diye sordurdu. Onlar:

– Biz Mâ'iz'i aklı tam ve iyi insanlardan olduğunu görüyor ve biliyoruz, dediler.

Mâ'iz üçüncü defa Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi. Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem tekrar kabilesine haberci gönderip, Mâ'iz hakkında soruşturmada bulundu. Kabile halkı, onda ve aklında hiçbir arıza bulunmadığı haberini bildirdiler.

Dördüncü defa gelip itiraf edince, Allah Rasûlü sallallâhu 'aleyhi ve sellem onun için bir çukur kazdırıp recmedilmesini emretti ve recmedildi.

Râvi der ki: Sonra Gâmidî kabilesinden bir kadın geldi ve:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Ben zina yaptım, beni bu günâhımdan temizle, dedi. Allah Rasûlü sallallâhu 'aleyhi ve sellem onu geri çevirdi. Ertesi gün kadın tekrar gelerek:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Sen beni niçin geri çeviriyorsun? Herhalde Mâ'iz ibnu Mâlik'i reddettiğin gibi benide reddedeceksin, dedi ve:

– Allah'a yemin olsun ki ben hamileyim, diye ilâve etti. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Haydi, şimdi çocuğunu doğuruncaya kadar git" buyurdu.

Sonra kadın çocuğunu doğurdu ve onu bir bez parçasına kundaklamış alarak Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'e getirdi ve:

– İşte çocuğu doğurdum, dedi.

Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Şimdi git, çocuğun sütten kesilinceye kadar emzir, buyurdu.

Nihayet kadın çocuğu sütten kesince, onu elinde bir ekmek parçası olduğu halde Allah Rasûlü sallallâhu 'aleyhi ve selleme getirdi ve:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Ben bunu sütten kestim. Yemek yemeğe başladı, dedi.

Bunun üzerine Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, bakımı için çocuğu müslümanlardan birisine verdi. Sonra da kadının recmedilmesini emretti. Akabinde de kadın için göğsüne kadar bir çukur kazıldı ve insanlara emretti de onlar da recm suretiyle onu öldürdüler. Bu sırada Hâlid ibnu Velid bir taş getirip kadının başına attı ve bu sebeple de Hâlid'in yüzüne kan sıçradı. Bundan dolayı Hâlid kadına sövdü. Hâlid'in o kadına sövmesini Allah Rasûlü sallallâhu 'aleyhi ve sellem duydu ve Hâlid'e şöyle buyurdu:

– "Yavaş ol ey Hâlid! Nefsim elinde olan Allah'a yemin ederim ki, o kadın öyle bir tevbe ile tevbe etti ki, eğer halktan zulm ile vergi toplayan zâlim o tevbe ile tevbe etmiş olsaydı muhakkak günahları bağışlanırdı."

Sonra Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem o kadının cenazesinin hazırlanmasını emretti, müteakiben de cenaze namazını kıldırdı cenaze defnolundu. (Müslim, 1695)

Dersler ve İbretler

1- İslam nazarında zina, en kötü ve çirkin bir günah olduğu için cezası da çok şiddetlidir. Zira zina insan haysiyetini yıkmakla kalmaz, cemiyet düzenini de bozar. Neslin bozulmasının sebebi de zinadır. Zinanın çok olduğu ülkeler, sokaklara atılmış, yuvalara terk edilmiş çocuklarla doludur. Bunlar anne ve baba sevgisinden mahrum yetiştikleri için cemiyet için birer suçlu haline gelmektedirler. İslam'ın en büyük hedeflerinden biri de neslin korunmasıdır. İslam, onun korunması için, nesli bozacak zina gibi suçları önlemek ve hatta tamamıyla ortadan kaldırmak maksadıyla şiddetli cezalar koymuştur.

2- Allah (c.c.) cinsel istek ve arzuyu insanlara yalnız ondan zevk almaları için değil, insan neslinin devamı için vermiştir. Allah (c.c.), kadınla erkek arasındaki bu münasebetin hayvanlar gibi kuralsız bir şekilde yapılmasına değil, temiz ve meşru biçimde yapılmasına müsaade etmiştir. Çünkü insan neslinin devamı ancak sağlam bir evlilik neticesinde doğacak aile çocuklarıyla mümkündür.

3- Zina, İslam'da ve önceki semavi dinlerde yasaklanmış ve çok çirkin bir fiil olarak nitelendirilmiştir. Büyük günahlardan olup, ırz ve soya yönelik bir suç olması sebebiyle cezası da ağırdır.

4- İslam dini, zinaya yol açabilecek her şeyi yasaklamıştır. Bakmak, dokunmak, dinlemek, baş başa kalmak vb. şeyler zinaya giden yollar olduğu için bu konularda hassasiyetle durmak gerekir. Bunlar değişik âyet ve hadislerle yasaklanmıştır. Bu konularla ilgili olarak bilgiler kitabın ilerliyen bölümlerinde verilecektir.

19. DERS

Gözleri Haramdan Sakındırmak

١- عن عَبْدِ اللهِ بْنُ عَبَّاسٍ، رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: أَرْدَفَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم الْفَضْلَ بْنَ عَبَّاسٍ يَوْمَ النَّحْرِ خَلْفَهُ عَلَى عَجُزِ رَاحِلَتِهِ، وَكَانَ الْفَضْلُ رَجُلاً وَضِيئًا فَوَقَفَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم لِلنَّاسِ يُفْتِيهِمْ وَأَقْبَلَتِ امْرَأَةٌ مِنْ خَثْعَمَ وَضِيئَةٌ تَسْتَفْتِي رَسُولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم فَطَفِقَ الْفَضْلُ يَنْظُرُ إِلَيْهَا وَأَعْجَبَهُ حُسْنُهَا فَالْتَفَتَ النَّبِيُّ صلى الله عليه وسلم يَنْظُرُ إِلَيْهَا فَأَخْلَفَ بِيَدِهِ فَأَخَذَ بِذَقَنِ الْفَضْلِ فَعَدَلَ وَجْهَهُ، عَنِ النَّظَرِ إِلَيْهَا فَقَالَتْ يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّ فَرِيضَةَ اللهِ فِي الْحَجِّ عَلَى عِبَادِهِ أَدْرَكَتْ أَبِي شَيْخًا كَبِيرًا لاَ يَسْتَطِيعُ أَنْ يَسْتَوِيَ عَلَى الرَّاحِلَةِ فَهَلْ يَقْضِي عَنْهُ أَنْ أَحُجَّ عَنْهُ قَالَ: نَعَمْ

1- Abdullah İbni Abbas radıyallâhu anh anlatıyor:

"Allah Resulü Kurban bayramında Fadl ibn Abbas'ı bineğinin terkisine almıştı. Fadl parlak bir gençti. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bir ara insanların sordukları fetvalara cevap vermek üzere durdu. Bu esnada Has'am kabilesinden güzel bir kadın Allah Resulü'nden fetva talebinde bulunurken Fadl'ın bakışları o kadına takıldı ve gözü güzelliğine tekıldı. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Fadl'a döndüğünde onun kadına baktığını fark etti. Hemen elini arkaya götürdü, çenesinden tuttu, kadına dönük yüzünü karşı istikamete çevirdi. Kadın Allah Resulü'ne şu soruyu sordu: Ey Allah'ın Resulü, Allah'ın kullarına farz kıldığı hac farizası babama çok yaşlandığı demlerde nasip oldu. Öyle ki bineğinin üzerinde dik durmaya bile takat getiremiyor. Onun yerine ben hac etsem geçerli olur mu? Allah Resulü "evet" cevabını verdi." (Buhari, 5787)

٢- عن جرير بن عبد الله قال سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَظَرِ الْفُجَاءَةِ، فَأَمَرَنِي أَنْ أَصْرِفَ بَصَرِي

2- Cerir b. Abdullah radıyallâhu anh diyor ki:

"**Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e, yabancı bir kadına kasıtsız olarak ani bakış hakkında sordum. Bana gözümü (derhal ondan) çevirmemi emretti.**" (Müslim, 2159).

٣- عَنْ أبي هُرَيْرَةَ رضي الله عنْهُ عنِ النبي صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَال: كُتِبَ على ابْنِ آدم نَصِيبُهُ مِنَ الزِّنَا مُدْرِكٌ ذلكَ لا محالَةَ: الْعَيْنَانِ زِنَاهُمَا النَّظَرُ، والأُذُنَانِ زِنَاهُما الاستِماعُ، واللِّسَانُ زِنَاهُ الْكَلامُ، وَالْيَدُ زِنَاهَا الْبَطْشُ، والرِّجْلُ زِنَاهَا الخُطَا، والْقَلْب يَهْوَى وَيَتَمنَّى، ويُصَدِّقُ ذلكَ الْفرْجُ أوْ يُكَذِّبُهُ متفقٌ عليه

3- Ebû Hüreyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"**Âdemoğluna zinadan nasibi takdir olunmuştur. O buna mutlaka erişir. Gözlerin zinası bakmak, kulakların zinası dinlemek, dilin zinası konuşmak, elin zinası tutmak, ayakların zinası yürümektir. Kalbe gelince o, arzu eder, ister. Üreme organı ise, bunu ya gerçekleştirir, ya da boşa çıkarır.**" (Buhârî, İsti'zân 12, Kader 9; Müslim, Kader 20-21)

٤- عنْ أبي سعِيدٍ الخُدْرِيّ رضي الله عنْهُ عَنِ النبي صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَالَ: «إيَّاكُمْ والجُلُوسَ في الطُّرُقَاتِ، «قَالُوا: يَارَسُول الله مالَنَا مِنْ مجالِسِنا بُدٌّ: نَتَحَدَّثُ فيها. فَقالَ رسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «فإذا أَبَيْتُمْ إلاَّ المجْلِسَ، فأَعْطُوا الطَّرِيقَ حَقَّهُ «قَالُوا: ومَا حَقُّ الطَّرِيق يَارَسُولَ الله ؟ قَالَ: «غَضُّ البصر، وكَفُّ الأذَى، وردُّ السَّلامِ، والأمْرُ بِالمَعْرُوفِ والنَّهيُ عنِ المُنْكَرِ (متفقٌ عليه)

4- Ebû Saîd el-Hudrî radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Nebî sallalahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– **"Yollarda oturmaktan kaçının!"** Sahâbîler:

– Biz buna mecbûruz. Meselelerimizi orada konuşuyoruz, dediler. Bunun üzerine Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

– **"Oturmaktan vazgeçemeyecekseniz o halde yolun hakkını verin!**" buyurdu.

– Yolun hakkı nedir Ey Allah'ın Resûlü? dediler.

– **"Harama bakmamak, gelip geçenleri incitmemek, selâm almak, mârufu emredip münkerden nehyetmektir"** buyurdu. (Buhârî, Mezâlim 22, İsti'zân 2; Müslim, Libâs 114)

Dersler ve İbretler

1- Hadiste adı geçen sahabi Fadl ibn Abbas'ın Amvas'taki veba salgınında yirmi bir yaşında vefat ettiği rivayet edilmektedir. Buna göre yukarıdaki hâdise onun takriben on yaşlarında olduğu esnada meydana geldiği ortaya çıkar. Arap yarımadasında ergenlik çağının erkek çocuklarda on yaşından itibaren başladığını dikkate aldığımızda Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin onu kadına bakmaktan engellemesinin illetini açıkça görürüz. Kaç yaşında olursa olsun Fadl'ın mezkûr hanıma bakmasının Allah Resulü tarafından engellenmiş olması bizim için önemli olan noktadır. Bir başka husus da şudur: Henüz büluğa yeni ermiş veya ermek üzere olan bir erkek çocuğun karşı cinse bakma konusunda bir nevi irade eğitimine tâbi tutulması önemli bir meseledir. Şimdi düşünün hac ibadeti için gelen insanların birbirine bakmalarının fitneye ve yakıcı şeytanın vesvesesine vesile olmasından emin olunamıyor. Peki kör, entrikacı, cahil ve dini görünüşte inandığını söyleyen ve günahsızlık iddiasında bulunanların durumu? Bunlar yaşlı ihtiyar aldatmacısıyla genç kızları toplayıp onlardan cemaat oluşturuyorlar. Bu çok büyük bir bela ve şeriata karşı işlenmiş bir cinayettir." (Ahkâmun-Nazar)

2- "***Mü'minlere söyle gözlerini sakınsınlar***." (Nur, 31) âyet-i kerimesindeki "müminler" kelimesi geneldir. Kadın-erkek bütün Müslümanları kapsar. Çünkü Kur'an'daki bütün hitaplar umumidir. "***Mümin kadınlara da söyle gözlerini (yere) indirsinler (erkeklere bakmasınlar), namuslarını korusunlar."*** (Nur, 31) diye ikinci uyarının gelmesini İmam Kurtubi şöyle açıklıyor: "Buradan yüce Allah'ın kadınlara

özel olarak hitap etmesi te'kid içindir. Çünkü "Mü'minlere söyle" sözü yeterlidir. Bu kelime am (genel) bir lafız olup kadın erkek bütün mü'minleri kapsar."

3- "**Mü'min hanımlara söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve ırzlarını korusunlar...**" (Nûr, 31). Ayeti kerimesinden anlaşıldığı gibi, kadınların karşı cinse arzulu bakışlarla bakmaları da haramdır. Bu nedenle mü'min kadınların erkeklerden kendilerini sakınmaları gerekir. Yüce Peygamberimiz, zevceleri Ümmü Seleme ve Meymûne vâlidelerimizle oturuyorlarken ashâb-ı kirâmdan görme özürlü Abdullah ibn Ümm-i Mektûm çıkagelince Peygamberimiz eşlerine: "Bu zâttan korunun, ona karşı örtünün" buyurdu. Olayı Ümmü Seleme (r.a.) annemiz şöyle anlatıyor: "Ben ve Meymune ikimiz birlikte Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin yanındaydık. Yaşlı ve ama bir ihtiyar olan Abdullah İbni Ümmi Mektum bize doğru yöneldi. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bize: "Kalkın ve hicaplanın (örtünüze bürünün)" dedi. Ben dedim ki: "Ey Allah'ın Resulü, o bizi görmeyen ve bizi tanımayan bir ama değil mi?" Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "O ama peki ya ikiniz? Sizler onu görüyor değil misiniz?" buyurdu. (Ebû Dâvud, 4112)

4- Bir düşünün, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem hanımlarının iffetinin kemalini, kalplerinin temizliğini bildiği halde yaşlı ve ama bir ihtiyara karşı tesettüre bürünmelerini ve ona bakmamalarını istiyor. Güzelliği gitmiş, yaşı ilerlemiş gözleri kör ve türlü dünya zevkinden uzak bir ihtiyara karşı peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin böylesine ihtimam göstermesi yüce Allah'ın emrine bağlılık içindir.

5- Arzuyla ve şehvetle bakan kadına erkeğin bütün vücudu haramdır. Burada şu husûsu açıklamakta fayda vardır: Kadınlarımız için de cinsî duyguları kamçılayan şartların hâkim olduğu yaşadığımız toplumda mü'min erkeklerin kadınların arzulu bakışlarını çekecek şekilde; vücut organlarını belirtici giysi giyinmeleri de câiz değildir.

6- Yusuf (as)'ın: "***Ben nefsimi temize çıkarmıyorum, çünkü her nefis kötülüğü emreder."*** Diyerek kendi nefsinden emin olamadığını ve " Ancak Rabbimin acıması müstesna." Dediğini hatırlarsak insan nefsinin karşı cinse karşı ne kadar da arzulu olduğunu anlarız. İmam Kurtubi bu ayetin tefsirinde diyor ki: "Allah'ın Peygamberi dahi nefsinin temiz olmasını kerih gördüğü için "nefsimi temize çıkarmıyorum." dedi. Çünkü nefsi temize çıkarmak zemmedilmiş, hoş karşılanmamıştır."

7- Şimdi burada durup iyice düşünmek lazımdır. Bir Peygamber kendi nefsinin temiz olduğunu, kadınlar haşır-neşir olmasının kalbini bozmayacağını söyleyemiyor. Yüce Allah'ın koruması, kollaması olmasa, yani O'nun koyduğu şeriat kurallarını ihlal etse ve nefsiyle baş başa kalsa nefsinin istediğini yaptırabileceğini söylüyor. Ama bir takım insanlar kadınlarla erkekleri aynı mekânda buluşturarak onlara dini telkinlerde bulunuyor. Kadınlarla tokalaşıyor, onlara el öptürüyor, senli, benli konuşuyor. "Bunlar İslama uyuyor mu?" Diye sorulduğunda ise "O nefsini öldürmüş." Diyorlar. Hâlbuki nefsin ölmediğini Yüce Allah peygamberinin lisanıyla bize bildiriyor.

8- Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin Hz. Ali (r.a.)'ı uyarması bu hususu en güzel şekilde açıklıyor: "Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem bir gün Hz. Ali (r.a.)'a şöyle buyurdu: "Ey Ali! Muhakkak ki cennette senin için bir köşk vardır. Bir bakışa ikincisini ekleme. Birincisi senin için mubahtır. Fakat başkaca bakma hakkın yoktur." (Tirmizî, Edeb 28; Müslim, Edeb 45; Ebû Dâvud, Nikâh 43) Bu hadiste geçen birinci bakıştan maksat hiçbir kast olmaksızın ansızın göze görünendir. Bunda herhangi bir günah yoktur. Eğer bu ansızın göz çarpmasının akabinde kadının cazibesi, güzelliği etkiler de tekrar bakılırsa işte bu bakış günahtır, yasaktır.

9- Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kadınlı erkekli karma toplantıları yasakladığı gibi bir kadının, başka bir kadını kocasına anlatmasını da yasaklamıştır. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: "Bir kadın, diğer bir kadını sanki görüyormuş gibi kocasına anlatmasın." Yabancı bir kadının tasvir edilmesi ona bakma yerine geçer. Kocanın ona ilgi duymasını sağlar. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ihtiyati bir tedbir olarak böyle davranmayı yasaklamıştır.

10- Hanefilere göre kadın yabancı erkeğin, diz kapağı-göbek arası hariç diğer yerlerine şehvetten emin olması şartıyla bakabilir. Eğer şehvetten emin olamazsa bakması haramdır. Şafii mezhebinde en doğru sayılan görüşe göre erkeğin mahremi olmayan bir kadına bakmasında ölçü ne ise kadının da nâmahrem bir erkeğe bakışı aynı hükme tâbidir. Zira âyette erkeklerin bakışlarını kısmaları emredildiği gibi, kadınların da bakışlarını kısmaları emredilmiştir.

20. DERS

Halvet

(Kadınla Erkeğin Bir Odada Yalnız Kalması)

١- عَنْ عُمَرَ بْنَ الخَطَّابِ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ قَالَ: لاَ يَخْلُوَنَّ أَحَدُكُمْ بِامْرَأَةٍ، فَإِنَّ الشَّيْطَانَ ثَالِثُهُمَا

1- Ömer b. Hattab radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Bir erkekle (yabancı) bir kadın başbaşa kalmasın ki onların üçüncüsü şeytan olmasın." (Tirmizî, 2165)

٢- عَنْ جَابِرٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ'' مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلا يَخْلُوَنَّ بِامْرَأَةٍ لَيْسَ مَعَهَا ذُو مَحْرَمٍ مِنْهَا، فَإِنَّ ثَالِثُهُمَا الشَّيْطَانُ (رواه أحمد)

2- Cabir radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Allah'a ve âhiret gününe îmân eden, yanında mahremi olmayan (yabancı) bir kadınla başbaşa kalmasın. Zira onların üçüncüsü şeytan olur." (Ahmed b. Hanbel, 91397)

٣- عن عقبة بن عامر رضي الله عنه أنَّ رسولَ اللهِ صلى الله عليه وسلم قَالَ: «إِيَّاكُمْ وَالدُّخُولَ عَلَى النِّسَاءِ!»فَقَالَ رَجُلٌ مِنَ الأَنْصَارِ: أَفَرَأَيْتَ الحَمْوَ؟ قَالَ: «الحَمْوُ المَوْتُ!.»متفق عَلَيْهِ.

3- Ukbe bin Amir radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kadınların yanına girmeyin." Ensardan bir kişi: "Ey Allah'ın Resulü! Hamv (yani kocanın erkek kardeşi ve akrabaları) için ne dersin?" deyince Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "Hamv (kayın) ölümdür." (Buhari, 5309; Müslim, 2172; Tirmizi; 1180)

Açıklama:

Hadisi şerifte zikri geçen "Hamv" kelimesi ile koca tarafından olan erkek akrabalar kastedilmektedir. Ancak kadının nikâhı düşen erkek akrabaları da aynıdır. İmam Kurtubi (r.h) Hadis-i Şerif'te akraba olan erkeklerin diğer yabancı erkeklerden daha tehlikeli görülerek ölüme benzetilmesinin hikmetini şöyle açıklıyor: " Kocanın akrabasının, karısının yanına girmesi bu hadisi şerifte ölüme benzetiliyor. Bu aralarındaki dostluktan ötürü kocaların buna müsamaha göstermesi ve halkın da bunu yadırgamaması nedeniyledir." Zira yabancı erkekler rastgele bir kadının evine giremezler. Böyle bir hadise hem kocanın ve hem de diğer aile fertleriyle birlikte herkesin dikkatini çeker. Onun için buna yeltenemezler. Ancak akraba olan ve niyeti bozuk olanlar akrabalık hukukundan yararlanarak bir takım kötü işler yapabilirler. Bunun için akrabalar daha tehlikeli olmaktadır. Fitneye kapı açmamak için her iki tarafın da bundan sakınmaya azami gayret göstermeleri gerekir."

٤ – وَعَن ابنِ عبَّاسٍ رضي الله عنهُما أنَّ رسُول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَال: «لا يَخْلُوَنَّ أحدُكُمْ بِامْرأةٍ إلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ (متفقٌ عليه.)

4- İbni Abbas radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"**Hiçbiriniz, yanında mahremi bulunmayan bir kadınla başbaşa kalmasın.**" (Buhârî, Nikâh 111, Cihâd 140; Müslim, Hac 424)

Dersler ve İbretler

1- Halvet, bir erkek ve bir kadının bir yerde yalnız başlarına kalmasına denir. Halvet ikiye ayrılır. Sahih halvet, fasid (haram olan) halvet. Sahih halvet nikâhlı eşlerin baş başa kalmasıdır. Ancak bu konumuz dışı olduğu için burada sadece sahih olmayan halvetten bahsedeceğiz. Bahse konu hadis-i şeriflerde geçen ifadeler genel ifadelerdir. Hükmü herkesi kapsıyor. Herhangi bir gruba veya cinse hitap etmiyor. Burada

ne zahidlere ne de nefsine düşkün olanların herhangi birisine hitap var. Hitap hepsine birdendir. Çünkü zahid de olsa, nefsine uymuşta olsa kimse kendinden emin olamaz. Allah Teala'nın peygamberi Yusuf (a.s.) dahi nefsinden emin olmadığını söylüyor. Hâlbuki Peygamberlik öyle bir makamki en büyük veliler dahi o makama çıkamaz. Zira velayetin nihayeti, Peygamberliğin bidayetidir. Bir kişinin veliliği peygambere ve onun şeraitine uygun olmadığı sürece asla doğrulanmaz. Veli gizli, aşikâr bütün hallerinde peygambere ve onun sünnetine tam bir uygunlukla yapışması gerekir. Yoksa yalancı bir bidatçi olur, onun zühdü asla kabul edilmez. Bir kişinin ibadetinin kabul olabilmesi için şeriatı tebliğ eden Peygambere ta'zim (saygı) göstermesi, hürmet göstermesi, Resulün getirdiği kitaba kemali edeple uyması gerekir. Eğer kitap ve sünnetten herhangi bir şeyi boş verirse kendisini fitnenin içinde bulur.

2- Hicab ayeti indirilip de müslüman kadınlara tesettür farz kılınmadan önce Araplar arasında kadınlarla birlikte oturup sohbet etmekte ve onların evlerine girip çıkmada bir mahzur görmezlerdi. Hicap ayeti ile bu durum yasaklanmıştır. Bunun için Müslüman kadınlar evlerinde yalnız olduklarında akraba dahi olsalar mahremi olmayan erkekleri evlerine almaları caiz değildir. Bu konuda icma vardır.

3- Kardeş, kardeşinin hanımıyla baş başa kalamaz. Kardeş çocukları, amca ve amca çocukları gibi erkeğin yakın erkek akrabası da aynıdır. Eskiden batılılaşmış ailelerde görülen karma hayat bu gün maalesef mütedeyyin ailelere de sirayet etmiş durumdadır. Abdest alıp, namaz kılan ailelerde bile kadınlı-erkekli yemek ziyafetleri, iftar sofraları düzenlenmektedir. İslâmî bir emri yerine getirmek için kayın biraderi, dayısının oğlu, teyzesinin oğlu gibi yakın akrabaya mensup namahrem erkeklerin huzuruna çıkmayan gelinler hor görülmekte hattâ akrabaları tarafından dışlanmaktadır.

4- Televizyon ekranlarında boy göstermeyi kendileri için marifet sayan bir takım din tüccarı şahıslar çıkıp "biz arkadaşlarla hanımlarımız ve çocuklarımız birlikte oturup birlikte yiyoruz. Bunda bir sakınca yok" diyecek kadar dini hayatı yozlaştırmaktadırlar. Bunların yaydığı fitne maalesef aile hayatını erozyona uğratmaktadır.

OKUMA PARÇASI: 4

TÛL-İ EMEL

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurur:

"Sizin adınıza en çok şu iki şeyden korkuyorum: Aşırı emeller beslemek ve nefsin arzu ve ihtiraslarına tabi olmak. Çünkü tûl-u emel (aşırı emeller) âhireti unutturur. Nefse tabi olmak ise insanları haktan saptırır." Beyhaki, Şuabu'-İman, 8/730)

"Şu üç şeyin üç şeye yol açacağına kefilim: Bütün isteğiyle dünyaya sarılan, ötesinde zenginlik olmayan bir fakirlikle, dünyaya hırslanan bitin tükenmez meşguliyetle, dünya için cimri olan ise, beraberinde hiç zenginlik olmayan hüzünle karşılaşırlar."

Rivâyet edildiğine göre, sahâbîlerden Ebü Derdâ (r.a.) Humslulara şöyle demiştir:

"Ey Humus halkı! Oturamayacağınız kadar bina yapmaktan, ulaşamayacağınız emel ve arzuları istemekten, yiyemeyeceğiniz kadar servet biriktirmekten utanmıyor musunuz? Sizden önceki kavimler de yüksek binalar yapmışlar, çok mal-servet biriktirmişlerdi. Onların evleri kabirleri oldu. Emelleri boşa çıktı, biriktirdikleri servetleri de işe yaramadı."

Hz. Ali (r.a.) Hz. Ömer (r.a.)'e şöyle nasihat etmiştir:

"İki dostuna, yani Hz. Peygamber ve Hz. Ebûbekir'e ulaşmak istiyorsan elbisen yamalı olsun ve ayakkabın yeni olmasın. Emelini kısa tut, doyasıya yeme. Âdem (a.s) oğlu Şit (a.s.)'a nasihatte bulundu ve şu nasihatları oğullarına da aktarmasını emretti:

1. Oğullarına dünyaya güvenmemelerini söyle. Çünkü ben baki olarak cennete güvendim. Fakat Allah beni oradan çıkardı.

2. Oğullarına kadınların hevasına dalarak bir işlere girişmemelerini söyle. Çünkü ben ailemin hevasına uyarak yasak meyveden yedim ve sonunda pişman oldum.

3. Oğullarına yapacakları işin sonucuna bakıp sonra yapmalarını söyle. Çünkü ben akibetini düşünmediğim için bildiğiniz şeyler oldu.

4. Yapacağınız işler konusunda bilenlere danışın. Şâyet ben meleklere danışsaydım böyle olmayacaktı.

5. Yapacağınız işler de şüpheye düşerseniz, kalbinize sorun ve ondan uzak durun. Şüphelerden kaçının. Çünkü yasak ağacın meyvesini yerken içime şüphe düşmüştü. Buna rağmen yedim ve pişman oldum."

Mücâhid der ki:

"Abdullah bin Ömer (r.a.) bana şöyle nasihat etti:

"Sabahladığın zaman akşam ne yapacağını düşünme. Akşam olunca da sabahı düşünme, yarın ne olacak deme. Yaşadığın sürece ölümün, sıhhatli iken hastalanacağın günlerin tedbirini al ki; yarın ölü mü, hasta mı olacağını bilemezsin."

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ashâbına şöyle buyurdu:

"Hepiniz cennete girmek istiyor musunuz?" "Evet! Ey Allah'ın Resûlü" dediler. Peygamberimiz, *"O halde uzun emeller peşinde koşmayın, Allah'dan gerçek manada haya edin (utanın)"* Onlar, "Hepimiz zaten Allah'tan haya ediyoruz" dediklerinde ise Resûlullah şöyle buyurdu: *"Bu haya sayılmaz, haya (sizin anladığınız gibi değil) Allah'dan gerçek manada haya etmek şöyledir: Kabri ve vücudunuzun çürüdüğünü unutmayıp organlarınızı haramdan korumalısınız. Kim âhireti isterse dünya ziynetini bıraksın. İşte Allah'tan gerçek manada haya böyle olur. Böylece kul Allah'a dostluk mertebesine ulaşır."*[1]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

"Bu ümmetimin ilk huzur ve ıslahı zahid olması ve yakînî imana sahip olması sayesinde olacaktır. Onların çökmesi ise cimrilik ve uzak emellere dalmalarından ileri gelecektir."[2]

Rivâyet edildiğine göre Hz. Ömer'in kızı Ümmü Velîd şöyle demiştir:

"Bir akşam Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem: 'Ey insanlar! Siz Allah'tan haya etmiyor musunuz?' buyurdu. Sahâbîler, 'Neden yâ Resûlellah!' deyince Peygamberimiz, 'Yiyemeyeceğinizi topluyorsunuz, oturamayacağınız binalar yapıyorsunuz, kavuşamayacağınız emelleri koruyorsunuz. Bunlardan dolayı Allah'tan utanmıyor musunuz?' buyurdu.[3]

Ebû Saîd el-Hudrî (r.a.) şöyle demiştir:

"Bir gün Zeynel b. Sâbit, Zeyd'in oğlu Usâme'den bir ay sonra ödemek üzere yüz altın karşılığında câriye almıştı. Bunun üzerine Peygamberimiz'in sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle dediğini işittim: "*Üsâme'nin bir ay vadeli alış-veriş yapması size acaip gelmiyor mu? Şüphesiz Üsâme*

1 Tirmizî, 2458.
2 Beyhaki, 7/345
3 Beyhakî rivâyet etmiştir.

uzak emellere kendini kaptırmıştır. Varlığım yed-i kudretinde olan Allah'a yemin ederim ki ben gözlerimin açılışında, kapaklarının kapanmayacağını, Allah'ın canımı alacağını düşünüyorum. Bardağı ağzıma getirirken içememeyi düşünürüm. Ağzıma her lokma aldığımda onu yutamamayı ve böylece ruhumun alınacağını düşünürüm." Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem sonra şu âyeti okudu: *"***Size vadolunan (hesap günü) mutlaka gelecek ve siz onu engelleyemezsiniz.** (En'am, 138)

İbni Abbas (r.a.) şöyle anlatır:

"Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem su kaynağına yakın yerde büyük abdestini yapsa bile taşla temizlenir; sonra yine su ile temizlenirdi. Ben ona, 'Ey Allah'ın Resûlü! Su size yakın, önce taşla silinmesine gerek var mı?' dedim. Bunun üzerine Peygamberimiz, *'Suya ulaşmaya gücüm yetmez, bakarsın ecelim geliverir'* buyurdu."[4]

Rivâyete göre bir gün Peygamberimiz, eline üç çöp almış ve çöpün birini önüne, ikincisini yanına, üçüncüsünü de uzağa dikmişti. Bunu gören sahâbîlere:

"Bunlar nedir bilir misiniz?" buyurmuş; sahâbîler ise, "Allah ve Resûlü daha iyi bilir" diye cevap vermişlerdir. Bunun üzerine Efendimiz: "Önüme diktiğim çöp insandır, yanındaki eceldir, uzağa attığım ise onun arzu ve isteğidir. İnsanoğlu arzusunun peşinden koşarken, yakınında olan eceli olan yetişir ve yok olur." buyurdu.

Anlatıldığına göre Îsâ (a.s) bir yerde oturuyordu. O esnada ihtiyarın biri de yeri kazıyordu. Îsâ (a.s), "Allah'ım bu ihtiyarın içindeki uzak emelini içinden çıkar" diyerek dua etti. Ardından ihtiyar kazmayı bırakıp yere uzanarak bir saat öylece kaldı. Îsâ (a.s) tekrar, "Allah'ım bu ihtiyara uzak olan emellerini geri ver" diyerek dua etti. Adam tekrar doğruldu ve yeri kazmaya başladı. Bunun üzerine Îsâ (a.s.), adamın yanına gidip niçin işe aralık verdiğini sordu. Adam, "Yatmadan evvel kazma kazarken, 'Artık ihtiyarladın daha ne kadar çalışacaksın' diyerek biraz dinlendim. Fakat biraz dinlenince, 'Kalan günlerimde geçimimi sağlamam gerekir' diye düşünerek yeniden kazmaya başladım" der.

(Kalplerin Keşfi / İmam Gazali, Medine Yayıncılık)

---

[4] Ahmed b. Hanbel, 2609

21. DERS

Kadının Kocasının Çağrısına Uyması ve İzinsiz Nafile Oruç Tutmaması

١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «إِذا دَعَا الرَّجُلُ امْرَأَتَهُ إِلى فِراشِهِ فأَبَتْ، فَباتَ غَضْبانَ علَيْهَا، لَعَنَتْهَا المَلائِكَةُ حتى تُصْبِحَ» متفقٌ عليه

1- Ebû Hüreyre radıyallah anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Bir erkek hanımını yatağına çağırır, o da gelmez ve kocası kendisine kızgın vaziyette gecelerse, melekler o kadına sabaha kadar lânet eder." (Buhari, 5193; Müslim, 1436)

Açıklama:

İslâm dini, toplumun en küçük çekirdeğini ve temelini oluşturan aileye büyük bir önem verir. Aile hayatında karşılıklı uyum içinde huzurlu bir ortamın oluşması, her şeyden önce karı ile kocanın birbirinin hak ve hukukuna saygılı olmalarına, sevgi ve şefkat esasına dayalı ilişkilerin düzenli bir şekilde devamına bağlıdır. Kadın ve erkek, bir elmanın iki ayrı yarısı gibi, birbirini tamamlayan, biri diğerine muhtaç olan ve ilâhî hikmetin gereği bu duygularla yaratılıp donatılmış iki farklı cinsiyettir. Bu ikisinin birleşmesiyle ortaya çıkan aile hayatının uyumlu bir şekilde devam etmesi için Cenâb-ı Hak erkeği evin reisi yapmış, kadına da yuvanın huzuru açısından kocasıyla iyi geçinip ona itaat etmesini emretmiştir. Birden fazla insanın bulunduğu her yerde içlerinden birinin reis olması, diğerlerinin de ona uyması birlikte ve âhenkli bir şekilde yaşamanın zaruretlerindendir.

Bu açıdan bakılınca, dînî yönden yasak olmayan her hususta toplum içinde başkan mevkiinde bulunana, ailede reis olana uyulması gerekir. Kadın, kocasının meşrû olan emir ve isteklerine karşı çıkmamalı,

erkek de aynı şekilde hanımına asla zulüm etmemeli, onu üzmemeli, uygun olan arzu ve isteklerini yerine getirmelidir.

Kocanın meşrû olan isteklerinden biri de, hanımının onun cinsî duygularına değer vermesi ve bunun gereğini yerine getirmesidir. Dinî ve meşrû bir mazereti olmadıkça kadının bu isteğe karşı çıkmaması ve kocasının arzusunu yerine getirmesi gerekir. Şüphesiz kadının bir robot olmadığı, onun da duyguları olduğu ve istenildiği anda kendisini eşiyle beraber olmaya arzulu hissetmeyeceği düşünülebilir. Fakat bütün bunlar ona kocasını öfkelendirme, meleklerin lânetine hedef olma, hatta yuvasının bozulmasına sebep olacak bir ortam doğurma hakkı vermez.

٢- عنْ أَبي هُرَيْرَةَ رضِيَ اللهُ عنْهُ أَنَّ رسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَالَ: «لا يَحِلُّ لِلْمَرْأَةِ أَنْ تَصُومَ وَزَوْجُهَا شاهِدٌ إِلاَّ بِإِذْنِهِ ولا تَأْذَنَ في بَيْتِهِ إِلاَّ بِإِذْنِهِ»متفقٌ عليه.

2- Ebû Hüreyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Kocası yanında iken onun iznini almadan bir kadının nafile oruç tutması helâl olmaz. Kadın, kocasının izni olmadıkça, evine hiç kimsenin girmesine izin veremez." (Buhari, 5195; Müslim, 1026)

Açıklamalar

Dinimiz, karı ile kocanın birbirlerinin hak ve vecibelerine saygılı olmaları gereğini onlara çeşitli vesilelerle hatırlatır. Karı koca, baba oğul, kardeşler arasında bile arzu ve isteklerin her zaman birbirine uymadığı görülür. Anlayış ve hoşgörü, sevgi ve saygı, hak ve hukuka riayet bütün meselelerin hallinde yegâne çaredir. Ailenin reisi olan kocanın hakkı, bir hanım için nafile oruç tutmaktan daha önce gelir.

Bu sebeple kadın, kocasının iznini almadan nafile oruç tutamaz. Bir kadının kocasının iznini almadan nafile oruç tutmasını Hanefî mezhebi ulemâsı haram saymıştır. Şâfiî mezhebinde ise bunun hükmü mekruhtur. Fakat izin almadan oruca niyet etmişse orucu sahih olup, tamamlaması gerekir. Ancak farz olan ramazan orucu bu iznin dışındadır. Çünkü ramazanda karı ve koca her ikisi de oruç tutmakla mükelleftir. Kazaya kalan ramazan orucunu tutmak farz olduğu için, farzın kazası da izin almayı gerektirmez. **"Kocası yanında iken"** denilmesinin

sebebi, kocası yoksa onun iznini almadan oruç tutulabileceği içindir. Kocaları yanında bulunan Müslüman hanımlar hem haram işlememek hem de aile huzursuzluğuna sebep olmamak için kocalarından izin almak suretiyle nafile oruç tutmalıdırlar. Dindar ve anlayışlı bir koca da bu gibi hususlarda hanımına anlayışlı davranmalıdır.

Kadınlar, kocalarının evlerinin bekçileri olup, kocaları evde olmadığında sorumluluk kendilerine aittir. Fakat evin asıl sahibi ve emniyetinden mesul olan erkektir. Bu sebeple kadının evde yapacağı tasarruflar konusunda erkeğin izninin olması gerekir. Özellikle dedikoduya yol açacak ve aile huzurunu bozacak davranışlardan son derece sakınılması icap eder.

Bir hanımın dikkat edeceği hususların başında, kocasının izni olmadıkça yabancı kimselerin eve girmesine hiçbir şekilde izin vermemesi gelir. Birçok aile yuvasının yıkılmasının, hatta cinâyetler işlenmesinin ve ardı arkası kesilmeyen huzursuzlukların ortaya çıkmasının en önemli sebebi, dinimizin yasakladığı ve asla câiz görmediği bu tür tutum ve davranışlardır.

Bundan dolayı mü'min bir kadın, kocasının izin verdikleri dışında hiç kimseyi kocası yokken evine almamalıdır. Evine almaması gerekenler sadece yabancı erkekler olmayıp, kocasının gelmesini istemediği kadınlar da aynı hükme tâbîdir. Ancak çok zarûri durumlar bu hükmün dışında tutulmuştur.

٣- عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «كُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ: وَالْأَمِيرُ رَاعٍ، والرَّجُلُ رَاعٍ عَلَى أَهْلِ بَيتِهِ، وَالمَرْأَةُ رَاعِيَةٌ عَلَى بَيْتِ زَوْجِهَا وَوَلَدِهِ، فَكُلُّكُمْ رَاعٍ، وَكُلُّكُمْ مَسْؤُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ». مُتَّفَقٌ عَلَيهِ.

3- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anhdan rivâyet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur**:**

"Hepiniz çobansınız. Hepiniz raiyetinden (güttüğünden) sorumlusunuz. Âmir (memurlarına) çobandır. Erkek ailesinin çobanıdır. Kadın da kocasının evinin ve çocuğunun çobanıdır. Netice itibariyle hepiniz çobansınız ve hepiniz idare ettiklerinizden sorumlusunuz." (Buhari, 5200; Müslim, 1829)

Açıklama:

Resûlullah Efendimiz, dünyada sorumsuz kimse bulunmadığını belirtmektedir. İnsan olan herkes sorumludur. Allah Resûlü bu gerçeği dile getirirken, en sorumlu kimse olan devlet başkanıyla söze başlamıştır. Devlet reisi devletin başı olması sebebiyle en büyük âmir, en önemli şahsiyet, dolayısıyla en sorumlu kimsedir.

Şair Mehmed Âkif, İslâm'ın büyük halifesi Hz. Ömer'in devlet başkanı olarak hissettiği bu ağır vebâli şöyle dile getirmiştir:

Kenâr-ı Dicle'de bir kurt aşırsa bir koyunu
Gelir de adl-i ilâhî sorar Ömer'den onu

Devlet başkanı olan kimse, sorumluluğu böylesine büyük olduğu için, bütün gayretini sarfederek görevini hakkıyla yapmaya çalışacak, haksızlığa meydan vermeyecektir.

Hadisin bizi burada özellikle ilgilendiren kısmı, **erkeğin ailesinin çobanı** olduğunu ve idaresi altındaki kişilerden sorumlu bulunduğunu belirten ikinci şıkkıdır. Bir kimsenin ailesi, geçimlerini üstlendiği insanlardır. Bunlar genellikle onun eşi ve çocuklarıdır. Annesi ve babası gibi yakınları yardıma ve korunmaya muhtaç iseler, aynı şekilde onların da yiyeceklerini, giyeceklerini, hayatlarını devam ettirmek için gerekli diğer ihtiyaçlarını temin edecektir.

İnsanın ailesine karşı sorumlu olduğu bu maddî ihtiyaçların yanında bir de mânevî ihtiyaçlar vardır. Onlara inanmaları gereken din esaslarını, yapmaları gereken ibadet esaslarını ve uymaları gereken ahlâk esaslarını öğretmek, aile reisinin sorumluluğu altındadır. Bu mânevî ihtiyaçların onlara verilmesi maddî ihtiyaçlardan daha önemli ve önceliklidir. Zira bir insan fakirse, ailesine karşı sorumluluğu bir ölçüde düşecek ve onlara imkânı ölçüsünde bakabilecektir. Fakat onların mânevî eğitimlerini sağlamak parayla doğrudan ilgili olmadığı için omuzlarındaki bu sorumluluk hiçbir şekilde düşmeyecektir. Çünkü Allah Teâlâ:

"Ey imân edenler! Kendinizi ve ailenizi ateşten koruyunuz" buyururken bu mânevî sorumluluğu kasdetmiştir. **"Ailene namaz kılmayı emret"** buyururken de onlara namaz kılmayı öğret ve bu görevi devamlı yapmalarına yardımcı ol demek istemiştir. Şayet bir kimse çocuklarına din eğitimi vermemiş, onlar da bilgisizlik yüzünden günah kapanına yakalanmışlarsa, çocuklarının kazandığı günahın bir o

kadarı, eğitimlerini ihmâl eden sorumlu şahsa yazılacaktır. (Riyazüs-Salihin Şerhi)

٤- عَنْ أبي هُرَيرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «لَو كُنْتُ آمِراً أحَداً أنْ يَسْجُدَ لأحَدٍ لَأمَرْتُ المَرأةَ أنْ تَسْجُدَ لزَوجِهَا». رواه الترمذي، وقال: حديث حسن صحيح.

4- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Eğer bir kişinin başka bir kişiye secde etmesini emretseydim kadının kocasına secde etmesini emrederdim." (Tirmizi, 1159)

Açıklama:

Peygamber Efendimiz'in bu hadîs-i şerîfi söylemesine sebep olarak şöyle bir olay anlatılır:

Muâz İbni Cebel *radıyallâhu anh* Şam'dan veya Yemen'den döndüğü zaman, (Ebû Dâvûd'un rivayetine göre ise Kays İbni Sa`d Hîre'den döndüğü zaman) Resûl-i Ekrem'e secde etmek istemişti. Neden böyle davrandığını soran Hz. Peygamber'e:

– Hıristiyanlar reislerine ve kumandanlarına secde ediyorlardı. Ben de sizin buna daha lâyık olduğunuzu düşünerek secde etmek istedim, dedi.

Bu hareketi doğru bulmayan Resûlullah Efendimiz, yukarıdaki hadîs-i şerîfi söyledi.

Hadîs-i şerîfin sebeb-i vürûdu dediğimiz, söylenme sebebi hakkında şöyle bir rivayet daha vardır:

Resûl-i Ekrem Efendimiz bir grup sahâbînin arasında otururken bir deve gelerek Efendimiz'e secde etmişti. Bunu gören sahâbîler:

– Yâ Resûlallah! Sana hayvanlar, ağaçlar bile secde ediyor. Sana asıl bizim secde etmemiz gerekir, dediklerinde Peygamber *aleyhisselâm* şöyle buyurdu:

– *"Rabbinize ibadet edin. Müslüman kardeşlerinize iyilik yapın. Bir kimsenin diğer kimseye secde etmesini emretmek isteseydim, kadının kocasına secde etmesini emrederdim. Şayet bir kadına kocası, kendisini şu*

dağdan o dağa, o dağdan bu dağa taşımasını emretse, kadının bu emri yerine getirmesi gerekir" (Ahmed İbni Hanbel, *Müsned*, VI, 76).

İki yol arkadaşından birinin ötekine başkan olması prensibi, dinimizde iyi geçinmeye, huzurlu ve uyumlu yaşamaya ne çok önem verildiğini gösterir. Aile de böyledir. Orada da karı koca, uzun bir yolculuğa çıkmış iki arkadaş gibidir. Birinin başkan olması, yuvanın huzuru için şarttır. Peygamber Efendimiz bu hadîs-i şerîfte erkeğin karısı üzerinde önemli haklarının bulunduğunu, kadının ona karşı saygıda kusur etmemesi gerektiğini, dine ters düşmeyen isteklerini yapması icab ettiğini belirtmiştir.

İnsanın insana secde etmesinin çok yanlış ve mantıksız bir davranış olduğunu iyice belirtmek isteyen Resûl-i Ekrem Efendimiz, kendisine secde etmek isteyen sahâbîsine:

– *"Eğer benim kabrime gelseydin, oraya da secde eder miydin?"* diye sordu.

Sahâbî:

– Hayır, secde etmezdim, diye cevap verdi.

O zaman Kâinâtın Güneşi Efendimiz:

– *"Öyleyse bir daha böyle şeyler yapmayın"* buyurdu (Ebû Dâvûd, Nikâh 40).

Peygamber Efendimiz'in bu ifadesini muhaddis Tîbî çok güzel açıklamıştır. Ona göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in bu sözünün mânası şudur:

"Bana tapacağınıza, hiçbir zaman ölmeyecek, saltanatı yok olmayacak Cenâb-ı Hakk'a secde edin. Zira şimdi benden çekinip saygı duyduğunuz için secde edecek, yarın yok olduğum zaman ise bundan vazgeçeceksiniz. Böyle mânasızlık olur mu?" demek istemiştir (Azîmâbâdî, *Avnü'l-Ma`bûd*, VI, 178).

Bütün bu açıklamalar bize gösteriyor ki, bir kadının kocasına secde etmesi söz konusu değildir. Bununla beraber kadınların en çok itaat etmesi gereken kimseler de kocalarıdır. Zira ailenin geçimini üstlenen koca, karısını ve çocuklarını mutlu etmek için onun bunun kahrını çekmekte, nice kendini bilmez kimsenin ağız kokusuna katlanmakta, ailesini geçindirecek imkânı alın teri ve göz nûruyla kazanmaktadır. Böylesi fedâkâr kimseler her türlü sevgi ve saygıya lâyıktır. (Riyazüs-Salihin Şerhi)

٥- عَنْ أُمِّ سَلَمَة رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «أَيُّـمَا امْرَأَةٍ مَاتَتْ، وَزَوجُهَا عَنْهَا رَاضٍ دَخَلَتِ الجَنَّةَ». رواه الترمذي وقال: حديث حسن.

5- Ümmü Seleme radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Hangi kadın kocası kendisinden razı olarak ölürse cennete girer." (Tirmizi, 1161; İbni Mace, 1854)

Dersler ve İbretler

1- Allah Teâlâ, aile yuvasının "iyi geçim" esasına dayanması gerektiğini şöyle belirtir: *"Eşlerinizle iyi geçininiz. Eğer onlardan hoşlanmazsanız (biliniz ki) Allah'ın hakkınızda çok hayırlı kılacağı bir şeyden de hoşlanmamış olabilirsiniz."* (Nisa, 19) Allah'ın Resulü ise şöyle buyurmuştur: "*Sizin en hayırlısınız, ailesine karşı en hayırlı olandır. Ben de aileme karşı hayırlı olanım."* (İbni Mace, Nikâh, 50)

2- Kadının, kocasının meşru olan isteklerine uyması gerekir. Örfe ve toplum değerlerine göre ev içinde kadına it olması gereken iş ve hizmetler iyi geçimin bir sonucu olarak kadın tarafından yapılmalıdır. Dengi aileler hizmetçi çalıştırmıyorsa temizlik, çamaşır ve mutfak işleri kadına ait işler arasında sayılır. Çocuklarının bakımı da bu kapsama girer. Kadın ma'siyet sayılan emirlere uymaya zorlanamaz.

3- Allah'ın Resulü'ne hangi kadının daha hayırlı olduğu sorulunca, şu cevabı vermiştir: "Kocası kendisine bakınca, ona neşe ve sevinç verir, emrederse itaat eder, kendi malı ve özel yaşantısı konusunda, kocasının sevmediği şeyleri yapmaz." (Ahmed b. Hanbel)

4- Dünya hayatını ömür boyu birlikte yaşamaya karar veren eşler, birbirinin değerini bilmeli, karşılıklı anlayış ve fedakârlık içinde İslam'ın belirlediği ilkelere uyarak Yüce Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmalıdırlar. Ne kadının ne de erkeğin, hayatı çekilmez hale getirmeye hakları yoktur. Eşlerin geçimsizliğinden özellikle aile içindeki dini yaşantı zarar görmeye başlamışsa, tarafların İslam'ın bu konuda getirdiği önlemleri alma hakkı doğar. Öğüt verme hafifçe dövme, yatakta yalnız bırakma, hakeme başvurma ve nihayet en son çare olarak boşama bunlar arasında sayılabilir.

22. DERS

Dövme Yaptırma, Kaş Aldırma ve Tırnakları Uzatma

١- عَنْ عَبْدِ اللهِ رَضِيَ اللهُ عنهُ قَالَ: ''لَعَنَ اللهُ الْوَاشِمَاتِ وَالْمُوتَشِمَاتِ، وَالْمُتَنَمِّصَاتِ وَالْمُتَفَلِّجَاتِ لِلْحُسْنِ الْمُغَيِّرَاتِ خَلْقَ اللهِ، فَبَلَغَ ذَلِكَ امْرَأَةً مِنْ بَنِي أَسَدٍ يُقَالُ لَهَا أُمُّ يَعْقُوبَ، فَجَاءَتْ فَقَالَتْ: إِنَّهُ بَلَغَنِي عَنْكَ أَنَّكَ لَعَنْتَ كَيْتَ وَكَيْتَ. فَقَالَ: وَمَا لِي أَلْعَنُ مَنْ لَعَنَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ وَمَنْ هُوَ فِي كِتَابِ اللهِ. فَقَالَتْ: لَقَدْ قَرَأْتُ مَا بَيْنَ اللَّوْحَيْنِ فَمَا وَجَدْتُ فِيهِ مَا تَقُولُ. قَالَ: لَئِنْ كُنْتِ قَرَأْتِيهِ لَقَدْ وَجَدْتِيهِ أَمَا قَرَأْتِ

« وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا»

قَالَتْ: بَلَى. قَالَ: فَإِنَّهُ قَدْ نَهَى عَنْهُ. قَالَتْ: فَإِنِّي أَرَى أَهْلَكَ يَفْعَلُونَهُ. قَالَ: فَاذْهَبِي فَانْظُرِي فَذَهَبَتْ فَنَظَرَتْ، فَلَمْ تَرَ مِنْ حَاجَتِهَا شَيْئًا. فَقَالَ: لَوْ كَانَتْ كَذَلِكَ مَا جَامَعْتُهَا. (رواه البخاري)

1- Abdullah İbni Mes'ud radıyallâhu anhın şöyle dediği rivayet edilmiştir:

"**Allah Teâlâ dövme yapan, dövme yaptıran, yüzündeki tüyleri aldıran, güzellik için dişlerinin arasını seyrekleştiren ve Allah'ın yarattığını değiştiren kadınlara lanet etsin.**"

Bu (söz) Esed kabilesinden Ümmü Yakub adında bir kadının kulağına gitti. Hemen (İbni Mes'ud'un) yanına geldi ve: "Bana senin kadınlara lanet ettiğin haberi geldi." Dedi. (İbni Mes'ud kadına cevap

olarak) dedi ki: "Bana ne oluyor ki, ben Resûlullah (Sallallahu Aleyhi ve Sellem)'in lanet ettiği kimselere lanet etmiyeyim. Bu, Allah'ın kitabında var! Dedi. Kadın: "Şüphesiz ki ben Kur'an'ın iki kapak arasını okudum fakat onu bulamadım" dedi.

Abdullah ibni Mesud (r.a.): "Eğer (Kur'an'ı) gerçekten okumuş olsaydın kuşkusuz ki onu bulurdun" Allah Teâlâ: **"Peygamber size ne verdi ise onu alınız! Size neyi yasak etti ise ondan sakının!"** (Haşr, 7) buyurmuyor mu? dedi. Kadın: "Bu gibi şeyleri ben şimdi senin eşinde (onun yaptığını da) görürüm" dedi.

(Bunun üzerine) Abdullah ibni Mesud (r.a.): "Git ona bak dedi."

Kadın, (Abdullah ibni Mesud'un hanımının) yanına gitti ama istediği (laneti gerektiren) bir şey göremedi.

(Bunun üzeine) Abdullah ibni Mesud (r.a.) dedi ki: "Şayet onda böyle bir şey olsaydı onunla bir arada olmazdım." (Buhari, 4886; Müslim, 2125)

Dersler ve İbretler

1- Dövme; vücuda iğneler batırılıp, açılan deliklere boyalı maddeler konularak eski çağlardan beri yapılan bir cahiliye âdetidir. Müslümanlar ise her iş ve davranışında cahiliye adet ve geleneklerine muhalefet etmekle emrolumuşlardır. Ayrıca da sağlık açısından oldukça zararlıdır. Bu nedenle de dinen yasaklanmıştır, haramdır. Ayrıca dövme yaptıran kişinin Allah Teâlâ'nın en güzel şekilde yarattığı bu bedeni beğenmemesi söz konusudur. Bu konuda kadın ve erkek arasında her hangi bir ayrım yoktur. Yani her iki cinse de haramdır.

2- İnsanların dikkatini çekmek ve daha güzel görünmek amacıyla, yaratılıştan verilmiş olan özellik ve şekillerin değiştirilmesi İslam dininde, fıtratı bozma kabul edilerek yasaklanmıştır (Nisa 119). Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem, süslenmek maksadıyla vücuda dövme yapmak, dişleri incelterek seyrekleştirmek gibi ameliyeleri, yaratılışı değiştirmek, fıtratı bozmak kapsamında değerlendirmiş ve bunu yapanların ve yaptıranların lanete uğrayacaklarını Allah'ın rahmetinde uzak olacağını bildirmiştir.

3- Hadis-i şerifler ışığında bu konuyla ilgili olarak kişinin lanete uğramasına sebebiyet veren filleri (uygulamaları) şöyle sıralayabiliriz:

a) Peruk takan ve taktıran,

b**)** Dövme yapan ve yaptıran,

c) Kaş alan ve aldıran,

d) Yüzdeki tüyleri alan ve aldıran,

e) Güzellik için dişlerinin arasını seyrekleştiren ya da bu işi başkasına yapan,

f) Estetik ameliyatı ve benzeri uygulamalarla Allah'ın yarattığını değiştiren yahut bu işi başkası için yapan (doktorlar).

4- Erkeklerin de kulaklarını deldirip küpe takmaları Müslümanların genel örfünde kadınlara ait bir süslenme tarzı olması sebebiyle burada kadınlara benzeme söz konusu olduğu için caiz değildir. Zira Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz: "Kadınlara benzemeye çalışan erkekler ve erkeklere benzemeye çalışan kadınlar Allah'ın rahmetinden uzak olsun" (Buhari, Libas, 61-62) buyurmuştur. Bu batılı hayat tarzının insan fıtratını değiştirmeye yönelik tuzaklarına karşı uyanık olmalı, heva ve hevesin peşinde koşmanın hem bu dünya ve hem de ahiret âleminde pişmanlık ve zarardan başka birşey getirmeyeceği asla akıldan çıkarılmamalıdır.

23. DERS

Cehennemliklerin Çoğu Kadınlar

١ – عن عِمْرَانَ بْنِ حُصَيْنٍ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

اطَّلَعْتُ فِي الْجَنَّةِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا الْفُقَرَاءَ وَاطَّلَعْتُ فِي النَّارِ فَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاء

1- İmran b. Husayn radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Cennete baktım, cennetliklerin çoğunun fakirler olduğunu gördüm. Cehenneme baktım, cehennemliklerin çoğunun kadınlar olduğunu gördüm." (Buhari, 3241; Müslim, 2737)

Açıklama:

Acaba kadınlar hangi günahları sebebiyle bu cezâyı haketmişlerdi? Peygamber aleyhisselâm, bir şeye canları sıkılan hanımların iki de bir "Allah lânet etsin" diye beddua etmelerini, kocalarının yaptığı iyilikleri görmezden gelip onlarla iyi geçinmemelerini bu cezaya gerekçe göstermektedir. (Buhârî, Hayz 9; Müslim, İman 132).

Şüphesiz lânet okumak ne kadar çirkinse, iyilikleri görmemek de o kadar çirkin bir davranıştır. Her ikisi de bir müslüman hanıma yakışmayacak davranışlardır. Şimdi bir de şu soruya cevap arayalım: "Cehenneme girenlerin çoğunun kadın olması" bir gerçeğin haber verilmesi midir, yoksa Resûlullah'ın çoğu zaman yaptığı gibi bu bir uyarı mıdır?

Resûl-i Ekrem'in bütün ümmetini çok sevdiğini biliyoruz; bazı sebeplerle kadınları daha çok sevdiğini de görüyoruz. Bundan dolayı Resûl-i Ekrem kadınlara sahip çıkmakta, onların cehennemden kurtulup cennete gitmelerini sağlamak için kendilerini uyarmaktadır. Her zaman mazlûmun yanında olan Allah'ın Resûlü, her devrin mağdûru olan kadınları söz ve davranışlarına çeki düzen vermeye, kocalarıyla

iyi geçinmeye davet etmekte, kısacası onları fenalıklardan uzak tutmaya çalışmaktadır.

٢- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَبَّاسٍ قَالَ قَالَ رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم: «أُرِيتُ النَّارَ فَلَمْ أَرَ مَنْظَرًا كَالْيَوْمِ قَطُّ أَفْظَعَ وَرَأَيْتُ أَكْثَرَ أَهْلِهَا النِّسَاءَ»قَالُوا: بِمَ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: (بِكُفْرِهِنَّ) قِيلَ: يَكْفُرْنَ بِاللهِ، قَالَ: «يَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ وَيَكْفُرْنَ الإِحْسَانَ لَوْ أَحْسَنْتَ إِلَى إِحْدَاهُنَّ الدَّهْرَ كُلَّهُ ثُمَّ رَأَتْ مِنْكَ شَيْئًا قَالَتْ مَا رَأَيْتُ مِنْكَ خَيْرًا قَطُّ (رواه البخاري).

2- Abdullah b. Abbas radıyallâhu anh Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin şöyle buyurduğunu rivayet ediyor:

– "Bana cehennem gösterildi. Ondan daha korkunç bir şey asla görmedim. Ve oranın ehlinin çoğunluğunu kadınların teşkil ettiğini gördüm." Orada bulunanlar sordular: **"Neden ya Resûlullah?"** Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: **"Nankörlükleri sebebiyle."** Oradakiler yine sordular: **"Onlar Allah'a karşı nankör müdürler?"** Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: **"Onlar kocalarına karşı ve onlara iyi davranılmasına karşı nankördürler. Siz onlara tüm hayatınız boyunca iyi davransanız bile daha sonra sizden hoş olmayan bir şey gördükleri zaman; 'Ömrüm boyunca senden hiçbir hayır görmedim!'derler."** (Buhari, 1052)

٣- عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ قَالَ: خَرَجَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي أَضْحَى أَوْ فِطْرٍ إِلَى الْمُصَلَّى فَمَرَّ عَلَى النِّسَاءِ فَقَالَ: (يَا مَعْشَرَ النِّسَاءِ تَصَدَّقْنَ فَإِنِّي أُرِيتُكُنَّ أَكْثَرَ أَهْلِ النَّارِ) فَقُلْنَ: وَبِمَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ: (تُكْثِرْنَ اللَّعْنَ وَتَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ مَا رَأَيْتُ مِنْ نَاقِصَاتِ عَقْلٍ وَدِينٍ أَذْهَبَ لِلُبِّ الرَّجُلِ الْحَازِمِ مِنْ إِحْدَاكُنَّ) قُلْنَ: وَمَا نُقْصَانُ دِينِنَا وَعَقْلِنَا يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ: (أَلَيْسَ شَهَادَةُ الْمَرْأَةِ مِثْلَ نِصْفِ شَهَادَةِ الرَّجُلِ) قُلْنَ: بَلَى، قَالَ: (فَذَلِكِ مِنْ نُقْصَانِ عَقْلِهَا أَلَيْسَ إِذَا حَاضَتْ لَمْ تُصَلِّ وَلَمْ تَصُمْ) قُلْنَ : بَلَى، قَالَ: (فَذَلِكِ مِنْ نُقْصَانِ دِينِهَا) (رواه البخاري).

3- Ebu Said El-Hudri radıyallâhu anhanlatıyor:

"Bir kurban ya da ramazan bayramında Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz yanımıza namazgâha çıktı. Kadınların yanından geçti ve (onlara): "Ey Kadınlar topluluğu! Sadaka veriniz. Zira bana cehennem halkı gösterildi, çoğu sizler idiniz" buyurdu. (Kadınlar:) "Ey Allah'ın Resulü, neden?" diye sordular. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "Çünkü siz (ötekine, berikine) çokça lanet eder, zevcelerinize karsı küfran-ı nimet gösterirsiniz, (ne acaibdir ki kendini zapteden tam akıllı ve dininde) hâzimli kimsenin aklını, sizin kadar eksik akıllı, eksik dinli, hiç-bir kimsenin çelebildiğini görmedim" buyurdu. "Aklımızın, dinimizin eksikliği nedir? Yâ Resûlullah" dediler. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "Kadının şahadeti, erkeğin yarısı değil midir?" diye sordu. "Evet" dediler, "işte bu aklın eksikliğinden. Hayız gördüğü zaman da namaz kılmaz, oruç tutmaz değil mi?" buyurdular. "Evet" dediler. "işte bu da dinin eksikliğinden" cevabını verdi. (Sahih-i Buhâri Muh. Tecrid-i Sarih Terc. ve Şerhi, I, 222-223.)

٤- عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ: شَهِدْتُ مَعَ رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الصَّلاةَ يَوْمَ الْعِيدِ فَبَدَأَ بِالصَّلاةِ قَبْلَ الْخُطْبَةِ بِغَيْرِ أَذَانٍ وَلا إِقَامَةٍ ثُمَّ قَامَ مُتَوَكِّئًا عَلَى بِلالٍ فَأَمَرَ بِتَقْوَى اللهِ وَحَثَّ عَلَى طَاعَتِهِ وَوَعَظَ النَّاسَ وَذَكَّرَهُمْ ثُمَّ مَضَى حَتَّى أَتَى النِّسَاءَ فَوَعَظَهُنَّ وَذَكَّرَهُنَّ فَقَالَ: (تَصَدَّقْنَ فَإِنَّ أَكْثَرَكُنَّ حَطَبُ جَهَنَّمَ) فَقَامَتِ امْرَأَةٌ مِنْ سِطَةِ النِّسَاءِ سَفْعَاءُ الْخَدَّيْنِ فَقَالَتْ: لِمَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ: (لأَنَّكُنَّ تُكْثِرْنَ الشَّكَاةَ وَتَكْفُرْنَ الْعَشِيرَ) قَالَ: فَجَعَلْنَ يَتَصَدَّقْنَ مِنْ حُلِيِّهِنَّ يُلْقِينَ فِي ثَوْبِ بِلالٍ مِنْ أَقْرِطَتِهِنَّ وَخَوَاتِمِهِنَّ. رواه مسلم

4- Cabir bin Abdullah radıyallâhu anh şöyle dedi:

"B**ayram günü Resûlullah (r.a.) ile namazda beraberdim. Hutbe okumadan önce ezansız ve kametsiz namaza başladı. Sonra Bilâl'e yaslanarak ayaküstü durup Allah'a karşı takvalı olmayı emir, ona itaatli olmaya teşvik ederek halka vaaz ve nasihatte bulundu. Sonra kadınların olduğu yere geldi.**

Onlara da vaz ve nasihat etti ve:

–'Sadaka verin! Zira siz kadınların çoğu cehennem kütüğüdür!' buyurdu.

Kadınların en hayırlılarından yanakları kırmızı olan bir kadın ayağa kalkıp:

–Ya Resûlullah! Niçin? dedi.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem:

–'Çünkü siz halinizden çok şikâyet eder, kocalarınızın ihsanına karşı nankörlük edersiniz!' buyurdu.

Bunun üzerine kadınlar kendi ziynet eşyalarını tasadduk etmeye başladılar. Bilâl'ın elbisesinin içine küpelerini ve yüzüklerini atıyorlardı." (Müslim 885, Darekutni 2/47/16, Ahmed 3/314)

Dersler ve İbretler

1- Kadın da, erkekte yaratılışta ve kullukta eşittirler. Kadın veya erkek cinsiyetinden olmak bir fazilet veye noksanlık değildir. Ancak bazı huylar erkekler bazı huylar da kadınlar arasında revaç bulur, fazlaca yayılır. Bu huylar kişiliğin oluşmasında etkili olduğu gibi kulluğun ifasında da etki etmektedir. Kadınların ince ruhlu ve olaylardan çabucak ve çok kolay etkilenmeleri, duygularıyla hareket etmeye daha yatkın olmaları, süs eşyasına çok değer vermeleri onlarda bazı zaaflar doğurmakta ve bir kısmını yanlış yapmaya itmektedir. Bu duygulara engel olanlar için bir kınama yoktur. Erkekler de çok çabuk kızarlar. Onlardanda öfkelendiği anda öfkesini öfkesini tutanlar hadis-i şeriflerde methedilmiştir. Dolayısıyla hadis-i şeriflerdeki kınamalar toptancı bir yaklaşımla bütün kadınlar için değil, kınamayı gerektirecek söz ve davranışlar için de olanlar içindir. Pek tabii ki nice kadınlar vardır ki gerek ibadet, gerek cesaret ve gerekse infak etme hususunda erkekleri geride bırakmışlardır.

2- İnfak etmek kadın-erkek ayrım yapılmaksızın herkesin sahip olduğu nimetlerden Allah rızası için başkalarını yararlandırmasıdır. Bu yerine göre güzel bir söz olur, yerine göre bakıma muhtaç birisinin evini temizlemek olur, yerine göre aç insanları doyurmak olur ve yerine göre de yüklüce para vermeyi gerekli kılar. Ama "**yarım hurma ile bile olsa kendinizi cehennem ateşinden koruyunuz**" Nebevi buyruğunu kulağımıza küpe etmeli az çok demeden ikram da ve infakta bulunmalıyız.

24. DERS

Kadınların Hamamlara Girmekten Sakındırılması

١- عن جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الآخِرِ فَلا يُدْخِلْ حَلِيلَتَهُ الْحَمَّامَ

1- Cabir b. Abdullah radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kim, Allah'a ve âhiret gününe inanıyorsa, hanımını hamama girdirmesin." (Tirmizî, 2801)

٢- قَالَتْ عَائِشَةُ رَضِيَ الله عَنْهَا: سَمِعْتُ رسول الله صلى الله عليه وآله وسلم يَقُولُ: اَلْحَمَّامُ حَرَامٌ عَلَى نِسَاءِ أُمَّتِي

2- Hz. Aişe radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Hamamlar ümmetimin kadınlarına haramdır." (El-Müstedrek Ale's-Sahihayn, 7854)

٣- عن أُمِّ الدَّرْدَاءَ رضي الله عَنْهَا قَالَتْ قَالَ رسول الله صلى الله عليه وَسَلَّمْ: وَالَّذِي نَفْسِي بِيَدِهِ، مَا مِنَ امْرَأَةٍ تَضَعُ ثِيَابَهَا فِي غَيْرِ بَيْتِ أَحَدٍ مِنْ أُمَّهَاتِهَا، إِلَّا وَهِيَ هَاتِكَةٌ كُلَّ سِتْرٍ بَيْنَهَا وَبَيْنَ الرَّحْمَنِ

3- Ümmü Derda radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Nefsim kudret elinde olana yemin ederim ki; bir kadın, kocasının evinden başka bir yerde (bedenini örten) elbisesini çıka-**

rırsa, kendisi ile Rabbi arasındaki hayâ perdesini yırtmış olur." (Tirmizî, 2801)

٤- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عمرٍو رضي الله عَنْهُمَا قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: «إِنَّهَا سَتُفْتَحُ لَكُمْ أَرْضُ الْعَجَمِ، وَسَتَجِدُونَ فِيهَا بُيُوتًا يُقَالُ لَهَا الْحَمَّامَاتُ، فَلاَ يَدْخُلَنَّهَا الرِّجَالُ إِلاَّ بِالأُزُرِ، وَامْنَعُوهَا النِّسَاءَ إِلاَّ مَرِيضَةً أَوْ نُفَسَاءَ»

4- Abdullah b. Amr radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Şüphesiz ki Acem yurdu sizin için fetholunacaktır ve siz orada hamam denilen evler bulacaksınız. Oralara sakın ola erkekler izarsız (peştamalsiz) girmesinler. Kadınlarınızı da hastalık veya nifas dışında oralara girmekten menedin (müsaade etmeyin)." (Ebu Davud, 4011; Mişkat, 4476)

٥- عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ رضي الله عَنْهُ قال: قَالَ رَسُولُ اللهِ صلى الله عليه وسلم: لاَ يَنْظُرُ الرَّجُلُ إِلَى عَوْرَةِ الرَّجُلِ، وَلاَ المَرْأَةُ إِلَى عَوْرَةِ المَرْأَةِ، وَلاَ يُفْضِي الرَّجُلُ إِلَى الرَّجُلِ فِي ثَوْبٍ وَاحِدٍ، وَلاَ تُفْضِي المَرْأَةُ إِلَى المَرْأَةِ فِي الثَّوْبِ الوَاحِدِ

5- Ebu Said el-Hudri radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Erkek erkeğin avret yerine asla bakmasın. Kadın da kadının avret yerine asla bakmasın. Erkek, erkekle tek bir elbisenin içinde bulunmasın, kadın da kadınla tek bir elbisenin içide bulunmasın.**" (Müslim, 338)

Dersler ve İbretler

1- Hamamlar tam bir çıplaklık yeridir. Oraya temiz olanların yanında ahlaksız kadınlar da gelirler. Hatta cinsi sapıklığı olan kadınlar, kadın vücudundan zevk alma fırsatını buralarda bulurlar. Onu da götürüp kocaları veya başka erkeklere anlatırlar. Onun içindir ki

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bu fitne kapısını kapatmak için çokça uyarılar yapmıştır.

2- Hayâ sahibi bir Müslüman kadın, asla erkeklerle karışmaz. Hatta kardeşlerinin yanında bile açılmaz. Kocasının evi dışında yalnızca kadınların olduğu bir mahal olsa bile orada soyunmaz. Avret malallini kadında olsa kocası dışında hiçbir kimseye gösteremez.

3- İmam Nevevi Muslim Şerhinde şöyle diyor: "Erkeğin başka bir erkeğin avretine bakmasının, kadının da başka bir kadının avretine bakmasının haram edildiği hususunda bir ihtilaf yoktur. Aynı şekilde erkeğin başka bir kadının avretine, kadının da başka bir erkeğin avretine bakması da icma ile haramdır. Peygamberimiz erkeğin erkek avretine ve yine erkeğin kadın avretine bakmaması için uyarısı haram olması açısından evladır. Bu yasak karı-koca hakkında değildir.

4- Erkek kadına yabancı ise erkeğin o kadına karşı avreti dizle göbek arasıdır. Kadının fitneye düşme ihtimali durumunda erkeğe kasden bakması veya kadının erkeğin yüzüne tekrar tekrar bakması caiz değildir.

5- Avret yerini örtecek elbisesi olduğu halde evde çıplak oturulması caiz değildir. Çünkü Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem efendimize bu durum sorulduğunda "Allah kendisinden haya edilmeye daha lâyıktır." (Buharî, Tirmizî, İbni Mace) Buyurmuştur. Tirmizî'nin İbni Ömer'den (r.a.) rivayet ettiği hadiste ise şöyle buyurmuştur: "Çıplaklıktan sakının. Çünkü tuvalette ve erkeğin hanımına yaklaşma durumu haricinde sizden ayrılmayan melekler vardır. "

6- Kadın vücudunun örtülmesi farzdır ve açılmasına ancak zaruret hâllerinde ve şartlara dayalı olarak istisnai bir hüküm olmak üzere müsaade edilmiştir. Müslüman bir kadın; vücudunun mahrem noktalarını, sadece erkeklere değil, gayri müslim veya ahlâk yönünden şaibeli kadınlara da gösteremez. Hamama girecek olan kadında tesettür vazifesi tamamen ihlâl edilmiş olmasa bile, kısmen ihmâl edilmiş olacaktır. Onun için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz kadınları buralara girmemeleri husunda uyarmıştır. Günümüzde hamamlar belki eski cazibesini kaybetmiştir ama daha büyük bir bela gelmiştir. Lüks otellerin yüzme havuzları ve güya kadınlara ait diye ilan edilen plajlar tam bir rezalet yuvalarıdır. Buralar gerçekten şeytanın cirit attığı yerlerdir. Haram para ve sonradan bulma sarhoşluğuna düşmüş sözde mütedeyyin Müslümanlar ve sözde İslami kurallara göre işletildiklerini ilan eden oteller tam bir rezalet örneği olarak karşımıza

çıkmaktadırlar. Bu sözde İslami otelleri işletenler; "bize gelin, Ramazan gecelerini filan sanatçıyla zevkle geçirin" diye ilan verecek kadar da ahlaksız ve hayâ perdesi yırtılmış zavallılardır. Ahiret düşüncesi ve Allah Teâlâ'ya kavuşma inancı olan hiçbir Müslüman gözlerini para hırsı bürümüş bu rezillerin tuzağına düşmemesi ve lanete uğrayacak amellerden uzak durması gerekir.

7- Kadınların hamamlara ve dolayısıyla kaplıcalara ve havuzlara gitmelerine romatizma ve benzeri bir hastalıklar sebebiyle tedavi maksatlı ve şer'i kurallara riayet edilmek şartıyla müsaade edilir. Hastalık mecburiyeti varsa kaplıcalardaki sulardan faydalanılır. Bunda bir sakınca yoktur.

8- Bu gün ülkemizde Müslümanlar adeta azınlık konumundadır. Hayatın akışına İslam hiç bir şeklide müdahale edememektedir. Haramlar aleni bir şekilde işlenmekte, her köşede içki satılmaktadır. Sahiller plajlarla kaplanmış ve her türlü ar duygusundan soyutlanmış insanlar isyanda adeta birbiriyle yarış eder olmuştur. Allah'tan korkan ve âhiret gününde verilecek hesaba inanan Müslüman bir kadın veya erkek; kadınlarla erkeklerin bir arada denize girdikleri "plaj" adı verilen ve aslında "açık hava hamamı" hükmünde olan bu yerlere asla yaklaşmamalıdırlar. Buralar adeta cehennem çukurlarıdır. Bir düşen birdaha zor çıkar. Bunun için buralardan uzak durmak şarttır.

OKUMA PARÇASI: 5

GIYBET (DEDİKODU) VE KOĞUCULUK

Allah Celle Celalühü Kur'ân-ı Kerîm'de gıybeti kınamış ve gıybet edeni ölü eti yiyene benzeterek şöyle buyurmuştur: **"Birbiriniz hakkında gıybet yapmayın. Sizden herhangi biri ölmüş din kardeşinin etini yemeyi sever mi? Hiç şüphesiz bu iğrenceğiniz şeydir."** (Hucurât, 12)

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: "***Her bir müslümanın diğer müslümanlara kanı, malı ve ırzı haramdır."*** **(**Müslim, 2564 Davud, 4882, İbni Mace, 3933.Tirmizî, 1927),

"Mü'min kardeşini lekelemek gayesiyle arkasından çekiştiren kişiyi Allah Teâlâ kıyamet gününde cehennem köprüsü üzerinde sözünü geri alıncaya kadar durdurur (yoluna devam etmesine izin vermez)." buyurmuştur. (Ebu Davud, 4883; Ahmed b. Hanbel, 1522)

Bir başka hadis-i şerifte de gıybet şöyle tarif edilmiştir: "***Gıybet; müslüman kardeşini arkasından hoşuna gitmeyecek sözlerle anmandır."*** (Müslim, 2589; Ebu Davud, 4874; Tirmizi, 1934; Nesai, 3231; Ahmed b. Hanbel, 8759; Darimi, 2764)

Yani kardeşini arkasından ister vücud, ister soy, ister söz veya davranışları, isterse de din veya dünyasında var olan bir kusurdan dolayı konuşmadır. Bütün bunların hepsi gıybettir. Hatta bir kimseyi elbisesi, hırkası veya bineğindeki bir eksikliğinden dolayı (küçümseyerek) zikretmek dahi gıybettir.

Nitekim selef-i salihîn'in bildirdiğine göre birinin arkasından **elbisesi uzun ya da kısa** diye konuşmak bile gıybettir. Buradan hareketle onun bedeni ile ilgili noksanlıklarını konuşmanın gıybet olması gâyet tabiidir.

Rivâyet olunur ki bir gün bazı konularda bilgi edinmek üzere Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme kısa boylu bir kadın geldi. Kadın çıkınca Hz. Âişe (r.a.):

– "Allah kadına ne kadar kısa boy vermiş" dedi. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem:

"Gıybet ettin ey Âişe!" diyerek onu ikaz etti.

(Tirmizi, 2502; Ebu Davud, 4884; Ahmed b. Hanbel, 25180)

Yine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: ***"Koğuculuk yapan (söz dolaştıran) kimse cennete giremez."(*** Buhârî, 6056; Müslim, 105; Tirmizi, 2026; Ebu Davud, 4871; Ahmed b. Hanbel, 22726)

Amr b. Dînar'ın anlattığına göre Medine ehlinden birinin yine Medine'nin kenar mahallelerinde oturan bir kız kardeşi vardı. Kız hastaydı. Adam bazan ziyaretine giderdi. Günün birinde kız öldü. Kadeşi ölüsünü kefenleyerek onu toprağa gömdü. Sonra evine döndü. Bu sırada para cüzdanını kabre düşürdüğünü hatırladı. Yakın bir arkadaşını yanına alarak kabrine gittiler. Kabri kazdılar ve para cüzdanını buldular. Ölünün erkek kardeşi arkadaşına:

– Sen biraz uzaklaş, ben kız kardeşimin nasıl olduğuna bir bakayım, dedi. Üzerindeki toprağı kaldırarak mezarı açtı. Bir de gördü ki, kabir yanıyor. Adam hemen annesine gitti ve:

– Bana kız kardeşimin önemli huylarını anlat, dedi. Annesi:

– Kız kardeşin kapı komşularının kapı arkasına saklanıp kulağını kapılara dayardı. İçerdeki konuşmaları dinleyip başkalarına anlatırdı, dedi.

Adam o zaman laf taşımanın kabir azabına sebep olduğunu anladı.

Öyleyse kabir azabından kurtulmak isteyen kimse dedikodu yapmaktan ve laf taşımaktan kaçınmalıdır.

Enes b. Mâlik (r.a.)'dan rivâyet olunduğuna göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Mirac gecesi tırnaklarıyla yüzlerini yırtan ve leş yiyen bir topluluk gödüm. Cebrail'e:

– Bunlar kimdir, Yâ Cebrâîl?, dedim. O da bana:

– Bunlar dünyadayken insanların etini yiyen (dedikodu yapan)lerdir, dedi." (Ebu Davud, 4878; Ahmed b. Hanbel, 2320)

Hasan-ı Basrî der ki:

"Vallahi gıybet dîne, vücuttan koparılan bir et parçasının bedene verdiği zarardan daha ağır zarar getirir."

Ebû Hüreyre (r.a.) şöyle demiştir:

"Sizden biri mü'min kardeşinin gözündeki çöpü görür de, kendi gözünüzdeki daha büyük çöpü görmez."

Bildirildiğine göre Selmân-ı Fârisî (r.a.) Ebûbekir (r.a.) ve Ömer (r.a.) ile beraber sefere çıkmıştı. Selman (r.a.) yol arkadaşlarına yemek

pişiriyordu. Bir yerde mola verdiler. Fakat Selmân (r.a.) yiyecek bir şey hazırlayamamıştı. Bunun üzerine onu yanında yiyecek bir şey var mı, yokmu diye bakması için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme gönderdiler. Selman (r.a.) yiyecek bir şey bulamadı ve arkadaşlarının yanına boş döndü. Hz. Ebûbekir ve Ömer (r.ahm) kendi aralarında onun için:

– Selman su almak için filan kuyuya varsa kuyu kurur, dediler. Bunun üzerine şu âyet-i kerime inzal oldu:

"Birbirinizin arkasından çekiştirmeyin. Sizden birisi, ölü kardeşinin etini yemek ister mi? Hiç şüphesiz ondan tiksinirsiniz. O halde Allah'tan sakının." (Hucurât, 12)

Ebû Hureyre (r.a.)'den rivâyet edilen bir hadis-i şerifte şöyle buyurulmuştur:

"Dünyada mü'min kardeşinin etini yiyene, kıyamette o kardeşinin eti getirilir ve ona:

– (Kardeşinin) ölü etini ye, çünkü sen dünyada iken onu diri iken yemiştin, denir de o eti yiyiverir." Daha sonra Ebû Hüreyre (r.a.): "**Sizden biri ölü kardeşinin etini yemek ister mi? Hiç şüphesiz ondan tiksinizsiniz. O halde Allah'tan sakının"** (Hucurât, 12) ayetini okumuştur.

Câbir b. Abdullah el-Ensarî (r.a.) der ki:

"Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem zamanında dedikodu yapıldığında derhal kokusu duyulurdu. Bu da dedikodunun azlığından dolayıydı."

Şimdi ise dedikodu o kadar çoğaldı ki her yeri koku bastığı için insanlar hissetmiyor ve kokusu farkedilmiyor. Nasıl ki derici atölyesine giren bir kişi kokunun ağırlığından dolayı orada fazla duramaz. Oysa orada çalışanlar bu kokudan hiçbir rahatsızlık duymadan orada yer içerler. Burunları alıştığı için bu kokuyu artık hissetmezler. Bu da dedikodunun günümüzdeki durumunu gösterir.

Yüce Allah (c.c.) şöyle buyurmuştur:

"İnsanları arkadan çekiştirip göz kaş işaretiyle alay edenlerin vay haline." (Hümeze, 1)

Bu âyet-i kerime Velîd b. Muğîre hakkında nâzil olmuştur. Çünkü Velîd, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem ve bütün müslümanları çe-

kiştirip gıybetlerini yapıyordu. Ancak her ne kadar nuzül sebebi hususi olsa da tehdit umumidir.

Gıybet edene her an tevbe gerekir. Gıybetini yaptığı şahsın helâlliğini alması zorunludur. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyuruyor ki:

"**Kim Müslüman kardeşinin gıybetini yaparsa kıyamet günü Allah Teâlâ onun yüzünü tersine çevirir.**"

Gıybetten tövbe şöyle olur; Dedikodu karşı tarafa ulaşmadan Allah Teâlâ'dan af dilemelidir. Çünkü dedikoducu haber karşı tarafa varmadan tevbe ederse bağışlanabilir. Fakat dedikodu haberi karşı tarafa ulaşırsa kul hakkı söz konusu olduğundan bağışlanması helâlleşmeyle olur. Yani gıybeti edilen kişi bulunup ondan helallik istenmelidir

Allah Teala en iyi bilendir.

Kalplerin Keşfi / İmam Gazali/Medine Yayıncılık

25. DERS

Kadın Fitne midir?

١- عَنْ أُسَامَةَ بْنِ زَيدٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: مَا تَرَكْتُ بَعْدِي فِتْنَةً هِيَ أَضَرُّ عَلَى الرِّجَالِ مِنَ النِّساء.(مُـتَّفَقٌ عَلَيهِ.)

1- Usame b. Zeyd radıyallâhu anhın rivayet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Benden sonra erkekler için kadınlardan daha tehlikeli bir fitne bırakmadım." (Buhari, 5096; Müslim, 2740)

٢- عَنْ أَبِي سَعِيدٍ الْخُدْرِيِّ عَنْ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

إِنَّ الدُّنْيَا حُلْوَةٌ خَضِرَةٌ, وَإِنَّ اللهَ مُسْتَخْلِفُكُمْ فِيهَا, فَيَنْظُرُ كَيْفَ تَعْمَلُونَ؟ فَاتَّقُوا الدُّنْيَا, وَاتَّقُوا النِّسَاءَ, فَإِنَّ أَوَّلَ فِتْنَةِ بَنِي إِسْرَائِيلَ, كَانَتْ فِي النِّسَاءِ

2- Ebu Said el-Hudri radıyallâhu anhın rivayet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Dünya tatlı ve manzarası câziptir. Allah sizi dünyâda başkalarına halef kılacak ve nasıl amel edeceğinize bakacaktır. Binâen aleyh dünyâdan korkunuz ve kadınlardan korununuz. Çünkü İsrailoğullarının ilk fitnesi kadın yüzünden olmuştur." (Müslim, 2742)

Açıklama:

Fitne kelimesi, İmtihan, iyi veya kötü şeylerle deneme; mânevî çöküntü; dinî, içtimaî ve siyasî kargaşa anlamlarında kullanılan geniş kapsamlı bir terimdir. Sözlükte "altın ve gümüş gibi değerli madenleri saflığını anlamak için ateşte eritmek" mânasına gelen fetn (fütûn) kökünden türemiştir. İnsanın içine aşk ateşi düşürdüğü veya gönlünü

çelip mantıklı düşünmesini engellediği için kadına fettân denilmiştir. İnsanları zor bir imtihandan geçirecek olan Münker ve Nekir'e de "kabrin iki fettânı" adı verilmiştir (Râgıb el-İsfahânî, el-Müfredât, Müsned, II, 173; III, 346). Fitnenin, "inanç uğruna mâruz kalınan ağır işkence" anlamında kullanımı da oldukça yaygındır.

İbn Manzûr da fitne için, "insanın isyankârlığını olduğu kadar sabır ve metanetini de ortaya koyup sonuçta Allah'ın mükâfatına nail olmasına fırsat veren imtihan" şeklinde bir açıklama yapar. İbnü'l-Esir şu hadiseyi naklediyor: "Allahım, fitnelerden sana sığınırım!" diyen birine Hz. Ömer'in, "Rabbinin sana mal ve evlât vermesini istemiyor musun?" dediğini hatırlatır ve onun bu sözüyle, "Mallarınız ve evlâtlarınız sizin için birer fitnedir" (Enfâl, 28) meâlindeki âyeti kastettiğini belirtir. Bu açıklamalar da fitnenin büsbütün zararlı bir şey olmadığını göstermesi bakımından ilgi çekicidir.

Taberî, Arap dilinde fitnenin asıl anlamının "deneme ve sınama", özellikle de "ateşe atarak deneme" olduğunu hatırlatır ve öteki kullanımların temelde bu mâna ile ilişkili bulunduğuna işaret eder. Deneme bazen, insanlar için daima bir risk taşıyan mal mülk, evlât, sağlık gibi nimet sayılan şeylerle olduğu gibi yokluk, hastalık, musibet, şeytan veya düşman tasallutu gibi sıkıntılarla da olmaktadır. (DİA)

Dersler ve İbretler

1- Günümüzde bir hadis inkârcılığı başlamıştır. Hiçbir hocanın dizinin dibinde bulunmamış, kerameti kendinden menkul birtakım hoca kisveli adamlar önüne gelen hadis-i şerifleri maalesef hiçbir ilmi kıstas tanımadan "benim peygamberim böyle bir şey söylemez" diyerek kendi kuş beyinlerini mihenk taşı yaparak reddetmekte ve hiç utanıp sıkılmadan hadis inkârcılığı yapmaktadırlar. Bu tür adamların bırakın ilim adamı olmasını namuslu birer mübtedi bile olamazlar. Hâlbuki bir müslüman zihnine takılan bir hadis-i şerifle karşılaştığı zaman önce onun gerçekten Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin sözü olup olmadığını araştırması gerekir. Araştırması sonucu eğer bir sözün hadis-i şerif olduğunu öğrenirse artık bundan sonra onu baş tacı etmesi lazımdır. Yok ama yine de edemiyorsa, içini bir şüphe kemiriyorsa o takdirde de o hadisin ne anlama geldiğini bilene sorması ve gönlünü huzura kavuşturması lazımdır. Nitekim böyle müşkil hadis-i şerifleri çözüme kavuşturan İbni Kuteybe'nin "Te'vilu Muhte-

lefil Hadis" isimli eseri meşhurdur. Bu kitap "Hadis Müdafaası" ismiyle Türkçe'ye çevrilmiştir.

2- "Kadının erkekler için fitne olduğunu" belirten hadîs-i şerîfleri yukarıda fitneye verilen anlamlar ışığında anlmalı ve kadını Hıristiyanların inanışları gibi doğuştan suçlu gösterme gibi bir maksadının olmadığı iyice anlaşılmalıdır. Ancak Hadis-i Şerifler -bu günde yaşayarak gördüğümüz gibi- toplumların yok olmasında kadınla imtihanın kaybedilmesinin en önemli etkiyi yaptığını bize ihtar etmektedir.

3- Hadis-i Şerifleri **"Kadın erkekler için bir imtihan aracıdır"** anlamında aldığımız zaman; Kur'an-ı Kerim'deki **"Mallarınız ve çocuklarınız sizin için fitnedir"** (Teğâbün, 15) ilahi buyruğundan hareketle erkeklerin de kadınlar için bir fitne olduğunu söyleyebiliriz. Hadis-i Şeriflerde kadın fitnesine özel olarak dikkat çekilmesi ise kadının güzelliği ve cazibesiyle erkek için daimi bir tehlike arzetmesinden dolayıdır. Günümüzde sokaklara ve ya televizyon ekranlarına bakan herkes hiçbir kelime etmeye mahal bırakmadan bu meseleyi anlar. Bu hadisi şerifin tam da bu günümüzü tarif ettiğini tasdik eder. Trilyonlarca para kadının erkeği yoldan çıkarması için kozmatik sanayiine, modaya, kuaförlere vs. yerlere harcandığını görse de hala "kadın fitnesi" konusunda kuş beyinlilik yapanlara artık söylenecek bir söz yoktur.

4- Kadınla ilgili olarak başta müctehid imamlarımız olmak üzere alimlerimize dil uzatan ve onların telif etmiş olduğu fıkıh kitaplarını topyekün reddederek bir kaos oluşturmak isteyen kiralık kalemler "Yahudileşme Temayülü" iftirasıyla milletimizin ilmi müktesebatına olan güvenini sarsarak kendi sapık fikirlerini egemen kılma çabası içerisindedirler. Şunu iyi bilelim ki bu şahıslar tamda hadis-i şeriflerde ahir zaman fitnesi olarak gösterilen sapkın ve saptırıcı zavallılardır.

26. DERS

Süslenerek ve Parfüm Sürünerek Evin Dışına Çıkan Kadının Durumu

١- عَنْ أَبِي مُوسَى رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ: كُلُّ عَيْنٍ زَانِيَةٌ، وَالْمَرْأَةُ إِذَا اسْتَعْطَرَتْ فَمَرَّتْ بِالْمَجْلِسِ فَهِيَ كَذَا وَكَذَا (يَعْنِي زَانِيَة)

1- Ebu Musa El-Eş'ari radıyallâhu anhın rivayet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Her harama bakan göz zinakârdır. Kadın koku süründükten sonra meclisin (bir topluluğun) yanından geçerse şöyle, şöyledir, (yani zinakardır.)" (Tirmizi, 2786; İbn Hibban, 4424)

عَنْ أَبِي مُوسَى الْأَشْعَرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''أَيُّمَا امْرَأَةٍ اسْتَعْطَرَتْ فَمَرَّتْ عَلَى قَوْمٍ لِيَجِدُوا مِنْ رِيحِهَا فَهِيَ زَانِيَةٌ''.

2- Ebu Musa El-Eş'ari radıyallâhu anhın rivayet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Hangi kadın koku (parfüm) sürünür de toplumun içine o kokuyu hissetsinler diye çıkarsa o kadın zinakârdır" (Ahmed. b. Hanbel, 19726; Nesai, 5126; Hakim, 3497; Beyhaki, 5769; Darimi, 2646)

٣- عَنْ مُوْسَى بْنِ يَسَارٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: قَالَ مَرَّتْ بِأَبِى هُرَيْرَةَ اِمْرَاَةٌ وَرِيْحُهَا تَعْصِفُ فَقَالَ لَهَا: اَيْنَ تُرِيْدِيْنَ يَا اَمَةَ الْجَبَّارِ؟ قَالَتْ اِلَى الْمَسْجِدِ. قَالَ وَتَطَيَّبْتِ؟ قَالَتْ نَعَمْ. قَالَ فَارْجِعِى وَاغْتَسِلِىْ. فَاِنِّى سَمِعْتُ رَسُوْلَ

اللهِ (ص) يَقُوْلُ لاَيَقْبَلُ اللهُ صَلاَةً مِنْ اِمْرَاَةٍ خَرَجَتْ اِلَى الْمَسْجِدِ وَرِيْحُهَا تَعْصِفُ حَتَّى تَرْجِعَ فَتَغْتَسِلَ

3- Musa b. Yesar radıyallâhu anh anlatıyor:

"Bir kadın üzerine süründüğü koku sağa sola yayıldığı halde Ebu Hureyre (r.a.)'ın yanından geçti. Ebu Hureyre (r.a.) kadına: "Ey Cebbar olan Allah'ın kulu! Nereye gidiyorsun" diye sordu. Kadın: "Mescide gidiyorum" diye cevap verdi. Ebu Hureyre (r.a.) bunun üzerine: "Koku süründüğün halde mi camiye gidiyorsun" dedi. Kadın: "Evet" dedi. Bunun üzerine Ebu Hureyre (r.a.): "Dön ve yıkan. Çünkü Allah Resulü'nden dinlediğime göre bir kadın kokusu sağa sola yayıldığı halde camiye gitmek üzere evinden çıkarsa, derhal dönüp yıkanmadıkça Allah Teâlâ onun hiçbir namazını kabul etmez." (İbni Hüzeyme, Sahih, 1681)

Dersler ve İbretler

1- Müslüman kadınların parfüm ve benzeri kokular sürülerek yabancı erkeklerin yanına çıkılmaları haramdır. Dinimizde hayır olsun, şer olsun her işin vesilesi onun hükmünü alır. O iş farz ise vesilesi de farz, haram ise vesilesi de haramdır. Buna göre namaz için alınan abdest farz olduğu gibi, zinaya sebep olan harama bakma ve haram nazarlara kendini arz etme de haramdır.

2- Dinimizde kadının ihtiyaç olduğunda dışarıya çıkmasına izin verilmiştir. Fakat bir kadın her ne sebeple olursa olsun dışarı çıktığında, Allah'ın emrettiği şekliyle tesettüre uymalı, başkaları tarafından hissedilecek koku kullanmamalıdır. Çünkü bu fitneye sebep olur. Bunun içindir ki Peygamberimiz bu hadislerinde, güzel koku sürünüp yabancı erkeklerin dikkat nazarlarını üzerine çekmek için sokağa çıkan kadınların zina etmiş olacaklarını ifâde etmektedir. Zinanın el zinası, göz zinası, dil zinası gibi çeşitleri vardır. Burada bahsedilen zina da göz zinâsıdır. Süslenerek sokağa çıkan kadına bakan erkekler göz zinası işlemiş olacakları gibi, kadın da buna vesile olduğu için bu mânâda zinâkar olmuş sayılır. Eğer kadının süslenerek sokağa çıkması zinayla da netice verirse, büyük bir günah işlenmiş olacağı da nazardan uzak tutulmamalıdır. "*Süslerini göstermesinler... Gizlediklerinin bilinmesi için ayaklarını yere vurmasınlar... Kalplerinde hastalık olanların hastalığını depreştirmemek için seslerini kadınsı kadınsı inceltmesinler... Cahiliyet*

dönemi kadınları gibi, süslü-püslü, kırıla döküle gezmesinler..." buyurur. (Ahzâb, 32) Bu âyetler bir yönüyle, kadının tabiî olarak zaten süslenmiş olduğunu anlatır.

3- Müslüman kadın eğer evli ise tek bir kişi için süslenebilir. O da kocasıdır. Bilindiği gibi kadın süslenerek sokağa çıkar ve kem bakışları üzerinde toplarsa bütün bu bakışların tümünden kendisine günah yazılmaktadır. Tabii bakanların günahları da ayrıca kendi defterlerine kaydolmaktadır.

4- Süslenmenin zıddı paspallık değildir. Müslüman kadın tesettürüne bürünürken kendini paspalıktan ve düzensizlikten de uzak tutacak, onur ve vakarını koruyacak bir kıyafet giymeside lazımdır. Ancak hiçbir şekilde şer'i sınırları aşmamalıdır. Müslüman kadın kendinin yabancı erkeklere güzel gösterme gayretinde olmayacağı gibi, arkadaşları arasında giyim ve kuşamıyla alay konusu olamamak için de temiz, tertipli ve düzenli olmak zorundadır.

27. DERS

Giyinik Çıplaklar

١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صلى الله عليه وسلم: «صِنْفَانِ مِنْ أَهْلِ النَّارِ لَمْ أَرَهُمَا: قَوْمٌ مَعَهُمْ سِيَاطٌ كَأَذْنَابِ البَقَرِ يَضْرِبُونَ بِهَا النَّاسَ، وَنِسَاءٌ كَاسِيَاتٌ عَارِيَاتٌ مُمِيلاَتٌ مَائِلاَتٌ، رُؤُوسُهُنَّ كَأَسْنِمَةِ البُخْتِ المائِلَةِ لا يَدْخُلْنَ الجَنَّةَ، وَلا يَجِدْنَ رِيحَهَا، وَإِنَّ رِيحَهَا لَيُوجَدُ مِنْ مَسِيرَةِ كَذَا وَكَذَا

1- Ebû Hüreyre radıyallâhu anhden rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Cehennemliklerden kendilerini dünyada henüz görmediğim iki grup vardır: Biri, sığır kuyrukları gibi kırbaçlarla insanları döven bir topluluk. Diğeri, giyinmiş oldukları halde çıplak görünen ve öteki kadınları kendileri gibi giyinmeye zorlayan ve başları deve hörgücüne benzeyen kadınlardır. İşte bu kadınlar cennete giremedikleri gibi, şu kadar uzak mesafeden hissedilen kokusunu bile alamazlar."** (Müslim, Cennet, 52)

Açıklama:

İmam Nevevi (r.h) şöyle demiştir: "Bu hadis, nübüvvet mucizelerindendir. Olaylar Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin aynen buyurduğu şekilde meydana gelmiştir. Başka kadınları da kendileri gibi olmaya teşvik eden, başlarını, saçlarını deve hörgücü gibi yaptırmış giyinik - çıplak olan kadınlar günümüzde çok iyi tanınmaktadır."

Zamanımızda kadınların saçlarını düzenleyen, güzelleştirerek değişik modellerde şekiller veren kuaför adlı salonlar kurulmuştur. Kadın saçını şekilden şekile sokarak onu erkeklerin bakışlarından daha fazla hisedar kılmak, daha çekici ve etkileyici yapmak için, milyarlarca

lira harcanmaktadır. Diğer taraftan da kozmetik ürünlerine trilyonlar verilmektedir

Bu Hadis-i Şerif'in şerhinde son devir Osmanlı ülemasından Üstad Ahmed Davudoğlu (rh) şunları yazıyor:

Hadis-i şerifte geçen "***Kâsiyât"*** giyinmiş kadınlar; "**âriyat**" çıplak kadınlar mânâsına gelir. Bu iki kelime birbirleri üzerine atfedilmediklerine göre beraberce manaları "**hem giyinmiş hem çıplak**" demek olur. Bu gün giyinik çıplak kadınların kim olduğunu tarife hacet yoktur. İstanbul gibi bir şehrin en ücra köşelerinden birinde bir dakika durarak gelen geçen kadınları temaşa etmek kâfidir. Şüphesiz ki gözle görmekten daha iyi tarif olamaz. "***Mâilât"*** ise eğilen kadınlar, demektir ki bundan murâd "**kırıta kırıta yürüyen, yürürken omuzlarını sağa sola sallayan kadınlardır**" demektir. "***Mümilat***" ise başkasına sallanarak yürümeyi öğreten, başkasını çileden çıkaran, başkasına fahişeler gibi taranmayı öğreten kadınlar manasına gelir. (Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerhi, 9/517)

Kadınların saçlarının deve hörgücüne benzetilmesi çeşitli bağ ve sargılarla sararak onları büyüttükleri içindir. Bunu anlamak için bu gün her hangi bir sokağın başında bir dakika durmak kâfidir. Deve hörgücüne benzeyen kadın başının nasıl oluğu hususunda asla şüphe bırakmayacak niceleri muhakkak arzu endam ederek geçecektir. Allah Teâlâ Müslümanların kadınına, erkeğine; büyüğüne küçüğüne uyanmalar nasip etsin. (Sahih-i Müslim Tercüme ve Şerhi, 9/517)

Osmanlı ulemasının son halkasını teşkil eden merhum Ahmet Davudoğlu Hocamız yaklaşık 40 yıl önce bu satırları yazdığında bu günkü kadar açılma ve saçılma henüz yaygınlaşmamış, insanımızın ar damarı çatlamamıştı. Günümüzde ise artık nerede ise şer'i şerife uygun olarak giyinen mütesettire hanım görmek imkansız hale gelmiştir. İnsanların ar damarları çatlamış, kocalar ekseriya deyyuslaşmış, kıskanma duygusu ölmüştür.

Dersler ve İbretler

1- Asrımızın en büyük fitnesi çıplaklık kültürüdür. Bununla birlikte öyle başı kapalı kadınlar vardır ki taktıkları albenili başörtüler ve giydikleri daracık kıyafetlerle başı açık hanımlardan daha çekici ve daha tahrik edici olmaktadırlar. Zira bunlar tesettürü emrediliş gayesinin tam zıddına kullanmaktadırlar. Müslüman hanımların güzelliklerini

adeta saklı bir hazineye çevirmek için tesettüre bürünmeleri gerekirken, birçokları tam aksine yüz güzelliklerini daha fazla ortaya çıkarmak, tabiri caizse kendisine yönelen bakışlara daha çekici görünmek için baş örtüsünü bir ziynet eşyası gibi takmaktadırlar ki bu durumda baş örtülerinin de üzerinin başka bir örtüyle örtülmesini gerekli kılar. Hadis-i Şerif işte böylelerini tarif etmektedir. Yüce Allah neslimizi bu hallere düşmekten muhafaza buyursun. Âmin!

2- Maalesef taklit hastalığı Müslüman hanımlara da alabildiğine sirayet etmiş durumdadır. Hadis-i şerifteki **"giyinmiş oldukları halde çıplak görünen ve öteki kadınları kendileri gibi giyinmeye zorlayan ve başları deve hörgücüne benzeyen kadınlar"** ifadesine dikkat etmek lazımdır. Evet, bugün belki fiziki bir zorlama yotur ama her mevsime göre sırf tüketimi körüklemek için batılıların uydurmuş oldukları moda anlayışı özellikle genç kızlara fazlasıyla tesir etmekte ve bir nevi modayı takip etmeyi ve ona göre giyinmeyi bir mecburiyet olarak telakki etmektedirler. Tüketim kölesi ve modanın esiri olmuş bu zavallıların dolapları tıka basa çeşit, çeşit kıyafetlerle dolu olduğu halde yine gözlerini mağaza vitrinlerinden alamamaktadırlar.

Bakıyorsunuz ipe sapa gelmez kıyafetlerle başörtülü genç kızlar sokakları kaplamış durumdadırlar. Normal insana para versen giymeyeceği bu tür kıyafetler avuç dolusu paralar ödenerek satın alınmakta ve bir mevsimde birkaç kez giyilip çöpe atılmaktadır. Böylece ümmet açlık ve perişanlık içindeyken bir de ihtiyaç fazlası kıyafetler alınarak israfa düşülmekte ve ikinci kez bir haram işlenmektedir.

3- Müslüman kişi ne kadar çok para sahibi olursa olsun nefsine taparcasına onun her istediğini yerine getirmez. İsrafın haram olması zaten zenginleri dizginlemek içindir. Karnını dahi doyuramayan fakir neyin israfını yapacak ki? "Para benim canımın istediği gibi harcarım" mantığı bir nevi nefsi putlaştırmaktır. Herkes ölçülü olacak, ihtiyaçtan fazla tüketmiyecek, fakirin ve yoksulun hakkını gözetecek ve yetimin başını okşayacaktır. Bu olmazsa büyük bir fitne ortaya çıkar ve herkesi kırıp geçirir.

28. DERS

Erkekleşen Kadınlar

١- عَنْ اِبنِ عبَّاسٍ رضي الله عنْهُما قَالَ: لَعَنَ رسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم المُخَنَّثين مِنَ الرِّجالِ، والمُتَرجِّلاتِ مِن النِّساءِ.

1- İbni Abbas radıyallâhu anh şöyle dedi:

"Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, kadınlaşan erkeklere ve erkekleşen kadınlara lânet etti." (Buhari, Libas, 62; Ebu Davud, Libas, 28; Tirmizi, Edeb, 24)

٢- عن أَبي هريرة رضي الله عنه قَالَ: لَعَنَ رسُولُ الله صلى الله عليه وسلم الرَّجُلَ يَلْبَسُ لِبْسَةَ المَرْأَةِ، والمَرْأَةَ تَلْبِسُ لِبْسَةَ الرَّجُلِ

2- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor.

"Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kadının giyinişi gibi giyinen erkeğe ve erkeğin giyinişi gibi giyinen kadına lânet etti." (Ebu Davud, 4098)

٣- عَنْ اِبنِ عَبَّاسٍ رَضِي الله عَنْهُمَا، قَالَ: لَعَنَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمُخَنَّثِينَ مِنَ الرِّجَالِ، وَالْمُتَرَجِّلَاتِ مِنَ النِّسَاءِ. وَقَالَ: أَخْرِجُوهُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ. قَالَ: فَأَخْرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فُلَانًا، وَأَخْرَجَ عُمَرُ فُلَانًا مِنَ النِّسَاءِ. وَقَالَ: أَخْرِجُوهُمْ مِنْ بُيُوتِكُمْ. قَالَ: فَأَخْرَجَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فُلَانًا، وَأَخْرَجَ عُمَرُ فُلَانًا

3- İbn-i Abbas radıyallâhu anh şöyle diyor:

"Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- erkeklerden, (giyim-kuşam, şekil, yürüyüş ve sesi yükseltmek gibi davranışlarla) kadınlara benzeyen erkeklere, kadınlardan da erkeklere benzeyen kadınlara lânet etti ve (genel bir hitapla) şöyle buyurdu:

– Onları evlerinizden (veya beldenizden) çıkarın!

İbn-i Abbas -Allah ondan ve babasından râzı olsun- dedi ki:

– Peygamber -sallallahu aleyhi ve sellem- falancayı (evinden) çıkardı.Ömer de -Allah ondan râzı olsun- falancayı (evinden) çıkardı." (Buhârî, 5886; Ebu Davud, 4930; Nesai, Sünen-i Kübra, 9251)

٤- عَنْ عَبْدِاللهِ اِبْنِ عَمْرِو رضي الله عنهما، قَالَ سَمِعْتُ رسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يقول: لَيْسَ مِنَّا مَنْ تَشَبَّهَ بِالرِّجَالِ مِنَ النِّسَاءِ، وَلَا مَنْ تَشَبَّهَ بِالنِّسَاءِ مِنَ الرِّجَالِ

4- Abdullah b. Amr radıyallâhu anh rivâyet ediyor. Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle buyururken işittim:

"Kadınlardan erkeklere benzeyen ve erkeklerden kadınlara benzeyen kimse, bizden değildir." (Buhari, Libas, 61; Ebu Davud, Libas, 27; Tirmizi, Edeb, 34; İbn Mace, Nikah, 22)

٥- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عمر رضي الله عنهما قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم: ثَلاثٌ لا يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ وَلا يَنْظُرُ اللهُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ: الْعَاقُّ وَالِدَيْهِ، وَالْمَرْأَةُ الْمُتَرَجِّلَةُ الْمُتَشَبِّهَةُ بِالرِّجَالِ، وَالدَّيُّوثُ

5- Abdullah b. Ömer radıyallâhu anhdan rivâyet olunduğuna göre o şöyle demiştir: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Üç sınıf insan cennete giremeyecek ve Allah Teâlâ kıyâmet günü onlara (rahmet nazarıyla) bakmayacaktır: (Bunlar:) Anababasına itaatsizlik eden kişi, erkeklere benzeyen kadın ve deyyûs."** (Ahmed b. Hanbel, II, 134)

Dersler ve İbretler

1- Kur'an-ı Kerîm'de cinsler arasındaki farklılığa çeşitli âyetlerde işaret edilir: **"Allah'ın bazısını bazısına üstün kılmasından ve erkeklerin mallarından harcamalarından ötürü, erkekler kadınlar üzerine hâkimdirler." (Nisa, 34) "Örfe göre, kadınların görevleri kadar hakları da vardır. Erkekler kadınlardan bir derece daha üstündür." (Bakara, 228) "Erkeklere de hak ettiklerinden bir pay vardır. Kadınlara da hak ettiklerinden bir pay vardır." (Nisa, 32).** O halde herkes hangi fıtratla ve hangi görev için yaratılmış ise o fıtrata

uygun bir hayat sürmek ve mutluluğunu kendisine çizilen sınırları aşmadan, zorlamadan yakalamak zorundadır.

2- Karşı cinsler arasında benzeşme giyimde ve davranışlarda olabileceği gibi vücut organları üzerinde yapılacak bazı işlemlerle de olabilir ki bu daha büyük bir günahtır. Kadın ve erkeklerin kendilerine özgü cinsel özelliklerini ve bunların tabiî gereği olarak giyim-kuşam biçimlerini, konuşma ve davranış şekillerini korumaları en tabiî hareket tarzıdır. Ancak cinslerin yozlaşması demek olan karşı cinse özenme ve onlar gibi olmayı ne yazık ki belli bazı kesimler günümüzde çağdaşlık sanmakta ve bunu marifetmiş gibi yaygınlaştırmaya çalışmakta, bu konuda medya da hiçbir dönemde görülmediği ölçüde bu işe çanak tutmaktadır. İşte böylesi bir ortamda Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in lânet ve uyarısı ne kadar anlamlı ve yerindedir. Bu hadisler on beş asır öncesinden günümüze, gündemimize tutulmuş Peygamber ışığı niteliğindedir.

3- Erkekleşen kadınlar, konuşmasında, tavır ve hareketlerinde erkekler gibi olmaya çalışan, öyle davrananlardır. Dinimize göre her iki insan cinsinin kendi yaratılışlarını korumaları, kadının kadın olarak erkeğin de erkek olarak kalması ve yaşaması esas olduğu için, bunun tersine hareket eden erkek ve kadınlara Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz tarafından lânet edilmiştir. Ancak burada bir nokta çok önemlidir. Erkeğin kadına, kadının erkeğe konuşmasında ve hareketlerinde benzemesi bazen doğuştan yani yaratılıştan olur. Hz. Peygamber'in lâneti bunlar için değildir. Bilerek, isteyerek ve hatta zorla, belki de özel eğitim alarak karşı cinse benzemeye çalışan maskaralar içindir.

4- Hadis-i Şerifler kadın-erkek cinsi arasındaki benzeşmenin giyim-kuşamla ilgili görüntüsüne de dikkat çekmekte ve hiçbir zorunluluk yokken kadınlar gibi giyinen erkeklere ve erkekler gibi giyinip kuşanan kadınlara da Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in lânet ettiğini bildirmektedir. Rahmet Peygamberi olan Efendimiz'in karşı cinsin giyim-kuşamını tercih edenlere lânet etmesi, herşeyden önce kılık-kıyâfetin öyle sanıldığı kadar basit bir şekilden ibaret olmadığını, sonra da cinsler arasındaki duygusal yapı bozukluğunun giyim-kuşam taklidi ile başladığını ya da açığa çıktığını göstermektedir.

Ne kadar acıdır ki, zamanımızda bu cinsler arası benzeşmeyi daha ileri götürmek ve yaygınlaştırmak maksadıyla çok özel ve ciddî gayretler sarf edilmekte, yatırımlar yapılmakta ve güya ekonomik kolaylık sağlamak için hem erkeğin hem de kadının giyebileceği giysiler üretilip pazarlanmaktadır. Kadınlar gibi kulağına küpe takan, parmaklarını

yüzük dolduran, saçlarına toka takan kadınsı erkekler ve erkekler gibi giyinen kadınlar çağın modern çirkinleri ve lânetlileri olarak ortalıkta dolaşmaktadırlar. Bir çok insânî değerlerin sokağa döküldüğü bu çağda artık insanlığın iflası yaşanır hale gelmiştir.

5- İnsanları haksız yere kırbaçlayanlar ile giyindikleri halde çıplak olan, deve hörgücü gibi yapılmış saçları - başlarıyla ve bu hallerinin yaygınlaşmasına çalışan erkek özentili kadınlar cennete giremeyecekler, -cezalarını çektikten sonra cennete girseler bile- başlangıçta cennetin çok uzaklardan hissedilen o güzelim kokusunu alamayacaklardır.

6- Zamanımızda hemen tüm çeşitleriyle görülen bu cinsler arası yozlaşan tavır ve ilişkilerin düzeltilmesi, toplumun yeterli ve sağlıklı bir İslâmî eğitimden geçirilmesi, nesillere canlı bir dinî kişilik kazandırılmasıyla mümkündür. (Bkz, Riyazu's-Salihin Şerhi)

7- Hadis-i şerifte geçen "Deyyus" kelimesi Karısını kıskanmayan, ya da kendisine çok yakın akraba olan bir kadının iffetsizliğine göz yuman, onu kıskanmayan demektir ki kelime bu manasıyla Türkçeye geçmiştir. Nitekim karısının ahlaksızlıklarına göz yumanlara halk arasında da çok doğru bir tesbit olarak "domuz gibi adam" denir.

8- Eskiden insanlar hanımlarından bir adım önde yürürler. Onların adeta önünde korkuluk olurlardı. Şimdi ise bakıyorsunuz çarşaflı sakalllı eşler dahi el-ele tutuşmuş dolaşıyor. Bu çok yanlış ve aynı zamanda fitneyi uyandıran bir tavırdır. Karı-Koca arasındaki sevginin ispatlanacağı yer cadde ve sokaklar değildir. Cadde ve sokaklar ciddiyet, vakar ve ağırbaşlılık gösterilecek mekanlardır. Ama maalesef herşey tersine dönmüş, toplumsal hayat baştan aşağı tepetaklak dönmüştür. Öyle bir fitne yayılıyor ki bundan açık saçığı da, baş örtülüsü de, çarşaflısı da etkilenmekten kurtulamıyor.

OKUMA PARÇASI: 6

YUVAYI KURAN DİŞİ KUŞTUR

Kadınların saadeti, hanım olarak yaşamalarındadır. Kadın, aslî vazifesinin dışına yönelir ise aile ocağını kurutur. Kadının dış hayata katılması ancak zarûrî sebeplerle mümkün olabilir. Bu zarûretler de miktarınca tayin olunup mâkul ve meşrû sınırlar aşılmaması îcâb eder.

İnsanlığa vakarlı ve şerefli bir hayat yaşatmak isteyen İslâm dini, kadına en yüksek değeri vermiş ve onun ihmalinden doğacak zararlara işaret etmiştir. Kadın, ailenin saadet ve huzur tavanına asılmış billur bir kandil gibidir. Nikâhın feyz ve nuru ile toplumu aydınlatır. Ailenin iffet ve namusunu korur. Kadın, günah girdab ve erozyonlarına karşı ailenin bir siper-i sâikası (paratoneri) olmalıdır. Aksi hâlde nesiller zâyi olur, insan enkazı haline gelir. Neslin zâyî olması ise akrabalığın ilgâ ve iptaline ve bu da nihayet toplumun çöküşüne kadar gider. Bu takdirde fitne, kangren hâline gelerek bütün topluma yayılır. Zarif ve ince duygular biter. Rezâlet ve huzursuzluklar tuğyân eder. Bunlar ise bir toplumun batış âlâmetleri ve felaket alarmları demektir.

Hanımlar, nikâhın billur avizesi içinde parıl parıl ışık saçan bir hayat iksiridir. Kadının, ahlâkî, içtimâî ve millî hüviyet ve ihtişamı, nikâhın ruhâniyeti içinde yaşamasındadır. Kadın, nikâhla kurulan yuva sâyesinde yepyeni bir dünyaya girer. Belki daha önce hiç tanımadığı, tamamen meçhulü olan bir bey ve onun aile efradıyla bir arada yaşamaya başlar. Ancak Allah'ın evliliğe lutfettiği ayrı bir husûsiyet vardır ki, nikâh sâyesinde bir araya gelen çift, daha önce iki yabancı insan iken bir anda dünyanın birbirine en yakın iki insanı olurlar. Kurdukları yuva da, çoğu kere ayrıldıkları baba ocağından daha sıcak gelmeye başlar. Nitekim Rabbimiz:

"O'nun varlığının ve birliğinin delillerinden biri de kendilerine meyledip ülfet edesiniz diye kendi cinsinizden eşler yaratması ve aranızda bir muhabbet ve şefkat kılmasıdır. Şüphesiz ki, bunda tefekkür eden bir topluluk için nice deliller vardır." (Rum,

21) buyurmaktadır. Öyleyse ailedeki saadet için hâkim unsur, eşler arasındaki muhabbet, samimiyet ve şefkat olmalıdır.

Allah'ın emir ve yasaklarına riâyet edilen huzurlu bir âile, dünya saadetinin temeli ve Rabbimizin en büyük ihsânlarından birisidir. Bu nimet ve saadetin devamı, iki tarafın ruhâniyet iklimi içerisinde yaşamasındadır ki, bu da karşılıklı fedakârlık ve anlayışa bağlıdır.

Günümüzde ailenin erozyona uğramasının en mühim sebeplerinin başında ***"kadının erkekleşmesi, erkeğin de kadınlaşması"*** gelir. Allah Teâlâ kadına ayrı, erkeğe ayrı hususiyetler lutfetmiştir. Bunlar her ikisinin toplum içindeki vazifelerinin lâyıkıyla ifasına göre şekillenmiştir. Vücud yapısından ruhî temayüllere kadar bütün fıtrî hususiyetler erkek ve kadında Allah'ın onlara yüklediği mükellefiyetlere göre şekillenmiştir. Bu durum, ailenin geçimini teminle mükellef kılınan erkekte psikolojik metanet ve bedenî hususiyetler suretinde tecelli eder ki, bu onun ailede reis olması neticesini doğurur. Kadın, ailenin geçiminden mesul tutulmamıştır. O, bu beraberlikten hâsıl olacak çocukların doğumu ve doğumundan itibaren acizlik devrelerinde bakılıp korunmaları gibi hissîliği gerektiren bir vazife ile mükelleftir. İlâhî tayin eseri olan bütün bu yaratılış hususiyetleri, kadın ve erkeğe ayrı ve birbirini tamamlayan bir hüviyet kazandırır ki bunlardaki değişiklik yaratılış özelliklerine aykırı bir yolda yürümek demek olur, bu ise huzursuzluk kaynağı olup saadeti zaafa uğratır.

Bir de şu hususu söylemek lâzımdır ki, ne ailedeki erkek otoritesi "tahakküm" ve ne de kadının itaati "esaret" şeklinde anlaşılmalıdır. Bu roller İslam'ın hassas bir surette tayin ettiği ölçüler dâhilinde gerçekleşirse ailede "zâlim" de olmaz, "mazlum" da... Kadının iffet ve itaat dairesinden çıkarak kocasına zulmetmesi, buna mukabil kocanın ise otoritesini nefsânî arzuları uğruna kullanması aile yuvasını tahrib eder. Ancak hariçteki hayat mücadelesine memur olan erkeğin mâruz kaldığı gerginlikler sebebiyle evinde hanımından kendisini teskin edici şefkatli ve muhabbetli bir itaat görmesi, hem hakkı ve hem de bir ihtiyacıdır. Bundan dolayıdır ki, ailede herkes Allah'ın tayin etmiş olduğu hak ve sorumluluklarını bilmelidir. Aile içinde erkek merhametli, hakşinâs; kadın ise itaatkâr olmalıdır.

Bir yuvayı huzur ve saadet içinde devam ettiren şey, karşılıklı sevgi ve saygıdır. Ama unutmamalıdır ki, ecdâdımız *"yuvayı dişi kuş yapar"* demişlerdir. Bu bakımdan yuvaya sahip çıkmak husûsunda kadının daha çok firâsetli olması, gayret ve fedâkârlıkta bulunması beklenir.

Her şeyden önce hanımlar, Allah'a kulluğa ve takvaya riâyet etmelidir. İbâdete, namaz ve niyaza dikkat ettikleri gibi helal ve harama da itina göstermelidirler. Aile içinde hanımın takvâ ve istikâmeti, kocasını, çocuklarını, akrabalarını ve hatta komşularını hayır ve hasenâta teşvik edecek mahiyette olmalıdır. Sâliha bir hanım, etrafına saadet saçan, cennet kokulu bir çiçektir. **İyi bilmelidir ki, milletler erkekleri ile terakkî eder; fakat kadın bu terakkide temel unsurdur. Zira evinde huzurlu olmayan bir erkek toplumda da başarılı olamaz.** Bundan dolayıdır ki, erkeksiz terakkî olmadığı gibi, kadınsız terakkî de noksandır. Diğer taraftan her erkek, ilk terbiyesini ana kucağında alır. Dolayısıyla onun şahsiyetinin teşekkülünde ilk hizmet yine kadınlara aittir. Bu yüzden kadının kemâliyle milletler yükselir, onun alçalmasıyla da milletler sukût eder.

Hanımlar için Allah'a kulluktan sonra gelen en mühim vazife; kocalarını ve aile fertlerini mesut etmektir. Zevcini memnun etmek ve aile saadetine gölge düşürmemek, Rabbin rızâsını celbeder.

Kadın evin içindeyken, kendine itina göstermeli, temiz ve bakımlı olmalıdır. Sıradan bir erkeğin nazarında bile kadının pasaklı ve derbeder olması onun gözünden düşmesi için yeterlidir. Kocasının yanında, göze hoş gelmeyecek her türlü görüntüden uzak olmalıdır. Evde aradığını bulamayan kimsenin gönlü, dışarıda yanlış yerlere doğru kayar ve nihayet aile saadeti zaafa uğrar. Bu yüzden ev içinde kadın, renk ve kokusu muhtelif çiçeklerden derlenmiş bir buket gibi olmalı; eşine saadet ve huzur tevzî etmelidir. Beyi akşam saatlerini özlemeli, akşam eve dönmekten nefret etmemelidir.

Saliha Hanım, kocasını güleryüzle ve kapıda karşılamalı, evden çıkarken de güzel söz ve duâlarla yolcu etmelidir. O gün kendisi çok yorulmuş olsa bile bunu belli etmemeli ve onun yanında yüzünü ekşitmemelidir. Kocasının sıkıntılarını paylaşmalı, yorgunluğunu atmasına yardımcı olmalıdır.

Aşırı alınganlık, gerekli-gereksiz şikâyetler sebebiyle birbirlerinin huzurunu kaçırmamaya çalışmalıdırlar. Bu konuda ashâb-ı kirâmdan Ümmü Süleym'in kocasına karşı tavrı ne güzeldir. Çocuğunun vefat etmiş olması bile, onu kocasına hizmet ve fedâkârlıktan alıkoymamıştır. Rivâyet edilir ki, Ebû Talhâ'nın ağır hasta olan oğlu, kendisi evde yokken vefat etmişti. Ümmü Süleym, çocuğun vefat ettiğini görünce onu gasledip kefenledi. Ümmü Süleym ev halkına:

"–Sakın Ebû Talhâ'ya oğlunun öldüğünü söylemeyin, tâ ki ben söyleyinceye kadar!.." diyerek sıkı tenbihatta bulundu. Ebû Talhâ gelince:

"–Oğlan nasıldır?" diye sordu. Ümmü Süleym:

"–Çocuğun ızdırabı son buldu, istirahat ettiğini zannediyorum." dedi. Sonra kocasının yemeğini getirdi. Ebu Talha yemeğini yedi. Ümmü Süleym süslenip zevcesine göründü. Beraberce istirahate çekildiler. Sabah olunca, Ebû Talha evden çıkmak istediği sırada, zeki ve takva sahibi bir hanım olan Ümmü Süleym:

"–Ey Ebû Talha, şu komşumuzun yaptığına bak, kullanmak üzere aldığı emaneti istediğim zaman vermek istemediler." dedi. Ebu Talha:

"–Hiç olur mu, iyi etmemişler!" diye cevap verdi. Bunun üzerine Ümmü Süleym:

"–Ey Ebu Talha, oğlun senin yanında Allah'ın bir emanetiydi, onu geri aldı." deyiverdi. Ebu Talha birden şaşırdı, sustu ve sonra:

"–İnna lillâhi ve inna ileyhi râciun: Biz Allah içiniz ve muhakkak O'na döneceğiz" diyebildi. Namaz için mescide gittiğinde olan biteni Hazret-i Peygamber'e anlattı. Allah Rasûlü:

"–Cenab-ı Hak, bu gecenizi mübarek kılsın." diye duâ etti. Bu duâ üzerine daha bir yıl geçmeden Allah bu aileye bir erkek evlat daha ihsan etti. Peygamber Efendimiz bu yeni doğan çocuğa hurma yedirerek duâda bulundu ve ismini "Abdullah" koydu. Yine bu duânın bereketiyle Abdullah'ın dokuz veya yedi çocuğu olduğu ve hepsinin kurrâ hâfız oldukları rivayet edilmiştir.

Saliha kadın Beyini hiçbir zaman ihmal etmemeli, aile fertleri arasındaki sıralamada onu ikinci sıraya düşürmemelidir. Bu hâl, fıtrata ters düşeceği için normal bir erkek, kadının böyle bir davranışını kabullenemez.

Bir insanı memnun etmek için onu iyice tanımak gerekir. Bu yüzden hanım, kocasını anlamaya, onun ideallerini, alâkalarını, hislerini, zevklerini paylaşmaya ve ondan kopmamaya çalışmalıdır. Buna mukabil erkek de hanımına karşı aynı şekilde hareket etmelidir. Eğer bunu önemsemezlerse, hayat arkadaşlığının tabiî icabı olan **"müştereklikler"** gittikçe azalır ve eşler birbirinden zamanla uzaklaşır. Vakitlice tedbir alınmazsa bu bir müddet sonra öyle bir hâl alır ki; eşler arasındaki muhabbet ve birliktelik, yerini ayrılık ve nefrete bırakabilir. Bunun en kötü mevsimi ihtiyarlıktır. Birlikte geçirdikleri yıllar boyunca birbirini tanıyıp anlamaya çalışmamış kimselerin ihtiyarlık demlerindeki ayrılığı ise, hazîn bir yalnızlık ve geri dönülmez bir hasret ve nedamettir.

Hanım, beyine hayırlı ve meşrû her işinde yardımcı ve destek olmalıdır. Onun akrabalarına da hürmette kusur etmemelidir. Tercih ve fedâkârlık durumunda kalırsa, onun ailesine daha fazla yakınlık göstermelidir.

Hayat sürprizlerle doludur. Felaket ve buhran zamanları olabilir. Böyle zamanlarda beyinin yanında bulunması ve onun yükünü hafifletmeye çalışması gerekir. Büyüklerimiz demişlerdir ki, *"Halı ol, üzerinde kırk ayak dolaşsın ki, baştâcı olasın."* Başka bir darb-ı meseldeki gibi, sıkıntı anlarında **"ağzından kan damlasa, kızılcık şurubu içtim"** denilmeli, kol kırılıp yen içinde kalmalıdır. Yuvasına gelinlikle girmeli, yuvayı saadetle doldurmalı ve bu kapıdan ak, lekesiz bir kefenle ebedî yolculuğa çıkmalıdır. Nitekim Sallâllâhu Aleyhi ve Sellem Efendimiz, ilk hanımı olan Hazret-i Hatice'nin sabır, anlayış, teslimiyet ve fedâkârlıklarını, bir ömür boyu hayırla yâd etmiştir.

Kısacası insanlar sevmelidir ki, sevilsin; saymalıdır ki, sayılsın. Fedâkâr olunmalıdır ki, karşılığında güzellik ve ikramlar bulsun. Lâkin aile içinde bunlar öncelikle hanımdan gelmelidir. Tabiî akıllı kadın, kocasına kendisini sevdirir ve saadet yolunun mimarı olur. Hadis-i şerifte: *"Kocası kendisinden râzı olarak vefât eden kadın, cennete gider."* (Tirmîzî) buyurulmaktadır. Bu hadis-i şerif, hem sâlihâ bir hanımın beyini memnun etmesi hâlinde nâil olacağı mükâfâtı bildirmekte ve hem de ailede erkeğin mevkiine ve kadının ahlâkına temas etmektedir.

Saliha kadın, yalnız beyini sevip saymakla kalmayıp, onun akrabalarına ve dostlarına da meşrû ölçüler içinde yakınlık göstermelidir.

Zira kadının bu davranışı kocasını memnun eder. Fakat bunda hassas olunması gereken bir husus vardır, o da şer'î mahremiyet sınırlarına uyulmasıdır. Kadın, evde yalnızken, kendisine nikâh düşmeyen erkek akrabayı bile içeriye almamalıdır. Bu hassas bir konudur. Kimsenin hüsn-i niyetine inanmamalı ve bilhassa kadın kendini lekelenmekten uzak tutmalıdır. Çünkü kadın bembeyaz elbise gibidir, onda en küçük bir leke bile göze batar.

Peygamber Efendimiz -*sallâllâhu aleyhi ve sellem*- şüphe getirecek durumlardan uzak bulunmayı arzu ederdi, töhmet olan yerlerde bulunmayınız, buyururdu.

Nitekim bir gece vakti, Allah Rasûlü, hanımlarından biriyle sokakta yürürken karşılarına çıkan ensardan iki şahsa yanındaki kimseyi tanıtır mâhiyette:

"*–Bu anneniz Safiye binti Huyey'dir.*" buyurmuştur. Ashâbın:

"-Rasûlü'nün uygunsuz bir davranışta bulunmasından Allah'ı tenzih ederiz, Ya Rasûlallâh!" demeleri üzerine de:

"–Şeytan insanın vücudunda kan gibi dolaşır. Onun sizin kalbinize bir kötülük -veya bir şüphe- atmasından korktum." (Buhârî, İ'tikâf 11; Müslim, Selâm 23-25) buyurarak insanlarda şüphe ve töhmete mahal bırakmamayı tenbih etmiştir.

Hanımlar, kocalarının meşrû işlerinde daima yanlarında olmalıdır ki, bu sâyede zevc, hanımıyla tesellî bulsun, şevki artsın. Hayır ve güzellikler paylaşıldıkça artar; felâket ve üzüntüler paylaşıldığında azalır. Eşler, hem dünya, hem âhiret yolculuğunda birbirinin hayat arkadaşı olduklarını hiçbir zaman unutmamalıdırlar. Önceden her birinin müstakil bir hayatı varken, evlenmekle ortak bir hayata, ortak bir kadere dâhil olurlar. Öyleyse ortak hayatın icaplarına riâyet etmeli ve birbirini hayatın iniş ve yokuşlarında hep gözetmelidir. Eğer birinin ayağı sürçerse, diğeri ona baston olmalı ve kolundan tutup kaldırmalıdır.

Kadın, eşinin davranışlarına dikkat etmeli ve bir konuda asabîleştiğini farkettiğinde meseleyi büyütüp işi münâkaşa boyutuna vardırmamalıdır. Zira ciddî ve uzun süreli münâkaşalar, aradaki muhabbet ve saygıyı zedeler, aile yuvasını tehlikeye sokar. Bu gibi durumlarda hanımların zevclerine karşı davranışlarında sâkin ve terbiyeli olmaya devam etmesi uygundur. Sonunda koca da hatasını anlayacak ve hanımına karşı

mahcûbiyet içinde hürmetkâr olacaktır. Aksi hâlde hatalı olmasına rağmen, bu haksızlığını göremeyecek ve aralarına girmiş olan şeytan, iki kalbe de kin ve husûmet tohumları ekecektir.

Eşlerin dikkat edeceği bir husus da aşırı güvensizlik ve kıskançlıktır. İnsanları en çok rahatsız eden şeylerden birisi de kendilerine karşı duyulan itimatsızlıktır. Eğer bu konuda çok ciddi sebepler ortaya çıkarsa birbirlerini suçlamadan önce, oturup konuşmayı denemelidirler. Yoksa ufak-tefek meseleleri büyütüp içinden çıkılmaz büyük problemler hâline getirmemelidirler. (Osman Nuri Topbaş Hoceefendi'nin Altınoluk, *Sayı, 11'de yayınlanan röportajından özetlenerek alınmıştır.)*

29. DERS

Şarkı ve Türkü Söylemek

١ – عَنْ أَبُو عَامِرٍ أَوْ أَبُو مَالِكٍ الْأَشْعَرِيّ وَاللهِ مَا كَذَبَنِي سَمِعَ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ لَيَكُونَنَّ مِنْ أُمَّتِي أَقْوَامٌ يَسْتَحِلُّونَ الْحِرَ وَالْحَرِيرَ وَالْخَمْرَ وَالْمَعَازِفَ وَلَيَنْزِلَنَّ أَقْوَامٌ إِلَى جَنْبِ عَلَمٍ يَرُوحُ عَلَيْهِمْ بِسَارِحَةٍ لَهُمْ يَأْتِيهِمْ يَعْنِي الْفَقِيرَ لِحَاجَةٍ فَيَقُولُونَ ارْجِعْ إِلَيْنَا غَداً فَيُبَيِّتُهُمْ اللهُ وَيَضَعُ الْعَلَمَ وَيَمْسَخُ آخَرِينَ قِرَدَةً وَخَنَازِيرَ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

1- Ebu Amir veya Ebu Malik el-Eş'arî'nin Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemden şunu işittiği rivyet edilmiştir:

"**Ümmetimden öyle topluluklar çıkacak ki, zinayı, ipeği, içkiyi ve çalgı aletlerini helal sayacaklar. Yine bazı topluluklar, büyük bir koyun sürüsüyle dağın başında konaklayacak, onlara bir fakir ihtiyacı için geldiğinde "yarın gel "diyecekler. Allah Teâlâ da onları bir gece ansızın helak edecek, dağı başlarına yıkacak. Diğer bir kısmını da domuz ve maymun sûretine çevirecektir. Bu uygulama kıyamete kadar sürecektir"** (Buhârî, Eşribe, 7)

Açıklama:

Bu konuda diğer bir hadis-i şeriffe'de şöyle buyurulmuştur:

"Bu ümmetten bir topluluk sabahlara kadar yiyip, içip ve eğlenecekler, sabaha ise domuz olarak çıkacaklardır. Orada bir takım kabile ve yerleşim yerleri sabaha kadar darmadağın edilecek ve sonra da "bu gece falancalar, falancaların evleri tarumar edilmiş" denilecektir. Onların üzerine, Lut kavminin üzerine gönderildiği gibi taş yağdırılacak ve köklerini kesen rüzgâr gönderilecektir. İçki içmeleri, faiz yemeleri, ipek giymeleri, dansöz-şarkıcı kadınlar edinmeleri ve akraba ile ilişkileri kesmelerinden ötürü

bu rüzgar, öncekileri köklerinden söküp attığı gibi onları da köklerinden söküp atacaktır" (Hâkim, Müstedrek, el-Fiten ve'l-Melâhim, 280/ 8572; Ahmed b. Hanbel, Müsned, V, 259.)

٢- عَنْ أَبِي أُمَامَةَ الْبَاهِلِي، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله صلى الله عليه وسلم يَقُولُ: لَا يحلّ تَعْلِيمُ المُغَنِّيَاتِ، وَلا بَيْعُهُنَّ وَلا شِرَاؤُهُنَّ، وَثَمَنُهُنَّ حَرامٌ، وقَدْ نزلَ تَصْدِيقُ ذلكَ فِي كِتابِ الله ﴿وَمِنَ النَّاسِ مَنْ يَشْتَرِي لَهْوَ الْحَدِيثِ﴾ إلى آخر الآية

2- Ebu Umame el-Bahili (r.a.) anlatıyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle derken işittim:

"Çalgı aletlerinin öğretimi helal değildir. Alımı ve satımı haramdır. Alınan ücret haramdır. Bunu tasdik eden yüce Allah'ın kitabındaki şu sözüdür: "İnsanlardan kimi vardır ki, bilgisizce (insanları) Allah'ın yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için eğlence sözleri satın alırlar. İşte onlara küçük düşürücü bir azap vardır." (Lokman, 6; Ahmed b. Hanbel, 21275)

Dersler ve İbretler

1- Kur'an-ı Kerîm'de şöyle buyurulur:

"İnsanlardan kimi vardır ki, bilgisizce (insanları) Allah'ın yolundan saptırmak ve onunla alay etmek için eğlence sözleri satın alırlar. İşte onlara küçük düşürücü bir azap vardır." (Lokman, 6) Abdullah İbn Mes'ud (r.a.) bu ayetteki "lehve'l-hadîs (eğlence sözleri)" ifadesine "şarkı", Hasan el-Basrî ise "şarkı ve çalgı"anlamı vermiştir. Allahü Teâlâ şeytana hitap ederek şöyle buyurur: "Onlardan gücünün yettiğini sesinle yerinden oynat." (İsra, 64) Bu ayetteki "ses (savt)"ten maksat Abdullah İbn Abbas ve Mücahid'e göre; şarkı, çalgı ve oyundur. (Kurtubî, I, 288)

2- Hanefî mezhebine göre mûsıkî icrâsı ve bunu dinlemek haramdır. Bu hüküm, değnek ve çubuğun bir yere âhenkli bir şekilde vurulmasını dahi içine almakta ve haram saymaktadır. Ancak bu hükmün bazı istisnâları vardır. Savaşta vurulan kös ile düğünlerde çalınan tef. Müzik başkalarına dinletmek için değil de kendini dinlendirmek ve yalnızlığı defetmek için yapılırsa İmam Serahsî'ye göre caizdir. İmam Merginânî'ye göre ise bu da haramdır. Son devir Hanefi fakihlerinden

İbni Abidîn (r.h) şöyle diyor: "Haram olan tegannî bir erkeğin veya diri olan bir kadının yahut şarabın heyecan uyandıran niteliklerini anlatan şarkı türü sözcüklerle, müslüman veya zimmîyi (İslam devletine vergi vererek orada oturan ehli kitabı) hicveden sözlerdir. Yalnızlığını gidermek için tegannîde bulunmanın bir sakıncası olmadığı söylenmiştir. (İbn Abidin, Reddü'l-Muhtar, V, 305)

3- Mûsıkî ister yalnızca ses ile olsun, ister âlet ile olsun tek bir hükme bağlı değildir: Haram, mekruh, mübah ve müstehab olmak üzere dört gruba ayrılır.

a) Dünya arzusu ve şehvet hisleri ile dolup taşan gençler için yalnızca bu duyguları tahrik eden müzik haramdır.

b) Vakitlerinin çoğunu buna veren, müzikle iştigâli âdet haline getiren kimse için mekruhtur.

c) Güzel sesten hoşlanma dışında bir duyguya kapılmayan kimse için ise müzik mübahtır.

d) Savaşlarda ve düğünlerde ise müstehabdır.

4- Önceden kaydedilmiş bir aletten müzik dinlemekle konser salonlarına gidip oralarda şarkı türkü dinlemek arasındada fark vardır. Zira müziğin içeriğinin dışında kadın erkek karışık bir vaziyette daha başka haramların işlenmesine sebebiyet vereceğinden bu tür yerlere gidilmesi mutlak olarak haramdır. Bu aynı zamanda vaktin ve paranın lüzumsuz yere harcanması bakımından da israfa kaçmaktadır.

5- Günümüzde star veya Türkçe ifadesiyle "yıldız" diye lanse edilen bir takım zibidiler türetilmekte ve gençler bunlara adeta taparcasına sevgi beslemektedirler. Dolayısıyla günümüzde müzik ve müzisyenler yalnızca bir musiki icracısı olmaktan çok, toplumlara ve özellikle gençlere ayar vermek onları milli ve manevi değerlerinden koparmak için birer misyoner olarak görev yapmaktadırlar. Dolayısıyla günümüzde icra edilen "müzik" sadece fıkhi açıdan değil, itikadi açıdan da incelenmek zorundadır. Zira sanatçılar bir ilah, konser mekanları da birer mâbed konumundadır. Yüzbinlerce insan ne idüğü belirsiz yaratıkların peşinde koşmaktadır. Bu konserlerin haram oluşuda bir şüphe yoktur. Fazla olarak da İtikadi tehlikeler doğurmaktadır.

30. DERS

Erkeklerle Tokalaşma

١- . عن عَائِشَةَ زَوْجِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَتْ كَانَتْ الْمُؤْمِنَاتُ إِذَا هَاجَرْنَ إِلَى رَسُولِ اللهِ ﷺ يُمْتَحَنَّ بِقَوْلِ اللهِ عَزَّ وَجَلَّ: «يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِذَا جَاءَكَ الْمُؤْمِنَاتُ يُبَايِعْنَكَ عَلَى أَنْ لَا يُشْرِكْنَ بِاللهِ شَيْئًا وَلَا يَسْرِقْنَ وَلَا يَزْنِينَ» إِلَى آخِرِ الْآيَةِ قَالَتْ عَائِشَةُ: فَمَنْ أَقَرَّ بِهَذَا مِنْ الْمُؤْمِنَاتِ فَقَدْ أَقَرَّ بِالْمِحْنَةِ وَكَانَ رَسُولُ اللهِ ﷺ قَالَتْ عَائِشَةُ وَاللهِ مَا أَخَذَ رَسُولُ اللهِ ﷺ عَلَى النِّسَاءِ قَطُّ إِلَّا بِمَا أَمَرَهُ اللهُ تَعَالَى وَمَا مَسَّتْ كَفُّ رَسُولِ اللهِ ﷺ كَفَّ امْرَأَةٍ قَطُّ وَكَانَ يَقُولُ لَهُنَّ إِذَا أَخَذَ عَلَيْهِنَّ قَدْ بَايَعْتُكُنَّ كَلَامًا.

1- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ şöyle dedi: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem, Medine'ye hicret eden mümin kadınları Allah Azze ve Celle'nin şu âyetindeki emri gereğince imtihan ederdi:

"Ey Peygamber! Mü'min kadınlar, Allah'a hiçbir şeyi şirk koşmamak, hırsızlık etmemek, zina işlememek, evlâtlarını öldürmemek, elleriyle ayakları arasında bir yalan düzüp getirmemek ve iyilik hususunda karşı gelmemek üzere sana beyat etmek için geldiklerinde, onların beyatlarını kabul et ve onlar için Allah'tan mağfiret dile. Şüphe yoktur ki Allah, çok bağışlayıcıdır çok merhametlidir." (Mumtehine: 12)

Hz. Aişe (ra) diyor ki kadınlar bunları ikrar edince Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem onlara: "Sözlü olarak "Gidiniz, sizin biatınızı kabul ettim" derdi. Vallahi Resulullah kadınlardan sözlü biatın dışında biat almamış ve Resulullahın eli asla yabancı bir kadının eline değmemiştir."

Yine Hz. Aişe diyor ki: "Allah Tealanın emrettiği şeyin (nikah veya milk) dışında Resulullah'ın eli bir kadının eline dokunmamıştır.

Resulullah kadınlardan biat alırken onlara sözlü olarak "sizin biatınızı kabul ettim" derdi." (Müslim 1866, Buhari, Ahkam, 49)

٢- عَنْ أُمَيْمَةَ بِنْتِ رُقَيْقَةَ أَنَّهَا قَالَتْ: أَتَيْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِي نِسْوَةٍ بَايَعْنَهُ عَلَى الْإِسْلَامِ، فَقُلْنَ: يَا رَسُولَ اللهِ نُبَايِعُكَ عَلَى أَلَا نُشْرِكَ بِاللهِ شَيْئًا، وَلَا نَسْرِقَ، وَلَا نَزْنِيَ، وَلَا نَقْتُلَ أَوْلَادَنَا، وَلَا نَأْتِيَ بِبُهْتَانٍ نَفْتَرِيهِ بَيْنَ أَيْدِينَا وَأَرْجُلِنَا، وَلَا نَعْصِيَكَ فِي مَعْرُوفٍ، فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فِيمَا اسْتَطَعْتُنَّ وَأَطَقْتُنَّ، قَالَتْ: فَقُلْنَ اللهُ وَرَسُولُهُ أَرْحَمُ بِنَا مِنْ أَنْفُسِنَا هَلُمَّ نُبَايِعْكَ يَا رَسُولَ اللهِ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: إِنِّي لَا أُصَافِحُ النِّسَاءَ، إِنَّمَا قَوْلِي لِمِائَةِ امْرَأَةٍ كَقَوْلِي لِامْرَأَةٍ وَاحِدَةٍ أَوْ مِثْلِ قَوْلِي لِامْرَأَةٍ وَاحِدَةٍ

2- Ümeyye binti Rukayya radıyallâhu anhâ anlatıyor:

"Ben bazı kadınlarla birlikte Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme bizimle biat etmesi için gittim. Dedi ki: "Ey Allah'ın Resulü! Allah'a şirk koşmayacağımıza, hırsızlık yapmayacağımıza, zina etmiyeceğimize, çocuklarımızı öldürmüyeceğimize, ellerimiz ve ayaklarımız arasında uygurduğumuz iftirayı atmıyacağımıza, maruf olan şeyde sana isyan etmiyeceğimize dair sana biat ediyoruz. Bunun üzerine Resulullah sallallahu aleyhi vesellem: "Gücünüz yettiği ve becerebildiğiniz şekilde biatınızı kabul ettim." Dedi. Ben de: "Allah ve Resulü bize bizden daha merhametlidir" dedim. Sonra da: "Bizimle musafaha (tokalaşma) yapmayacak mısın?" dedim. Buyurdu ki: "Şüphesiz ben kadınlarla tokalaşmam. Benim bir kadına sözüm yüz kadına sözüm gibidir." (Tirmizi, 1597)

٣- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ فِي قِصَّةِ بَيْعَةِ النِّسَاءِ: لا وَاللهِ مَا مَسَّتْ يَدُ رَسُولِ يَدَ امْرَأَةٍ قَطُّ. (متفق عليه.)

3- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ kadınların biat yapma şeklini şöyle anlatıyor:

"Allah'a yemin olsun ki, biat sırasında onun eli hiç bir kadının eline değmemiştir." (Buharî Ahkâm 49, Şurut, 1, Müslim, İmare,

88, 89; Ebü Davud, imare, 9; Tirmizî, Tefsiru sûre 60/2; İbn Mace, Cihad, 43; A. b. Hanbel, VI, 114, 154, 270.)

٤- عَنْ مَعْقَل بن يَسَار يقُولُ: قَالَ رسول الله صلى الله عليه وسلم: لَأَنْ يُطعَنَ في رَأْسِ أَحَدِكُمْ بِمِخيَطٍ مِنْ حديدٍ خيرٌ لَهُ مِنْ أن يَمَسَّ اِمْرَأَةً لَا تَحِلُّ لَهُ

4- Ma'kal b. Yesar radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Sizden birinizin başına demirden bir şişin batırılması kendisine helal olmayan bir kadının dokunmasından daha hayırlıdır." (Taberani, Mu'cemu Kebir, 20/211-212)

٥- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ عَنِ النَّبِيِّ - صلى الله عليه وسلم - قَالَ: فَالعَيْنَانِ زِنَاهُمَا النَّظَرُ وَالأُذُنَانِ زِنَاهُمَا الاِسْتِمَاعُ، وَاللِّسَانُ زِنَاهُ الكَلاَمُ، وَاليَدُ زِنَاهَا البَطْشُ، وَالرِّجْلُ زِنَاهَا الخُطَا، وَالقَلْبُ يَهْوَى وَيَتَمَنَّى وَيُصَدِّقُ ذَلِكَ الفَرْجُ وَيُكَذِّبُهُ (متفق عليه)

5- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Gözün zinası bakmak, dilin zinası konuşmak, kulağın zinası dinlemek, elin zinası dokunmak, ayakların zinası yürüyerek onun peşinden gitmektir. Nefis bunu ister, iştah duyar, ferc onu ya doğrular ya da yalanlar." (Müslim, 2657)

Dersler ve İbretler

1- Mahrem olmayan kadınlara bakmak haram olduğuna göre onlara dokunmak veya tokalaşmak da kesin olarak haramdır. (Halil Gönenç, Günümüz Meselelerine Fetvalar, 164) Bu hususta hiçbir ihtilaf yoktur. (A.g.e. 188)

2- Meşhur Hanefi fıkıhçısı İmam Merğinani "el-Hidaye" isimli eserinde şöyle der: "Şehvetten emin olsa bile bir erkeğin (yabancı) kadının yüzüne ve eline dokunması helal değildir." İmam Serahsi de: "İster şehvetle olsun, ister şehvetsiz olsun genç bir kadına dokunmak haramdır.

Ancak yaşlı kadınlarla –zannı galibe göre şehvetten emin olunduğunda- tokalaşmakta bir sakınca yoktur." Kadının yabancı bir erkeğe, erkeğin de yabancı bir kadına dokunması haramdır. "Bir kadının nâ mahrem olan bir erkeğin veya bir erkeğin mahremi olmayan bir kadının elini öpmesi, onunla musafaha yapması (tokalaşması) dinimizde katiyyen caiz değildir. İslâm'da bunun yeri yoktur. Elin açılmasına zarûreten ruhsat verilmişse de dokunmayı, el sürmeyi mübah kılacak meşru bir sebep asla mevcut değildir." (Ekrem Doğanay, İslamda Tesettür ve Zinanın Hükmü, 192, MGV Neş.) İşte geçmişin ve günümüzün Ehli Sünnet alimlerinin bu konudaki fetvaları. Siz artık İmam Serahsi ve İmam Merğimani gibi yaşadığı asırları güneş gibi parlatan alimlerin görüşleri. Tercih sizin kime uyarsanız onun gittiği yere gidersiniz.

3- Hanefi mezhebinde arzu edilmeyecek kadar yaşlı olan kadınla tokalaşmada beis görülmemiştir. Ancak genç kadınla tokalaşmak şehvetten emin olunsa bile haramdır. Çünkü dokunmak bakmaktan daha çok şehveti celbeder. (Serahsi, Mebsut, X/154; Mecmuu'l-Enhur, II/426)

4- Hz. Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem İslâm'a yeni giren Müslümanlardan biat alırken erkeklerle tokalaşmış, kadınların biatlarını ise sözle almıştır. Kadınlara hitaben de erkeklerin biatından sonra Ümmü Umame'nin koruması Hz. Peygamber'e; "Sana bey'at etmek için şu iki kadın da bizimle birlikte geldiler" demiş ancak Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem: "Onlara da size biat ettiğim şeyler üzerine biat ettim. Ben kadınlarla tokalaşmıyorum" şeklinde cevap vermiştir. (İbni Sa'd, Tabakat, VII/2)

5- Bir Müslüman dinini tüm esasları ile yaşamaya gayret etme bilincinde olmalı ve tüm ilişkilerinde helal-haram ölçüsüne son derece riayet etmelidir. Karşı tarafa bu davranışın inancı gereği olduğunu nazikçe ifade etmeli, şartlara teslim olmamalıdır. "Eğer tokalaşmasam kırılır" şeklindeki bir düşüncenin islamda hiçbir yeri yoktur. Başkalarının gönlünü kırmaktan, yanlış düşünmelerinden çekiniyoruz. Ya peki, Rabbimizin razı olmadığı bir şeyi yapmaktan ve Cenab-ı Hakkı kızdırmaktan çekinmeyecek miyiz?

6- Son zamanlarda laik/batılı hayat tarzı müslümanların hayatlarına oldukça etki etmeye başladığı için kadın-erkek ilişkilerinde büyük bir dejenerasyon yaşanmaktadır. Modernist kafalar kadın-erkek ihtilatında ve birbirleriyle tokalaşmalarında beis görmemeye başlamışlardır. Bu tür anlayışlar cahiliyye düzenine dönüşün birer tezahürüdür.

31. DERS

Kadın-Erkek İhtilatı

١- عن أَبِي هُريرة رضي الله عنه قال: قال النّبي صلى الله عليه وسلم: «خَيْرُ صُفُوفَ الرِّجَالِ أَوَّلُهَا وَشَرُّهَا آخِرَهَا، وَخَيْرُ صُفُوفِ النِّسَاءِ آخِرَهَا وَشَرُّهَا أَوَّلُهَا»

1- Ebu Hureyre radıyallâhu anhın rivayetine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"Erkeklerin saflarının en hayırlısı ön saftır. Kadınların saflarının en hayırlısı ise arka saftır. En şerlisi ise ön saftır." (Müslim, 440)

Açıklama:

İmam Nevevi bunun sebebini şöyle açıklamaktadır: "Kadınların arka safı daha faziletli kılındı; çünkü bunda erkeklerle karışma ihtimali uzaktır." (Şerhu'n-Nevevi Ale'l-Müslim, 4/159)

Görüldüğü üzere ibadet maksatlı gelinen mescidlerde dahi kadın-erkek yakınlaşmasına engel olunmak istenmiştir ki fitneye kapı aralanmasın. Ya peki çeşitli eğlence merkezlerindeki çılgınlıklara ne demeli ?

٢- عَنْ جَرِيرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ سَأَلْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ عَنْ نَظْرَةِ الْفُجَاءة فَأَمَرَنِي أَنْ أَصْرِفَ بَصَرِي (رواه الترمذي)

2- Cerir b. Abdullah radıyallâhu anh anlatıyor:

"Resûlullah sallallah u aleyhi ve sellem'e aniden (yabancı kadına) bakışın hükmünü sordum; "Gözümü derhal başka tarafa çevirmemi emretti." (Tirmizi, 2700)

٣- عن اِبْن بُرَيْدَةَ عن أَبِيهِ أَنَّ النَّبي عليه السلام قَالَ لِعَلِّيٍ:يَا عَلِيُّ! لَا تُتْبِعِ النَّظْرَةَ النَّظْرَةَ؛ فَإِنَّ لَكَ الْأُولَى، وَلَيْسَتْ لَكَ الآخِرَةَ

3- İbni Büreyde radıyallâhu anh ın babasından rivayet ettiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"**Ey Ali! Bir bakışın peşinden tekrar bakma (birinci bakışına ikinci bakışını ekleme)! Çünkü birinci bakış, senin hakkındır (kasıtlı olmadığı için birinci bakışında sana bir günah yoktur.) İkinci bakış ise, senin hakkın değildir**. (Ahmed, Ebu Dâvud, Tirmizî ve Dârimî)

٤- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا قَالَتْ كَانَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ إِذَا سَلَّمَ قَامَ النِّسَاءُ حِينَ يَقْضِي تَسْلِيمَهُ وَيَمْكُثُ هُوَ فِي مَقَامِهِ يَسِيرًا قَبْلَ أَنْ يَقُومَ. قَالَ أحد رواة الحديث: نَرَى وَاللهُ أَعْلَمُ أَنَّ ذَلِكَ كَانَ لِكَيْ يَنْصَرِفَ النِّسَاءُ قَبْلَ أَنْ يُدْرِكَهُنَّ أَحَدٌ مِنْ الرِّجَالِ. (رواه البخاري)

4- Ümmü Seleme radıyallâhu anhanlatıyor:

"**Resûlullah sallallah u aleyhi ve sellem namazı bitirip selam verince, kadınlar derhal kalkarlardı. Resûlullah ise yerinde (kalkmadan) bir müddet beklerdi.**"

Hadis ravilerinden birisi (Zührî) der ki: "Bunu böyle yapması, kadınların erkeklerden hiçbir kimse yetişmeden önce evlerine dönmeleri içindir. Allahu a'lem." (Buhari, 875)

٥- قال الإمام البخاري في ترجمة عبد الله أبي الصهباء البَاهِلي: وَرَأَى سِتْرَ عَائِشَةَ رَضِيَ الله عَنْهَا فِي الْمَسْجِدِ الْجَامِعِ، تُكَلِّمُ النَّاسَ مِنْ وَرَاءِ السِّتْرِ، وتُسألُ مِنْ وَرَائِهِ.

5- İmam Buhari ravi Abdullah El-Bahili'nin terceme-i hayatında derki: "O (el-Bahili) Hz.Aişe (r.a.)'yı büyük mescidde perde arkasında insanlarla konuştuğunu görmüştür. Yine kendisine sorular o perde arkasında olduğu halde soruluyordu."

٦- عَنِ ابْنِ عُمَرْ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ:«لَوْ تَرَكْنَا هَذَا الْبَابَ لِلنِّسَاءِ» قَالَ نَافِعٌ: فَلَمْ يَدْخُلْ فِيهِ ابْنُ عُمَرَ حَتَّى مَاتَ.

6- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Şu kapıyı kadınlara tahsis etseydik." Nafi diyor ki İbni Ömer ölene kadar o kapıdan girmedi. (Ebû Davûd, Salât 16)

Açıklama:

Resulullah sallalahu aleyhi ve sellem döneminde Mescid-i Nebevi'de kadınların girdiği kapıdan başlangıçta erkeklerden de giren olurdu. Ancak daha sonra bu kapı yalnızca kadınlara tashih edilmiş, erkeklerle kadınların ihtilafı önlenmiştir.

٧- عَنْ أَبِي أُسَيْدٍ الأَنْصَارِيِّ رضي الله عنه أَنَّهُ سَمِعَ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ - وَهُوَ خَارِجٌ مِنْ الْمَسْجِدِ فَاخْتَلَطَ الرِّجَالُ مَعَ النِّسَاءِ فِي الطَّرِيقِ - فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ لِلنِّسَاءِ:

«اسْتَأْخِرْنَ، فَإِنَّهُ لَيْسَ لَكُنَّ أَنْ تَحْقُقْنَ الطَّرِيقَ، عَلَيْكُنَّ بِحَافَّاتِ الطَّرِيقِ»

فَكَانَتْ الْمَرْأَةُ تَلْتَصِقُ بِالْجِدَارِ حَتَّى إِنَّ ثَوْبَهَا لَيَتَعَلَّقُ بِالْجِدَارِ مِنْ لُصُوقِهَا بِهِ. رواه أبو داود

7- Ebu Useyd el-Ensari radıyallâhu anh rivayet ediyor:

"Ebu Useyd el-Ensari (r.a.) mescidin dışında iken yolda kadınlarla erkekler karıştı. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kadınlara (hitaben) şöyle buyurdu:

"Geri çekilin. Sizin yolun ortasından gitmeniz doğru olmaz. (Yani sizin yolun ortasından gitme hakkınız yoktur.) Size (yakışan) yolun kenarından yürümenizdir."

Kadınlar bundan sonra duvar diplerinden yürür oldular. Hatta o derece duvarlara bitişik yürüyorlardı ki (bazen) elbiseleri duvarlara takılıyordu." (Ebu Davud, 5272)

Dersler ve İbretler

1- Çağımızda kadınlarla erkekler arasında sun'î bir eşitlik yarışı başlatılmıştır. Yaratılıştaki husûsiyetlere zıt olan bu yarış, hanımlık ve annelik meziyetlerini za'fa uğratmakta ve âileyi yaralamaktadır. Hanımların ev tanzimi ve salih bir nesil yetiştirmek yolunda, evlâdlarının ahlâkî yapıları ile meşgul olmaları yerine, hanımlıklarına, müstesnâ fıtratlarına zıd işlere yönlendirilmeleri, mantık, iz'ân ve îmana sığmaz. Çünkü âiledeki huzur ve saadet, kadındaki ve erkekteki istîdatların yerli yerince kullanılması ve korunmasıyla elde edilebilir. (Osman Nûri Topbaş, Muhabbetteki Sır, 249)

2- "Bazı âile reislerinin nazarları insanlara karşı olduğu için daima onlardan iltifat beklerler. Meselâ "Komşumuz çok nazik ve kibardır. Bize karşı da saygılıdırlar, o bize âilesi ile beraber geldiğinde ayrı olarak otururuz onu üzmüş oluruz. Hep beraber otururuz bir sakınca yoktur." kanaatini yürütürler. Böylece ahmakça hareketle, Cenâb-ı Hakk'ın rızâsını bırakıp, kulun rızâsını tercih ederler. Böyle şâibeli kulluk yolunda olanların, tesettürleri, namazları ve diğer ibâdetleri olsa da semere alamazlar. Çünkü yarım insandırlar. Yüz tane yarım insanı toplasanız bir insan etmez. Çünkü her hareketleri istikrarsızlık içindedir. Bugün "ak" dediklerine yarın "kara" diyebilirler, çünkü îman-ı hakîkî kalplerine tam olarak yerleşmemiştir. Bunların yapacakları; hatalarını bilip, pişman olmak, istiğfar etmek ve sâlihlerin, sâdıkların peşini bırakmamak ve onların nasihatlerinden istifâde etmek olmalıdır." (Sâdık Dânâ, Altınoluk Sohbetleri)

3- "Haremlik-Selamlık, Kur'an ve Sünnet'ten bir delile dayanmaz. Kötülüğü önlemek gerekçesiyle Fukaha tarafından tanzim edilmiş kurallardır" diyen kimseler İslam'ın temel hedeflerinden habersiz olan tiplerdir. Müctehid imamları, keyiflerine göre kural tanzim etmekle suçlayan bu tipler, büyük bir hata içerisindedirler. Şurası bilinmelidir ki; Müctehid imamların yaptığı her ictihadın, Kur'an ve Sünnet'ten dayandığı bir delili vardır. Fakat ilmimiz kâfi gelmediği için biz (Kitap ve Sünnet'en neye dayandığını) tesbit edemeyebiliriz. (Yusuf Kerimoğlu, Fıkhi Meseleler, 2, 42)

4- İslâm dininde cuma namazına ve camide cemaatla kılınan namaza son derece önem verildiği halde erkek ve kadın ihtilâtını (karışımını) önlemek için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kadınları bu namazlardan muaf tutmuş ve onlar için evde namaz kılmanın camide kılmaktan daha faziletli olduğunu bildirmiş; "Kadınların en hayırlı mescidleri evlerinin köşesidir". buyurmuştur.

5- Peygamber Efendimiz camiye gelmek isteyen kadınları engellenmemesini yasaklamış ancak camide namaz kılmaya gelen kadınlar erkeklerlin arkasında saf tutarlar ve namazdan sonra erkeklerle ihtilât etmesinler (karışmasınlar) diye Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem selam verince ayağa kalkmadan önce bir miktar yerinde durur, kadınlar kalkıp gittikten sonra kalkar ve erkekler de ondan sonra kalkarlardı. (Buhari) Mescid-i Nebevî'de kadınların mescide girişleri için ayrılan bir bir kapı vardı. Hz. Ömer kadın ve erkek ihtilâtını önlemek için kendi döneminde erkeklerin bu kapıdan girmelerini yasak etmişti.

6- Kadınlar, bayram namazlarına gelirlerdi. Ancak musallada (namaz kılınan yerde) onların yerleri ayrı idi ve Peygamber Efendimiz erkeklerin hutbesini bitirdikten sonra yanlarına gelip onlara nasihat ederdi. (Buhârî, İ'deyn, 7)

7- İşte bütün bunlar, birbirine yabancı erkek ve kadınlardan oluşan meclislerin, sohbetlerin, beraber oturup haşir neşir olmanın, İslam'ın ruhu ve karakteriyle bağdaşmadığını göstermektedir. Erkek ve kadınların ibadet yerlerinde dahi birbirine karışmasına müsaade etmeyen bir dinin, onları başka yerlerde, başka meclis ve sohbet mahallerinde gelişigüzel beraber olmalarına, birbiriyle içli dışlı olup ülfet peyda etmelerine müsaade etmesi düşünülemez. (Tefhim, Nûr Suresi Tef.)

8- Yaşadığımız ülkede laik rejiminin müslümanlara dayattığı gayri islami hayat tarzı başlangıçta bazı islami mülahazalarla istisna-i olarak delinmeye başlandı. Ama daha sonra bu istisnalar genelleşti ve artık çoğunkluk islamın emirlerinden, örf ve adetlerinden sıyrılmış durumdadır. Öyleki bir çok aile bir araya gelip birlikte piknik yapmakta, çay partileri düzenlemekte ve uzun gecelerde kadın erkek karışık koyu muhabbetler yapmaktadırlar. Allah korusun bu hareketlerin tümü cahiliyye hayatının birer yansımasıdır. Muvahhid müslümanların zinhar bu hareketlerden uzak durmaları lazımdır.

32. DERS

Kız Çocuğu Büyütmenin Fazileti

١- عَنْ أَنَسٍ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ عَالَ جَارِيَتَـينِ حَتَّى تَـبْلُغَا جَاءَ يَومَ القِيَامَةِ أَنَا وَهُوَ كَهَاتَينِ». وضَمَّ أَصَابِعَهُ. (رواه مسلم.)

1- Enes radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Kim iki kız çocuğunu buluğ çağına kadar büyütüp yetiştirirse kıyamet gününde ben ve o şu ikiz gibiyiz.**" (Müslim, 2631; Tirmizi, 1917)

Hadisi rivayet eden Enes b. Malik diyor ki "Bu esnada Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem iki parmağını birleştirdi."

٢- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، قَالَتْ: دَخَلَتْ عَلَيَّ امْرَأَةٌ وَمَعَهَا ابْنَتَانِ لَهَا، تَسْأَلُ فَلَمْ اَجِدْ عِنْدِي شَيئاً غَيرَ تَـمْرَةٍ وَاحدَةٍ، فَأَعْطَيتُهَا إِيَّاهَا فَقَسَمَتْهَا بَينَ ابْنَـتَيها ولَمْ تَأكُلْ مِنْهَا، ثُمَّ قَامَتْ فَخَرجَتْ، فَدَخَلَ النَّبِيُّ ﷺ عَلَينَا، فَأَخْبَرْتُهُ فَقَالَ: «مَنِ ابْتُلِيَ مِنْ هذِهِ البَنَاتِ بِشَيءٍ فَأَحْسَنَ إِلَيهِنَّ، كُنَّ لَهُ سِتْـراً مِنَ النَّارِ». (مُـتَّفَقٌ عَلَيهِ.)

2- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ anlatıyor:

"Benim yanıma bir kadın girdi, yanında da iki kız çocuğu vardı. Benden (yiyecek) istedi. Ancak ben tek bir hurmadan başka verecek bir şey bulamadım. Onu (hurmayı) ona verdim. O da (bir hurmayı) ikiye böldü ve iki çocuğuna verdi, kendisi hiçbir şey yemedi. Sonra (kadın) çıkıp gitti. Akabinde Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem içeriye girdi, ben ona (bu durumu) haber verdim. Bunun üzerine buyurdu ki: "Kim bu kızlarla iligili

bir şeyle sınanırda onlara iyi davranırsa onlar onun için cehenneme karşı perde (engel) olur. (Buhari, 1418; Müslim, 2629)

٣- عَنْ جَابِرِ بْنِ عَبْدِ اللهِ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: ''مَنْ كَانَ لَهُ ثَلاثُ بَنَاتٍ، يُؤْوِيهِنَّ، وَيَكْفِيهِنَّ، وَيَرْحَمُهُنَّ، فَقَدْ وَجَبَتْ لَهُ الْجَنَّةُ الْبَتَّةَ، فَقَالَ رَجُلٌ مِنْ بَعْضِ الْقَوْمِ: وَثِنْتَيْنِ، يَا رَسُولَ اللهِ ؟ قَالَ: وَثِنْتَيْنِ».

3- Cabir b.Abdullah radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kim ki üç tane kız çocuğu yetiştirir, güzel terbiye eder, evlendirir ve onlara iyilikte bulunursa, o kişi için cennet vardır." Kavmin içinden bazıları dedilerki:

-Ey Allah'ın Resulü! Ya iki olursa? Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem

-"İkiyi de" buyurdu. (Ebu Davud, Edep, 120, 121)

٤- عَنْ أَبِي سَعِيدٍ: لَا يَكُونَ لِأَحَدٍ ثَلَاثُ بَنَاتٍ أَوْ اِبْنَتَانِ أَوْ أُخْتَانِ فَيَتَّقِي اللهَ فِيهِنَّ وَيَحْسُنِ إِلَيْهِنُ إِلَّا دَخَلَ الْجَنَّةَ

4- Ebu Said radıyallâhu anhdan rivayet ediliyor:

"Kimin üç kızı ve üç kız kardeşi veyahut da iki kızı veya iki kız kardeşi olup da geçimlerini güzel sağlar, onlar hakkında Allah'tan korkarsa, o kişi için cennet vardır." (Tirmizi, Bir 13)

Dersler ve İbretler

1- Bilindiği gibi Cahiliyye devri Arapları **Kız çocuklarını hor görürler, onların** ileride kötü yollara düşeceği endişesiyle üzülürler ve utanırlardı. Kur'ân-ı Kerîm'in pek güzel tasvir ettiği üzere, bir kızları dünyaya geldiğini öğrendiklerinde yüzleri kararır, hiddetlerinden köpürürler, kendilerine verilen bu felâket haberinden dolayı halktan gizlenmeye çalışırlardı. Daha sonra da acaba bu kızı, herkesten utanmayı göze alarak büyütüp beslesem mi, yoksa toprağa gömüp ondan kurtulsam mı diye ince bir hesaba girerlerdi. (Bakınız, Nahl, 58-59)

2- Halbuki kime kız çocuğu, kime erkek, kime her ikisini birden ve kime de hiç birini verip vermeyeceğini takdir eden Yüce Allah'tır. Bu husuta Yüce Allah şöyle buyuruyor: **"Göklerin ve yerin egemenliği Allah'a aittir. O dilediğini yaratır; dilediğine kız çocukları bahşeder, dilediğine de erkek çocukları bahşeder. Yahut erkek ve kız çocuklarını birlikte verir. Dilediğini de çocuksuz bırakır. Şüphesiz O her şeyi bilir, her şeye gücü yeter."** buyurulur. (Şura, 49-50) Burada önemli olan kız yada erkek çocuk sahibi olmak değil aksine Yüce Allah'tan gelene razı olmak ve isyandan uzak durarak imtihanı kazanmaktır.

3- Câhiliye dönemi Arapları, çocuğun meydana gelmesi ve özellikle cinsiyetinin belirlenmesini Yüce Allah'ın irade ve kudretine bağlamak yerine insanlara nispet edercesine; bu konuyu övme, övülme, kınama ve kınanma sebebi sayıyorlardı. Bu gün de bazı yörelerde erkek çocuklar daha üstün tutulmakta ve hatta çoğunlukla kızlara mirastan pay verilmemektedir. Dinin gereği gibi öğrenilememesinin yanında tarım toplumu olmanın ve uzun yıllar yoksullukla yaşamanın doğurduğu bu haksızlık ve zulmün bir an önce kaldırılması gerekir.

4- Çocuk**,** insana Allah'ın bir emanetidir. Onları himâye edip büyütmek, hayata hazırlamak, yıllarca devam eden bir sabrı gerekli kılar. Kızları büyütüp yetiştirmek ise daha fazla bir dikkat ve îtina ister ve erkeklere nazaran aileyi gerek maddi ve gerekse manevi olarak daha fazla yorar. Zira kız çocuklarının himâyesi, onların dürüst ve namuslu bir kişiyle bir yuva kurmasını sağlayıncaya kadar ve hatta ondan sonra da devam eder. Bunun için Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz kız çocuğunu, kız kardeşini veya başkasına ait olan kız çocuklarını güzel yetiştiren ve dini terbiyelerini verenlerin cennete gireceklerini müjdelemiştir.

5- Çocuklar anne-babaları için birer imtihandır. Bu imtihanı kazanabilmenin birinci şartı ise onları imanlı, dini bilen ve yaşayan birer genç olarak hayata hazırlamaktır. Onların dini duygu ve düşüncelerine zarar verecek ortamlardan uzak tutulmaları lazımdır. Kız çocukları hususunda daha hassas olmalı, onlarda ahlaki zaaf oluşturacak yerlere gitmelerine asla müsaade edilmemeli, karma eğitim veren okullardan uzak tutulmalı ve nihayet yaşı gelgiğinde dini bütün bir gençle evlenmesi teşvik edilmelidir.

6- Kız çocuklarının çalışma hayatına atılmaları asla teşvik edilmemeli, onlara öncelikle para kazanma yolları değil, aile kurma yolları

gösterilmelidir. Zira kadın için aslolan evlenmesi, çoluk çoçuğa karışarak kendisi için fitri bir vazife olan annelik duygusunu tadıp, kendisini eşinin ve çocuklarının hizmetine adamasıdır. Evet bu satırları okuyan bir çok genç kızımız belki yüzünü ekşitecek ama gerçek bu. Ya islami anlayışlarımız sahabe-tabiin ve ilk üç devir islam toplumlarının yaşadığı anlamda şekillenir ve bunun neticesi kurtuluşa ereriz. Ya da günümüzün şaklabanlarının mırıldandığı şekilde geçmişteki sapık "ibahiyye" mezhebinin çağdaş yorumu şeklinde tezahür eden modern müslümanlık anlayışıyla mahvolur gideriz.

7- Kız çocuğu sahibi olan anne-babalar ve onların erkek kardeşleri kızların ahlaklı ve iffetli birer müslüman olarak yetişmelerini sağlayacak aile ve okul ortamını oluşturmak zorunda olduğu gibi onların arkadaş ve çevre şartlarını da titizlikle takip etmeleri gerekir. Kızlar maalesef duygusal olmakta istismarcıların tuzaklarına kolaylıkla düşmektedirler. Dinden verilecek her bir taviz bir felaket olarak aile yuvasına döneceğini dini kurallara sıkı sıkıya bağlı kalmanın ve onları dikkatle korumanın aynı zamanda aile saadetimizi eş ve çocuklarımızı da korumak anlamına geldiğini unutmayalım. Zira ilahi dinlerin gönderilişinin bir gâyesi de insanların dünya mutluluğunu sağlamak, onlara dünyada iken âdeta bir cennet hayatı yaşatmaktır.

OKUMA PARÇASI: 7

KADINLA İLGİLİ BATIL İNANÇ

1- Kadının Yaratılışı

Hz. Âdem (a.s)'ın yaratılışından sonra, insanlığın anası olan Hz. Havva yaratıldı. Bu konuda Kur'an-ı Kerim'de şöyle buyurulmaktadır:

"**Ey insanlar! Sizi bir tek nefisten yaratan ve ondan da eşini yaratan ve ikisinden birçok erkek ve kadın üretip yayan Rabbinizden sakının...**"

"**Sizi bir tek candan (Hz. Âdem) yaratan, ondan da yanında huzur bulsun diye eşini (Hz. Havva) yaratan O'dur...**"

Yukarıdaki âyetlere göre Hz. Havva, Hz. Âdem'in yaratılışından sonra onunla aynı maddeden yaratılmıştır. Kur'an-ı Kerim'de kadının ne şekilde yaratıldığına dair bunun dışında başka bir ayrıntı yoktur.

Kadının yaratılışıyla ilgili olarak bazı hadisler rivayet edilmiştir. Bu hadislerden birisi şudur: "Kadınlara iyi davranın. Çünkü kadın kaburga kemiğinden yaratılmıştır. Kaburga kemiğinin en eğri tarafı üst kısmıdır. Onu doğrultmaya kalkarsan kırarsın, kendi halinde bırakırsan sürekli eğri kalır. O halde kadınlara iyi davranın."

Bazıları yukarıdaki hadise dayanarak kadının kaburga kemiğinden yaratıldığını iddia etmişlerdir. Bu hadise destek olarak da "... Ve ondan da yanında huzur bulsun diye eşini yaratan O'dur." Ayetini göstermektedirler. Halbuki kadının kaburga kemiğinden yaratıldığı görüşünün kaynağı Tevrat'dır. Pek çok müfessir buna dikkat çekmiştir.

Burada geçen hadis ise mecazdır. Anlaşılması gereken kadınlarla iyi geçinmektir. Bu ve benzeri hadislerin mesajı kadınlarla iyi geçinilmeyi teşviktir.

Kadının neden yaratıldığı tartışmasına girmenin hiçbir anlamı yoktur. Önemli olan niçin yaratıldığıdır. Bu nedenle biz bu konuda ayrıntıya girmiyoruz. Ancak şuna dikkat çekiyoruz. "Ben cinleri ve insanları, ancak bana ibadet etsinler diye yarattım." Bu âyet bizlere nasıl yaratıldığımızın değil niçin yaratıldığımızın mesajını vermektedir. Kadının neden yaratıldığı yerine, Allah'ı nasıl kulluk etmelidir? Sorusunu tartışmak daha hayırlı olur.

2- Ruh Çağırma

Günümüzde, özellikle sosyete denilen tabaka arasında yaygın olan ruh çağırma alayı bir nevi modern kâhinliktir. Birçok tecrübeler, medyumların madde ötesi bir varlıkla temas kurdukları kanaatini vermektedir. Ancak bunun ruh olduğu ve söylediğinin gerçeğe uygunluğu sabit değildir.

Bu olaylarda ruh çağırma sözkonusu değildir. Gelen cinlerdir. Getirdikleri haberler de yalanla karışıktır. Yaratılışları itibarıyla insanlardan çok daha uzun ömürlü olmaları nedeniyle cinlerin geçmişe dair bir takım bilgiler vermesi mümkündür. Fakat bu tür şeylerle uğraşmak tehlikelidir. Bu tür işlere katılanların bir çoğu çağırdıkları cinlerin maskarası haline geliyorlar.

3- Fal

Fal ve kehanete inanmak, falcı ve kâhinlerin söylediklerini doğru kabul etmek, geleceğe dair verdikleri haberlerin meydana geleceğine inanmak, imnan esaslarını inkâr sayılacağından küfürdür. Falın Arapça karşılığı kahinliktir. Falcılığın hükmü Kur'an ve sünnete göre haramdır.

Kur'an-ı Kerim'de Allah (c.c.) şöyle buyurmaktadır:

"**Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal okları şeytanın işinden birer pisliktir. Bunlardan kaçınınki kurtuluşa eresiniz.**"

Başka bir âyet-i kerimede ise şöyle buyurulmaktadır:

"**... Ve fal oklarıyla kısmet aramanız size haram kılındı. Bunlar yoldan çıkmaktır...**"

Görüldüğü gibi âyet-i kerimeler bu konudaki hükmü açık bir şekilde belirtmektedir. Günümüzde suya bakma, tütsüleme, kitap açma, gazetelerdeki yıldız falları, fincanı okuma ve benzeri işlemler Kur'an'ın belirttiği fal okları çeşidindendir. Bunların hepsi dinimizce yasaktır.

4- Sihir-Siharbazlık

Sihir, dilimizde büyü, efsun, cadılık gibi kelimelerle de ifade edilir. Sihrin gözbağcılık denilen ve gerçek olmayan çeşidi yanında, gerçek netice ve tesirleri olan çeşitleri de vardır.

Sihrin gerçek olduğuna ve tesirinin bulunduğuna dair cumhurun delilleri şunlardır:

"**(Musa) siz atın, dedi. Onlar atınca, insanların gözlerini büyülediler, onları korkuttular ve büyük bir sihir gösterdiler.**"

"**... İşte onlar, o ikisinden (o iki melekten), karı ile koca arasını açacak şeyleri öğreniyorlardı. Oysa büyücüler Allah'ın izni olmadan hiç kimseye zarar veremezler...**"

"**... düğümlere üfürüp büyü yapan üfürükçülerin şerrinden...**"

Yukarıdaki birinci âyet, sihrin gerçek olduğunun isbatı için bir delildir. Zira "**büyük bir sihir gösterdiler**." Cümlesi bunu gösterir. Öyleki onunla karı-koca arası açılıyor. Devamında da sihrin zararlı olduğunu ve bunun tesirinin büyük olduğunu, hatta bizim de sihirbazlara üflemesiyle düğümledikleri sihirlerin şerrinden Allah (c.c.)'a sığınmamızı emrediyor.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin de bu konuda pek çok hadisleri vardır. Bunlardan bir kaçını zikredelim:

"Kimbir arrafa (kâhine) gelir, bir şeyler sorar ve söylediklerine de (inanıp) onu tasdik ederse, kırk gün namazı kabul edilemez..."

"Kim (sihir maksadıyla) bir düğüm vurur sonra da ona üflerse sihir yapmış olur.Kim sihir yaparsa şirke düşmüş olur. Kim birşey ararsa, o astığı şeye havale edilir."

"Fertleri ve toplumu mahveden yedi şeyden sakının, diyen Peygamber sallallâhu aleyhi ve selleme sordular:

– Bunlar nedir ya Resûlullah?

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– Allah'a ortak koşmak, sihir, Allah'ın haram kıldığı nefsi haksız yere öldürmek, faiz yemek, yetimin malını yemek, cepheden kaçmak, mü'min, habersiz, namuslu kadınlara iftira etmek."

Sihrin varlığı yukarıdaki delillere göre kesindir. Dinimiz sihri yasaklamıştır. Sihirden kurtulmanın yolunun da yine Kur'an-ı Kerim'e başvurmak olduğunu Felak ve Nas sûrelerinin nüzul sebebinden anlıyoruz. Bu iki sûre Peygamber sallallâhu aleyhi ve selleme yapılmak istenen bir sihir teşebbüsü üzerine nazil olmuştur. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem bu sûreleri okumak suretiyle sihrin etkisinden kurtulmuştur.

5- Nazarlık, Muska vb. Şeyler Kullanmak

Nazar, yani göz değmesi haktır. Bunu Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem bize açık bir şekilde bildirmektedir: "Göz değmesi haktır." Yine bir başka hadiste Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle bu-

yurmaktadır: "Göz değmesi haktır. Eğer kaderi (delip) geçecek bir şey olsaydı, bu göz değmesi olurdu."

Fakat, insanların nazar değmesin diye kendilerine veya herhangi bir eşyaya boncuk, nazarlık takması doğru değildir. Günümüzde bir takım hastalıklara yakalanmamak veya kötü gözlerden korunmak maksadıyla nazarlık, boncuk, at nalı, kurukafa, çeşitli muskalar takma, kurşun dökmek, tütsü yapma şeklinde bir takım batıl işler vardır. Bunların tıb yönünden hiçbir tedavi edici özelliği yoktur. Batıl inanç olması bebebiyle de dinen haramdır.

Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem, adamın birinin kolunda bir halka görünce ona kızarak: "Yazıklar olsun sana, bu ne?" Diye sordu. O adam da: "Zayıflıktan takıyorum" diye cevap verdi. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle dedi: "Bu senin zayıflığını artırmaktan başka bir işe yaramaz. Onu çıkar. Eğer bu senin üzerindeyken ölecek olsan, ebediyen iflah olmazsın."

Göz Değmesine Karşı Ne Yapılmalıdır?

Göz değmesi Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin dilinden hak olduğu anlaşıldığından bundan korunmanın yolu da yine onun beyanlarıyla açıklanmıştır. Bundan korunmanın yolları şunlardır:

1- Muavvizeteyn (Felak ve Nas)sûrelerini okumak.

2- Fatiha sûresini ve Ayete'l-Kürsiyi okumak.

3- Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin öğrettiği duaları okumak.

6- Uğursuzluk

Cahiliye devrinde Araplar baykuşun, ölünün kemikleri veya ruhundan meydana geldiğine, insanın karnında bir yılanın bulunduğuna ve aç kalınca insanı öldürdüğüne, ürküttükleri hayvanların sağ veya sollarından karşı yöne gidişlerine göre uğur veya uğursuzluğa inanırlardı. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bu konudaki inanışların aslının olmadığını hadislerinde belirtmiştir: "Uğursuzluk saymak şirktir, uğursuzluk saymak şirktir, uğursuzluk saymak şirktir; Ancak Allah (c.c.) bunu tevekkülle giderir."

Bazı gün, şahıs eşya ve yerleri uğursuz saymak, ölüm veya felaketten söz ederken kulak çekip tahtaya vurarak korunmaya çalışmak da aslı astarı olmayan inanç ve davranışlar arasındadır.

(Geniş bilgi için Ravza Yayınları arasında yayımlanan "Kadın ve Aile İlmihali" isimli kitaba bakınız)

33. DERS

Ölüye Ağıt Yakma Yasağı

١- عَنْ عُمَر بْنِ الخَطَّابِ رضي الله عَنْهُ قَالَ: قَال النبيُّ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «الميِّتُ يُعذَّبُ في قَبرِهِ بِما نِيح علَيْهِ. متفقٌ عليه.

1- Ömer İbni'l-Hattâb radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"**Arkasından koparılan feryat (**ve yakılan ağıt**) sebebiyle ölüye kabrinde azâb olunur."** (Buhârî, Cenâiz 34; Müslim, Cenâiz 28)

٢- عن ابْنِ مسعُودٍ رضي الله عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: لَيْسَ مِنَّا مَنْ ضَرَبَ الخُدُودَ، وشَقَّ الجُيُوبَ، ودَعا بِدَعْوَى الجَاهِلِيةِ (متفقٌ عليه.)

2- Abdullah İbni Mes'ûd radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"**Ölenin arkasından yüzünü gözünü tırmalayan, yakasını paçasını yırtan, Câhiliye insanı gibi bağıra - çağıra ağıt yakıp kendisine beddua eden, bizden, bizim yolumuzu izleyenlerden değildir.**"

(Buhârî, Cenâiz 36, 38, 39, Menâkıb 8; Müslim, İmân 165)

٣- عَنْ أبي بُرْدةَ قَالَ: وَجِعَ أبُو مُوسَى الأشعريُّ رضي الله عنه، فَغُشِيَ علَيْهِ، وَرَأْسُهُ في حِجْرِ امْرأَةٍ مِنْ أهْلِهِ، فَأَقْبلَتْ تَصِيحُ بِرنَّةٍ فَلَمْ يَسْتَطِعْ أنْ يَرُدَّ عَلَيْهَا شَيْئاً، فَلَمَّا أفَاقَ، قَال: أنَا بَرِيءٌ مِمَّنْ بَرِيءَ مِنْهُ رسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم بَرِيءَ مِنَ الصَّالِقَةِ، والحَالَقةِ، والشَّاقَّةَ. (متفقٌ عليه.)

3- Ebu Bürde anlatıyor: (Babam) Ebû Mûsâ el-Eş'arî hastalandı ve başı hanımlarından birinin kucağında iken bayıldı. Bunun üzerine hanımı, bir çığlık atıp yüksek sesle ağlamaya başladı. Fakat Ebû Mûsâ, kadını bundan men edecek durumda değildi. Ayılınca: "Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hoşlanmayıp uzak kaldığı şeyden ben de hoşlanmam ve uzak olurum. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* vâveylâcı, saçını yolan, üstünü başını yırtan kadınlardan uzaktı" diye hanımını ikaz etti. (Buhârî, Cenâiz 37, 38; Müslim, İmân 167)

٤- عَن المُغِيرةِ بنِ شُعْبَةَ رضي الله عَنْهُ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم يَقُولُ: مَنْ نِيحَ عَلَيْهِ، فَإِنَّهُ يُعَذَّبُ بِمَا نِيحَ عَلَيْهِ يَوْم الْقِيامةِ (متفقٌ عليه.)

4- Mugîre İbni Şu'be radıyallâhu anh, "Ben Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem'* i şöyle buyururken dinledim" dedi:

"**Kimin arkasından bağıra-çağıra ağıt yakılırsa, kendisi adına yapılan bu feryattan dolayı o kişiye kıyamet günü azab olunur.**" (Buhârî, Cenâiz 34; Müslim, Cenâiz 28).

٥- عَنْ أُمِّ عَطِيَّةَ نُسَيْبَةَ رضي الله عَنْهَا قَالَتْ: أَخَذَ عَلَينَا رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم عِنْدَ البَيْعة أَنْ لا نَنُوح. متفقٌ عليه.

5- Ümmü Atiyye Nüseybe *radıyallâhu anhâ* şöyle dedi:

"Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem bey'at sırasında, ölüye yüksek sesle ağlamayacağımıza dair biz kadınlardan söz aldı." (Buhârî, Cenâiz 46; Müslim, Cenâiz 31-32)

٦- عَنْ أبي مالِكٍ الأَشْعَرِيِّ رضي الله عنْهُ قالَ: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «النَّائِحَةُ إِذَا لَمْ تتُبْ قَبْل مَوْتِهَا تُقَامُ يوْمَ الْقِيامةِ وعَلَيْها سِرْبَالٌ مِنْ قَطِرَانٍ، ودَرْعٌ مِنْ جرَبٍ» (رواهُ مسلم.)

6- Ebû Mâlik el-Eş'arî *radıyallâhu anh*dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"**Ağıtçı, ölmeden önce tövbe etmezse, kıyamet günü üzerinde katrandan bir elbise ve uyuzlu bir gömlek olduğu halde mezarından kaldırılır.**" (Müslim, Cenâiz 29. Ayrıca bk. İbni Mâce, Cenâiz 51)

Dersler ve İbretler

1- Yakınlarının feryat edip ağıt yakmasıyla ölüye azâb olunacağı ile ilgili hadisler, ölümünden sonra **arkasından kendisi için ağlanmasını vasiyet edenler** hakkındadır. Böyle bir vasiyette bulunmamış kimse, arkasından ağlandı diye azâb görmez. Çünkü kendisinin herhangi bir suçu veya vasiyet etmek suretiyle suça iştiraki ya da sebebiyet vermesi söz konusu değildir. Nitekim Allah Teâlâ da "**Hiçbir günahkâr, başkasının günahını yüklenmez"** buyurmuştur. Kendisine ağlanmasını vasiyet eden, vasiyetine uyan olduğu sürece azâb olunur.

2- Ölüye bağıra çağıra ağlamak (niyâha) haramdır.

3- Yüksek sesle olmamak şartıyla ölüye ağlamak mübahtır.

4- Ölüye yüksek sesle ağıt yakanlar, yaka-paça yırtanlar câhiliye âdetlerine uyup kendisinin helâk edilmesini isteyenler, sünnete uymamış olurlar. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in "Bizden değildir" ihtarına muhâtaptırlar.

5- Ölünün arkasından bağıra - çağıra ağlamak câhiliye âdetlerindendir. Müslümanlar takdire rızâ göstermek, gidenlerin arkasından samimi ve sessiz gözyaşı dökmekle yetinmekle mükelleftirler. Ölenin iyiliklerini sayıp dökerek ağlamak da yasaktır.

6- Hz. Peygamber müslüman hanımlardan ölünün arkasından yüksek sesle ağlamayacaklarına dair söz almıştır.

7- Öleni övmek maksadıyla söylenen sözler, onun sorgulanmasına ve kınanmasına sebep olur.

8- Üzüntülü iken ağızdan çıkan sözlere her zamankinden daha fazla dikkat etmek gerekir.

9- Ağıtçılık yapan, tövbe etmeden ölürse, katrana bulanmış bir elbise ve uyuz gömleği giydirilmiş olarak kabrinden kalkar. Günah işlemekten korkmak gerektiği gibi tövbe etmemekten de korkmak lâzımdır.

34. DERS

Merhametsiz Kadının Sonu

١- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ عُذِّبَتْ امْرَأَةٌ فِي هِرَّةٍ حَبَسَتْهَا حَتَّى مَاتَتْ جُوعًا فَدَخَلَتْ فِيهَا النَّارَ قَالَ فَقَالَ وَاللهُ أَعْلَمُ لَا أَنْتِ أَطْعَمْتِهَا وَلَا سَقَيْتِهَا حِينَ حَبَسْتِيهَا وَلَا أَنْتِ أَرْسَلْتِهَا فَأَكَلَتْ مِنْ خَشَاشِ الْأَرْضِ

1- Abdullah İbn Ömerradıyallâhu anhdan yapılan rivayete göre, Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz şöyle buyurmuştur:

"**Bir kadın hapsedip ölümüne sebep olduğu bir kediden dolayı azaba uğramış ve o yüzden cehenneme atılmıştır. Kadın hapsettiği o kediyi ne yedirmiş, ne de içirmiş, ne de yeryüzündeki haşeratı yiyebilmesi için onu serbest bırakmıştır.**" (Buharî, 2236; Müslim, 2242)

Açıklama:

Hadiste, geçmiş ümmetlerden birinde veya müslümanlar içinde bir kadının bir kediyi acından ölünceye dek hapsettiği, yiyecek-içecek bir şey vermediği, böcek ve haşerat cinsinden bir şey yakalaması için de serbest bırakmadığı için azâb edildiği ve bazı rivâyetlere göre de cehenneme atıldığı Resûl-i Ekrem Efendimiz tarafından çok açık bir şekilde dile getirilmektedir. Olayın eski milletler içinde geçmiş olma ihtimalinin, hüküm açısından hiç bir hafifletici yanı yoktur. Çünkü bir olay Efendimiz tarafından anlatıldıktan sonra o bizim için de bağlayıcı bir hüküm ifade eder. Olayda kedinin hapsedilmesinden çok, hayvancağızın ölünceye kadar aç-susuz bırakılması asıl sorumluluk kaynağını oluşturmaktadır. Çünkü gereğinden fazla, aşırı derecede bir cezalandırma söz konusudur. Bazan, arsız hayvanları sırf terbiye etmek için belli bazı kısıtlamalara tabi tutmak gerekebilir. Fakat burada aşırı ceza vermemeye dikkat etmek lâzımdır. Hayvandır, savunmasızdır, diye haddin-

den fazla ceza verilecek olursa, bu zulüm asla cezasız kalmaz. Dünyada veya âhirette hesabı mutlaka sorulur.

Dersler ve İbretler

1- Dünya merhamet üzerine bina edilmiştir. Merhameti olmayana merhamet edilmez. Hadisi Şerif'te hapsedilen bir kedi yüzünden cehenneme giden bir kadından bahsedilmektedir. Peki ya günümüzde yaşlı anne ve babalarını, kaynana ve kayınpederlerini yalnız basşlarına iki göz evde adeta hapis hayatı yaşayanlara ne demeli? Acaba bunlar nereye gidecek. Darul acezeler'de bir başlarına terk edilen, evlat ve torun hasretiyle yanıp tutuşan bu zavallı ihtiyarların ahları acaba bunlara bu acıları yaşatanların peşini bırakacak mı? Elbette hayır. O halde aklımızı başımıza toplayalım. Yüce Allah bir kediye karşı işlenen merhametsizliği affetmediğine göre bir insana, bir anneye, bir babaya karşı yapılacak merhametsizlik hiç cezasız kalır mı?

2- Anne-babanın rızasının ne kadar önemli olduğunu daha önce ilgili bahiste anlattık. Burada tekraren şunu söyleyebiliriz ki dini hayat yavaş yavaş toplumun içerisinden çekilmekte, dini duygular giderek zayıflamaktadır. Dinin hayattan çekilmesi neticesi doğan boşluğu ise laik/batılı hayat tarzı doldurmaktadır. Bu hayat tarzının temel özelliği ise kadının evden çıkarılması ne pahasına olursa olsun evin dışında tutulmasıdır. Pek tabii ki evde yaşlı ve bakıma muhtaç insanlar olunca da bu tür hayat tarzını yaşamak çeşitli sorunlara ve aile içi kavgalara neden olmaktadır. İşte gelinler bu sorunu ta baştan çözmek için evde kaynana ve kayınpeder istememekte, hatta yakın bir evde olmasına dahi tahammül göstermemektedirler. Bu apaçık bir zulümdür. Bu zulme ortak olanlar asla dindarlıktan, müslümanlıktan bahsetmesinler. Zira kalplerinde Yüce Allah'ın koyduğu merhametten zerrece bir pay olsaydı asla böyle davranmaya cesaretleri olmazdı. Bu günün gençleri yarının ihtiyaçlarıdır. Bakalım bu zulümleri yapanların sonları ne olacak?

35. DERS

Zayıfa ve Yetime Bakmanın Fazileti

١- عَنْ سَهْلِ بْنِ سَعْدٍ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «أَنَا وَكَافِلُ اليَتِيمِ في الجَنَّةِ هَكَذا»، وَأَشارَ بالسَّبَّابَةِ وَالوُسْطَى، وَفَرَّجَ بَينَهُمَا. (رواه البخاري)

1- Sehl b. Sa'd radıyallâhu anh Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu bildirmiştir:

"**Yetimi himâye eden, (koruyup kollayan) kişi ile ben, cennette şöyle yan yana bulunacağız." buyurdu ve aralarını biraz açarak işaret parmağıyla orta parmağını gösterdi.**" (Buhari, 5304; Ebu Davud, 5150; Tirmizi, 1919)

٢- عَنْ أَبي الدَّرداءِ ﷺ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: «ابْغُوني الضُّعَفَاء، فَإِنَّمَا تُنْصَرُونَ وتُرْزَقُونَ، بِضُعَفَائِكُمْ». رواه أبو داود

2- Ebu Derda radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle buyururken işittim:

"**Zayıfları koruyup gözetin. Zira sizler zayıflarınız sebebiyle yardım olunuyor ve rızıklandırılıyorsunuz**" (Ebu Davud, 2594; Tirmizi, 1702; Nesai, 45/6)

٣- عَنْ عَوْفِ بْنِ مَالِكٍ الأَشْجَعِيِّ قَالَ: قَالَ رسول الله صلى الله عليه وسلم: أَنَا وَامْرَأَةٌ سَفْعَاءُ الْخَدَّيْنِ كَهَاتَيْنِ يَوْمَ الْقِيَامَةِ – وَجَمَعَ بَيْنَ أُصْبُعَيْهِ السَّبَّابَةِ وَالْوُسْطَى – امْرَأَةٌ ذَاتُ مَنْصِبٍ وَجَمَالٍ آمَتْ مِنْ زَوْجِهَا، حَبَسَتْ نَفْسَهَا عَلَى أَيْتَامِهَا حَتَّى بَانُوا أَوْ مَاتُوا

3- Avf b. Malik el-Eşcai radıyallâhu anh Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in şöyle buyurduğunu bildirmiştir:

"Asil ve güzel olduğu halde kocasından dul kalıp da yetim çocukları için (onlar ev bark sahibi olup) kendisinden ayrılıncaya kadar yahut (onlar) ölünceye kadar. kendini (kocaya varmaktan) alıkoyan ve çektiği sıkıntılar sebebiyle kıyamet gününde (birbirimize yakınlıkta" şu ikisi gibiyiz." Resulullah orta parmağıyla şehadet parmağını işaret etti.

٤ – مَنْ عَالَ ثَلاَثَةً مِنَ الأَيْتَامِ كَانَ كَمَنْ قَامَ لَيْلَهُ وَصَامَ نَهَارَهُ وَغَدَا وَرَاحَ شَاهِراً سَيْفَهُ فِي سَبِيْلِ اللهِ، وَكُنْتُ أَنَا وَهُوَ فِي الْجَنَّةِ أَخَوَانِ،مَا أَنَّ هَاتَيْنِ أُخْتَانِ

4- Abdullah İbn-i Abbâs radıyallâhu anh rivayet ediyor. "Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Kim üç yetimi yetiştirir, ihtiyaçlarını temin ederse, (o zaman zarfında) sanki gecelerini kıyâmda ibâdetle, gündüzlerini oruçla geçirmiş; sabah akşam yalın kılıç Allah yolunda cihâd etmiş gibi sevap kazanır. Cennette de ben onunla, şu iki parmak gibi kardeş oluruz!" buyurdu ve şehadet parmağı ile orta parmağını birbirine yapıştırdı**. (İbn-i Mâce, Edeb, 6)

Dersler ve İbretler:

1- "Yetim" kelimesi sözlüklerde ergenlik çağına gelmeden babası ölen kız veya erkek çocuğa denir. Câhiliye döneminde bakımsızlık, boşama kolaylığı, savaşlar, kadına değer vermeme ve ölüm gibi sebeplerle dul ve yetimlerin sayısı çok fazla idi. Anne ve babanın ölmesi hâlinde yetimleri gözetmek kabile reislerinin görevlerinden biriydi. Kabileler arasında sık sık savaşlar meydana geldiği için, vesayet altına giren yetim kızların sayısı da fazlaydı. Bu nedenle de yetimlere câhiliye toplumunda değer verilmez, kötü muamelelere tabi tutulurlardı. İslâm gelince yetime ve sahip olduğu malların korunmasına çok büyük önem verdi ve yetim malı yiyenlerin karınlarına ancak ateş doldurmuş oldukları bizzat Kur'an-ı Kerim (Nisâ, 10) tarafından bildirildi.

2- Müslümanlar içinde en hayırlı ev, kendisine iyi davranılan yetimin bulunduğu evdir. En kötü ev ise kendisine kötülük yapılan yetimin bulunduğu evdir. Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz

bizzat yetimlerle ilgilenmiş ve onlara şefkat kanatlarını germiştir. Beşîr b. Akrebe (r.a.) kendi başından geçen bir olayı şöyle anlatıyor: "Babam Akâbe, Uhud Savaşı'nda şehit düşünce ağlayarak Resûlullah'ın yanına gittim. Resûlullah, bana "Ey sevgili yavrucak! Ağlama, ben baban olsam, Aişe de annen olsa istemez misin?" diye sorunca ben de "Elbette ki isterim ya Resûlullah!" dedim. Bunun üzerine Resûlullah, benim başımı okşadı. (Şu anda) saçlarım ağardığı halde Resûlullah'ın başımı okşadığı yerler hâlâ siyah kalmıştır. (Buhârî, et-Tarih'ul-Kebir)

3- İslam coğrafyası Empaeryalist A.B.D, İsrail, Çin, Rusya, Fransa ve İngiltere başta olmak üzere doğulu ve batılı sömürgeci güçlerin işgalleri sonucu yüzbinlerce müslüman kardeşimiz şehit edilmiş, milyonlarca dul ve yetim ortada kalmıştır. Müslümanlar olarak bizler yaşadığımız il veya ülkede bu sorunları yaşaması dahi bugün dünyada akan kan yalnızca müslümanların kanı, sönen ocaklar yalnızca müslümanların ocaklarıdır. Bu nedenle bizler koltuıklara kurulup rahat bir şekilde bir hayat süremeyiz. Bu akan kan ve gözyaşı bizim kanımız, bizim göz yaşımızdır. Bu kardeşlerimize sahip çıkmak bizim islami borcumuzdur.

36. DERS

Anne ve Babaya İyi Davranma

١- عن عبد الله بن عمرو رضي الله عنهما عن النبي صلى الله عليه وسلم قال: قال رسول الله صلى الله عليه وسلم:

رِضا الرَّبِّ فِي رِضَا الوَالِدَيْنِ وسُخْطُهُ فِي سُخْطِهِمَا

1- Abdullah b. Amr radıyallâhu anh rivayet ediyor: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor:

"Allah'ın rızası anne-babanın rızasındadır. Allah'ın kızgınlığı ise anne-babanın kızgınlığındadır." (Tirmizi, 1821)

٢- عن عَبْدِ اللهِ بن مسعود رضي الله عنه قَالَ: سَأَلْتُ النَّبِيَّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: أَيُّ الْعَمَلِ أَحَبُّ إِلَى اللهِ ؟ قَالَ: الصَّلاةُ عَلَى وَقْتِهَا. قَالَ: ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ: ثُمَّ بِرُّ الْوَالِدَيْنِ. قَالَ: ثُمَّ أَيٌّ ؟ قَالَ: الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللهِ.

2- İbni Mes'ud radıyallâhu anh şöyle dedi: Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e:

"Hangi ameller daha faziletlidir? Diye sordum. "Vaktinde kılınan namaz" buyurdu. "Sonra hangisi?" dedim. "Ana babaya iyilik etmek" cevabını verdi. "Daha sonra hangisidir?" diye sordum. "Allah yolunda cihâd etmektir" buyurdu. (Buhârî, Mevâkît 5, Cihâd 1, Edeb 1, Tevhîd 48; Müslim, Îmân 137-139)

٣- عن عبد الله بن عمرو بن العاص رضي الله عنهما قال: أَقْبَلَ رجُلٌ إِلى نَبِيّ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم، فقال: أُبايِعُكَ على الهِجرةِ وَالجِهَادِ أَبتَغِي الأَجرَ مِنَ الله تَعَالَى. قَالَ: «فهَلْ مِنْ والدِيْكَ أَحدٌ حَيٌّ ؟ «قال:

نعمْ بَلْ كِلَاهُمَا قَالَ: «فَتَبْتَغِي الأَجْرَ مِنَ اللهِ تَعَالَى؟» قَالَ: نَعَمْ. قَالَ: «فَارْجِعْ إِلَى وَالِدَيْكَ، فَأَحْسِنْ صُحْبَتَهُما. متفقٌ عليه.

3- Abdullah İbni Amr İbni Âs radıyallâhu anh şöyle dedi:

Bir adam Peygamber *aleyhisselâm*'ın yanına gelerek: "Hicret ve cihâd etmek üzere sana bîat ediyorum. Bunların sevabını Allah'tan dilerim" dedi. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem:

– **"Ana ve babandan hayatta olanlar var mı?"** diye sordu. Adam:

– Evet, her ikisi de hayatta, dedi. Resûlullah *sallallâhu aleyhi ve sellem*:

– **"Allah'tan sevap kazanmak istiyorsun değil mi?"** diye sordu. Adam:

– Evet, deyince Resulullah sallallahu aleyhi ve sellem:

– **"Ana ve babanın yanına dön. Onlara iyi bak!"** buyurdu. (Buhârî, Cihâd 138, Edeb 3; Müslim, Birr 6)

Açıklama:

Bu hadîs-i şerîf gösteriyor ki anne ve babaya hizmet etmek, onlara bakıp gözetmek bir nevi cihâddır. Anne ve babasını veya onlardan birini memnun eden kimse nâfile cihâd etmiş gibi sevap kazanır. Zira cihâda giden kimse savaş masraflarının tamamını bizzat temin etmek zorundadır. Yani cihâd hem malla hem de bedenle yapılır. Anne ve babaya hizmetin cihâd sayılmasının bir sebebi de, onlara hem bizzat bedenle hizmet etmenin hem de malını onlar uğrunda harcamanın gerekli oluşudur.

Başka hadislerden öğrendiğimize göre, mecburi olmayan savaşlara katılarak sevap kazanmak isteyenlerin, hayatta olan anne ve babalarından izin almaları gerekir. Zira o sıralarda anne ve babanın bakıma ihtiyacı olabilir. Nitekim Yemen'li bir sahâbe anne babasından izin almadan Yemen'den hicret ederek cihada katılmak üzere Medine'ye Efendimiz'in huzuruna gelmiş. Ancak Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: **"Haydi Yemen'e git; onlardan (anne-babandan) izin iste, izin verirlerse gel, cihâd et! Vermezlerse, ananı babanı memnun etmeye çalış"** (Ebû Dâvûd, Cihâd 31) buyurarak bu sahabiyi geri göndermiştir.

Hicret ederken bile anne ve babanın iznini ve rızasını almak gerekir. Vaktiyle sahâbîlerden biri Efendimiz'in huzuruna geldi ve:

– Ana ve babamı geride ağlar durumda bıraktım ve hicret etmek üzere sana biat etmeye geldim, dedi.

Resûl-i Ekrem Efendimiz:

– **"Hemen onların yanına dön! Onları ağlattığın gibi yüzlerini tekrar güldür!"** buyurdu. (Ebû Dâvûd, Cihâd 31; Nesâî, Bey`at 10).

Hicret ve nâfile cihâd için anne ve babanın izni şart olduğuna göre, umre yapmak, nâfile haccetmek ve bazı mübarek yerleri ziyâret etmek için mutlaka onlardan izin almak gerekir. Bu bilgiler bize gösteriyor ki, anne ve babaya hizmet etmek, evlâdın en önemli vazifesidir. Bir kimse anne ve babasına hizmet ederek, oturduğu yerde, tıpkı cihâd etmiş gibi sevap kazanabilir.

٤- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي الله عنه قال: جَاءَ رَجُلٌ إلى رَسُولِ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم فقال: يا رَسُولُ الله مَنْ أَحَقُّ النَّاسِ بحُسنِ صَحَابَتِي ؟ قال: «أُمُّك» قال: ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ: «أُمُّكَ» قَالَ: ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ: «أُمُّكَ» قَالَ: ثُمَّ مَنْ ؟ قَالَ: «أَبُوكَ» (متفقٌ عليه.)

4- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Bir adam Resûlullah *sallallâhu aleyhi ve selleme* gelerek:

– Kendisine en iyi davranmam gereken kimdir? diye sordu.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

– ***"Anan!"*** buyurdu. Adam:

– Ondan sonra kimdir? diye sordu.

– ***"Anan!"*** buyurdu. Adam tekrar:

– Ondan sonra kim gelir? diye sordu.

– ***"Anan!"*** dedi. Adam tekrar:

– Sonra kim gelir? diye sordu.

Resûl-i Ekrem *sallallahu aleyhi ve sellem*:

– ***"Baban!"*** cevabını verdi. (Buhârî, Edeb 2; Müslim, Birr 1)

Açıklama:

Peygamber Efendimiz kendisine en iyi davranılması gereken kimsenin ana olduğunu söylemekte, hatta onun bu iyi muameleyi, **babaya nispetle üç misli daha fazla hak ettiğini** belirtmektedir. Çünkü anne, babaya kıyasla çocuğu karnında taşıma, dünyaya getirme ve emzirme gibi üç farklı ve pek sıkıntılı işi üstlenmiş durumdadır. Ayrıca çocuğu yetiştirip terbiye etme konusunda babadan hiç de geri kalmamaktadır. İşte bu ve benzeri sebepler, evlâdın saygısına, iyilik ve ikrâmına annenin daha fazla lâyık olduğunu göstermektedir.

٥- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنِ النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ:

رَغِمَ أَنْفُ ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ ثُمَّ رَغِمَ أَنْفُ قِيلَ مَنْ يَا رَسُولَ اللَّهِ قَالَ مَنْ أَدْرَكَ أَبَوَيْهِ عِنْدَ الْكِبَرِ أَحَدَهُمَا أَوْ كِلَيْهِمَا فَلَمْ يَدْخُلِ الْجَنَّةَ

5- Ebu Hüreyre radıyallâhu anh anlatıyor:

"Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) bir gün: "Burnu sürtülsün, burnu sürtülsün, burnu sürtülsün" dedi. "Kimin burnu sürtülsün ey Allah'ın Resûlü?" diye sorulunca şöyle buyurdu: "Ebeveyninden her ikisinin veya sâdece birinin yaşlılığına ulaştığı halde cennete giremeyenin." (Müslim, 251; Tirmizî, Daavât 3539).

٦- عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ عَمْرٍو قَالَ

جَاءَ رَجُلٌ إِلَى النَّبِيِّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَسْتَأْذِنُهُ فِي الْجِهَادِ فَقَالَ: أَحَيٌّ وَالِدَاكَ قَالَ: نَعَمْ قَالَ: فَفِيهِمَا فَجَاهِدْ

6- Abdullah bin Amr bin As' radıyallâhu anh şöyle demiştir:

"Bir adam Nebi sallallâhu aleyhi ve selleme gelerek:

–Ben Allah'tan ecir isteyerek hicret ve cihad etmek üzere sana biat ediyorum, dedi.

Nebi sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

–"**Annen ve babandan sağ olanı var mıdır?**"

Adam:

–Her ikisi de sağdır, dedi.

Nebi sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

–*"***Böyle iken sen Allah'tan ecir mi istiyorsun?***"*

Adam:

–Evet deyince Nebi sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

–*"***Öyle ise Annenin ve babanın yanına dön ve onlara güzel sohbet et!***" (Müslim 2549/6)*

Dersler ve İbretler

1- Anne ve babaya itaat o kadar önmelidir ki anne veya babanın bir ihtiyaç için çağırması durumunda, evladının namazını bozup anne veya babasının ihtiyacını karşılaması caizdir. Yine bir kişi anne ve babasının izni olmadan farzı kifaye olan cihada çıkamaz. Çünkü anne babaya iyilik farzı ayndır. Farzı ayn ise kifayeden önce gelir.

2- Kişi, anne ve babasını ve dedeleriyle ninelerini –eğer fakirseler- dinleri ayrı da olsa, beslemek zorundadır. Çünkü Cenab-ı Hak (c.c.) Müslüman olmayan ana-baba hakkında: "*Dünya işlerinde onlarla güzel geçin."* buyurmuştur. Dedelerle nineleri de beslemenin vacip olması, onların da anne ve babalardan olmasından dolayıdır. Bunun için dir ki, baba olmadığı zaman dede onun yerine geçer. Hem de dedelerle nineler –ana baba gibi- kişinin varlığının sebebi oldukları için kişinin de onları yaşatması onun en önde gelen görevidir. Ancak bütün bu kimselerin nafakalarının çocuklara vacib olması için onların fakir olmaları gerekir.

3- Günümüzde anne vebabalar çocuklarının boğazına helal kazancın girmesini teminden çok çocuklarının bolluk içinde yaşamalarını arzuladıklarından dolayı onlara haram helal ne bulursa yedirmekteler ve bunun neticesi büyüyen çocuklar da anne ve babalarını sokağa atmaktadır. Eğer bu günkü gençlik asi bir nesil olmuşsa bu tek başına gençlerin kabahati değildir. Anne babalar dinene ve milletine sahip çıkacak, kendilerine saygı gösterecek ve yaşlandıklarında ihtiyaçlarını karşılayacak bir evlat yetiştirmek istiyorlarsa önce evlatlarına helal lokmadan başka bir şey yedirmesinler.

4- Allah'ın Rasülü çeşitli hadislerde, ana-baba ile ilişiği kesmenin büyük günahlardan olduğunu belirtmiştir. Haklı durumlar dışında ana-babayı üzen, onlara eza veren her fiil"ilişki kesme" sayılmıştır. Bu duruma göre, itaat etmek vacibtir. Bu durumda onların emrine karşı gelmek ise "ilişik kesme" kapsamına girer. Ancak insanların vereceği

emirlere uymak, Allah'ın emir ve yasakları ile çelişmemesi ön şartına bağlıdır. Ana-babaya itaat da bu prensiple sınırlıdır. Çocuklar, anne ve babaların İslam'a uygun olmayan, İslami emir ve yasaklarla çelişen emir ve isteklerine uymak zorunda değildir. Ebeveynin, çocuklarına namaz, oruç, hac, zekât gibi açık farzları işlememesi veya faizli muamele yapması, tesettürü bırakması gibi istekleri bunlar arasında sayılabilir. Çocuğun bu ve benzeri konularda ebeveynine itaat etmemesi sorumluluk doğurmaz. Çocuğun inancını sarsacak konular da bu kapsama girer. Nitekim ayette şöyle buyurulur: "Biz, insana, ana-babasına karşı iyi davranmasını tavsiye etmişizdir. Eğer onlar seni, hakkında bilgin olmayan bir şeyi (körü körüne) bana orta koşman için zorlarlarsa, onlara itaat etme."

OKUMA PARÇASI: 8

MUT'A NİKÂHI

İslâm zînayı kesin olarak yasaklamış, kadın ile erkek arasında cinsî ilişkinin tek meşrû yolu olarak nikâhı (evlenme akdini) getirmiştir. Beşerin çok önemli ve güçlü dürtü ve güdülerinden biri cinsî arzudur (şehvettir). İslâm bunun yok edilmesini istememiş, evlilik ilişkisi içinde ihtiyacın karşılanmasını teşvik etmiş, bunun için evliliği kolaylaştırmış, gerektiğinde birden fazla kadınla evlenmeye de cevaz vermiştir. Kısaca nikah, zinanın zıddıdır ve yaratılış gayesini değiştirmeye çalışmaktan başka bir şey değildir. Ancak nikahın iyi niyetle ve geçici olmamak üzere akdedilmesi lazımdır. (Bkz, Elmalı, Nisa 24, âyet Tefsiri)

Mut'a nikâhı, en genel anlamıyla süreli/geçici nikâh olarak tanımlanabilir. Sapık fırkalardan olan İmâmiyye (İsna Aşeriyye) Şî'ası dışında bunu caiz gören yoktur. Ehl-i Sünnet mezheplerinin tümü Mut'a nikâhının haram olduğu hususunda ittafak etmişlerdir.

Mut'a nikâhı Şiilerin sapık anlayışlarına göre bir kimsenin aralarında evlenme yasağı olmayan bir kadına "Şu kadar para karşılığında şu kadar müddet senin cinsel yönlerinden faydalanayım." Veya "Şu kadar para karşılığında beni cinsel yönden faydalandır." Deyip, kadın da kabul ederse aralarındaki nikâh mut'a olmuş olur. Mut'a nikâhı bütün âlimlerce batıl sayılmıştır. Bunun haram olduğuna dair icma vardır.

Bu konuda en açık delil Rebî b. Sebra el-Cühenî'nin rivâyet ettiği hadîstir. Râvînin babası Sebra, Mekke fethinde Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem ile beraber bulunmuş, mut'a nikâhı ruhsatından istifâde etmiş, böyle bir nikâh içinde yaşarken Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin şöyle buyurduğunu işitmiştir: "Ey insanlar! Sizin, kadınlardan mut'a nikâhı ile faydalanmanıza izin vermiştim; biliniz ki Allah Teâlâ bunu, kıyâmet gününe kadar haram kılmıştır, kimin yanında böyle bir kadın varsa bıraksın, onlara verdiğiniz mehirlerden hiçbir kısmını da geri almayın."(Buhari, Nikâh)

Fırka-i Dalle'den olan Şia mezhebinin kendilerine delil olarak saydıkları "… Onlardan faydalanmanıza karşılık…" (Nisa, 24) ayetindeki "İstimta" ile kasdedilen mehirdir. Ayetin baştarafı ile önceki ve sonraki âyetleri bir bütün olarak değerlendirince bu anlam ortaya çıkıyor. Ücret ifadesine gelince, mehir, nikâh akdinde ücret diye isimlendirilmektedir. Şu âyetler bu konuda gerekli bilgiyi bize vermektedir:

Nikâh akdi yapılıp zifaf gerçekleştikten sonra kadının mehrin tamamına hak kazanır. Nikâh akdi esnasında mehir belirlenmişse kadın, anlaştıkları mehir miktarına, mehri konuşmamışlarsa mehr-i misle hak kazanır. Nikâh yapılmış ve akit sırasında mehir belirlenmiş ancak zifaf vaki olmadan ayrılık vuku bulmuşsa kadın kararlaştırılan mehrin yarısını alır. (Bakara, 237). Şayet mehir belirlenmeden nikâh yapılmış da zifaf meydana gelmeden ayrılık söz konusu olmuşsa kadına mut'a (gönül alma kabilinden giysi vb. türünden hediye) verilir. (Bakara, 236). Görüldüğü gibi âyetlerin tümü mehir ile ilgilidir.

"... Sahiplerinin izniyle onları nikâhlayın ve ücretlerini (mehirlerini) güzellikle verin..." (Nisa, 25) "Ey Peygamber! Biz ücretlerini (mehirlerini) verdiğin kadından sana helal kıldık..." (Ahzab, 5) Bu âyetlerde ücret kelimesinden maksadın mehir olduğu gayet açıktır.

Bazı savaşlarda Resûlullah'ın mut'a nikâhına izin vermesi zaruret sebebiyle olmuştur. Sonra Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bunu kıyamete kadar ebediyen yasaklamıştır. Bu konuda pek çok hadis vardır. "Ey insanlar! Ben size kadınlarla mut'a yapmak hususunda müsaade etmiştim. Allah şimdi onu kıyamete kadar haram kılmıştır. Kimin yanında bu çeşit kadın varsa, onu serbest bıraksın. Verdiklerinizden hiçbir şeyi de almayın." (Müslim, Nikâh, 14-16)

Seleme b. el-Ekva (r.a.)'dan rivayet edilmiştir: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bize Evtas yılında üç gün mut'aya izin verdi, sonra bunu yasakladı. (Buhari, Nikâh, 31; Müslim, Nikâh, 18)

Hz. Ali (r.a.)'dan rivayet edildi: "Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Hayber Savaşı'nda mut'a nikahını ve evcil eşek etinin yenmesini yasakladı." (Müslim, Nikâh, 25-30)

Abdullah b. Abbas (r.a.)'ın yalnızca zaruret durumunda mut'aya cevaz verdiği rivayet edilir. Ayrıca İbn Abbas'ın bu görüşten de döndüğü nakledilir. Sa'd b. Cübeyr', İbn Abbas'tan şunu nakleder: "İnna lillahi ve inna ileyhi raciun. Vallahi ben böyle bir fetva vermedim. Bunu istemedim. Ben ancak Allah'ın zaruret hallerinde helal kıldığı ölü eti, kan ve domuz eti gibi durumlarda onu (mut'ayı) helal kıldım." (Teberani, Mecmua, 5/265)

Şiiler İbn Abbas'ın bu görüşünü genişleterek, darda olanlara olmayana ve mukim veya yolcu herkes için genel bir hüküm haline getirdiler. (Vehbe Zuhayli, el-Fıkhu'l-İslami, 7/67-68)

Şia'nın Hz. Ali'nin mut'a yaptığı yönündeki iddiaları ise tamamen bir iftiradır ve tarihî gerçeklere aykırıdır. Zira mut'a nikâhının yasaklandığı ile ilgili hadisin ravisi bizzat Hz. Ali olduğu gibi mut'anın yasaklandığını İbn Abbâs'a bildiren de yine Hz. Ali'dir. Bu hadis Ca'ferîlerin muteber kitaplarında da geçmektedir. Ancak kendilerince çeşitli gerekçeler öne sürerek onunla amel etmemektedirler. Zeydiyye'nin imamı Zeyd b. Ali, El-Mecmû' adlı eserinde aynı rivayeti almış ve bu sebeple Zeydiyye mezhebi de mut'a nikâhının haram olduğuna hükmetmiştir.

Mut'ayı Hz. Ömer mi yasaklamıştır?

Bu iddia Şiilerin uydurduğu tam bir yalandır. Zira Hz. Ömer, kendi döneminde İslam öncesi cahiliyye Araplarında uygulanan mut'anın yasaklandığından haberdar olmayanlar bulunduğunu tespit edince yasağı yeniden hatırlatmıştır. İbn Hacer'in de dediği gibi muta nikâhının Hz. Ömer tarafından değil bizzat Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem tarafından yasaklanmıştır. Dolayısıyla, Hz. Ömer (r.a.)'in mutayla alakalı olarak seslendirdiği "yasak" onun bir içtihadı değil, Hz. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin sünnetini / yolunu izlemek ve onu yeniden halka duyurmak manasındadır. (Fethu'l-Bârî, 9/172). Olay budur. Eğer mut'a Hz. Ömer'in halife olarak verdiği bir emirle yani onun ictihadıyla yasaklanmış olsaydı kendisnden sonra halife olan Hz. Osman ve Hz. Ali tarafından bu yasağın kaldırılması ve mut'anın caiz olduğunun ilan edilmesi gerekirdi. Üstelik Hz. Ali, Hz. Ömer'in danışmanlarındandı ve birçok konuda Hz. Ömer'e itirazları olmuş ve Hz. Ömer de bunları dikkate almıştı. Hatta onun bu haklı itirazları sonucu "Eğer Ali olmasaydı Ömer helâk olmuştu." Dediği de nakledilmektedir. Hz. Ali'nin kadru kıymeti Hz.Ömer (r.a.)'ın yanında bu denli yüksekti. Eğer Hz.Ömer Mut'ayı kendi içtihadıyla yasaklamış olsaydı ilmin kapısı olan Hz.Ali'nin buna sessiz kalması düşünülemezdi. Zira o, Allah Resulünün yasaklamadığı bir şeyin yasaklanmasına asla göz yummazdı. Ancak Hz. Ali (r.a.)'dan mut'anın yasaklanması konusunda Hz. Ömer'e bir itiraz gelmemiştir.

Önemli Bir Uyarı

Mut'a nikahı bu günkü Şii İran rejiminin de rahatsızlık duyduğu bir merhaleye gelmiştir. Zira insanlar sırf cinsel duygularını tatmin etmek için mut'ya başvurmakta ve normal evlilikler azalmaktadır. Bu ise İran halkını toplumsal bir çöküşe sürüklemektedir.

Ülkemizde de özellikle üniversite öğrencileri arasında bu batıl nikâhın uygulandığı haberleri sıkça işitilmektedir. Dini kisve altında tuzağa düşürülen genç kızlar belli bir zaman kullanılmakta ve okul bitiminde ortada bırakılmaktadırlar. Burada mut'a yapan erkekler mut'a yaptıkları kızları yüz üstü bırakıp memeleketlerine döndüklerinde -ahirette karşılaşacakları azap hesaba katılmadığında- dünyalık bir kayıpları yoktur. Zira kendilerinin toplum nazarında lekelenmeleri söz konusu olmamaktadır. Çünkü tuzaklarına düşürdükleri kızların iffetleriyle oynarken bunu öncelikle aile ve arkadaş çevresinden gizli yapmaktadırlar. Ancak kızlar öyle değildir. Bu mel'aneti onların ömür boyu gizleme şansları yoktur. Ahiretten önce bu dünyada da ömür boyu bunun acısını duyacaklardır.

37. DERS

Akrabalık Hukukunu Gözetmek

١- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رَضِيَ اللَّه عَنْه قَالَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ صَلَّى اللَّه عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ:

''مَنْ سَرَّهُ أَنْ يُبْسَطَ لَهُ فِي رِزْقِهِ وَأَنْ يُنْسَأَ لَهُ فِي أَثَرِهِ فَلْيَصِلْ رَحِمَهُ''

1- Enes radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kim rızkının çoğalmasını ve ömrünün uzamasını isterse akraba ziyareti yapsın!" (Buhari, 2667; Müslim 2557)

٢- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنِ عُمْرِو بن الْعَاصِ رضي الله عنهما عَنِ النَّبي صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: لَيْسَ الْواصِلُ بِالمُكافئ وَلَكِنَّ الوَاصِلَ الَّذي إِذا قَطَعتْ رَحِمُهُ وصلَهَا»

2- Abdullah İbni Amr İbni Âs'dan rivayet edildiğine göre Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Akrabasının yaptığı iyiliğe aynıyla karşılık veren, onları koruyup gözetmiş sayılmaz. Akrabayı koruyup gözeten adam, kendisiyle ilgiyi kestikleri zaman bile, onlara iyilik etmeye devam edendir." (Buhârî, Edeb 15; Ebû Dâvûd, Zekât 45; Tirmizî, Birr 10)

٣- عَنْ عَائِشَةَ قَالَتْ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: الرَّحِمُ مَعَلَّقَةٌ بِالعَرْشِ تَقُولُ: مَنْ وَصَلَنِي وَصَلَهُ اللهُ، وَمَن قَطَعَني، قَطَعَهُ اللهُ

3- Hz. Âişe radıyallâhu anhâ'dan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Akrabalık bağı Arş-ı âlâ'ya tutunarak şöyle demiştir: Beni koruyup gözeteni, Allah koruyup gözetsin. Benimle ilgisini kesenden Allah rahmetini kessin." (Buhârî, Edeb 13; Müslim, Birr 17)

٤- عَنْ سَلْمَانْ بِنْ عَامِرٍ رضي الله عنه، عن النبيِّ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: الصَّدقَةُ عَلَى المِسْكِينِ صدقَةٌ، وعَلَى ذي الرَّحِمِ ثِنْتَانِ: صَدَقَةٌ وصِلَةٌ

4- Selmân İbni Âmir radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Peygamber *aleyhisselâm* şöyle buyurdu:

"Yoksula verilen sadaka bir sadaka, akrabaya verilen sadaka ise iki sadaka yerine geçer: Biri sadaka sevabı, öteki de akrabayı koruyup gözetme sevabıdır." (Tirmizî, Zekât 26, Ebû Dâvûd, Savm 21; Nesâî, Zekât 82; İbni Mâce, Sıyâm 25, 28)

٥- عَنْ أَبِي مُحَمَّدٍ جُبَيْرِ بنِ مُطعِمٍ رضي الله عنه أَن رسولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: لا يَدْخُلُ الجَنَّةَ قَاطِعٌ

5- Ebû Muhammed Cübeyr İbni Mut'ım radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Akrabasıyla ilgisini kesen kimse cennete giremez." (Buhârî, Edeb 11; Müslim, Birr 18, 19)

Dersler ve İbretler

1- Akraba ile ilgiyi kesmek büyük günahlardandır. Bu nedenle bunun cezası ağırdır. Akrabasını ihmâl edenlerin cennete hiç girmeyeceğini söylemek mümkün değildir. Ancak bir kimse akrabayı büsbütün ihmâl etmenin haram olduğunu bile bile bunun bir sakıncası bulunmadığına inanıyorsa, işte o şahıs cennete gerçekten giremez. Çeşitli nedenlerle aile ve akraba çevresinden uzaklaşan insanların terk ettikleri yerleri tümüyle boşlamayıp eski çevrelerini zaman, zaman hiç değilse mektupla, elektronik posta mesajıyla bile olsa mali imkânlar müsaitse telefonla arayıp, hal, hatır sormaları onları hayra ve kurtuluşa çağırmaya devam etmeleri İslami bir sorumluluktur.

2- Şuurlu / bilinçli müslüman kadın öncelikle dinini ve dünyasını tanıyan kültürlü bir Hanımefendi olarak yetiştirme gayreti içinde olmalı,

sonra da evini imkân ölçüsünde bir medrese bir okul haline getirerek öncelikle akraba ve komşularına islamın güzelliklerini tanıtmalıdır. Mahallesinde, sokağında özellikle okul çağındaki genç kızlarla ilgilenmeli; onlara İslam dinin temel ilkeleriyle, Kur'an okumayı öğretmeli, onlara İslam kültür, tarih ve medeniyetinin parlak sayfalarını, edebiyatta, bilimde çığır açmış örnek İslam kadınlarını tanıtmalıdırlar.

Her türden ahlaksızlığın/cinselliğin toplumu nerede ise esir aldığı gençliğin şarkıcı ve artistleri adeta taparcasına taklit ettiği bu ortamda en güzel tebliğ Müslüman hanımların kendi örnek islami hayatları ile olacaktır. Onlar insanları hayra, iyiliğe çağırırken kendileri de bizzat bunları yaşıyor olmaları gerekir. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyuruyor: "Ancak (şu) iki kişiye hased edilir. Bir adam ki Allah kendisine Kur'an-ı bahşetmiş, gece-gündüz onunla amel ediyor. Yine bir adam ki Allah kendisine mal vermiş onu gece gündüz infak ediyor."

3- Özellikle kadınların kendi aralarında çoğu kez vazgeçemedikleri dedikodu, çekiştirme, kıskançlık gibi kötü huylardan uzak durarak, alçak gönüllü, çalışkan, herkesin iyiliğine çalışan, akraba ve komşu haklarını gözeten bir ahlaki olgunluk içerisinde İslami bir hayat yaşamaları din ve dünyalarının selameti için en emin yoldur. Kısacık dünya hayatının yalnızca sufli istekleri karşılamak için yaşamak kadar aptalca bir şey olamaz. Kur'an'ın yasaklanıp insanların hafızalarından silinmek istenmesine karşı yürütülecek en etkili mücadele; her bir Müslüman hanımın kendi akraba ve komşu çevresine sahip çıkarak onları birer Kur'an talebesi yapmaları ile olacaktır. "Sizin en hayırlınız Kur'an-ı öğrenen ve öğreteninizdir."

4- Ya inandığınız gibi yaşar; ya da yaşadıığınız gibi inanmaya başlarsınız. Müminler kendilerine lütfedilen imkanları nefs-i ammereyi mutlu etmek için değil yüce yaratıcının rızasını kazanmak için kullanmalı, en büyük lütuf olan bol vakitleri islam davasına sahip çıkacak yeni nesillerin oluşması için çabalamalı, bu manada yoksul ve yetimlere kol, kanat germelidirler

5- Kişi dara düştüğünde maalesef akrabasının dışında kimseyi yanında bulamamaktadır. Bu nedenle de toplumsal dayanışmanın temel dinamiklerini de akrabalık bağları oluşturmaktadır. İslam davetçileri yürüttükleri mücadelelere taraftar bulmak ve zora düştüğünde yardım görmek için herkesten daha fazla akrabalık bağlarını güçlendirmeliler.

38. DERS

Güzel Ahlak

١- عَنْ أَبِي الدَرْدَاءِ رضي الله عنه: أَن النبيَّ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قالَ: ما من شَيءٍ أَثْقَلُ في ميزَانِ المُؤمِنِ يَومَ القِيَامَةِ مِنْ حُسْنِ الخُلُقِ. وإِنَّ اللهَ يُبغِضُ الفَاحِشَ البَذِيّ رواه الترمذي وقال: حديث حسن صحيح

1- Ebu Derdâ radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kıyamet gününde mü'min kulun terazisinde güzel ahlâktan daha ağır bir şey bulunmaz. Allah Teâlâ çirkin hareketler yapan, çirkin sözler söyleyen kimseden nefret eder" (Tirmizî, Birr 61)

٢- عَنْ أبي هُريرة رضيَ الله عنه قال: سُئِلَ رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم عَنْ أَكثرِ مَا يُدْخلُ النَّاس الجَنَّةَ ؟ قال: «تَقْوَى اللهِ وَحُسْنُ الخُلُق وَسُئِلَ عن أَكثرِ مَا يُدْخِلُ النَّاسَ النَّارَ فَقَالَ: «الفَمُ وَالفَرْجُ «.

(رواه الترمذي وقال: حديث حسن صحيح.)

2- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh şöyle dedi:

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'e: "İnsanları cennete en fazla götürecek şey nedir? diye soruldu. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*: **"Takvâ ve güzel ahlâktır"** buyurdu. İnsanları cehenneme en fazla götürecek şey nedir? diye sorulunca da: **"Ağız ve cinsel organdır"** buyurdu. (Tirmizî, Birr 62.)

٣- عَنْ عَائِشَةَ رضيَ الله عنها، قَالَتْ سَمِعْتُ رَسُولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم يَقُولَ: «إِنَّ الْمُؤْمِنَ لَيُدْرِكُ بِحُسنِ خُلُقِه درَجةَ الصَّائمِ القَائِمِ»

(رواه أبو داود.)

3- Hz. Âişe radıyallâhu anhâ Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle buyururken dinledim, dedi:

"Bir mü'min, güzel ahlâkı sayesinde, gündüz oruç tutup gece namaz kılan kimselerin derecesine ulaşır." (Ebû Dâvûd, Edeb 7.)

٤- عن أبي أُمَامَة الباهِلِيّ رضي الله عنه قال: قال رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: أَنا زَعِيمٌ ببَيتٍ في ربَضِ الجنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ المِراءَ. وَإِنْ كَانَ مُحِقّاً، وَببيتٍ في وَسَطِ الجنَّةِ لِمَنْ تَرَكَ الكَذِبَ، وإِن كَانَ مازِحاً، وَببيتٍ في أعلى الجَنَّةِ لِمَن حَسُنَ خُلُقُهُ (رواه أبو داود)

4- Ebû Ümâme el-Bâhilî radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Haklı bile olsa çekişip didişmeyen kimseye cennetin kenarında bir köşk verileceğine ben kefilim. Şakadan bile olsa yalan söylemeyen kimseye cennetin ortasında bir köşk verileceğine kefilim. İyi huylu kimseye de cennetin en yüksek yerinde bir köşk verileceğine kefilim." (Ebu Davud, 4800; Beyhaki, 10/249)

٥- عَنْ جَابِرٍ رضي الله عنه أَن رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَالَ: «إِن مِنْ أَحَبِّكُم إِلَيَّ، وَأَقْرَبِكُمْ مِنِّي مَجلساً يَومَ القِيَامَةِ، أَحَاسِنَكُم أَخلاقاً. وإِنَّ أَبْغَضَكُم إِلَيَّ وَأَبْعَدكُم مِنِّي يومَ الْقِيامةِ، الثَّرْثَارُونَ والمُتَشَدِّقُونَ وَالمُتَفَيْهِقُونَ »(رواه الترمذي وقال: حديث حسن)

5- Câbir ibni Abdullah radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"İyi huylu olanlarınız, içinizde en çok sevdiğim ve kıyamet günü bana en yakın mesafede bulunacak kimselerdir. Güzel sohbet ediyor dedirtmek için uzun uzun konuşanlar, sözünü beğendirmek için avurdunu şişire şişire laf edenler, bilgiçlik etmek için lugat paralayanlar ise en sevmediğim ve kıyamet günü bana en uzak mesafede bulunacak kimselerdir. (Tirmizî, Birr 71)

Dersler ve İbretler

1- Güzel ahlâk, İslâmiyet'in insanları götürmek istediği hedeftir. Emir ve yasaklarıyla ilâhî buyruklara harfi harfine uyan müslümanların alacağı mânevî şekil ve kıvamdır. Allah'ın buyruklarını samimiyetle yaşayan kimselerin vücudunu bir elbise gibi kavrayan bu hal, onların mükemmele ulaşmasını sağlar. Böyle kimseler toplumdan saygı gördükleri gibi, bütün davranışları hayranlık uyandırır. Kendilerinden kötülük beklenmez.

2- Şu dünyada bir mü'minin bütün çabası, Allah'ın huzuruna eli boş varmamak, sevaplardan başka hiçbir şeyin fayda vermeyeceği o dehşetli hesap gününde, ilâhî huzura makbul ibadetlerle çıkmaktır. Hadis-i şerif kıyamet gününde, en makbul ibadetin güzel ahlâk olacağını belirtmektedir. Esasen bütün ibadetlerin tek hedefi, insanı güzel ahlâk sahibi yapmaktır. Kıldığımız namazlar, tuttuğumuz oruçlar, verdiğimiz sadaka ve zekâtlar hep bizi olgunlaştırmak, mükemmel ahlâka götürmek için farz kılınmıştır. Zira Allah Teâlâ'nın bizim namazlarımıza, oruçlarımıza, zekât ve sadakalarımıza ihtiyacı yoktur. Bunlar ahlâk ve amellerimizi mükemmel hale getirmeye birer vesiledir. Allah'a iman eden bir kimse, güzel ahlâkı sayesinde ebedî kurtuluşa erecektir.

3- Resûlullah Efendimiz olgun bir mü'minin hiç kimseyi kötülemeyeceğini, kimseye lânet okumayacağını, kimseye kötü bir söz söylemeyip kötü bir davranışta bulunmayacağını ve hiçbir çirkin harekete yeltenmeyeceğini bildirmiştir. Yaptığı kötü işler, söylediği çirkin sözlerle insanları rahatsız eden kimseler, hem dünyalarını hem de âhiretlerini perişan ederler.

4- Meşhur *Şifâ-yı Şerîf* müellifi Kâdı İyâz da güzel ahlâkın insanlarla güzel geçinmek, onlara kendini sevdirmek, merhamet etmek, verdikleri sıkıntılara katlanmak, yaptıkları kötülüklere sabretmek, kibirlenmemek, şiddet göstermemek, öfkelenmemek ve azarlamamak olduğunu söylemiştir.

5- Mü'min bütün insanlara, özellikle aile fertlerine iyi davranır. Onların iyiliklerini ister, hatalarını görmezden gelir. Ancak bu hatalar günah ve ahlaki zaaf oluşturacak türden olmaması icab eder. Bu tür hata ve günahlara göz yummak ise işlenen günaha sorumluluk oranında ortak olmayı icap ettirir. Özellikle kocaların hanımlarının iffetsizliklerine göz yummaları asla tasvip edilemez. Bu deyyusluktur.

6- Kendini haklı, başkasını haksız göstermek için **çekişmek** ve karşısındakini aşağılamaya çalışmak çirkin bir huy, bir haksızlık, kısacası

zulümdür. Doğru bildiği bir hususu karşısındakine mutlaka kabul ettirmek için uğraşmak da doğru değildir. Çünkü karşı taraf kendi bildiğinden vazgeçmemek için direndiği takdirde, tatsız olaylar çıkabilir. Faydadan çok zarar meydana gelebilir.

7- Müslüman kolay ilişki kuran ve kurulandır. Ciddi olayım derken kaba ve sert olamamak gerektiği gibi; alçak gönüllü olayım derken de ciddiyeti kaybetmemek lazımdır. Yerine ve makamına göre hareket etmek en uygun olanıdır.

8- Kötü huylardan biri de **yalan söylemek**tir. Bize inanan ve güvenen birini yalan söyleyerek aldatmak, ona ihânet etmektir. Yalanın şaka yollu söylenmesi bile çirkindir. İnsanları eğlendirmek için yalan söyleyen kimselerin ne fena bir iş yaptıklarını göstermek için Peygamber Efendimiz: *"Yazıklar olsun milleti güldürmek için yalan söyleyen kimseye; yazıklar olsun; yazıklar olsun"* buyurmuştur.

9- Televizyonlarda özellikle hoş vakit geçirmek için seyredilen güldürü ve eğlence programlarının tamamına yakını yalan ve palavralara dayandığı gibi ekseriyeti de İslam dini ile alay etmektedir. İslam ile alay edildiğinde seyredenlerin buna gülerek katılamaları İslam ile alay etmek ve İslami bir hükmü hafife almak olacağından yalanları dinlemenin vebali yanında bir de itikadi problem doğmakta ve hafazanallah insan şirke ve küfre düşme tehlikesi ile burun buruna gelmektedir. Bu nedenle müslüman hanımlar bu türden rezil programları izlemekten zinhar uzak durmalıdırlar.

39. DERS

Tecessüs (Gizlilileri Araştırma) ve Zandan Sakınma

١- عنْ أبي هُريْرةَ رضي الله عنهُ أنَّ رسُول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: إيَّاكُمْ والظَّنَّ، فإن الظَّنَّ أكذبُ الحدِيثِ، ولا تحَسَّسُوا، ولا تَجسَّسُوا ولا تنافَسُوا ولا تحَاسَدُوا، ولا تَباغَضُوا، ولا تَدابَرُوُا، وكُونُوا عِباد اللهِ إخْواناً كَما أمركُمْ. المُسْلِمُ أخُو المُسْلِمِ، لا يظلِمُهُ، ولا يخذُلُهُ ولا يحْقرُهُ، التَّقوى ههُنا، التَّقوَى ههُنا (ويُشير إلى صَدْرِه) بِحْسبِ امريءٍ مِن الشَّرِّ أن يحْقِر أخاهُ المسِلم، كُلُّ المُسلمِ على المُسْلِمِ حرَامٌ: دمُهُ، وعِرْضُهُ، ومَالُه، إنَّ الله لا يَنْظُرُ إلى أجْسادِكُمْ، وَلا إلى صُوَرِكُمْ، وَاَمْوَالكم ولكنْ يَنْظُرُ إلى قُلُوبِكُمْ.

1- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Zandan sakınınız. Çünkü zan (yersiz itham), sözlerin en yalan olanıdır. Başkalarının konuştuklarını dinlemeyin, ayıplarını araştırmayın, birbirinize karşı öğünüp böbürlenmeyin, birbirinizi kıskanmayın, kin tutmayın, yüz çevirmeyin. Ey Allah'ın kulları! Allah'ın size emrettiği gibi kardeş olun.

Müslüman müslümanın kardeşidir: Ona haksızlık etmez, onu yardımsız bırakmaz, küçük görmez. (Göğsüne işâret ederek) Takvâ buradadır, takvâ buradadır!"

"Kişiye, müslüman kardeşini hor görmesi kötülük olarak yeter. Müslümanın her şeyi, kanı, namusu ve malı müslümana haramdır."

"Şüphesiz ki Allah, sizin bedenlerinize, görünüşünüze ve mallarınıza bakmaz. Fakat, kalblerinize bakar." (Müslim, Birr, 28-30)

٢- عَنْ مُعَاوِيَةَ رضي الله عنْهُ قالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم يَقُولُ: إِنَّكَ إِن اتَّبَعْتَ عَوْراتِ المُسْلِمينَ أفسَدْتَهُمْ، أوْ كِدْتَ أنْ تُفسِدَهُمَ (حديثٌ صحيح. رواهُ أبو داود بإسناد صحيح.)

2- Muâviye radıyallâhu anh şöyle dedi: Ben Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin şöyle buyurduğunu işittim:

"**Müslümanların ayıplarının, gizli durumlarının peşine düşer, araştırmaya kalkışırsan, onların ahlâkını bozarsın veya onları buna zorlamış olursun.**" (Ebû Dâvûd, Edeb 37)

٣- عنْ أبي هُرَيرةَ رضي الله عنْهُ أنَّ رَسُول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: «إِيَّاكُمْ وَالظَّنَّ، فإنَّ الظَّنَّ أكذَبُ الحَدِيثِ» متفقٌ عليه.

3- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Zandan sakının. Çünkü zan, sözlerin en yalan olanıdır.**" (Buhârî, Edeb 57, 58; Müslim, Birr 28)

Dersler ve İbretler

1- Ayıp ve kusur araştırmak demek olan t e c e s s ü s; milletin gizli konuşmalarını dinlemek anlamına gelen ve kötü bir zanna dayanan davranışlardır. Bu davranışta ağırlıklı olarak, herhangi bir müslümanın bir ayıbını ve eksiğini, bir sırrını şöyle veya böyle öğrenip açıklamaya ilşkin kötü bir niyet vardır. Bu ise, hem âyet hem de hadislerle yasaklanmış haram bir davranıştır.

2- Zan, kesin bilgi olmadan öyle veya böyle tahminde bulunmak ve buna dayanarak hüküm vermek demektir. İyi tahmine *hüsnüzan*, kötü tahmin ve düşünmeye de *sûizan* denilmektedir. Burada kendisinden uzak durulması istenilen, kötü zandır. Zannın insanın içinden geçmesi, söz veya davranış olarak ortaya konulmaması durumunda bir günah doğmaz. Ancak zanla konuşulduğu veya zan herhangi bir şekilde açıklandığı zaman sorumluluk sebebi olur. Hüsnüzan etmek kişiye herhangi bir vebal yüklemez. Bu sebeple gerçeğin öğrenilemediği yerlerde müslümanların özellikle birbirlerine karşı hüsnüzanda bulunmaları, birbirleri hakkında güzel düşünmeleri esastır.

3- Hüsnü zan esas olmakla beraber özellikle cemaat vakıf ve dernek işlerinde bir takım suistimallerin önüne geçmek için "hüsünü zan ve ademi itimat" kuralını tatbik etmek lazımdır. Bundan maksat karşında, soromluluk mevkinde bulunan insanlara iyi zanla bakacaksın ama onlara tümüyle itimat etmeyeceksin. Herkesi bağlayan ilke ve prensipler olmalı, onları çiğneyenlere musamaha gösterilmemelidir. Ümmetin işlerini üzerine alanların sui zan oluşturacak davranışlar sergilemeleri, insanların kendilerinden kuşku duyacakları bir takım alengirli işlerin içerisinde olmaları asla caiz değildir.

4- Bazı sapık meşrep ve gruplar peşinden gittikleri insanların İslama aykırılığı konusunda şüphe doğurmayan sapkın liderlerin her bir saptırma ve fitne hareketine dahi hüsnü niyetle bakmakta, "vardır bundada bir hikmet" diyerek bu sapıkların her hareketini tecviz etmektedirler. Bunlar tümüyle yanlıştır. İslamın koyduğu yasaların alenen çiğnendiği yerde hüsnü niyet aranmaz.

5- Fert olarak yaşayan ve kârı-zararı kendisinden başkasına dokunmayan insanların gizli şeylerin araştırılması ve onların anlatılması haramdır. Özellikle hanımların daha fazla bulaştığı bu harama düşmekten Allah Teala'ya sığınmalıyız. Kardeşlerimizin gizlilerini araştırmaktan kendimizi ve yakınlarımızı uzak tutmalıyız. Ancak bid'at hocaların, vaizlerin, siyaset ve devlet adamlarının yaydıkları fitne ve yaptıkları zulüm ve haksızlıkların araştırılıp anlatılmasında bir sakınca yoktur. Hatta İmam Gazali hazretleri bid'at ehli hocaların yanlışlıklarının toplum içerisinde anlatılarak halkın onlara karşı uyanık olmalarının sağlanmasının vacip olduğunu "İhya-i Ulumiddin" isimli eserinde gayet geniş olarak anlatmaktadır.

40. DERS

Kadının Tek Başına Yolculuk Yapması

١- عَنْ أَبي هُرَيرَةَ رضي الله عنهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «لا يَحِلُّ لِامْرَأَة تُؤْمِنُ باللهِ وَاليَومِ الآخِرِ تُسَافِرُ مَسِيرَةَ يَوْمٍ وَلَيْلَةٍ إلاَّ مَعَ ذِي مَحْرَمٍ عليْهَا» (متفقٌ عليه.)

Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Allah'a ve âhiret gününe inanmış bir kadının, yanında, kendisiyle evlenmesi haram olan bir yakını bulunmadan bir gün-bir gecelik yolculuğa çıkması helâl değildir."

(Buhârî, Savm 67; Müslim, Hac 423; Ebû Dâvûd, Menâsik 2; Tirmizî, Rada' 10; İbni Mâce, Menâsik 7)

٢- عَنْ اِبْنِ عَباسٍ رضي الله عنهما أَنَّهُ سَمِعَ النَّبي صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم يقولُ: لَا يخلُونَّ رَجُلٌ بامْرأةٍ إلا ومَعَهَا ذُو محْرمٍ، وَلَا تُسَافِرُ المرْأَةُ إلاَّ معَ ذِي مَحْرمٍ فَقَالَ لَهُ رَجُلٌ: يَا رَسُولَ اللهِ إنَّ امْرأتي خَرجتْ حاجَّةً، وإنِّي اكْتُتِبْتُ في غَزْوةٍ كَذَا وكَذَا ؟ قال: انْطلِقْ فَحُجَّ مع امْرأَتِكَ (متفقٌ عليه.)

2. İbni Abbas radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– "**Bir erkek, yanında mahremi olmayan kadınla yalnız kalmasın; hiçbir kadın da yanında mahremi bulunmaksızın (tek başına) yolculuğa çıkmasın"**buyurdu. Bunun üzerine bir sahâbî:

– Ey Allah'ın Resulü! Karım hac için yola çıkmak üzere, ben de falanca savaşa katılmak için yazıldım" dedi.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu: "**Git, karınla birlikte haccet!**" (Buhârî, Nikâh, 111, Cihâd 140; Müslim, Hac, 424)

Dersler ve İbretler

1- Hanefi mezhebine göre, bir kadın beraberinde kocası veya mahremi olan bir erkek olmadan seferi sayılacak (90 km)) mesafeye yolculuk edemez. Fakat bundan az mesafeye beraberinde bunlardan kimse olmaksızın yolculuk etmesi caizdir. Hac farizasını yerine getirmek isteyen kadın da bu hükmün kapsamına girmektedir.

2- Kadının mahreminden maksat, kendisine nikâhı ebediyyen haram olan yakınlarıdır ki bu yakınlık sıhriyet, ana-baba tarafından hısımlık ve bir de redâ (süt emme ve emzirme) yoluyla gerçekleşir.

3- Yanında mahremi bulunup kendisine hac farz olan kadının gitmesine kocası engel olma hakkına sahip değildir. Çünkü mükellef olan kişi kimseden müsaade almadan kendisine farz olan ibadetleri yerine getirmekle yükümlüdür.

4- Şafiilere göre Hac yolculuğu için şart olan azık ve binektir; koca veya mahrem şart değildir. O bakımdan yanında birkaç güvenilir kadın bulunan zengin kadının haccetmesi mümkündür.

5- Günümüzde binit vasıtaalarının rahatlığı ve biryerden diğer bir yere intikalin gayet kolay ve süratli oluşu bir kadının tek başına yolculuğunda karşılaşabileceği tehlikeri ortadan kaldırmış değildir. Hatta Hacc ve Umre gibi dini amaçla yapılan ziyaretlerde dahi kadın-erkek ilişkilerin de sıkıntı çıkmakta, otel odalarında gerek otel çalışanları ve gerekse diğer kişilerce tacize uğrayan kadınlara sıkça rastlanmaktadır. Dini ibadet için gidilen beldelerde bu tür sıkıntılkar yaşanırken kadınların bir başlarına Bosna, Endülüs ve benzeri yerleri ziyaret etmek maksadıyla tamamen gezi amaçlı uzun yolculuklara yanlarında mahremleri olmadan çıkmaları asla caiz değildir.

6- Modern hayat her yönüyle müslümanları dinlerinden ve geleneklerinden koparırken yerine tamamen laik-batıcı hayat tarzını yerleştirmektedir. Bir kocanın hanımı yalnız başına ta İspanyalara gönderebilmesi batılı hayatın sözde mütedeyyin insanları da ne kadar etkisi altına aldığını da göstermektedir.

OKUMA PARÇASI: 9

FAKİRLERİ AĞIRLAMANIN FAZÎLETİ

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur: .

"Misafiri gücendirmeyin; onu kızdıracak hareketlerde bulunmayın."[1]

"Misafir ağırlamayanda hayır yoktur."[2]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bir gün çokça develeri ve koyun sürüleri olan birine uğrar. Fakat adam Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme yiyecek bir şey vermez. Bir defasında da sadece kuzuları olan bir kadının yanından geçer. Kadın hemen Peygamberimize bir kuzu keserek ziyafet verir. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem:

"Her ikisine de bir bakın. İşte bu ahlâk, Allah'ın kudret elindedir. Allah kim için dilerse onun ahlâkını güzelleştirir." buyurmuştur.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin hizmetçisi Ebû Râfi' (r.a.) diyor ki:

"Bir defasında Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme bir misafir geldi ve bana, '*Filan yahudiye git ve misafirim geldiğini, Receb ayına kadar biraz ödünç un vermesini söyle*" diye emretti. Yahudiye gidip söyleyince yahudi bana, 'Rehin olarak bir şey karşılığında olmazsa Allah'a yemin ederim ki veremem' dedi. Peygamberimize bunu haber verdim ve şöyle buyurdu:

"Vallahi ben hem gökte hem yerde güvenilir bir kimseyim. Ödünç vermiş olsaydı, ona öderdim. Ona git zırhımı rehin olarak bırak."[3]

İbrahim Halil (a.s) yemek yiyeceği zaman dışarı çıkar, bir-iki mil yürür beraber yemek yiyeceği birini bulurdu. Bu sebeple o, "misafir babası" diye adlandırılmıştır. Hiçbir akşam beraber yediği kişilerin sayısı üçten az olmamıştır. Bazen bu sayının ona hatta yüze çıktığı da olurdu. Zira o, "Bir ev, misafirsiz kalmama sayesinde ayakta durur" derdi.

---

1 Ebûbekir b. Lâl, *Mekârimü'l-ahlâk* adlı eserinde Selman hadisi olarak nakletmiştir.

2 Ahmed b. Hanbel'in tahric ettiği bu hadisi Ukbe b. Âmir rivayet etmiştir.

3 *Sahîhayn*'da Abdullah b. Amr hadisi olarak tahric edilmiştir.

Bir keresinde Peygamberimize sallallâhu aleyhi ve sellem, "İman nedir?" diye soruldu ve şöyle buyurdu:

"Yemek yedirmek ve selâmı yaymaktır."[4]

Peygamberimize sallallâhu aleyhi ve sellem günahların keffâreti ve derece yükselten ameller hakkında sorulunca;

"Yemek yedirmek ve herkes uyurken gece namazı kılmaktır" buyurmuştur.[5]

"Hacc-ı mebrûr=kabul olan hac" neye bağlıdır?" sorusuna da Efendimiz:

"Yemek yedirmek ve güzel söz söylemektir" buyurmuştur.

Enes (r.a.) der ki:

"Misafir girmeyen her eve melekler de girmez."

Ziyafet vermenin, yemek yedirmenin fazîleti hakkında sayılamayacak kadar çok hadis rivayet edilmiştir.

Yemeğe davet eden kişi fasık kimseleri değil, takva sahiplerini tercih etmelidir.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bir yerde yemek yedikten sonra şöyle dua etmiştir:

"Yemeğinizi iyiler yesin."[6]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurmuştur:

"İyilerden başkasının yemeğini yeme. Senin yemeğini de ancak iyi kimseler yesin."[7]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem, fakirlerin bırakılıp yalnızca zenginlerin çağrıldığı yemeği yererek:

"En şerli yemek, fakirlerin bırakılıp, yalnızca zenginlerin davet edildiği yemektir" buyurmuştur.[8]

Öte yandan kişi, ziyafete akrabalarını çağırmayı da ihmal etmemelidir. Onları çağırmamak, soğukluk doğurur ve akrabalık bağlarının kopmasına neden olur.

Yemek yediren akbalarını ve tanıdıklarını çağırırken düzenli hareket etmelidir. Bir kısmını çağırıp diğerlerini çağırmamak, kalanların

---

4 Buhârî ve Müslim Abdullah b. Amr'dan rivayet etmişlerdir.

5 Tirmizî ve Hâkim Muâz hadisi olarak tahric etmişlerdir.

6 Ebû Dâvûd Enes'ten sahih isnadla rivâyet etmiştir.

7 Ebû Dâvûd ve Tirmizî, Ebû Said'den rivâyet etmişlerdir.

8 Ebû Hüreyre'den rivâyet edilen bu hadis, müttefekun aleyhtir.

kalplerini soğutur. Ziyafet vermekle övünmeyi, böbürlenmeyi değil, kardeşlerinin kalbini hoşnut etme ve Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellemin sünnetine uymayı kasdetmelidir. Gelme imkânı olmayanları çağırmamalıdır. Çünkü geldiği zaman herhangi bir nedenle davetlileri üzebilir. Sadece gelebilecekleri çağırmalıdır.

Süfyân-ı Sevrî (rh) şöyle demiştir:

"Kim gelmek istemeyeni davet ederse, çağırlan gelmezse, davet sahibi bir günah, istemeye istemeye davete gelirse, gelen iki günah işlemiş olur." Çünkü ev sahibi, istemeyen kişiyi yemeğe zorlamış olur. Eğer durumu bilse yemek yedirmezdi. Takva sahibine yemek yedirmek, onun ibadetine destek olmak, günahkâra yemek yedirmek de onun günahına destek olmak anlamına gelir.

Terzinin biri İbn Mübârek'e (r.h), "Ben devlet adamlarının elbiselerini dikiyorum. Benim zalimlerin yardakçısı olmamdan korkulur mu?" diye sormuş ve İbn Mübârek de adama şu cevabı vermiştir: "Hayır; zalimlere yardakçılık yapan olan sana iğne ve ipliği satandır. Sen ise zalimlerden birisin."

Davete icabet etmek, kuvvetli sünnettir.[9] Bazı yerlerde ve bazı durumlarda vacip diyenler de vardır.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdular ki:

"Paça yemeğine çağrılsam bile giderdim. Eğer bana bir dirsek hediye edilse kabul ederdim."[10]

Davete icabet etmenin beş edebi vardır ki bunlar, *İhyâu ulûmi'd-Dîn* ve diğer eserlerde zikredilmiştir.

(İmam Gazali / Kalplerin Keşfi)

---

9 Hanefi Mezhebinde ise vacibtir (Çevirenin notu).

10 Buhârî, Ebû Hüreyre hadisi olarak tahric etmiştir.

41. DERS

Hayâ İmandandır

١- عَنْ أَبِي هُرِيرة رضي الله عنه، أَنَّ رَسُولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَالَ: «الإيمَانُ بِضْع وسبْعُونَ، أوْ بِضْعُ وَسِتُّونَ شُعْبَةً، فَأَفْضَلُها قوْلُ لا إله إلاَّ الله، وَأَدْنَاها إمَاطةُ الأَذَى عنَ الطَّرِيقِ، والحياءُ شُعْبَةٌ مِنَ الإيمَانِ» (متفق عليه.)

1- Ebû Hüreyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"İman yetmiş (veya altmış) kadar daldan ibarettir. Bunların en yükseği lâ ilâhe illallah demek, en aşağısı da insana zarar veren şeyleri yoldan kaldırmaktır. Utanmak da imanın dallarından biridir." (Buhârî, Îmân 3; Müslim, Îmân 58)

٢- عَنْ ابْنِ عُمَرَ رضي الله عنهما: أَنَّ رَسُولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم مَرَّ عَلَى رَجُلٍ مِنَ الأَنْصَارِ وَهُوَ يَعِظُ أَخَاهُ في الحَيَاءِ، فَقَالَ رسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «دَعْهُ فإِنَّ الحياءَ مِنَ الإيمانِ» (متفقٌ عليه.)

2- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem, utangaç kardeşine bu huyunu terketmesini söyleyen Medine'li bir müslümanın yanından geçerken ona:

"Onu kendi haline bırak; zira hayâ imandandır" buyurdu. (Buhârî, Îmân 16, Edeb 77; Müslim, Îmân 57-59)

٣- عن عِمْران بن حُصَيْن، رضي الله عنهما، قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «الحياءُ لا يَأْتي إلاَّ بِخَيْرٍ» (متفق عليه). وفي رواية لمسلم: الحَياءُ خَيْرٌ كُلُّهُ

3- İmrân İbni Husayn radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Hayâ ancak hayır kazandırır."

Müslim'in bir rivayetine göre ise:

"Hayânın hepsi hayırdır" buyurdu. (Buhârî, Edeb 77; Müslim, Îmân 60)

٤- عَنْ أَبِي سَعِيدِ الخُدْرِيّ رضي الله عنه، قَالَ: كَانَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم» أَشَدَّ حَيَاءً مِنَ الْعَذْرَاءِ في خِدْرِهَا، فَإِذَا رأى شَيْئاً يَكْرَهُه عَرَفْنَاهُ في وَجْهِهِ.» (متفقٌ عليه.)

4- Ebû Saîd el-Hudrî radıyallâhu anh şöyle dedi:

"**Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem örtünme çağına girmiş bir genç kızdan daha utangaçtı. Hoşlanmadığı bir şey gördüğünde bunu yüzüne bakınca anlardık.**" (Buhârî, Menâkıb 23, Edeb 72, 77; Müslim, Fezâil 67)

٥- عَنْ عَلي اَلْحَيَاءُ حُسْنٌ وَلَكِنْ فِي النِّسَاءِ أَحْسَنُ

5- Hz. Ali (r.a) Resulullah Sallallahu aleyhi vesellem şöyle buyurdu:

"Hayâ güzeldir. Fakat kadınlarda olursa daha güzeldir."

(Deylemî, Müsnedül-Firdevs, 3/92)

Dersler ve İbretler

1- Peygamber Efendimiz imanı, kalbe kök salmış gür bir ağaca benzetmektedir. Bu ağacın bazı dalları **bir mü'minin inanması gereken** esaslarla ilgilidir. Meselâ imanın altı prensibi, Allah'ı sevmek, O'na şükretmek, verdiği sıkıntılara sabretmek, kin, haset, öfke ve hiyânet gibi kötü huyları terketmek bunlardan birkaçıdır. İmanın bazı dalları bir mü'minin **diliyle söylemesi gereken** kulluk görevlerine dair

olup kelime-i tevhîdi diliyle söylemek, ilim öğrenip öğretmek, Allah'ı zikretmek bunlar arasındadır. İmanın bazı dalları da **bedenle yapılması gereken** davranışlarla ilgilidir. İslâm'ın meşhur beş esası, temizlenmek, iffetli yaşamak, ana babaya, aile fertlerine ve komşulara karşı görevini yapmak, insanlara zarar veren şeyleri yoldan atmak bunlardan birkaçıdır.

2- Mü'minin yaptığı bütün işler, bütün hareketler, doğrudan doğruya imânla ilgilidir. Bunun için de işleri din işi, dünya işi diye ikiye ayırmak mümkün değildir. Allah Teâlâ'nın rızası gözetilerek yapılan her amel sevap kazandırır. Velev ki yoldan küçük bir taşı kaldırmak bile olsa.

3- "*Hayâ* (utanma duygusu) da tıpkı iman gibi insanın fenalık yapmasına fırsat vermez, onu kötülüklerden vazgeçirir. İnsana insanlığını hatırlatır. Onun herhangi bir hayvan olmadığını, aklına eseni yapamayacağını hissettirir. İşte bu nevi telkinlerle hayâ imanı besleyip olgunlaştırır. Böyle olunca da hayâ insana ancak hayır kazandırır ve onun tamamının hayır olduğu ortaya çıkar.

4- Temiz, asil ve duygulu tabiatları sebebiyle utanma duygusu en fazla hanımlarda bulunur. İnsanın değerini yükselten bu güzel duygu Peygamber Efendimiz'in en belirgin özelliklerinden biriydi. (Riyazüs Salihin Şerhi)

5- Utanma duygusu olan haya insanı çirkin şeyler yapmaktan alıkoyar. Özellikle kadınların tesettürden soyutlanmiş bir şekilde caddesokak dolaşmalarına engel olur. Karı-koca da olsalar insanların arasında el ele tutuşup şehvetleri tahrik eder bir tavır içerisinde olmalarına müsaade etmez. Yine genç kızların ve kadınların kendilerini noel ağacı gibi süslenip yabancı erkeklerin bakışlarını üzerlerine çekmekten, kırıtarak, kıç sallayarak yürümekten, cilveli konuşmaktan, daracık kıyafetler giymekten alıkoyar.

6- Haya aynı zamanda müslüman kadını yabancı erkeklerin arasına karışarak onlarla adeta bir erkek gibi oyurup kalkmaktan, gereksiz konuşmalardan uzak tutar.

42. DERS

Sır Saklamak

١- عَنْ أبي سعيد الخُدْرِيِّ رضي الله عنه قال: قال رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «إنَّ مِنْ أَشَرِّ النَّاسِ عِنْدَ اللهِ مَنْزِلَةَ يَوْم الْقِيامَةِ الرَّجُلُ يُفضِي إلى المَرْأَةِ وَتُفضِي إلَيهِ ثُمَّ يَنْشُرُ سِرَّهَا» رواه مسلم.

1- Ebû Saîd el-Hudrî radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Kıyamet gününde Allah Teâlâ'ya göre en fena insan, karısıyla mahremiyetini paylaştıktan sonra onun sırrını ifşâ eden kimsedir." (Müslim, Nikâh 123, 124.)

٢- عَنْ عَائشة رضي الله عنها قالتْ: كُنَّ أَزْواجُ النَّبِيِّ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم عنْدهُ، فَأَقْبلتْ فَاطِمةُ رضي الله عنها تَمْشِي. مَا تَخْطيءُ مِشْيتُهَا مِنْ مِشْيَةِ رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم شَيْئاً، فَلَمَّا رآها رَحَّبَ بها وقال: «مرْحباً بابنَتي» ثُمَّ أَجْلَسهَا عنْ يمِينِهِ أَوْ عنْ شِمالِهِ. ثُمَّ سَارَّهَا فَبكتْ بُكَاءً شَدِيداً، فلَمَّا رَأَى جَزَعَهَا سَارَّهَا الثَّانِيةَ فَضَحِكَت، فَقُلْتُ لَهَا: خَصَّكَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم مِن بَيْنِ نِسائِهِ بالسَّرارِ، ثُمَّ أَنْتِ تَبْكِين ؟

فَلَمَّا قَام رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم سأَلْتُهَا: ما قال لكِ رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ؟ قَالَتْ: ما كُنْتُ لأفْشِي عَلى رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم سِرَّهُ. فَلَمَّا تُوُفِّيَ رسولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قلتُ: عَزَمْتُ عَلَيْكِ بِمَا لي عَلَيْكِ مِنَ الحَقِّ، لَمَا حدَّثْتِنِي مَا قَالَ لَكِ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم ؟ فقالتْ: أَمَّا الآنَ فَنَعَمْ، أَما حِين سَارَّنِي فِي

المَرَّةِ الأُولَى فَأخْبرني «أَنَّ جِبْرِيل كَان يُعارِضُهُ القُرْآن في كُلِّ سَنَةٍ مرَّة أَوْ مَرَّتَيْن، وأَنَّهُ عَارَضهُ الآنَ مَرَّتَيْنِ، وَإِني لَا أُرَى الأجَل إلاَّ قدِ اقْتَرَبَ، فَاتَّقِي الله واصْبِرِي، فَإِنَّهُ نِعْمَ السَّلَف أَنَا لكِ «فَبَكَيْتُ بُكَائِيَ الذِي رَأَيْتِ، فَلَمَّا رَأَى جَزعِي سَارَّني الثَانيةَ، فقال: «يَا فَاطمةُ أَما تَرْضِينَ أَنْ تَكُوني سيِّدَةَ نِسَاء المُؤْمِنِينَ، أوْ سَيِّدةَ نِساءِ هذهِ الأمَّةِ؟» فَضَحِكتُ ضَحِكي الذي رأَيْتِ، متفقٌ عليه. وهذا لفظ مسلم.

2- Hz. Âişe radıyallâhu anhâ şöyle dedi:

"Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*'in hanımları onun yanında otururlarken Fâtıma tıpkı Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* gibi yürüyerek çıkageldi. Resûl-i Ekrem onu görünce sevindi ve **"merhaba kızım"** diyerek sağ veya sol yanına oturttu. Sonra Fâtıma'nın kulağına bir şeyler fısıldadı. Fâtıma yüksek sesle ağlamaya başladı. Onun aşırı üzüntüsünü görünce kulağına bir şey daha fısıldadı. Bu defa Fâtıma güldü. Fâtıma'ya:

– Hanımları yanındayken Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sadece sana bir sır verdi; sen de ağladın, dedim ve Resûlullah kalkıp gidince, ona: "Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* sana ne söyledi?" diye sordum. Fâtıma:

– Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'in sırrını kimseye söyleyemem, dedi.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* vefat edince de:

– Senin üzerindeki analık hakkıma dayanarak Resûlullah'ın sana verdiği sırrı bana söylemeni istiyorum, dedim. Fâtıma:

– Şimdi olabilir, dedi ve şunları söyledi: Resûl-i Ekrem kulağıma ilk defa bir şey söylediğinde, Cebrâil'in nâzil olan Kur'an âyetlerini baştan sona okumak üzere her yıl bir -veya iki- defa geldiğini, fakat bu yıl iki defa geldiğini söyledi ve **"Ecelimin yaklaştığını anlıyorum; Allah'a karşı saygıda kusur etme ve sabırlı ol! Benim senden önce gitmem ne iyi!"** buyurdu. Bunun üzerine gördüğün gibi çok ağladım. Benim çok üzüldüğümü görünce, kulağıma tekrar bir şeyler fısıldayarak: **"Fâtıma! Mü'min hanımların -** veya **bu ümmetin kadınlarının- hanımefendisi olmak istemez misin?"** buyurdu. O zaman da gördüğün gibi güldüm.

*Buhârî, Menâkıb 25, Fezâilü ashâbi'n-nebî 12, Megâzî, 83, İsti'zân 43; Müslim, Fezâilü's-sahâbe 97-99. Ayrıca bk. İbni Mâce, Cenâiz 64.

٣- عَنْ ثَابِتٍ عَنْ أَنَس، رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: أَتى عليَّ رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم وَأَنا أَلْعَبُ مَعَ الْغِلْمانِ، فسلَّمَ عَلَيْنَا، فَبَعَثَنِي في حَاجَةٍ، فَأَبْطأْتُ على أُمِّي، فَلَمَّا جِئتُ قَالَتْ: مَا حَبَسَكَ ؟ فقلتُ: بَعَثَنِي رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم لِحَاجَةٍ، قَالَتْ: مَا حَاجتهُ ؟ قُلْتُ: إِنَّهَا سرٌّ. قَالَتْ: لا تُخبِرَنَّ بِسِرِّ رَسولِ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم أَحَداً. قال أَنَسٌ: واللهِ لوْ حدَّثْتُ بِهِ أحَداً لحدَّثْتُكَ بِهِ يَا ثابِت. (رواه مسلم)

3- Sâbit el-Bünânî'nin rivayet ettiğine göre Enes İbni Mâlik ona şunları söyledi:

"Ben çocuklarla oynarken Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* yanıma geldi; bize selâm verdi ve beni bir işe gönderdi. Bu sebeple annemin yanına geç döndüm. Eve varınca annem:

– Niye geç kaldın? diye sordu.

– Resûlullah beni bir işe göndermişti; onun için geciktim, dedim. Annem:

– Neymiş o iş? diye sorunca:

– Bu bir sırdır, dedim. Bunun üzerine Annem:

– Resûlullah'ın sırrını kimseye söyleme, dedi.

Enes bu olayı anlattıktan sonra Sâbit el-Bünânî'ye şunları söyledi:

– Şayet bu sırrı birine açacak olsaydım, vallahi sana söylerdim, Sâbit!" (Müslim, Fezâilü's-sahâbe 145, 146)

Dersler ve İbretler

1- Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz, birbiriyle hayatlarını birleştiren kimselerin aralarında geçenleri başkalarına anlatmalarını pek çirkin bulmuş ve bu hareketin "Allah Teâlâ'ya göre emanete hiyanetin en büyüklerinden biri" olduğunu söylemiştir. İşte bu sebeple Cenâb-ı Hak, bir kadınla evlenip onunla en mahrem duygu ve davranışları paylaştıktan sonra aralarında olanı biteni, ben şöyle yaptım, o böyle davrandı şeklinde başkalarına anlatmayı veya kadının bir eksiğini ona

buna nakletmeyi emanete hiyanetin en fenası kabul etmiştir. Kadın için de durum aynıdır. Kocasıyla aralarında geçenleri başkalarına anlatması, aynı şekilde emanete ihanettir. Emanete hiyanet ise, dinimizin şiddetle yasakladığı çok çirkin bir huydur.

2- Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz son hastalığı sırasında kızı Hz. Fatıma (r.a.)'ya iki sır vermiştir. Hadis-i Şerif Hz. Fâtıma (r.a.)'ın sır saklama hususundaki titizliğini göstermektedir. Resûlullah'ın sözü geçen bilgileri, hanımlarının yanında sadece kendisine fısıldamasına bakarak bunların sır olduğunu düşünmüş ve konuştukları meseleyi, ısrarla sorulmasına rağmen kimseye söylememiştir. Zira bu bilgilerin başkalarına söylenmesi mahzurlu olmasaydı, Resûlullah kendisine sır olarak söylemezdi. Belliki Resûlullah, vefatına kimsenin üzülmesini istemiyor, Cenâb-ı Hak da bunu herkesin bilmesini uygun görmüyordu. Ama Resûlullah vefat ettikten sonra bu sözlerin artık sır olmaktan çıktığını düşünen Hz. Fâtıma, Hz. Âişe'nin ısrarlı bir şekilde sorması üzerine babasıyla neler konuştuklarını haber vermiştir. Hz. Fâtıma'nın yaptığı gibi, sırların birer emanet olduğunu düşünmeli ve bu bilgiler sır özelliği taşıdığı sürece kimseye söylenmemelidir.

3- Hz. Enes (r.a.)'ı annesi Ümmü Süleym daha dokuz yaşlarındayken Resûlullah'ın hizmetine vermişti. Bu görev Resûl-i Ekrem'in vefatına kadar tam on sene devam etti. Hz.Enes Mescid-i Nebevî'nin civarında arkadaşlarıyla oynar, bir hizmet çıkarsa Resûlullah Efendimiz veya hanımları ona seslenirlerdi. İşi bitince, Medine'den epeyce uzakta bulunan Kuba semtindeki evlerine karanlık basmadan dönerdi. Fakat o gün eve her zamanki vaktinden daha geç gidince, annesiyle aralarında yukarıdaki konuşma geçmiştir. Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* Enes'e söz konusu sırrı kimseye söylememesini tenbih etmiş olmalı ki, yüz yıldan fazla bir ömür sürdüğü halde onu hiç kimseye, hatta çok sevdiği talebesi Sâbit el-Bünânî'ye bile söylemedi.

4- Müslüman cemaatlerde olsun, devlet dairelerinde sorumluluk-makamında olsun veya ticari bir şirkette yöneticilik konumunda olsun eğer bir kişiye özel olarak bazı bilgiler bulunduğu konum gereği veriliyor ve bunların ifşa edilmemesi icap ediyorsa bunları açıklamak öncelikle emanete hiyanettir. Sonrada gizli sırların açığa çıkarılması nedeniyle ikinci bir suçtur. Müslüman emin insandır. Belli şartlarla, anlaşma bir göreve geliyorsa orada suistimal yapamaz. Görevi gereği vakıf olduğu sırları başkalarıyla paylaşamaz. Hele hele bir devlet sırrını düşmanların casuslarına asla satamaz.

43. DERS

Müslümanların İhtiyaçlarını Katşılamak

١- عَنِ ابْنِ عُمَر رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا: أَنَّ رَسُول الله ﷺ، قَالَ: «الـمُسْلِمُ أَخُو الـمُسْلِمِ، لَا يَظْلِمُهُ، وَلَا يُسْلِمُهُ. مَنْ كَانَ في حَاجَةِ أَخِيهِ، كَانَ اللهُ في حَاجَتِهِ، وَمَنْ فَرَّجَ عَنْ مُسْلِمٍ كُرْبَةً، فَرَّجَ اللهُ عَنْهُ بِهَا كُرْبَةً مِنْ كرَبِ يَومِ القِيَامَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِماً سَتَرَهُ اللهُ يومَ القِيَامَةِ». (مُـتَّفَقٌ عَلَيهِ)

1- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Müslüman müslümanın kardeşidir. Ona zulmetmez, onu düşmana teslim etmez. Din kardeşinin ihtiyacını karşılayanın, Allah da ihtiyacını karşılar. Müslümandan bir sıkıntıyı giderenin Allah da kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Bir müslümanın ayıbını örtenin, Allah da kıyamet gününde ayıplarını örter."(Buhari, 2442; Müslim, 2580)

٢- عَنْ أبي هُرَيرَةَ رضي الله عنه عَنِ النَّبِيِّ ﷺ قَالَ: «مَنْ نَفَّسَ عَنْ مُؤْمِنٍ كُرْبَةً مِنْ كُرَبِ الدُّنيَا، نَفَّسَ اللهُ عَنْهُ كُربَةً مِنْ كُرَبِ يومِ القِيَامَةِ، وَمَنْ يَسَّر عَلَى مُعْسِرٍ يَسَّرَ اللهُ عَلَيهِ في الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ، وَمَنْ سَتَرَ مُسْلِماً سَتَرَهُ الله في الدُّنْيَا وَالآخِرَةِ، والله في عَونِ العَبْدِ مَا كَانَ العَبْدُ في عَونِ أَخِيهِ، وَمَنْ سَلَكَ طَرِيقاً يَلْتَمِسُ فِيهِ عِلْماً سَهَّلَ اللهُ لَهُ طَرِيقاً إِلَى الـجَنَّةِ. وَمَا اجْتَمَعَ قَومٌ في بَيت مِنْ بُيُوتِ اللهِ تَعَالَى، يَتْلُونَ كِتَابَ اللهِ، وَيَتَدَارَسُونَهُ بَينَهُمْ إِلَّا نَزَلَتْ عَلَيهِمُ السَّكِينَةُ، وَغَشِيتْهُمُ الرَّحْمَةُ، وَحَفَّتْهُمُ الـمَلَائِكَةُ، وَذَكَرَهُمُ اللهُ فِيمَنْ عِندَهُ، وَمَنْ بَطَّأَ بِهِ عَمَلُهُ لَمْ يُسْرِع بِهِ نَسَبُهُ». (رواه مسلم.)

2- Ebû Hüreyre (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Bir kimse, bir mü'minden dünya sıkıntılarından birini giderirse, Allah da kıyamet gününde o mü'minin sıkıntılarından birini giderir. Bir kimse darda kalana kolaylık gösterirse, Allah da ona dünya ve âhirette kolaylık gösterir. Bir kimse, bir müslümanın ayıbını örterse, Allah da onun dünya ve âhiretteki ayıplarını örter. Mü'min kul, din kardeşinin yardımında olduğu sürece, Allah da o kulun yardımındadır. Bir kimse ilim elde etmek için bir yola girerse, Allah da ona cennetin yolunu kolaylaştırır. Bir cemaat, Allah Teâlâ'nın evlerinden bir evde toplanıp Allah'ın kitabını okur ve onu aralarında müzakere eder, anlayıp kavramaya çalışırlarsa, üzerlerine sekinet iner ve kendilerini rahmet kaplar. Melekler onları kuşatırlar, Allah Teâlâ da onları kendi nezdinde bulunanların arasında anar. Amelinin kendisini geride bıraktığı kişiyi, nesebi öne geçirmez." *(Müslim, 2699)*

٣- عَنْ النُّعْمَان بْنِ بَشِيرٍ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مَثَلُ الـمُؤْمِنِينَ في تَوَادِّهِمْ وتَرَاحُمِهِمْ وَتَعَاطُفِهِمْ، مَثَلُ الجَسَدِ إِذَا اشْتَكَى مِنْهُ عُضْوٌ تَدَاعَى لَهُ سَائِرُ الـجَسَدِ بِالسَّهَرِ والـحُمَّى». (مُـتَّفَقٌ عَلَيهِ.)

3- Numan ibni Beşir radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Mü'minler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar" (Buhari, 6011; Müslim, 2586)

Dersler ve İbretler

1- İslam inanç bağıyla mü'minleri birbirine bağlayarak kardeşler tolpluluğu yapmıştır. Din kardeşliği, kan kardeşliğinden daha kıymetlidir. Kan kardeşi olan insanlar, birbirlerine ne kadar düşkün ve birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamada ne kadar sorumlu iseler, din kardeşliği de müslümanlara en az kan kardeşliğinde olduğu kadar, belki daha da çok sorumluluk yükler. Bu sorumluluk, Kur'an ve Sünnet'in açık nasları ile belirlenmiştir. Bu sebeple, İslâm'ı yalnızca Allah'la kul

arasındaki ilişkilerden ibaret görmek, Allah'ı ve Resûlünü yalanlamak ve İslâm'ı da inkâr etmek anlamına gelir. Çünkü İslâm, hayatımızın her alanını tanzim edici hükümler getirmiştir.

Müslümanların, güçleri yettiği nisbette, birbirlerinin ihtiyaçlarını karşılamaları, İslâm kardeşliğinin gereğidir. İhtiyaçlar, maddî yada manevî nitelikli olabilir. İhtiyacı karşılama bizzat ve fiilen olabileceği gibi, sebep ve vesile olmak şeklinde de gerçekleştirilir. Çünkü bir insan, çoğu kere her türlü ihtiyacını karşılamaya kendisi güç yetiremez.

2- Peygamber Efendimiz, mü'minlerin her türlü ihtiyacı ile ilgilenir ve onların sıkıntılarını giderirdi. Sahâbe paylaşmayı bilen bir topluluktu. Bu sayede, İslâm kardeşliğinin en mükemmel örneklerini sergilediler. Günümüzde müslümanların en büyük noksanı ve kusuru, din kardeşliğinin icabı olan hak ve vecibeleri gerektiği şekilde yerine getirmemeleri ve ferdî bir hayat sürmeyi yeğlemiş olmalarıdır. Bu sebeple aralarındaki mesafe açılmakta, sorumluluk hissi kaybolmakta, kin, buğz ve nefret gibi, İslâm'ın kesinlikle yasakladığı kötü hasletler toplumu kasıp kavurmaktadır. İslâm'ın emirlerine sırt çeviren toplumlar, müslüman olduklarını iddia etseler de, bu davalarında haklı sayılmazlar. Çünkü sözleriyle davranışları birbirini yalanlamakta ve çelişkili bir hayat sürmektedirler.

3- Bir mü'mine yardımcı olmak için, onun mü'min olma niteliği yeterlidir. Daha önce geçtiği gibi zâlim bile olsa, "mü'min kardeşimiz" olma özelliği devam eder. Günahkâr ve fâsık da olsa, mü'mine yardımdan geri durulmaması gerekir. Çünkü bu alâka ve yardımlaşma, onun imanını korumasına vesile olabilir. Her şeye rağmen, mü'minler birbirini terketmemeli, aralarındaki ilişkiyi kesmemelidir. Küçük bile olsa bir üzüntü, keder, güçlük, sıkıntı bazı insanlar için önemli ve büyük görünür. Böyle bir durumda onlara yardımcı olmak da aynı şekilde önem ifade eder. Bunun neticesinde büyük bir hayra vesile olunabilir. Bizim hiç önemsemediğimiz bazı şeyler, başkaları için öncelikli ve çok önemli bir konu olabilir. Bazı sahâbîlerin nasıl müslüman olduğuna baktığımızda, karşımıza bunun çok çarpıcı örnekleri çıkar. Daha sonraki asırlarda, hatta günümüzde bile bunun misâllerini sıkça görmekteyiz. İnsanın bu özelliğini çok iyi bilen Peygamber Efendimiz, hayatı boyunca yaptıklarıyla bize örnek olduğu gibi bu yönde öğretici ve eğitici emir ve tavsiyelerde de bulunmuşlardır. İnananlara düşen görev, her konuda olduğu gibi bu yönde de Resûlullah Efendimiz'i kendilerine yegane rehber edinmektir.

4- Darda kalana yardım, dinimizin önemli insânî prensiplerinden bir diğeridir. Darda kalan, borcunu ödeyemeyen fakirdir. Zaruri ihtiyaçlarını karşılayamadığı için borçlu duruma düşen her insana yardım etmek, İslâm'ın bağlılarına emrettiği âlemşümul prensiplerindendir. Bu yardım, alacaklının borçluya mühlet vermesi, borcunun bir kısmını veya tamamını bağışlaması şeklinde olabilir. Allah Teâlâ'nın buna karşılık mü'mine dünya ve âhirette kolaylık ihsân etmesi, onun din kardeşlerine karşı yaptığı iyiliğin mükâfatıdır.

5- Müminler ırk ve kan bağını, din bağının önüne geçiremezler. Bir mü'min batıl yolda yürüyen, kavmiyet (ırkçılık) davası güden bir liderin, bir grubun arkasından gidemez. Irkçılık davasını güdenlere haklılık payı veremez. Eğer ırkçılık davasını güdenler haklı bulur, onlara onay verirse Hz.Muhammed sallallâhu aleyhi ve sellem efendimizin getirdiği yüce islam diniyle çelişmiş olur. Zira Allah Resûlü açıkça "Irkçılık davasına çağıran, ırkçılık davası için savaşan ve ırkçılık davası uğranda ölen bizden değildir." buyurmuştur.

6- Kürdü Türke, Arabı Kürde düşman etmek ve böylece İslam ümmetinin bütünleşmesini ümmet olma şuuruna ulaşmasını engellemek isteyen siyonist güçler suni savaşlar çıkararak asırlardır aynı topraklarda kardeşçe yaşayan insanları birbirine öldürtmekte ve aralarında kıyamete kadar sürecek kin ve düşmanlığı sokmak istemektedirler. Mü'minler bunun islam kardeşliğine karşı girişilmiş açık bir suikast olduğunun bilincinde olarak ırkçılık davasının peşinde değil, İslam davasının arkasında olmalıdır.

44. DERS

Müslümanların Ayıplarını Örtmek

١- عَنْ أبي هُرَيرَةَ ﷺ عَنِ النَّبِيِّ ﷺ، قَالَ: «لَا يَسْتُرُ عَبْدٌ عَبْداً في الدُّنْيَا إِلَّا سَتَرَهُ اللهُ يومَ القِيَامَةِ». (رواه مسلم.)

242. Ebû Hüreyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre, Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Bir kul, bu dünyada başka bir kulun ayıbını örterse, kıyamet gününde Allah da onun ayıbını örter." (Müslim, 2572)

٢ - وَعَنْهُ، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ، يقول: «كُلُّ أُمَّتِي مُعَافى إِلَّا الـمُجَاهِرِينَ، وَإِنَّ مِنَ الـمُجَاهَرَةِ أَنْ يَعْمَلَ الرَّجُلُ باللَّيلِ عَمَلاً، ثُمَّ يُصْبِحُ وَقَدْ سَتَرَهُ اللهُ عَلَيهِ، فَيَقُولُ: يَا فُلانُ، عَمِلتُ البَارِحَةَ كَذَا وَكَذَا، وَقَدْ بَاتَ يَسْتُرُهُ رَبُّهُ، وَيُصبحُ يَكْشِفُ سِتْرَ اللهِ عَنْه». (مُـتَّفَقٌ عَلَيهِ.)

2- Ebû Hüreyre *radıyallâhu anhd*an rivayet edildiğine göre, Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"İşlediği günahları açığa vuranlar dışında, ümmetimin tamamı affedilmiştir. Bir adamın, gece kötü bir iş yapıp, Allah onu örttüğü halde, sabahleyin kalkıp:

"Ey falan! Ben dün gece şöyle şöyle yaptım", demesi, açık günahlardandır. Oysa o kişi, Rabbi kendisinin kötülüğünü örttüğü halde geceyi geçirmişti. Fakat o, Allah'ın örttüğünü açarak sabahlıyor." (Buhârî, 6069; Müslim, 2990)

٣- وَعَنْهُ، قَالَ: أُتِيَ النَّبِيُّ ﷺ بِرَجُلٍ قَدْ شَرِبَ خَمْراً، قَالَ: «اضْرِبُوهُ» قَالَ أَبُو هريرة: فَمِنَّا الضَّارِبُ بِيَدِهِ، والضَّارِبُ بِنَعْلِهِ، وَالضَّارِبُ بِثَوبِهِ، فَلَمَّا

انْصَرَفَ، قَالَ بَعضُ القَومِ: أَخْزَاكَ اللهُ، قَالَ: «لا تَقُولُوا هَكَذا، لَا تُعِينُوا عَلَيهِ الشَّيطَانَ». (رواه البخاري)

3- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh şöyle dedi:

Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem'* in huzuruna şarap içmiş bir adam getirdiler. Peygamber Efendimiz:

"Ona had vurunuz" buyurdu. Ebû Hüreyre der ki:

Bizden eliyle vuran, ayakkabısıyla vuran ve elbisesiyle vuranlar oldu. Had icra edildikten sonra adam ayrılıp gidince, ashâbdan biri:

– Allah seni kahretsin, rezil etsin, dedi. Bunun üzerine Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem:*

– **"Böyle demeyiniz, onun aleyhine şeytana yardım etmeyiniz"** buyurdular. (Buhari, 6781)

Dersler ve İbretler

1- İslam, insanların ayıplarını araştırmayı ve kişilerin gizli hallerini ortaya çıkarmak için gayret göstermeyi yasaklamıştır. Buna karşılık, bir kimsenin ayıplarını, kusurlarını örtmeyi ahlâkî bir fazîlet, üstün bir insânî meziyet kabul etmiştir. Ancak örtülen hata ve kusur, kul hakkına taalluk eden zulüm ve haksızlıklar cinsinden olmamalı, zulüm ve haksızlık içermemeli ve söylenilmesi halinde kimseye fayda temin etmeyecek türden olanlardır. Bu sayılanlar ve benzerleri dışında kalan günahları ve özellikle de haramları gizlemek câiz değildir.

2- Allah Teâlâ, dünyada günahlarını örttüğü kulunun, kıyamet gününde de hata ve kusurlarını örter. Böylece mahşer halkı da onun bu halini bilmezler. Dünyada bir kulun hata ve kusurlarını örten kimse de sevap işlediği için, Allah katında o da mükâfatını görür.

3- Bir günah işlemek, bir kusur ve hata yapmak, sevilmeyen, arzu edilmeyen ve sahibine de hiçbir kıymet kazandırmayan, sadece kötü görülmesine ve bayağı sayılmasına vesile olan bir haslettir. Durum böyle iken, gizli kapaklı bir yerde işlediği ve Allah'tan başkasının bilmediği, Allah'ın da örttüğü bir günahı faziletmişcesine ortaya döken ve başkalarına anlatan bir kimse, Allah tarafından affedilme şansını zora sokmuş olur.

4- Günah ve kusurlarını başkalarına anlatanlar, Allah'ı, Resûlünü ve salih amel sahibi mü'minleri hafife almış, kötülüklerini iyilik, günahlarını sevap, bayağılıklarını fazilet saymış olurlar. Bu ise, en az işledikleri günah seviyesinde bir pervasızlıktır. Oysa günah işleyen bir kimsenin, hiç olmazsa onu gizli tutması, kendisini aşağılanmaktan kurtarır. Aksi takdirde açıkladığı günah eğer bir cezayı gerektiriyorsa cezalandırılmasını, cezayı gerektirmiyorsa kınanmasını icab ettirir. Bir kimse, dünyada işlediği bir günahı utanarak gizlerse, Allah'ın kendisini kıyamet gününde rüsvay etmemesi umulur.

5- İslam şeriatı kötülük ve haksızlıkların önüne geçmek için işlenen suçların büyüklüğüne göre çeşitli cezalar koymuştur. Bunlara "had cezaları" diyoruz. Bunlar Allah için bir hak olarak takdir ve tayin olunan azab ve cezalardır. Zina yapmak, namuslu kadınlara zina isnadı, içki içmek, hırsızlık gibi bir takım suçlara ait çeşitleri vardır. Zina, içki, hırsızlık ve benzeri suçlar, gizlenecek ve örtülecek cinsten suçlar değildir. Bunları işleyenlere uygulanan cezalar da açıktan tatbik edilir. Çünkü bunun caydırıcılığı vardır. Cezada aslolan da caydırıcılıktır. Böyle bir cezaya herkesin gözü önünde çarptırılan kimse, utanır, mahcup olur ve bir daha suç işlememeye karar verebilir. Bu cezalandırmaya şahit olanlar da bundan ibret alır, böyle bir duruma düşmek istemezler.

6- Peygamber Efendimiz, şarap içip kendisine had cezası uygulattığı bir kimseye, sahâbenin beddua etmesine, kötü söz söylemesine karşı çıkmış, izin vermemiştir. İşlediği bir suçtan dolayı cezalandırılan bir kimseyi, ayrıca sözle kınamayı ve ona hakaret edilmesini uygun görmemiştir. Çünkü bu davranış şefkat ve merhamete aykırıdır. İslâm'ın cezalarında bile merhametli bir yaklaşım vardır. Ayrıca bir mü'minin küçümsenmesine ve kınanmasına şeytan sevinir. Çünkü böyle bir hakarete uğrayan insan, topluma kızar, insanlarla alâkasını keser, şeytan da onu kolayca kandırır, kötülüklere sevkeder. Hatta dinden uzaklaşmasına bile sebebiyet verir. Halbuki cezaların amacı bu değildir. Tam aksine had cezaları kişi ve toplumu günah kirlerinden arındırarak ahirete tertemiz, günahsız olarak varmasını sağlamayı hedefler. Zira bir kişiye işlediği günah yüzünden dünyada iken had cezası uyganırsa artık onun günahı affedilmiş olur. Ahirette yeni bir cezayla karşılaşmayacaktır.

OKUMA PARÇASI: 10

GİYİMDE HAYÂ VE TAKVA ÇİZGİSİ

Güzel dinimiz İslâm, ne sadece vicdanlarda saklanan gizli manzumeler bütünüdür, ne de yalnızca dış görünüşe yansıyan bir takım davranışlardan ibarettir. Bilakis, mensuplarının iç dünyasını tanzim ve tahkim eden ve oradan davranışlarda güzel ahlak numuneleri tezahür ettiren kaideler manzumesidir.

Onun davranışlarımıza yön veren düsturları cümlesinden olmak üzere bu gün, neticede insanı iffet-hayâ gibi güzel hasletlerle buluşturan giyinme/örtünme konusuna ve bu anlamda geçmişimize ne derece sahip çıktığımıza bakalım istiyorum: Kıyafetlerimizi kendimize güvenerek tercih ettiğimiz dünkü asil duruşumuzu hatırlayalım. Bu günkü ahvâlimize bir bakalım. Yarınlarımızı düşünelim. Kur'ân-ı Kerim'in buyruğunu, orada verilen misalleri hatırlayalım.

Yüce Kitabımız iffetli yaşamayı ve hayâ duygusuyla giyinmeyi öğüt veriyor mü'minlerine. Hz. Şuayb'ın kızlarının edeble yürüyüşlerini, utanarak konuşmalarını örnek veriyor. Cahiliye kadınları gibi açılıp saçılmama vakarının, ezvâc-ı tâhirâttan ümmeti aydınlatan bir iffet kaidesi olmasını öngörüyor. Kıssaların en güzelinde Allah'tan hayâ etmenin büyüklüğünü anlatıyor.

Hayâsızlığı yasaklıyor bizim kitabımız. Bir bütünün iki yarısı gibi birbirini tamamlayan kadın ve erkeğin, Allah'ın buyruğuna riayet ettikleri sürece, yekdiğeri hakkında bürüyücü bir elbise olacağını beyan ediyor. Zinaya yaklaşmayın buyruğuyla, o çıkmaz sokağa varan yolların, ancak iffet ve hayâ ile kapatılabileceğine işaret ediyor. Kadın ve erkek bütün Müslümanlara haramdan gözlerini sakınmalarını emrediyor.

Önümüze çıkan haram tabloları bir çırpıda izale etmemizi beklemiyor bizden. Her hayrı usulünce talep etmenin yolunu gösteriyor. Önce nefsimizden başladığımız takdirde, çevremize ışık saçabileceğimizi buyuruyor. Ve müttakilere yaraşır vakur elbiselere bürünmemizi, insanlık içinde iffet ve hayâ örneği olmamızı...

Â'râf Sûresi'nde; sadece insana mahsus olmak üzere verilen elbise nimetinin, bu gayeye hizmet etsin diye ihsan edildiğini buyuruyor:

Ey Âdemoğulları! Size çirkin yerlerinizi örtecek giysi, süslenecek elbise indirdik. Hayırlı olan takvâ elbisesidir. İşte bu, Allah'ın âyetlerindendir, belki düşünüp öğüt alırsınız. (A'râf, 26)

Âyet-i kerimede; örtünmeyi ve insanlara düzenli görünmeyi sağlayan, gösterişten uzak, mutedil bir giyim tarzı öngörülmüştür. Ve bu, insanı takvaya, takva libasına götüren yol olarak teşvik edilmiştir. Bedeni teşhir ile insan haysiyetini ayaklar altına alan giyim tarzının çirkinliğine işaret edilmiştir, diyebiliriz.

Çünkü takva elbisesiyle, takva arasında bir bağlantı vardır. Ve bir bakıma bunların ikisi de libastır. Biri kalbin ayıplarını örter ve onu güzelleştirir. Diğeri bedenin kusurlarını kapatır ve onu tezyin eder. Böylelikle kişide, utanma duygusu inkişâf etmiş olur.

Tefsirde belirtildiği üzere; "hayâ ve takva duygusundan uzak olan kişi, her ne kadar giyinse de, elbisenin rahmet ve bereketinden istifade edemez. Çünkü setr-i avret ve hıfz-ı namus gibi yüce gayeleri gözetmeyenin ve örtünmeyi değil, bedenini teşhir etmeyi gaye edenin kullanımında elbise, bir meta-ı gurûr olur. Elbise nimetinden faydalanmanın esası, hiss-i takva ile giyinmektir. Hiss-i hayâ ve haşyetullah ile giyilen elbise Allah'ın izniyle kişinin maddi ve manevi ayıplarını örter. Sahibini fenalıklardan muhafaza eder."

Nitekim Peygamber Efendimiz elbiseyi mübarek bedenini örten ve ibâdât ü tââte zemin hazırlayan bir hayır vesilesi olarak değerlendirmiştir. Ehline ve ashabına bunu öğretmiştir.

O, elbisesinin temiz ve düzgün olmasına itina gösterirdi. Örtünme ile temiz ve düzenli giyimin en ideal insicamını mübarek hayatında tatbik ederdi. Asgari ihtiyacından fazlasına rağbet etmezdi. Onun elbiselerinden hiç biri topuklarından aşağı inmez, yerlerde sürünmezdi. Elbiseyi mutlaka sağ taraftan giymeğe başlar ve şöyle dua ederdi; ayıp yerlerimi örten elbiseyi bana giydiren ve onunla insanlara güzel görünmemi sağlayan Allah'a hamd olsun.

Bu davranışıyla giyinmenin; bedenin korunmasına, cemiyette edeb ve hayâ hislerinin canlı tutulmasına hizmet etmesi gerektiğine işaret ederdi. Önceki peygamberlerin sözlerinden bize intikal eden, utanmazsan dilediğini yap sözünü nakletmesi, bunu temine yönelik en mühim hatırlatmasıydı.

Yazık ki şimdi onun ümmeti, her gün biraz daha artan bir vurdum duymazlığın içine sürükleniyor. Yeni kuşaklara, giyinmekten maksadın örtünmek ve bedeni korumak olduğunu gereğince öğretemedik. Öğretemedik ki, uzuvların teşhirini ön planda tutan modacıların yönlendirmesine, bir heves ve özenti uğruna kolayca boyun eğmekteler.

Kanatimizce bir toplumda bu derece köklü değişikliklerin bu kadar hızla gerçekleşmesi ve hiç bir fiziki baskı olmadan kabul görmesi hayra alamet değildir. Bir Müslüman, inancıyla bağdaştırmadığı bir kıyafeti hangi yorumla üzerinde taşıyor, kendine yakıştırıyor? Bunun sebeplerini araştırmak ve edebin güzelliğini, hayânın ulviyetini, bunları unutmuş görünenlere hatırlatmak ciddi bir mesele olarak önümüzde duruyor.

Görülen o ki, giyinmeyi/örtünmeyi asgari ölçüde dahi sağlamayan kıyafetleri kullanmayı itiyat edinen insan, başta dinimizin direği namaz olmak üzere ibadetlerden uzaklaşmakta ve geri dönülmesi, adeta özel gayret gerektiren bir çıkmazın içine doğru akıp gitmektedir. Dînî-İslâmî kural ve kavramların işitilip söylenmediği ortamlara... Ve buralarda attığı her adım, adeta bir sonraki olumsuz aşamayı davet etmektedir.

Bir insanın giyim-kuşamında dînî-millî hassasiyetlerini yitirmesi, onu gayri İslâmî alışkanlıklara sürükleyen sebeplerin başında gelmektedir, diye düşünüyoruz. Bu sebeple, ezanların okunduğu, Kur'ân'ın işitildiği şu memlekette; o sevimsiz kıyafetlerin nasıl olup da yaygınlaştığını ve insanların hangi yorumla geçiminden sorumlu olduğu kişilere bunları alabildiği sorusu etrafında düşünmek gerektiğine inanıyoruz.

Bu gün toplumun, hangi hayat damarlarını kurutmayı göze alarak bu olumsuz noktaya kaydığının tesbiti bakımından; şöyle bir albümlere, bir de aynaya/etrafımıza nazar etmemiz faydalı olacaktır. Yüreğimiz elverirse, oradan geleceğe bakalım. Utanma duygusunu kaybetmenin bizi hangi badirelere sürükleyeceğini tasavvur edelim.

Bir millet düşünelim ki, geçmişiyle olan ortak paydalarını unutma çabasında. İstikbalini yeşertecek hayat damarlarını kurutmağa çalışıyor. Böyle bir milletin encamı nice olur?

Ecdadımız bu gün yaşasaydı bizleri sevmek isterdi, sevebileceği kılık-kıyafette görmek isterdi. Çünkü biz onların canlarından birer parçayız, nesillerinin devamıyız. Sevgili Peygamberimiz; huzuruna

çıkabileceğimiz bir kıyafete bürünmemizi arzu ederdi. Ve biz, pek de uzak olmayan bir zamanda onlarla buluşacağımıza inanıyoruz.

Bununla birlikte şimdi, sokaklarda, caddelerde Allah'tan korkmazsan kuldan utan, sözünden medet umar hale geldik. Utanma duygusunu arıyoruz, hararetle. En son kaleyi. Onu da yitirirse bu toplum, ifsad olur. Yok oluşun eşiğine dayanır diye endişe ediyoruz. Ne acı...

İmanın en zayıf derecesinin kötülüğe kalben buğzetmek olduğu bilgisiyle yüreği sızlayan insanımıza, içinde ümitle sorumluluğun bir arada bulunduğu bir çift sözümüz olacak: Amansız alevler içinden ne kurtarılsa kardır. Bir kişiyi günah deryasından kurtarmanın ecri dünyalara değer olduğu gibi, bir tek insanı ihmal etmenin vebali de o derece ağırdır.

Cafer Durmuş, Altınoluk, Sayı: 210.

45. DERS

Aile ve Çocuk Eğitimi

١- عَنْ أَبي حَفْصٍ عُمَرَ بْنِ أَبي سَلَمَةَ عَبْدِ اللهِ بْنِ عَبْدِ الأسدِ رَبِيبِ رَسُولِ الله ﷺ قَالَ: كُنْتُ غلَاماً في حِجْرِ رَسُولِ اللهِ ﷺ وَكَانَتْ يَدي تَطِيشُ في الصَّحْفَةِ، فَقَالَ لي رَسُولُ الله ﷺ: «يَا غُلامُ، سَمِّ الله تَعَالَى، وَكُلْ بيَمِيـنِكَ، وَكُلْ مِمَّا يَلِيكَ» فَمَا زَالَتْ تِلْكَ طِعْمَتي بَعْدُ. (متفق عليه.)

1- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin üvey oğlu, Ebû Seleme Abdullah İbni Abdülesed'in öz oğlu Ebû Hafs Ömer şöyle dedi:

"Ben Hz. Peygamber'in himâyesinde yetişen bir çocuktum. Yemek yerken, elim yemek tabağının her yanına giderdi. Bunun üzerine Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* bana şöyle buyurdu: **"Oğul, besmele çek! Sağ elinle ye! Hep önünden ye!"** O günden sonra buyurduğu gibi yedim." (Buhârî, 5376; Müslim, 2022)

٢- عَنْ ابْنِ عُمَرَ رَضِيَ اللهُ عَنْهُمَا، قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ الله ﷺ يَقُولُ: «كُلُّكُمْ راعٍ، وكُلُّكُمْ مسئولٌ عنْ رعِيَّتِهِ، والأَمَامُ رَاعٍ، وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، والرَّجُلُ رَاعٍ في أَهْلِهِ وَمَسْئُولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، والمرْأَةُ راعِيةٌ في بيْتِ زَوْجِهَا وَمَسْئُولَةٌ عنْ رعِيَّتِهَا، والخَادِمُ رَاعٍ في مالِ سيِّدِهِ ومسئولٌ عَنْ رَعِيَّتِهِ، فكُلُّكُمْ راعٍ ومسئولٌ عنْ رعِيتِهِ» (متفقٌ عليه.)

2- İbni Ömer radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*'i şöyle buyururken dinlemiştir:

"Hepiniz çobansınız; hepiniz güttüğünüz sürüden sorumlusunuz. Devlet reisi de bir çobandır ve sürüsünden sorumludur. Erkek ailesinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Kadın kocasının

evinin çobanıdır ve sürüsünden sorumludur. Hizmetkâr efendisinin malının çobanıdır; o da sürüsünden sorumludur. Netice itibariyle hepiniz çobandır ve güttüğü sürüden sorumludur." (Buhârî, 5200; Müslim, 1829)

٣- عَنْ عَمْرو بْنِ شُعَيبٍ، عَنْ أَبيهِ، عَن جَدِّهِ ﷺ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ ﷺ: «مُرُوا أَوْلادكُمْ بِالصَّلاةِ وهُمْ أَبْنَاءُ سبع سِنِينَ، واضْرِبُوهمْ علَيْهَا وَهُمْ أَبْنَاءُ عَشْرٍ، وفرِّقُوا بيْنَهُمْ في المضَاجعِ» رواه أبو داود بإِسنادٍ حسنٍ.

3- Amr İbni Şuayb babası Şuayb'dan, o da dedesi Abdullah İbni Amr İbni Âs radıyallâhu anhdan Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'in şöyle buyurduğunu rivayet etti:

"Çocuklarınıza yedi yaşındayken namaz kılmalarını söyleyiniz. On yaşına bastıkları hâlde kılmazlarsa kendilerini dövün yataklarını da ayırın." (Ebû Dâvûd, 495)

٤- عن أبي ثُرَيَّةَ سَبْرَةَ بنِ مَعْبدٍ الجهَنِيِّ ﷺ قال: قال رسول الله ﷺ: «عَلِّمُوا الصَّبِيَّ الصَّلاةَ لِسَبْعِ سِنِينَ، وَاضْرِبُوهُ علَيْهَا ابْنَ عشْرِ سِنِين» (حديث حسنٌ رواه أَبو داود، والترمِذي)

4- Ebû Süreyye Sebre İbni Ma`bed el-Cühenî radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Çocuğa yedi yaşındayken namaz kılmayı öğretiniz. On yaşına bastığı hâlde kılmazsa, onları dövün." (Ebû Dâvûd, 494; Tirmizî, 407)

Açıklama:

Hanımların en önemli vazîfelerinden birisi de Cenab-ı Hakk'ın, İslâm fıtratı üzerine lutfettiği yavrularını hayır ve faziletle donatmaktır. İmanlı, istikâmet ehli ve vatanperver çocuklar yetiştirmek, bir annebabanın en büyük mesuliyeti olduğu gibi, hayatlarından sonra açık kalan defterlerine hasenât yazılmasına da vesîledir.

Bir atasözünde *"el-ümmü medresetün: Anne mekteptir."* denilmektedir. Kadın, evde çocuklarıyla daha çok birlikte olduğu için çocuklara güzel örnekler sergileyerek, onların ruhunda kalıcı izler bırakmak sûretiyle**"ilk ve en büyük terbiyeci"** olacaktır.

Annelik vazifesini vefâkârlık ve fedâkârlıkla omuzları üzerine alan bir sâliha hanım, gerçekten engin bir sevgiye, ömürlük bir teşekküre lâyıktır. İslâm âleminde, ciddî ve fazîletli müslümanlar; ebeveyne, bilhassa anneye ait hürmetin en yüksek örneklerini vermişlerdir. Allah Rasûlü *sallâllâhu aleyhi ve sellem* Efendimiz, süt anneleri olan Halime radıyallâhu anhâ'yı ziyârete gider, mübârek cübbelerini yere serer ve sütannesinin bunun üzerine oturmasını isterdi.

Sâliha anne, ilâhî kudretle genişletilmiş bir rahmet kucağıdır. Bundan dolayıdır ki, Peygamber Efendimiz *"Cennet annelerin ayakları altındadır..."* buyurmuştur. Aile ocağındaki fertlerin taşkınlıklarını, bilhassa çocukların usandırıcı hırçınlıklarını eritecek fazilet cevheri, anne kalbidir. Saadet çiçeklerinin tohumları annelerin gönüllerine bırakılmıştır. Bu sebeple Hazret-i Peygamber *sallâllâhu aleyhi ve sellem* anne muhabbetini ısrarla telkin buyurmuştur. Kendisine daha ziyâde kime hürmet ve hizmet edilmesi gerektiği sorulduğunda, üç kere *"Annen!.."*, sonra da *"Baban!"* buyurmuştur.

Bir hanım kendinden doğmayan, beyinin önceki eşinden kalan çocuklarına karşı nasıl davranmalıdır?

Ona kendi çocukları gibi bakmalıdır. Sevgi, ilgi, şefkat ve hizmetini onlardan esirgememelidir. Peygamber Efendimiz çocukluğunda kendisini himaye eden ve öz annesi gibi ilgi gösteren Hazret-i Ali'nin annesi Fâtıma binti Esed'e hayatı boyunca hep muhabbet beslemiş ve hürmet göstermiştir. Bu sâliha kadın vefât ettiği zaman Peygamber Efendimiz -*sallâllâhu aleyhi ve sellem*- cenazenin yanına gelmiş, başucuna oturmuş ve onun fedâkârâne hizmetine Hak katında şâhidlik ederek şöyle buyurmuştur:

"–Ey annem! Allah sana rahmet eylesin. Sen benim öz annemden sonra annemdin. Kendin aç kalır, beni doyururdun, kendin giymez beni giydirirdin, kendini güzel yiyeceklerden alıkoyarak bana yedirirdin ve bunları yaparken Allah'ın rızasını ve ahiret yurdunu arzu ederdin."

Sonra Rasûlullâh -*sallâllâhu aleyhi ve sellem*- cenazenin üç kere yıkanmasını emretmiş, kendi gömleğini çıkarıp ona giydirtmişti. Cenaze bu gömlek üzerinden kefenlendi. Peygamber Efendimiz kabrin kazılmasına da bizzat yardım etti ve sonra lahite yan üstü uzanarak bu sâliha kadına duâ etti. (Taberânî, Mu'cemu'l-Kebîr, XXIV, 351-2)

Peygamber Efendimizin bu sevgi ve hürmeti, müşfik bir anne kucağına karşı duyduğu minnet, vefâ ve şükrânın ifadesi; bizim için de ne güzel bir ibret ve örnektir. (Osman Nuri Topbaş, Altınoluk, *Sayı, 11)*

Dersler ve İbretler

1- Dünyâ; nîmetleri, muhabbetleri, emel ve hülyâlarıyla önümüze serilmiş geniş bir imtihan sahasıdır. Mal, mülk ve evlâd gibi dünyâya âit kıymetler de, âhiret sermâyesi yapılmak gâyesiyle tasarrufu bize bırakılmış imtihan mevzûlarıdır. Dolayısıyla dünyânın imkânlarını âhiret saâdeti için bir vâsıta olarak görmemiz gerekir. Bu hadis-i şerifler çocuk da olsa yanlış yapanların usulünce uyrailması ve doğru olan davranışın öğretilmesinin gerekliliğine işaret temektedir. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz'in **sağ elle yemek yemeyi** tavsiye etmesi, bunun müslümanların bir özelliği olduğunu göstermektedir. Sağ tarafın dinimizde ayrı bir önemi vardır. **Ayakkabı ve elbise giyerken** sağdan başlamak, bir yere sağ ayağını atarak girmek, bir yere girerken çıkarken **sağda bulunanlara öncelik** hakkı tanımak da birer sünnettir

2- Yemeğe başlarken besmele çekilmelidir. Şayet besmele çekmek unutulmuşsa, hatırlandığı zaman, yine Resûl-i Ekrem'in bir başka hadiste öğrettiği gibi, *"bismillahi evvelühü ve ahiruh / baştan sona bismillah"* denmelidir. Sofradakilerden birinin herkesin duyacağı şekilde besmele çekmesi, ötekilerin de besmeleyi hatırlamasına yardımcı olur. Bir kişinin besmele çekmesi, sofradan şeytanı uzaklaştırmaya yetmekle beraber, herkesin ayrı ayrı besmele çekmesi daha iyidir.

Bir şey içilirkerken de besmele çekilmelidir. Hatta ilaç içerken bile bu sünnete uymalıdır.

3- Yemeğin sonunda *"el-Hamdü lillâh"* denilmesi sünnettir.

4- Yemek yerken sofraya mümkün olduğu kadar yakın oturmalı ve hep önünden yemeli, başkalarının önüne uzanarak onlar rahatsız edilmemelidir. İnsan yalnız başına yese bile bu kurala uymalıdır.

5- Yeryüzünde halife olarak yaratılan insan başıboş bırakılmamış ona bir çok görevler ve sorumluluklar yüklenmiştir. Herkesin yaratılış fıtratına ve işgal ettiği makama uygun olarak verilen sorunlulukların en yüksek tepesinde İslam halifesi yani devlet başkanı bulunmaktadır. Halife, devletin başı olması sebebiyle en büyük âmir, en önemli şahsiyet, dolayısıyla da tebaasından herkesin sorumluluğunu üzerinde taşıyan kimsedir.

6- Ailenin erkeği ise **ailesinin çobanı** ve idaresi altındaki kişilerden sorumlu olan kimsedir. Bir kimsenin ailesi, geçimlerini üstlendiği insanlardır. Ailenin reisinin sorumlu olduğu kişiler öncelikle kendi eşi, çocukları, annesi ve babası olmakla birlikte yakınlarından da sorumludur.

Onların dini terbiyesinden ve eğer yardıma ve korunmaya muhtaç iseler, onların da yiyeceklerini, giyeceklerini, hayatlarını devam ettirmek için gerekli diğer ihtiyaçlarını temin etmekle mükelleftir. .

7- İnsanın ailesine karşı sorumlu olduğu bu maddî ihtiyaçların yanında bir de mânevî ihtiyaçlar vardır. Onlara inanmaları gereken din esaslarını, yapmaları gereken ibadet esaslarını ve uymaları gereken ahlâk esaslarını öğretmek, aile reisinin sorumluluğu altındadır. Bu mânevî ihtiyaçların onlara verilmesi maddî ihtiyaçlardan daha önemli ve önceliklidir. Zira bir insan fakirse, ailesine karşı sorumluluğu bir ölçüde düşecek ve onlara imkânı ölçüsünde bakabilecektir. Fakat onların mânevî eğitimlerini sağlamak parayla doğrudan ilgili olmadığı için omuzlarındaki bu sorumluluk hiçbir şekilde düşmeyecektir. Çünkü Allah Teâlâ konumuzun başlığında okuduğumuz âyetlerin birinde:

8- Çocuklar dinin yaşandığı bir aile çevresinde yetişen çocuk, etrafını tanımaya başladığı günden itibaren namazla tanışır. Kulluğu en güzel şekilde simgeleyen bu ibadet onun ilgisini çeker. Büyüklerini taklid ederek tıpkı onlar gibi namaz kılmaya çalışır. Eğitimin en güzel şekli, çocuğa tavsiye edilen hâlleri bizzat yaşamak ve ona canlı örnek olmaktır. Böyle yapıldığı takdirde çocuk, namazın tıpkı oturup kalkmak, yemek içmek gibi tabiî bir hâl olduğunu görür ve namaz kılmadığı zaman kendisinde bir eksiklik bulunduğunu anlar.

9- Dindar çevrede yetişen çocuk, namaz kılmayı yedi yaşına kadar zaten öğrenmiş olur. Bu durumda anne babaya düşen görev, onun bazı eksiklerini tamamlamaktan ibarettir. Bunun için çocuklar yedi yaşına girdiklerinde namaz kılmaları emredilmelidir. Yedi yaşına kadar namaz kılmayı öğrenmeyen çocuklara ise, namazın en önemli ibadet olduğu anlatılarak namaz bilgisi verilir. Bazı sûreler ve dualar öğretilir. Yedi yaş sınırı konusunda kız ve erkek çocukları arasında fark yoktur.

10- On yaşına girdiği hâlde namaz kılmamakta direten çocuklara eğer öğüt ve nasihata kulak vermeyip kılmamakta diretirlerse azarlanmalıdır. Azardan da anlamayanlar ise bir yerlerini incitmeyecek şekilde dövülmelidir. Bu prensip hemen herkesin kabul ettiği bir eğitim şeklidir. Şüphesiz dövme işi, eğitim maksadıyla yapılacak ve ona ancak mecbur kalındığı zaman başvurulacaktır. Dövmeye gelene kadar azarlama, tehdit etme, kulağını çekme gibi çeşitli eğitim basamakları vardır.

11- Kendisi hiçbir çocuğu dövmeyen ve onların dövülmesini istemeyen Peygamber *aleyhisselâm*, on yaşına bastığı hâlde namaz kılmayan çocukları, sadece eğitmek maksadıyla pataklamaya izin vermiştir.

12- On yaşına basan çocukların **yataklarını ayırma** konusu da önemlidir. Sadece erkeklerle kızları birbirinden ayırmakla kalmamalı, cinsiyetleri ne olursa olsun çocukların yataklarını ayırmalıdır. "Canım bunların hepsi de kız veya hepsi de erkek; bir arada yatmalarında ne sakınca olacak?" diye düşünmek doğru değildir. On yaş bülûğ çağının sınırıdır. Erken gelişen bazı çocuklar on yaşında ergenlik çağına girebilir. Cinsiyet duygusu gelişmeye başlayan çocukların vücutlarının birbirine temas etmesi, onlarda bazı cinsî sapmalara yol açabilir. İşte bu sebeple Peygamber Efendimiz, problemi daha ortaya çıkmadan önlemek düşüncesiyle böyle buyurmuştur. Maddî imkânsızlık sebebiyle herbir çocuğa ayrı yatak temin etme imkânı bulunmuyorsa; en azından vücutlarının birbirine temas etmemesi sağlanmalıdır. (Geniş bigi İçin Bkz, Riyazüs-Salihin Şerhi)

46. DERS

Komşularla İyi Geçinme ve Onlara İkramda Bulunma

١- عَنْ ابنِ عُمرَ وعائشةَ رضي الله عنهما قَالَا: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «مَا زَالَ جِبْرِيلُ يُوصِينِي بِالجارِ حتَّى ظَنَنتُ أَنَّهُ سيُوَرِّثُهُ» (متفقٌ عليه.)

1- İbni Ömer ve Âişe radıyallâhu anhümâdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Cebrâil bana komşuya iyilik etmeyi tavsiye edip durdu. Neredeyse komşuyu komşuya mirasçı kılacak sandım." (Buhârî, Edeb 28; Müslim, Birr 140-141. Tirmizî, Birr 28; İbni Mâce, Edeb, 4)

٢- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ كَانَ النَّبِيُّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: «يَا نِسَاءَ الْمُسْلِمَاتِ لَا تَحْقِرَنَّ جَارَةٌ لِجَارَتِهَا وَلَوْ فِرْسِنَ شَاةٍ»

2- Ebu Hureyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ey Müslüman kadınlar! Sakın bir komşu kadın bir koyun parçasıyla da olsa, komşu kadına (hediye ve) sadaka vermeyi küçümsemesin." (Buhari, 2566; Müslim, 1030)

٣- عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ قَالَ قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْراً أَوْ لِيَصْمُتْ

3- Ebu Hureyre radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse komşusuna eziyet etmesin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse misafirine ikram etsin. Allah'a ve ahiret gününe iman eden kimse ya hayır söylesin ya da sussun.**" (Buhari, 6018; Müslim, 47)

٤- عَنْ أَبِي هُرَيرَةَ ﷺ أَنَّ النَّبِيَّ ﷺ قَالَ: «واللهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ، وَاللهِ لَا يُؤْمِنُ» قِيلَ: مَنْ يَا رَسُولَ اللهِ؟ قَالَ: «الَّذِي لَا يَأْمَنُ جَارُهُ بَوَائِقَهُ». (مُتَّفَقٌ عَلَيهِ.)

4- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Vallahi iman etmiş olamaz, vallahi iman etmiş olamaz, vallahi iman etmiş olamaz." Denildi ki:

– **Kim ey Allah'ın Resulü!** Buyurdu ki:

– **Komşusu şerrinden emin olmadığı kimse."** (Buhari, 6016; Müslim, 46)

٥- عَنْ عَائِشَةَ رَضِيَ اللهُ عَنْهَا، قَالَت: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: مَا آمَنَ بِي مَنْ بَاتَ شَبْعَان وَجَارُهُ جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ وَهُوَ يَعْلَمُ بِهِ.

5- Hz. Aişe radıyallâhu anhâ rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Komşusu yanı başında aç olduğunu bildiği halde tok olarak geceleyen kimse bana iman etmiş değildir." (Hakim, 2166; Beyhaki, Şuabul İman, 3238)

٦- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْن عُمَر رضي الله عَنْهُمَا قَالَ: قَالَ رَسُول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «خَيْرُ الْأَصْحَابِ عِنْدَ اللهِ تَعَالَى خَيْرُهُمْ لصاحِبِهِ، وخَيْرُ الجِيرَانِ عِنْدَ الله تَعَالَى خيْرُهُمْ لِجارِهِ» (رواه الترمذي وقال: حديث حسن)

6- Abdullah İbni Ömer radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Allah Teâlâ'ya göre arkadaşların hayırlısı, arkadaşına faydalı olandır. Yine Allah Teâlâ'ya göre komşuların hayırlısı, komşusuna faydalı olandır." (Tirmizi, 2009)

Dersler ve İbretler

Komşu, Hz. Ali'den gelen rivayete göre, **birbirlerinin sesini duyacak kadar yakın olan** kimselerdir. Hz. Âişe (r.a.) annemiz ise **evin her cephesinden kırkar hânenin** komşuluk hakkı bulunduğunu söylemiştir.

1- Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimiz, üzerimizde hakkı bulunan komşuları üçe ayırmıştır. 1-**Bir hakkı olan komşular. Bunlar** gayri Müslimlerdir ve sadece komşuluk hakları vardır. 2-**İki hakkı olan komşular.** Akraba olmayan müslümanlar ki, bunların hem komşuluk, hem de din kardeşliği hakkı vardır. 3-**Üç hakkı olan komşular:** Akraba olan Müslümanlardır ki bunların hem komşuluk, hem din kardeşliği, hem de akrabalık hakkı vardır.

2- Komşuların birbiri üzerinde hakları vardır. İçlerinden birinin aç açık kalması hâlinde diğerleri bundan sorumludur. Resûlullah Efendimiz "Allah'a ve âhiret gününe imân eden komşusuna iyilik etsin" buyurduğuna göre, komşuyu koruyup gözetmek, sıkıntısını gidermeye çalışmak mü'min olmanın bir gereğidir.

3- Hiçbir şeyin olmasa da sadece çorban bulunsa bile, komşularına ondan da bir pay ayır, denmek istenmiştir. İmkânın ne kadar kıt olursa olsun, komşularını şöyle bir gözden geçir ve o çorbayı ihtiyacı olanlara gönder, anlamınadır. Varlıklı kimseler, **evlerinde sık sık yendiği hâlde fakirlerin tadamayacağı** güzel yiyecekleri onlara ikrâm etmekle, Allah'ın lutfettiği zenginliğe en güzel şekilde şükretmiş olurlar.

4- Cennete girmek bütün mü'minlerin en büyük arzusudur. Ancak komşusuna güven vermemek, onu hep şüphe ve tedirginlik içinde bırakmak ve hele ona zulüm ve fenalık yapmak insana cenneti kaybettirecek kadar büyük bir günahtır.

5- Komşuya yapılacak iyilik ve ikramların neler olduğu Peygamber Efendimiz'e nisbet edilen bazı rivâyetlerde tafsilatlı şekilde belirtilmektedir. Buna göre şu davranışlar komşuya iyilik sayılmaktadır: 1- Borç veya ödünç bir şey isteyince vermek. 2-Yardım isteyince yardımına koşmak. 3-Hastalanınca ziyaret etmek. 4-Maddî sıkıntıya düşünce gözetip kollamak. 5-Mutlu günlerinde sevincine, kederli günlerinde

üzüntüsüne ortak olmak. 5-Ölünce kabre götürüp defnetmek. 6- İzni olmadan evinin bitişiğine rüzgârını kesecek şekilde bina yapmamak. 7-Kokusu komşunun evine gidecek bir yemek yapınca ona da bir miktar göndermek. 8- Meyva alınca komşuya da hediye etmek, hediye etmeyecekse onu komşuya göstermemek, çocuğunun da o meyvayı dışarıda yiyerek komşu çocuğuna göstermesine meydan vermemek [İbn Hacer, *Fethü'l-bârî*, X, 460 (Edeb 31); Ali el-Kârî, *Mirkât*, IV, 391].

6- Kufe valisi olan S'ad b. Ebî Vakkas'ı teftiş için Hz. Ömer, Muhammed b. Mesleme'yi azıksız olarak Kufe'ye gönderdi. Ondokuz günlük bir yolculuktan sonra Medine'ye dönen Muhammed b. Mesleme, kendisini niçin azık vermeden yola çıkardığını Hz. Ömer'den sordu. Hz.Ömer (r.a.) şöyle dedi: "Medine'de müslümanlar açlıktan kırılmak üzereyken sana bir şeyler verip de nimeti sen, vebalini de ben yükleneyim istemedim. Zira ben Peygamber sallallahu aleyhi ve sellem'i şöyle buyururken dinlemiş bulunmaktayım: **"Komşusu açken mü'minin tok dolaşması yakışık almaz."**

7- Zengin komşunun komşularını aç bırakması haramdır. Onları açlıklarını giderecek kadar yedirmek, çıplak iseler giydirmek vacibtir. Servette zekâttan başka mükellefiyetler de bulunmaktadır. Senelik zekâtını verenler mükellefiyetten kurtulamazlar. Duruma göre başka birçok görevleri daha vardır. Aksi halde kenz (biriktirme) yasağıyla ilgili ayetteki tehdide muhatab olurlar. Gerçek ve olgun mü'minler, çevrelerine karşı ilgisizliğe ve duyarsızlığa düşmezler. Muhtaç kimselerin ihtiyacını karşılamak imanın kemaline işarettir.

47. DERS

Çocuk Doğurmanın Önemi ve Çocuğu Ölen Annenin Kazanacağı Mükâfat

١- عَنْ مَعقَلِ بْنِ يَسَارٍ قَالَ: جَاءَ رَجُلٌ إِلَى رَسُولِ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وسلم فَقَالَ: يَا رَسُولَ اللهِ إِنِّي أُصِبْتُ اِمْرَأَةً ذَاتَ حَسبٍ وَجَمَالٍ وَلَكِنَّهَا لَا تَلِدُ، أَفَأَتَزَوَجُهَا ؟ فَنَهَاهُ، ثُمَّ أَتَاهُ الثَّانِيَةَ، فَقَالَ مِثْلَ ذَلِكَ فَنَهَاهُ، ثُمَّ أَتَاهُ الثَّالِثَةَ فَقَالَ مِثْلَ ذَلِكَ، فَقَالَ صلى الله عليه وسلم: تَزَوَّجُوا الْوَدُود الْوَلُودَ فَإِنِّي مُكَاثِرٌ بِكُمُ الْأُمَمَ. (رواه أبو داود)

1- Ma'kal b. Yesar radıyallâhu anh rivayet ediyor. Bir adam Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme gelerek:

"Ben güzel ve soylu bir kadın buldum, yalnız çocuk doğurmuyor, onunla evlenebilir miyim? diye sordu. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem onu evlenmekten nehyetti. Sonra kendisine (o adam), ikinci defa geldi onu (bundan yine) menetti. Sonra üçüncü defa geldi. Bunun üzerine: "(Kocalarını) çok seven çok doğuran, kadın(lar)la evleniniz. Çünkü ben (kıyamet gününde) sizlerin çokluğuyla diğer ümmetler(in peygamberlerine) karşı iftihar edeceğim." Buyurdu. (Ebu Davud, 2050; Nesai, 3227)

Açıklama:

Evliliğin mutlu bir şekilde yürümesinde çocuk sahibi olmak çok önemli bir faktördür. Dul kadınlar eğer önceki kocalarından çocuk dünyaya getirmemişse bu konuda o kadın hakkında bir fikir verebilir.

Sözü geçen Sahabenin Resûl-i Ekrem'den olumsuz bir cevap aldığı halde yine aynı konuda Resûl-i Ekrem'in görüşünü almak üzere ikinci ve üçüncü defa gelmesi evlenmeyi düşündüğü kadınla nikâhlanmaya karşı duyduğu istek ve arzunun derecesini göstermek ve bu hususta

Resûl-i Ekrem'den olumlu bir cevap almak için olsa gerektir. Bakire bir kadının çok çocuk dünyaya getiren, kocasını çok seven ve ona bağlı cinsten bir kadın olup olmadığı da yine annesine, kız kardeşine ve hâlâteyze gibi yakın akrabasına bakarak anlaşılır. Çünkü genellikle yakın akrabalar arasında benzer özellikler bulunur. Görülüyor ki konumuzu teşkil eden hadis-i şerifte Resûl-i Ekrem Efendimiz, nikâhtan beklenen neticenin hâsıl olması için evlenilecek kadınlarda bulunması gereken iki özellikten bahsediyor. Bunlardan birisi çok çocuk dünyaya getirme özelliği, diğeri de kocasını sevme ve ona bağlılık özelliği. Bunlardan birisi olmasa nikâhtan beklenen Muhammed ümmetini sayıca artırmak gayesi gerçekleşemez.

Hind ulemâsından muhakkik ve müdekkik ed-Dihlevî bu konudaki görüşlerini açıklarken şunları söylüyor: "'Aile içerisindeki huzur ve sükûnun gerçekleşmesi eşlerin birbirlerini içten sevmeleriyle mümkündür. Ailenin dinî ve dünyevî menfaatleri ise, o ailenin yeterli sayıda çocuğa kavuşmasıyla gerçekleşir. Kadının kocasını sevmesi onun kadınlık mizacı ve hislerinin sıhhatine ve kuvvetine delâlet ettiği gibi o kadının yabancı erkeklerde gözü olmadığına da delalet eder ve kadınlık zevkiyle yapacağı bütün süslenmelerini kocasına tahsis etmesini sağlar.

Kabileler arasında yaşayan gelenekler ve göreneklerle o kabile içerisinde yetişen kızların terbiye, duygu, düşünce ve aile anlayışlarının teşekkülünde fevkalâde müessir olduğundan evlenecek kimselerin eşlerini geleneklerinde, kocaya sadakat ve sevgiyi bayraklaştıran aile ve kabilelerden seçmesi müstehabtır."

Kadınların çok çocuk dünyaya getirmeleri ailenin saadetine vesile olduğu gibi kendi ümmetinin maddeten kalkınmasına da en büyük bir vesiledir.

٢- عن أَبي سعيدٍ الخُدْرِيِّ رَضِيَ اللهُ عَنْهُ قَالَ: جَاءَتِ امرأَةٌ إِلى رَسُولِ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم فَقَالَتْ: يا رَسُولَ اللهِ ذَهَبَ الرِّجالُ بحَديثِكَ، فاجْعَلْ لَنَا مِنْ نَفْسِكَ يَوْماً نَأْتيكَ فيهِ تُعَلِّمُنَا مِمَّا عَلَّمَكَ الله، قَالَ: «اجْتَمِعْنَ يَوْمَ كَذَا وَكَذَا» فَاجْتَمَعْنَ، فَأَتَاهُنَّ النبي صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم فَعَلَّمَهنَّ مِمَّا علَّمهُ الله، ثُمَّ قَالَ: «ما مِنْكُنَّ مِن امْرَأَةٍ تُقَدِّمُ ثَلاثةً منَ الوَلَدِ

إِلاَّ كانُوا لهَا حِجَاباً منَ النَّار» فَقالتِ امْرَأَةٌ: وَاثنينِ ؟ فَقَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم «وَاثْنَيْن» متفقٌ عليه.

2- Ebû Sâid el-Hudrî radıyallâhu anh şöyle dedi:

Bir kadın Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem'e geldi ve:

– Ey Allah'ın Resûlü! Senin sözlerinden hep erkekler yararlanıyor. Biz kadınlara da bir gün ayır, o gün toplanalım, Allah'ın sana öğrettiklerinden bize de öğret!" dedi. Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem*:

– "**Peki şu gün şurada toplanınız!**" buyurdu.

Kadınlar toplandılar. Nebî *sallallahu aleyhi ve sellem* de gidip Allah'ın kendisine öğrettiklerinden onlara öğretti. Sonra onlara:

– "**Sizden** (henüz ergenlik çağına gelmemiş) **üç çocuğunu âhirete gönderen her kadın için bu çocuklar cehenneme karşı mutlaka siper olur**" buyurdu.

İçlerinden bir kadın:

– "Bu durum iki çocuk gönderenler için de geçerli midir?" dedi. Bunun üzerine Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem*:

– "**Evet, iki çocuk gönderen için de durum aynıdır**" cevabını verdi. (Buhârî, İlim 36, Cenâiz 6, 91; İ'tisam 9; Müslim, Birr 152)

٣- عن أَنَسٍ رَضِيَ اللهُ عَنْه قَالَ: قَال رَسولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «مَا مِنْ مُسلِمٍ يَمُوتُ له ثلاثَةٌ لم يَبلُغُوا الحِنْثَ إلا أدخلَهُ اللهُ الجنَّةَ بِفَضْل رحْمَتِهِ إيَّاهُمْ» متفقٌ عليه.

3- Enes (r.a.) rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Henüz ergenlik çağına ulaşmamış üç çocuğu ölen her müslümanı Allah, çocuklara olan rahmet ve şefkati sebebiyle cennete koyar.**" (Buhârî, Cenâiz 6, 91; Müslim, Birr 153)

٤- عن أَبي هُرَيْرَةَ رضِيَ اللهُ عنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «لا يَمُوتُ لأِحَدٍ مِنَ المُسْلِمِينَ ثَلاثَةٌ مِنَ الوَلَدِ لا تمَسُّهُ النَّارُ إِلاَّ تَحِلَّةَ القَسَم» متفقٌ عليه.

4- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Herhangi bir müslümanın** (ergenlik çağına ermemiş) **üç çocuğu ölürse, o kimseye cehennem ateşi ancak Allah'ın yemini yerine gelecek kadar** kısa bir süre **dokunur**." (Buharî, Cenâiz 6, Eymân 9; Müslim, Birr 150)

Dersler ve İbretler

1- Hayat arkadaşı olacak kadının soyu-sopu, cinsi, cibilliyeti belli asil ailelerden seçilmesi müstehabtır. Çünkü doğacak çocukların, annelerinin soyuna çekmesi kuvvetle muhtemeldir. Bu bakımdan cibilliyeti ve seciyyesi belli ailelerden seçilen hayat arkadaşlarından doğacak çocukların da karakter itibariyle annesinin ve onun yakınlarının karakterinde olmaları mümkündür. Nitekim Resûl-i Zîşan Efendimiz şöyle buyurmuştur: "Kadınların en hayırlısıyla evlenmeye bakın, denginiz olan kadınlarla evleniniz ve onlara dünür olunuz."

2- Akraba evliliklerinden kaçınmak, eşleri akrabaların dışından seçmek müstehabtır. Çünkü akrabalık dışı yapılan evlilikten doğan çocuklar daha üstün kabiliyetli olurlar. Nitekim Ömer b. Hattâb (r.a.) şöyle buyurmuştur: "Ey Saib oğulları, zayıf nesiller dünyaya getirmeye başladınız. Artık bundan sonra yabancılardan evleniniz." Resûl-i Ekrem'in de;"Yabancılarla evleniniz (yakın akrabadan evlenip de) çocuklarınızı cılızlaştırmayınız" buyurduğu rivayet olunmuştur. *(Sünen-i Ebu Davud Terceme ve Şerhi, Şamil Yayınları: 8/71-72.)*

3- Her anne çocuk sahibi olmayı ve bunun mutluluğunu yaşamayı arzu eder. Zira evliliğin en büyük hediyesi çocuktur. Gerek Kur'an-ı Kerim ve gerekse Hadis-i Şerifler Müslümanların evlenmelerini ve çok çocuk sahibi olmalarını teşvik etmiştir. Ancak büyük bir heyacan ve mutlulukla evlenen bazı aileler çok arzulamasına rağmen tıbbi bir takım engellerden dolayı çocuk sahibi olamamaktadırlar. Pek tabii olarak bu durum ister istemez bir üzüntüye sebebiyet vermektedir. Ancak mü'min anneler bunu bir sorun yapmadan halletmek durumundadırlar. Zira hayır işleme yolları çok çeşitli ve cennete ulaştıran yollar da oldukça fazladır. Onlar da zenginin malından zekât ve sadaka verirken kazandığını fakirin fakirliğe sabrederek kazanması gibi Rabbimizin rızasını başka alanlarda aramaları gerekmektedir. Çocuksuzluk asla isyana sürüklememelidir. Neticede imtihan

dünyasında her kesin bir noksanı, bir acısı ve ulaşamadığı bir emeli vardır. Kamil manada mutluluk ancak ebedi olan ahiret hayatındadır. Bu nedenle evlenip de çok arzu etmelerine rağmen çocuk sahibi olamayan anneler kendilerini suçlamasınlar. Bu onlar için bir noksanlık değildir. Zira bu işte bir etkileri yoktur. Bu onların tercihi değil, kader çizgisinin mahkum ettiği bir sonuçtur. Belki de hayırsız bir evlat sahibi olmaktansa hiç olmaması daha iyidir. Nitekim öyle aileler tanıyoruz ki çok uzun bir bekleyişten sonra sahip oldukları tek bir erkek çocuğu ölçüsüz bir tavizle yetiştirmeleri neticesi başlarının belası olmuştur. Bu annelerden birtanesinin kumara bulaşan ve devamlı para isteyen oğlunun ölüm haberini kendisine verene mükafat vereceğini bizzat dinlemişimdir.

4- Mü'minler evlenirken sadece gönül eğlendirmek ve cinsel yönden tatmin olmak için değil ümmetin gelecekte yükünü omuzlayacak imanlı gençliğin yetişmesini hedeflemeldirler. Bunun için ben çocuk yapmayı sevmem, bir ya da iki çocuktan başka çocuk yapmam diyebilen kimseler yerine daha çok çocuk yapmayı arzu edenler tercih edilmelidir. Bu, Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizin bize tavsiyesidir.

5- Her ölüm olayı insanı üzer. Ancak evlât acısı, bütün belâ ve sıkıntılardan daha fazla üzüntü verir. Zira çocuk sevgisi, her türlü sevginin üstündedir. Üstelik anne ve babanın çocuklarına karşı duydukları sevgi, çocukların yaşlarıyla ters orantılıdır. Yani çocuk ne kadar küçükse, o kadar fazla sevilir. Böyle olunca küçük yaşta çocuğunu kaybetmiş anne ve babaların üzüntüleri yüreklerinde derin bir yara açar. İşte böylesi bir imtihanla bir veya birkaç defa karşılaşmış bulunan anne ve babalar acılarının çok derin olmasına rağmen eğer sabretmeyi becerebilirlerse Allah Reasulü onlara cenneti vaat etmiştir.

6- Müslüman hanımlardan hiçbir kimsenin pek tabii olarak "Âhirette şefatçım olsun" diye çocuğunu göz göre göre ölüme terk etmesi düşünülemez. Zira bir çocuğun kasden öülüme terk edilmesi cinayetten başka bir şey değildir. Buradaki mükâfat başına gelen bir musibet veya hastalıktan dolayı ölen çocuğunun acısına, âhirette kendisine siper ve cennete girmeye vesile olacağı düşüncesiyle katlananlar içindir. Dolayısıyla bu hadisler, müslümanlara, çocuklara kayıtsız kalmayı değil, musîbet günlerinde ayakta kalabilmek için gerekli olan sabrı ve dayanma gücünü telkin etmektedir.

48. DERS

Karı-Koca Arasını Bozmak

١- عَنْ جَابِررضي اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال:إِنَّ الشَّيْطَانَ يَضَعُ عَرْشَهُ عَلَى الْمَاءِ ثُمَّ يَبْعَثُ سَرَايَاهُ فِي النَّاسِ فَأَقْرَبُهُمْ عِنْدَهُ مَنْزِلَةً أَعْظَمُهُمْ عِنْدَهُ فِتْنَةً، يَجِيءُ أَحَدَهُمْ فَيَقُولُ مَا زِلْتُ بِفُلاَنٍ حَتَّى تَرَكْتُهُ وَهُوَ يَقُولُ كَذَا وَكَذَا. فَيَقُولَ إِبْلِيسُ لاَ وَاللهِ مَا صَنَعْتُ شَيْئاً. وَيَجِيءُ أَحَدُهُمْ فَيَقُولُ مَا تَرَكْتُهُ حَتَّى فَرَّقْتُ بَيْنَهُ وَبَيْنَ أَهْلِهِ. قَالَ فَيُقَرِّبُهُ وَيُدْنِيهِ (ويلتزمه) وَيَقُولُ نِعَمَ أَنْتَ» رواه مسلم

1- Cabir radıyallâhu anh rivayet ediyor: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Gerçekten iblis tahtını suyun üzerine koyar. Sonra çetelerini insanlara gönderir. Bunların ona derece itibariyle en yakın olanı, en büyük fitne çıkaranıdır. Bunlardan biri gelerek: Şöyle şöyle yaptım, der. O da: Hiç bir şey yapmamışsın, der. Sonra biri gelerek onu karısıyla birbirinden ayırmadan bırakmadım, der. Bunu kendisine yaklaştırır ve: Sen ne iyisin, der.**" (Müslim, 2813)

٢- عنْ أبي هُرَيْرَةَ رضي اللهُ عَنْهُ أَنَّ رَسُولَ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: «لَيْسَ مِنَّا مَنْ خَبَّبَ امرَأَةً عَلَى زَوجِهَا .» (رواه أبو داود)

2- Ebu Hureyre radıyallâhu anh rivayet ediyor: Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Bir kadını kocasından soğutan bizden değildir.**" (Ebu Davud, 2175)

Desler ve İbretler

1- "Allah'ın emri ve Peygamberin kavliyle", diye başlattığımız evlilikler çoğu kez; Allah'ın emrine ve Hz. Peygamber'in kavline göre yürümüyor. Çünkü bizler evlendikten sonra kendi emrimizi ve kavlimizi (sözümüzü) Allah'ın emrinden ve Hz. Peygamber'in kavlinden öne alıyoruz.

2- İslam düşmanları kadın, erkek deyip karı koca arasını açmak, kuşak farkı deyip genç-ihtiyar arasını açmak, ana-baba deyip evlat-ebeveyn arasını açmak istiyorlar. Güya kadın haklarını savunma kisvesi altında faaliyet gösteren birçok dernek ve vakıf aslında bir huzur yuvası olan geleneksel aile yapısını bozmaya çalışıyorlar. Erkeği kadına, kadını da erkeğe karşı kışkırtıyorlar. Bu sadece kadın erkek ilişkilerinde mi böyle? Hayır! Toplumu tümüyle sarsmak için genç-ihtiyar, zengin-fakir, okumuş-cahil, işveren-işçi ve benzeri tüm alanları birer çatışma noktası haline getirmeye çalışıyorlar. Halbuki toplumu oluşturan bütün bireyler Yüce Allah'ın yeryüzüne gönderdiği hakkı ikame etmekle görevli birer halifedirler. Bu manada aralarında hiçbir ayrım yoktur. Her kesimin mutlak manada itaat edeceği tek otorite Allah'ın koyduğu kanun ve kurallardır. Bu sebeple erkek kadınlara karşı, kadın da erkeklere karşı her hangi bir hak iddiasında bulunamaz. Çünkü hak ve vazifenin kaynağı Yüce Allah'ın koyduğu hükümlerdir. Bu kanunlar da bellidir. Artık bunun ötesinde müslümanı dinen bağlayıcı başka bir kanun yoktur.

3- Ancak İnsanda bulunan ve asla yakasını bırakmayan nefs-i emmâre, sürekli ona fenalığı emreder. Bazen insan nefs-i emmâreden ve şeytandan kaynaklanan dürtülerle hareket ederek yoldan çıkar. İşte yuvanın yıkılması, çocukların aileden kopması ve neticede onların maddî-manevî perişan bir hale düşmesi de karı ya da kocadan birisinin veya her ikisinin birden yoldan çıkması şeytanın ve nefsinin tutsağı olması neticesi olur.

4- Hadis-i Şerifte Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem; şeytanın, eşlerin arasının açılması ve bir yuvanın yıkılmasına sevindiği kadar başka hiçbir şeye sevinmediğini ifade buyuruyor. Söz konusu hadis-i şerifte geçen: ***"İblis tahtını su üzerine kurar."*** ifadesi aynı zamanda bize şeytanların daha çok hangi mekânlarda insanların ayaklarını kaydırdıklarını da öğretiyor. Yani şeytanın postunu serdiği yerler, daha çok her türlü çirkefliğin asrilik/medenilik adına işlendiği sahiller ve benzeri mekânlar olduğunu bildiriyor.

5- Şeytan açısından bir yuvanın dağılması o denli önemli bir mesele ki, o, insanları, diğer kötülüklere sürükleyen avenesine iltifat etmezken, karı-kocayı birbirinden ayıran yardımcısına iltifat etmektedir. Aile yuvasının dağılmasını şeytan için, bu kadar önemli kılan şey elbette bunun arkasından gelen büyük yıkım ve tahribatadır. Zira bir yuvanın yıkılması sadece karı-kocanın birbirinden ayılması demek değildir. Esasen şeytan bir yuvayı yıkmakla o, aynı zamanda çoluk çocuğun, ayrılan eşlerin anne babalarının, yakınlarının ve tüm sevenlerinin huzurunu kaçırmış oluyor. Onları asıl yapmaları gereken davet ve tebliğ çalışmalarından alı koyarak aile içi meselelere hapsetmiş oluyor. Nitekim Medine'de münafıklar Allah Resulü sallallâhu aleyhi ve sellem Efendimizi aile içi meseleriyle meşgul ederek davasını yaymaktan uzak tutmak için Hz. Aişe (r.a.) annemize iftira tamışlar ve bunda da yaklaşık iki aylık kısa bir zaman için bile olsa başarılı olmuşlardır.

6- Diğer taraftan dağılan aileler tek başlarına hayat mücadelesinde genellikle başarılı olamamakta bu da akabinde fuhşu, intiharları ve cinâyetleri getirmektedir. Ayrıca birbirinden ayrılan eşler, başkaları için de kötü örnek oluşturmakta, bu durum bulaşıcı bir virüs gibi diğer yuvalara da sirayet etmektedir. Görüldüğü gibi şeytan zahiren belki küçük gibi görünen bir iş çevirmekte, fakat esasında o, yaptığı bu kötülükle çok şeyin altını üstüne getirmektedir.

7- Fakat bazen gerekli bütün tedbirlerin alınmasına, evlilikle ilgili akla, mantığa ve muhakemeye ait herhangi bir boşluk bırakılmamasına rağmen, yine de eşler arasında geçim sağlanamayabilir ya da zaman içerisinde çok ciddi geçimsizlikler ortaya çıkabilir. Şeytan insîcinnî yardımcılarıyla bu durumu değerlendirip belli dürtülerle karı ve kocayı birbirine karşı sürekli fitler. Bütün bunların neticesinde, zahirî şartlar açısından o evliliğin artık sürdürülemeyeceği kanaati oluşabilir. İşte eşlerin birbirini idare edebilme adına ümidin kalmadığı, huzur atmosferinin bir türlü oluşturulamadığı böyle bir evlilikte son çare olarak boşanma düşünülebilir.

Kur'an-ı Kerim böyle hassas bir sürece giren eşlerin nasıl hareket etmeleri gerektiğini anlatma sadedinde bu konuya sayfalar ayırmıştır. Hatta bir sûre, Talak Sûresi olarak isimlendirilmiştir. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem de Kur'an'ı Kerim'in bu hükmünü detaylı bir şekilde açıklamıştır. Sahabe-i kiram ve daha sonraki fukaha-i izam da konuyla ilgili kafa yormuş, farklı içtihat ve istinbatlarda bulunmuşlardır. Eğer talak üzerinde bu kadar hassasiyetle duruluyorsa demek ki o basit bir mesele değildir ve çaresiz kalındığında bir tercih unsuru

olarak onun da, göz önünde bulundurulması gereken yerler vardır. Bu itibarla evliliği sürdürme adına yapılabilecek her şey yapıldıktan, her türlü çareye başvurulduktan sonra, o yuvada hâlâ evliliği sürdürme adına bir ümit ışığı görülmüyorsa, hak ve hukuk çerçevesi içinde, hissîlik ve nefsanîlikten uzak bir halde, akıl, mantık, muhakeme ve vicdanın rehberliği altında boşanmanın düşünülmesi de söz konusu olabilir.

8- Evli bir hanımı baştan çıkaran ister erkek olsun, ister kadın olsun Ümmet-i Muhammd'in gerçek mensuplarından değildir. Akıbetinden endişe edilir. Evlliği yıkan daha çok kocanın ve hanımın yakın akraba çevresi olmaktadır. Kayın valideler, bacılar, halalar, eltiler ve teyzeler. Zira onlar bu yuvaya hakim olmak isterler. Karşılarına bir engel çıkınca da hınçlarını yuvayı yıkarak alırlar. Hiçbir suçu olmayan hanımı kayın valide veya kayınpeder istemiyor diye boşamanın hiçbir dini dayanağı yoktur. Böyle bir durumda anne babasının sözünü dinlemeyen evlat anne-babaya isyan etmiş sayılmaz. Zira haksız bir isteğe itaat olmaz. Diğer yandan kocanın anne ve babasına iyi davranmayan, onları azarlayan ve hatta zülmeden gelinler de vardır. Yine özellikle şehir hayatında kocanın devamlı olarak uzun süreli evden uzak durması neticesi bunu istismar eden karılar da çoktur. Hanımının arkasından ne tür dolaplar çevirdiğinden hiçbir haberi olmayan kocalar maalesef anne babasına karısının ne tür hareketler yaptığından ancak yıllar sonra haberdar olabiliyor. Gerçekten böyle bir durum ortaya çıktığında baba oğluna karısını boşamasını emrettiğinde oğul babanın bu isteğine uymak zorundadır.

9- Boşanmak bazen her iki taraf içinde hayır olmaktadır. Bu nedenle bazı durumlarda gayet normal karşılanmalıdır. Herkesin gerçek kimliğini saklama ihtiyacı duyduğu nişanlılık döneminden sonra evlilikle birlikte gerçek yüzler ortaya çıkar. Böylece herkes karşısındakinin karakterini gerçek olarak tanır. Böyle bir durumda eşlerden birisi aldatıldığını hisseder ve kendisine tuzak kurulduğu kanaatine varır ve bu evliliği ömür boyu sürdürme ümit ve iradesini kendisinde görmezse bu durumda bütün hayatı mahvetmeden en iyi çıkış yolu birbirine fazla zarar vermeden boşanmadır.

OKUMA PARÇASI: 11

ÖLÜMÜ HATIRLAMAK

Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem efendimiz şöyle buyurmuşlardır: "Lezzetleri yok eden ölümü çokça hatırlayın."[1]

Bunun hadisin anlamı şudur:

"Ölümü çok anarak dünya hazlarına karşı olan isteklerinizi kırınız. Ta ki Allah'a yönelebilesiniz."

Yine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem yine buyuruyor ki:

"Şâyet hayvanlar ölüm hakkında âdemoğlunun bildiklerini bilselerdi, sizler hiç semiz bir hayvan yiyemezdiniz."[2]

Âişe (r.anha) annemiz Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve selleme: "Yâ Resûlellah! Şehitlerle beraber olacak var mı?" diye sormuş, O da, "Evet, birgün ve gecede ölümü yirmi defa hatırlayan kimse." buyurmuştur.[3]

Bütün bu faziletlerin sebebi ölümün dünya eğlencelerinden soğutması, âhiret için hazırlığa götürmesidir. Ölümden gafil olmak ise dünya lezzetlerine dalmaya yol açar.

Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdular ki: "Ölüm, mü'minin hediyesidir."[4]

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bunu dünya mü'minin hapishanesi olduğu için söylemiştir. Zira nefsin şehevî arzularının sıkıntıları, şeytana karşı koyması onun için adeta zindan azabıdır. Ölüm ise tüm bunlardan kurtulmaktır. Bu da onun hakkında hediye konumundadır.

Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem buyurdular ki: "Ölüm her müslüman için keffârettir."[5]

---

1 Tirmizî, 2307;Nesâî;1824. İbn Mâce (4258) de Ebû Hüreyre'den rivâyet etmişlerdir.

2 Ebu Nuaym, Hilye, 6/392. İhyâu ulûmi'd-Din'de yer alan (bk. IV, s. 450) bu hadisi Beyhakî de rivâyet etmistir.

3 Bk. İhyâu ulûmi'd-Dîn, IV, s.290.

4 Hadisi İbn Ebi'd-Dünyâ el-Mevt adli eserinde tahric etmistir. Ayrica hadisi Taberânî ve Hâkim de rivâyet etmislerdir.

5 Hadisi Ebû Nuaym Hılye'de, Beyhakî Suabü'l-îmân'da ve Hatîb de Târîhu Bagdâd'ında Ibn Enes hadisi olarak tahric etmislerdir.

Bununla hakikî mü'min yani müslümanların elinden ve dilinden emin oldukları sadık müslüman kastedilmiştir. Öyleki küçük günah kirleri hariç günahlarla kirlenmemiştir. Ölüm o mü'minin küçük günahlarına kefâret olur. Bu da büyük günahlardan kaçınıp farzları tastamam yaptıktan sonra olur.

Atâü'l-Horasânî şöyle demiştir:

"Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem kahkahaların ayyuka çıktığı bir topluluğa uğradı ve şöyle buyurdu:

– Dünya lezzetlerini bulandıran şeyi hatırlayarak bu topluluğu bulandırın.'

– Nedir o ey Allah'ın elçisi! Dediklerinde ise,

– *Ölümdür,* buyurdular."[6]

Enes '(r.a.)'den rivâyet edildiğine göre Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdular:

"Ölümü çokça anın. Çünkü ölümü anmak günahları giderir ve sizi dünyadan uzaklaştırır (zühd ehli yapar)."[7]

Diğer bir hadis-i şerifte ise,

"Ölüm (dünyadan) ayırıcı olarak yeter." buyurulmuştur.

Yine Efendimiz sallallâhu aleyhi ve sellem:

"Ölüm vâiz (nasihat edici) olarak yeter."[8] buyurmuştur.

Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem mescide çıktığı bir gün oradakilerin gülerek konuştuklarını görünce onlara:

– "Ölümü zikredin. Nefsimi kudretinde bulunduran Allah'a yemin ederim ki, şâyet benim bildiklerimi bilseydiniz az güler, çok ağlardınız," buyurdular. (Buhari, 4621; Müslim, 2359)

Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve selleme bir adamı çokça överek bahsetmişler ve O da:

– Arkadaşınız ölümden bahseder miydi?, diye sormuş, sahâbîler ise:

– Biz onun ölümden bahsettiğini nerdeyse hiç duymadık, dediklerinde ise şöyle buyurmuştur:

---

6 Hadis, İbn Ebi'd-Dünyâ'nin el-Mevt kitabında mürsel olarak rivâyet edilmistir. Ayrica İhyâ'da da zikredilmektedir (bk. IV, s. 450).

7 Bk. İhyâ, IV, s.450.

8 Bu hadis, Taberânî ve Beyhakî tarafından rivâyet edilmistir. Fudayl b. Iyâz'a ait meshur bir söz oldugu da söylenmistir.

– Öyleyse arkadaşınız övdüğünüz gibi değildir."

İbn Ömer (r.a.) der ki:

"On kişilik grubun onuncusu olarak Resûlullah sallallâhu aleyhi ve selleme geldim. O esnada ensardan bir adam:

– Ey Allah'ın elçisi! İnsanların en zekisi ve en değerlisi kimdir?, diye sordu ve Efendimiz şöyle buyurdu:

"Ölümü en çok hatırlayan ve ona en çok hazırlananlardır. İşte zekiler onlardır. Onlar dünya şerefi ile ölürler, âhirette de değerli olurlar."

Hasan-ı Basrî (rh) diyor ki:

"Ölüm dünyayı bozdu. Akıl sahibine huzur bırakmadı."

Rebî' b. Heysem şöyle demiştir:

"Mü'minler için beklediği halde bilmedikleri arasında ölümden daha hayırlısı yoktur. Benim ölümümü de kimseye hissettirmeyin. Beni ölür ölmez hemen Rabbime teslim edin."

Bilge bir zat, kardeşine şöyle mektup yazmıştı:

"Ey kareşim! Ölümü isteyip de asla bulamayacağın yere göçmeden önce ölümden sakın."

İbn Sîrîn'in yanında ölümden bahsedilince onun tüm organları adeta ölürdü.

Ömer b. Abdülazîz her gece fıkıh ulemasını saraya çağırır ölüm, kıyamet ve âhiretten konuşurlar ve sonra da sanki önlerinde bir cenaze varmış gibi ağlarlardı.

İbrâhim et-Teymî şöyle demiştir:

"Benim dünya lezzetimi kesen iki şey var; birisi ölümü hatırlamak, ikincisi de Allah'ın huzurunda durmak."

Ka'bü'l-Ahbâr der ki:

"Kim ölümü tanırsa, dünya sıkıntıları ona hafif gelir."

Mutarrif de şöyle demiştir:

"Rüyamda Basra Câmisi'nin tam ortasında birinin şöyle dediğini işittim:

– Ölümü hatırlamak Allah'tan korkanların kalbini parça parça etti. Allah'a yemin ederim ki ben onları ne yapacaklarını şaşırmış görüyorum."

Safiye (r.anha) demiştir ki:

"Kadının biri Âişe (r.anha)'ya kalbinin katılığından şikâyet etti. Hz. Âişe ona:

– Ölümü çokça hatırla, ta ki kalbin yumuşasın, dedi.

Kadın denileni yapınca kalbi yumuşadı ve hemen Hz. Âişe'ye teşekkür etmeye geldi."[9]

Hasan-ı Basrî (rh) diyor ki:

"Hiçbir aklı selim görmedim ki ölümden korkmasın ve hüzünlenmesin."

Ömer b Abdülazîz âlimlerden birine:

– Bana vaaz et, der. O da:

– İlk ölecek halife sensin, der.

Halife:

– Daha artır, deyince de âlim şöyle der:

– Hz. Âdem'e kadar bütün ataların ölümü tadmıştır. Şüphesiz nöbet sendedir.

Bunun üzerine Halife Ömer b. Abdülazîz ağlar, ağlar…"

Mutarrif b. Abdullah b. Şuheyr şöyle söylemiştir:

"Muhakkak ki bu ölüm nimet sahiplerini varlıklarıyla sıkıntıya soktu ve ölümü olmayan bir nimet istediler."

Ömer b. Abdülazîz Anbese'ye şöyle söyledi:

"Ölümü anmayı artır. Şâyet rahat bir yaşantın varsa bu ölümü anman nedeniyle biraz daha sade yaşantıya dönersin. Yok, dar bir geçimin varsa ölümü hatırlamak sana rahatlık verir."

Ebû Süleymân ed-Dârânî der ki:

"Ümmü Hârûn'a ölümü seviyor musun? diye sordum ve 'Hayır' dedi. 'Niçin?' dedim. Şöyle dedi:

– Bir insana karşı gelsem onunla karşılaşmak istemezdim. Allah ile karşılaşmayı nasıl sevebilirim? Hâlbuki ben ona isyan etmiştim."

Ebû Mûsâ et-Temîmî şöyle söyler:

"Şair Ferezdak'ın hanımı vefat etmişti. Cenazesinde Basra'nın eşrafı ve Hasan-ı Basrî hazretleri de vardı. Hasan-ı Basrî şöyle sordu:

– Ey Ebû Firâs! Bu gün için ne hazırladın? O da şöyle cevap vedi:

– Altmış yıldan beri tekrarladığım 'Lâ ilâhe illellah...' cümlesini."

Kalplerin Keşfi/İmam Gazali/Medine Yayıncılık

---

[9] Bk. İhyâu ulûmi'd-Dîn, IV, s. 451.

49. DERS

Buğz, Hased ve Kin Gütmenin Yasak Oluşu

١- عنْ أنسٍ رضي الله عَنهُ أنَّ النبيَّ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قال: «لَا تَباغَضُوا، وَلَا تَحَاسَدُوا، وَلاَ تَدابَرُوا، وَلَا تَقَاطَعُوا، وَكُونُوا عِبَادَ اللهِ إخْوَاناً، وَلَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أنْ يهْجُرَ أخَاه فَوقَ ثلاثٍ» (متفقٌ عليه.)

1- Enes radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Birbirinize kin tutmayınız, hased etmeyiniz, sırt dönmeyiniz ve ilginizi kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Bir müslümanın, din kardeşini üç günden fazla terketmesi helâl değildir.**" (Buhârî, Edeb 57, 58, 62; Müslim, Birr 23)

٢- عنْ أَبِي هُرَيْرَةَ رضي اللهُ عَنْهُ أنَّ رَسُولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم قَالَ: «تُفْتَحُ أبْوابُ الجَنَّةِ يَوْمَ الاثنَيْنِ ويَوْمَ الخَمِيس، فَيُغْفَرُ لِكُلِّ عبْدٍ لا يُشْرِكُ بِاللهِ شَيئاً، إلاَّ رجُلاً كانَت بيْنهُ وبَيْنَ أخيهِ شَحْناءُ فَيُقَالُ: أنْظِرُوا هَذَيْنِ حَتَّى يصطَلِحا، أنْظِرُوا هذَيْنِ حتَّى يَصطَلِحا،» رواه مسلم.

2- Ebû Hüreyre radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"**Pazartesi ve perşembe günleri cennet kapıları açılır. Din kardeşi ile aralarında düşmanlık bulunan kişi dışında Allah'a şirk koşmayan her kulun günahları bağışlanır. (Meleklere) siz şu iki kişiyi birbiriyle barışıncaya kadar tehir edin, evet siz bunları birbiriyle barışıncaya kadar tehir edin! buyurulur.**"

(Müslim, Birr 34-36. Ayrıca bk. Ebû Dâvûd, Edeb 47)

٣- عَنْ أَنَسِ بْنِ مَالِكٍ، قَالَ: قَالَ رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: اَلْحَسَدُ يَأْكُلُ اَلْحَسَنَاتِ كَمَا تَأْكُلُ النَّارُ الْحَطَبَ

3- Enes b. Malik radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Ateş, odunu nasıl yakarsa kıskançlık da iyilikleri öylece yok eder." (Ebu Davud, 4903; İbni Mace, 4210)

Dersler ve İbretler

1- Buğz: Hubb yani dostluk ve sevginin zıddıdır. Birilerine karşı içinden kin ve nefret duymak, düşmanlık beslemek demektir. Bir müslümanın bir başka müslümana buğzetmesi, herşeyden önce kardeşlik kavramına ters düşer. Ancak buğz, tamamen dini kaygılar sebebiyle ve Allah rızâsı için olursa, o zaman sakıncalı olmaktan çıkar ve olumlu bir anlam kazanır. Nitekim Efendimiz, "*Amellerin en üstünü Allah için sevmek, Allah için buğzetmek, kin tutmaktır*" buyurmuştur.

2- Hased: Bir nimetin din kardeşinden alınıp kendisine verilmesini istemektir ki, pek çirkin bir şeydir. Dilimizde kıskançlık kelimesiyle karşılanmaktadır. Hased (kıskançlık) kalbte bulunan büyük hastalıklardandır. Kalp hastalıklarının tedavisi ise ancak ilim ve salih amel ile mümkündür.

3- Sırt çevirme: Buğz ve haset birer duygudur. Sırt çevirmek ise, bu duygulara dayalı olarak, düşmanlık olsun diye müslümanlara arkasını dönme, görüşüp konuşmama, onlardan kopma demektir ve bu bir davranıştır. Müslümanların birbirlerine arka vermeleri, destek çıkmaları gerekirken, birbirlerine sırt dönmeye kalkışmaları, elbette İslam kardeşliği ile bağdaşmaz. O yüzden de yasaklanmıştır.

4- İlişki kesme: Maddî mânevî bütün ilişkileri koparma, müslümanlarla ilgilenmeme demektir. Eskiler buna *kat-ı alâka* derler. Kardeşler arasında, ciddî ve meşrû bir sebebe dayanmayan bir ilişki kesme, çok ciddî mânada bir bozgun alâmetidir.

5- Küsme, konuşmama: Çok farklı sebeplere dayalı olarak insanlar birbirlerine kızabilir, küsebilirler. Ancak bunun makul ve meşrû bir sürede sona erdirilmesi gerekir. Bu süre hadîs-i şerîfte en fazla üç gün olarak belirlenmiştir. Üç güne kadar küs durmanın hiç bir sakıncası yoktur sanılmamalıdır. Onun da sakıncası vardır ama küsme olayı

üç günü taşarsa, işte o zaman açıkca "haram" sınırına girmiş olur. Kişisel değil de tamamen dinî sebeplerle üç günden fazla küs durulabilir. Buna delil olarak, Tebük Seferi'ne mazeretsiz katılmayan Ka'b İbni Mâlik ve arkadaşlarıyla, haklarında âyet gelinceye kadar, Hz. Peygamber ve ashâbının elli gün küs durdukları gösterilmektedir. Şafiîlere göre bu hadis, bir müslümanın din kardeşi ile üç günden fazla dargın kalmasının haram; üç gün dargınlığın ise mubah olduğuna delildir. Üç günlük dargınlığın affedilmesi, insanın yaradılışında gadab ve kötü huyluluk bulunduğundandır. Hanefilere göre, mefhum-i muhalif sahih delil değildir. Onlarca üç günden fazla dargınlığın haram olduğunu beyan, üç gün dargınlığın helal olmasını gerektirmez

6- Aralarında düşmanlık bulunan müslümanlar, düşmanlıktan vazgeçip aralarını düzeltinceye kadar af ve mağfiret dışı bırakılmışlardır. Aralarını düzeltmeden ölen kimselerin mahrumiyeti elbette çok daha büyüktür. Her hafta iki kez karşılaşılan bağışlanma fırsatını, sırf din kardeşiyle arasındaki anlamsız bir düşmanlık yüzünden kaçırmış olmaktan daha büyük bir felâket ve mahrumiyet olamaz.

7- Gıpta: Kıskançlıkla gıpta arasında büyük fark vardır. Kıskançlık diğer bir adıyla hased "bir nimeti müslüman kardeşine layık görmeyerek ondan gitmesini arzulamaktır." Bu haramdır. Gıpta ise müslüman kardeşinde olduğu gibi kendisinde de almasını istemektir. Böyle bir istek hased diye isimlenmez ve yasak da değildir. Aksine teşvik de edilmiştir. Nitekim bizler her namazda devamlı olarak "Rabbimiz bize dünyada da ahirette de iyilik ver" diye dua ederek dünya nimetlerine de kavuşmayı arzu ederiz. Ancak bu nimetlerin insanı yoldan çıkarmaması için de dua ederiz.

50. DERS

Tevbe

١ – عَنِ الأَغَرِّ بْن يَسَارٍ الْمُزَنِيِّ رَضِي الله عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: «يا أَيُّها النَّاسُ تُوبُوا إِلى اللهِ واسْتغْفِرُوهُ فَإِنِّي أَتُوبُ فِي اليَوْمِ مِائَةَ مَرَّةٍ» (رواه مسلم)

1- Egarr İbni Yesâr el-Müzenî radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Ey insanlar! Allah'a tövbe edip ondan af dileyiniz. Zira ben ona günde yüz defa tövbe ederim." (Müslim, Zikir 42.)

Açıklama:

Tövbenin sözlük anlamı dönmek demektir. İşlenen günahtan vazgeçmek mânasına gelir. Daha açık bir söyleyişle, yapılan bir günahı, suç olduğunu bilerek ve onu yaptığından dolayı pişmanlık duyarak terketmektir. Tövbede önemli olan, yapılan fiilin çirkinliğini bilmek ve ondan iğrenerek vazgeçmektir.

İstiğfâr, Allah Teâlâ'ya "Rabbim, beni bağışla!" diye dil ile yalvarırken, bedeni günahlardan uzak tutmaktır. Kulun yapacağı budur. Allah Teâlâ'dan umulan ise istiğfâr eden kulunu mağfiret edip bağışlaması, onu cehennem azâbından korumasıdır.

Tövbe eden kimse çirkin davranışları güzelleriyle değiştirdiği, Allah'tan uzaklaştırıp şeytana yaklaştıran yolları terkettiği için takdire şâyandır. İnsan kötü yolu terketmekle kalmamalı, kusurlarını telâfi etmek için ibadet ve tâatla Allah'ın rızasını kazanmaya çalışmalıdır.

Tövbenin belli bir zamanı yoktur. İnsanın ne zaman öleceği belli olmadığı için ilk fırsatta tövbe etmelidir. Bazı rivâyetlerden anlaşıldığına göre, en güzel ibadet zamanı olan seher vakti kalkmalı, Allah rızası için iki rekât namaz kılmalı, sonra da tövbe ve istiğfâr etmelidir.

٢- عنْ أبي حَمْزَةَ أَنَس بن مَالِكٍ الأَنْصَارِيِّ خَادِمِ رسول الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم، رَضي الله عنه قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: اَللهُ أَفْرحُ بتْوبةِ عَبْدِهِ مِنْ أَحَدِكُمْ سقطَ عَلَى بعِيرِهِ وقد أَضلَّهُ في أَرضٍ فَلاةٍ» (متفقٌ عليه.)

2- Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellemin hizmetkârı olan Ebû Hamza Enes İbni Mâlik el-Ensârî radıyallâhu anhdan rivayet edildiğine göre Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* şöyle buyurdu:

"Kulunun tövbe etmesinden dolayı Allah Teâlâ'nın duyduğu memnuniyet, sizden birinin ıssız çölde kaybettiği devesini bulduğu zamanki sevincinden çok daha fazladır." (Buhârî, Daavât 4; Müslim, Tevbe 1, 7, 8)

٣- عَنْ أبي نُجَيْد عِمْرانَ بْنِ الحُصيْنِ الخُزاعيِّ رَضِي اللهُ عَنْهُمَا أَنَّ امْرأَةً مِنْ جُهَيْنةَ أَتَتْ رَسُولَ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم وَهِيَ حُبْلَى مِنَ الزِّنَا، فقَالَتْ: يَا رسول الله أَصَبْتُ حَدّاً فأَقِمْهُ عَلَيَّ، فَدَعَا نَبِيُّ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم وَليَّهَا فَقَالَ: أَحْسِنْ إِلَيْهَا، فَإِذَا وَضَعَتْ فَأْتِنِي فَفَعَلَ فَأَمَرَ بِهَا نَبِيُّ اللهِ صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم، فَشُدَّتْ عَلَيْهَا ثِيَابُها، ثُمَّ أَمَرَ بِهَا فرُجِمتْ، ثُمَّ صلَّى عَلَيْهَا. فَقَالَ لَهُ عُمَرُ: تُصَلِّي عَلَيْهَا يَا رَسُولَ اللهِ وَقَدْ زَنَتْ، قَالَ: لَقَدْ تَابَتْ تَوْبةً لَوْ قُسِمَتْ بَيْن سبْعِينَ مِنْ أَهْلِ المدِينَةِ لوسعتهُمْ وَهَلْ وَجَدْتَ أَفْضَلَ مِنْ أَنْ جَادَتْ بِنفْسهَا للهِ عَزَّ وجَل؟» (رواه مسلم.)

3- Ebû Nüceyd İmrân İbni Husayn el-Huzâî radıyallâhu anhümâ'dan rivayet edildiğine göre Cüheyne kabilesinden zina ederek gebe kalmış bir kadın Peygamber aleyhisselâmın huzuruna geldi ve:

– Yâ Resûlallah! Cezayı gerektiren bir suç işledim. Cezamı ver, dedi.

Bunun üzerine Peygamber *aleyhisselâm* kadının velisini çağırttı. Ona:

– **"Bu kadına iyi davran! Doğum yapınca bana getir!"** buyurdu.

Adam Resûl-i Ekrem'in buyurduğu gibi yaparak kadını doğumdan sonra getirdi.

Resûlullah *sallallahu aleyhi ve sellem* kadının üzerine elbisesinin iyice bağlanmasını emretti; sıkı sıkıya bağladılar. Sonra Peygamber *aleyhisselâm*'ın emri üzerine taşlanarak öldürüldü. Daha sonra Resûl-i Ekrem kadının cenaze namazını kıldı.

Hz. Ömer:

– Yâ Resûlallah! Zina etmiş bir kadının namazını mı kılıyorsun? diye sorunca Hz. Peygamber şunları söyledi:

– **"O kadın öyle bir tövbe etti ki, şayet onun tövbesi Medine halkından yetmiş kişiye taksim edilseydi, hepsine yeterdi. Sen Cenâb-ı Hakk'ın rızasını kazanmak için can vermekten daha üstün bir şey biliyor musun?"** (Müslim, Hudûd 24)

Dersler ve İbretler

1- Resûl-i Ekrem Efendimiz'in günah işlemekten korunduğunu, dolayısıyla onun hiçbir günahı bulunmadığını biliyoruz. Buna rağmen onun hergün en az yetmiş kere istiğfarda bulunmasının sebebi, ümmetine tövbe ve istiğfârın önemini göstermek ve hiçbir kimsenin Allah Teâlâ'ya, O'nun lâyık olduğu şekilde ibadet edemeyeceğini belirtmektir.

2- Peygamberler, Cenâb-ı Hakk'ı en iyi bilen ve tanıyan kimseler oldukları için, O'na herkesten çok ibadet ederler; herkesten çok şükrederler ve O'na gerektiği şekilde ibadet edemediklerini itiraf ederler. Peygamber Efendimiz de yeme, içme, yatma, uyuma, eşleriyle beraber olma gibi mübah işlerle meşgul olurken veya ümmetinin çeşitli problemleriyle uğraşırken Allah Teâlâ'yı gerektiği şekilde zikredip düşünemediği için tövbe ve istiğfâr ederek O'ndan af dilemektedir. Bu durum karşısında bizim şöyle düşünmemiz gerekmektedir: Benim sevgili peygamberim, **hiç günahı olmadığı halde** hergün bu kadar tövbe ederse, günahlara boğulmuş olan ben binlerce defa tövbe ve istiğfâr etmeliyim. Hiç olmazsa Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin bu sünnetine uyarak hergün yüz defa tövbe ve istiğfâr etmeye çalışmalıyım.

3- İnsan hergün kendini hesaba çekmeli, yaptığı hataları ve günahları bulmaya çalışmalıdır. Sonra da bu günahları düşünerek Allah Teâlâ'ya yönelmeli ve O'ndan kendisini bağışlamasını dilemelidir.

4- Modern hayatın farkında olmadan bir çoklarımızı günahın içine çektiği günümüzde her zamankinden daha fazla tevbe ve istiğfara muhtacız.

51. DERS

Müslüman Kadının Musibetlere Karşı Sabrı

١- عَنْ أُمِّ سَلَمَةَ، زَوْجِ النَّبِيِّ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ، قَالَتْ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ يَقُولُ: ''مَا مِنْ عَبْدٍ تُصِيبُهُ مُصِيبَةٌ فَيَقُولُ «إِنَّا لِلّٰهِ وَإِنَّا إِلَيْهِ رَاجِعُونَ اللّٰهُمَّ أْجُرْنِي فِي مُصِيبَتِي وَأَخْلِفْ لِي خَيْرًا مِنْهَا» إِلَّا أَجَرَهُ اللهُ فِي مُصِيبَتِهِ وَأَخْلَفَ لَهُ خَيْرًا مِنْهَا''

قَالَتْ: فَلَمَّا تُوُفِّيَ أَبُو سَلَمَةَ قُلْتُ كَمَا أَمَرَنِي رَسُولُ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَأَخْلَفَ اللهُ لِي خَيْرًا مِنْهُ رَسُولَ اللهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. (أخرجه مسلم)

1- Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin hanımı Ümmü Seleme radıyallâhü anhâ diyor ki: Ben, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi şöyle buyurken işittim:

"**Eğer bir müslümanın, başına bir musibet gelir ve söylemesini Allah'ın emrettiği şekilde: 'Biz Allah'ınız ve ancak ona dönücüleriz. Allah'ım musibetim hususunda bana ecir ver ve bana bunun arkasından daha hayırlısını ihsan eyle' derse Allah Teâlâ ona mutlaka daha hayırlısını ihsan eder.**"

Ümmü Seleme radıyallâhü anhâ demiştir ki: "Ebû Seleme vefat edince ben; Resûlullah (s.av)'in emrettiği gibi söyledim ve Allah Teâlâ bana ondan daha hayırlısı olan Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemi ihsan buyurdu." (Müslim, 918; İbni Mace, 1598)

Açıklama:

Müfessir Kaadî Beyzâvî'nin açıklamasına göre Resûlllah (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) musibeti: "Mü'mine eziyet veren her şey." diye tarif etmiştir.

Musibet zamanında bu âyetin okumaya "istirca" denir. Bunun mânâsı: "Biz Allah'ınız ve ancak O'na dönücüleriz" demektir. Bu sözde

her şey'in hattâ canlarımızın bile Allah'ın mülkü olduğunu, Allah'ın mülkünde dilediği gibi tasarruf ettiğini itiraf vardır ki, dolayısıyla kaza ve kadere rızâyı içinde bulundurur. Bu makam pek büyüktür. Ona eren nefse, nefs-i Râdıye denilir.

Bu hadisi şerif bir müslümanın başına bir musibet geldiği zaman, hadîsteki duayı derhal okumasını tavsiye ediyor. Bunu ihlâslı olarak okunduğu zaman Allah Teâlâ'nın ona o musibetin ecrini vereceğini ve o musibet dolayısıyla kaçırdığı nimet yerine daha iyisini vereceğini müjdeliyor. Ümmü Seleme (Radıyallâhü anhâ), Ebû Seleme (Radıyallâhü anh)'nin eşiydi. Ebû Seleme (Radıyallâhü anh)'in vefatından sonra yaptığı bu duâ bereketiyle Allah Teâlâ ona Resûl-i Ekrem (Sallallahü Aleyhi ve Sellem) ile evlenme şerefini nasîp eyledi.

Hadîsteki; cümlesi, Bakara sûresinin 156. âyetine işarettir. Aynı cümle bu âyette geçmektedir. Bu âyetin ve ondan önceki âyet ile onu takip eden âyetlerin meali şöyledir: *"Muhakkak sizi biraz korku, biraz açlık ve mallardan, nefislerden, ürünlerden biraz eksiltmek ile deneriz. Sabredenleri müjdele. Onlar ki, başlarına bir musibet geldiği zaman: "Biz Allah içiniz ve şüphesiz ancak O'na dönücüleriz." derler. Rabblerinin mağfiret ve rahmeti onlaradır. Hidâyete erenler de onlardır."*

٢- عنْ أَنَس بن مَالِكٍ رضي الله عَنْهُ قَالَ: قَالَ رَسُولُ الله صَلّى اللهُ عَلَيْهِ وسَلَّم: اِنَّمَا الصَّبْرُ عِنْدَ الصَّدْمَةِ الْأُولَى

2- Enes b. Malik radıyallâhu anh rivayet ediyor. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Sabrın kemali, müsibetin ilk darbesi sırasında (tahammül edebilmekte)dir." (İbni Mace, 1596)

Açıklama:

Bu Hadis-i Şerif'i diğer Kütüb-i Sitte imamaları, Taberânî ve Beyhakî de rivayet etmişlerdir. Buhâri'nin rivayeti meâlen şöyledir:

"Peygamber sallallahü Aleyhi ve Sellem, çocuğunun kabri yanında sesle ağlayan bir kadının yanından geçmiş ve ona:

"Allah'tan kork ve sabret (bağırıp çağırma)." buyurmuş.

Kadın: "Haydi uzaklaş. Benim musibetim senin başına gelmemiştir" demiş. Zira kadın, Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemi tanımamış. Sonra kadına: "Bu zât Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemdir,

denilmiş. Bunun üzerine kadın Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellemin kapısına gelmiş, orada (saray kapıları gibi) kapıcılar bulmamış ve Peygamber sallallâhu aleyhi ve selleme:

"Ben seni tanıyamadım (beni afvediniz)" demiş. Peygamber sallallâhu aleyhi ve sellem de bu hadisi emretmiştir.

Hadisin mânâsı şöyledir: Çok sevaba vesile olan mükemmel sabır, ancak musibetin başlangıcındaki sabırdır. Çünkü o esnada sabretmek, cidden zordur.

Dersler ve İbretler

1- Çağımızda kadın erkek bütün Müslümanları kuşatan yüzlerce tehlike ve zorluklar vardır. Özellikle de Müslüman kadının etrafında dini hayatı yaşama noktasında daha büyük tehlikeler dolaşmaktadır. Zira toplumun giderek dinden ve dini geleneklerden uzaklaşması sonucu islami hayatı hakiki manasıyla yaşamak cidden zorlaşmakta, islami emirlerin yerine getirilmesi yerilmekte ve aşağılanmaya tabi tutulmaktadır. Kumarbaz ya da sarhoş bir koca, asi bir evlat, dedikoducu bir kaynana vesair. İşte bütün bu musibetler yaşanırken Müslüman kadın bilmelidir ki bütün bu hadiseler sırtına çok ağır yükler yüklemesine rağmen hiçbir şeklide dünyanın sonu manasına gelmez. Çünkü onun herşeyden değerli olan imanı vardır. İman varsa her şey vardır ve iman yoksa saraylarda da yaşasa hiçbir şeyi yoktur.

2- Kötü bir kocanın eline düşmüş olan Müslüman kadınlar Kur'an-ı Kerim'de anlatılan Firavun'un hanımı Asiye'nin ve Lüt (as)'ın kâfir olan hanımının durumlarını gözlerinde canlandırsınlar. Biri peygamber karısı ama iman nasip olmamış birisi. Bu kadın dünyada ne kadar keyf etse de dünyanın sunduğu hayat ne kadar ki? Aynı şekilde Hz. Asiye ne kadar işkence çekmiş olsa da dünyanın işkencesi ne kadar devam edecek ki? Nitekim Hz.Asiye'ye sırf iman etmesi sebebiyle akla hayale gelmeyecek işkenceler yapan Firavun ve ordusunun yok oluşunun üzerinden üç bin yıl geçmiştir. İnsanın ömrü dünyanın ömrüne göre bile çok kısa iken ya ahiret hayatına kıyasla ne kadar olur ki? O halde aslolan imana sahip çıkmak, her şeyimizi kayıp etsek bile imanımızı kaybetmemek için çırpınmaktır. Başımıza hangi musibet gelirse gelsin "inna lillah ve inna ileyhi raciun" deyip Allah'a sığınmaktır. Zaten O'ndan başka sığınılacak kapı yoktur.

52. DERS

Cemaate Bağlı Kalmak ve Müslümanların Liderlerine Biat ve İtaat Etmek

١- . عن حُذَيْفَةَ بْن الْيَمَانِ يَقُولُ كَانَ النَّاسُ يَسْأَلُونَ رَسُولَ اللهِ ﷺ عَنْ الْخَيْرِ وَكُنْتُ أَسْأَلُهُ عَنْ الشَّرِّ مَخَافَةَ أَنْ يُدْرِكَنِي فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ إِنَّا كُنَّا فِي جَاهِلِيَّةٍ وَشَرٍّ فَجَاءَنَا اللهُ بِهَذَا الْخَيْرِ فَهَلْ بَعْدَ هَذَا الْخَيْرِ شَرٌّ قَالَ نَعَمْ فَقُلْتُ هَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الشَّرِّ مِنْ خَيْرٍ قَالَ نَعَمْ وَفِيهِ دَخَنٌ قُلْتُ وَمَا دَخَنُهُ قَالَ قَوْمٌ يَسْتَنُّونَ بِغَيْرِ سُنَّتِي وَيَهْدُونَ بِغَيْرِ هَدْيِي تَعْرِفُ مِنْهُمْ وَتُنْكِرُ فَقُلْتُ هَلْ بَعْدَ ذَلِكَ الْخَيْرِ مِنْ شَرٍّ قَالَ نَعَمْ دُعَاةٌ عَلَى أَبْوَابِ جَهَنَّمَ مَنْ أَجَابَهُمْ إِلَيْهَا قَذَفُوهُ فِيهَا فَقُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ صِفْهُمْ لَنَا قَالَ نَعَمْ قَوْمٌ مِنْ جِلْدَتِنَا وَيَتَكَلَّمُونَ بِأَلْسِنَتِنَا قُلْتُ يَا رَسُولَ اللهِ فَمَا تَرَى إِنْ أَدْرَكَنِي ذَلِكَ قَالَ تَلْزَمُ جَمَاعَةَ الْمُسْلِمِينَ وَإِمَامَهُمْ فَقُلْتُ فَإِنْ لَمْ تَكُنْ لَهُمْ جَمَاعَةٌ وَلَا إِمَامٌ قَالَ فَاعْتَزِلْ تِلْكَ الْفِرَقَ كُلَّهَا وَلَوْ أَنْ تَعَضَّ عَلَى أَصْلِ شَجَرَةٍ حَتَّى يُدْرِكَكَ الْمَوْتُ وَأَنْتَ عَلَى ذَلِكَ.

1- Huzeyfe ibnul-Yemân radıyallâhu anh şöyle dedi: İnsanlar, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem'den gelecekte meydana gelecek hayırlı işlerden sorarlardı. Ben ise onda vuku bulmak korkusuyla meydana gelecek şerli olaylardan sorardım. Dedim ki:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Bizler Müslüman olmadan önce cehalet ve şer içinde idik. Allah bize bu hayrı gönderdi. Bu hayırdan sonra şer var mıdır? Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Evet, vardır" buyurdu. Ben:

– O şer ve fitneden sonra bir hayır ve iyilik var mıdır? dedim. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem:

– "Evet, bir hayır ve iyilik vardır. Fakat onun içinde duman vardır." ben:

– Onun dumanı nedir? diye sordum. Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– "O topluluk, insanları benim sünnetim dışında idare edeceklerdir. Sen onların bazı hareketlerini dine uygun, bazılarının ise muhalif olduğunu görürsün."

Ben dedim ki:

– Bu hayırdan sonra, şer gelecek mi? Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– "Evet. Cehennem kapısına çağıran davetçiler olacak. Her kim onlara icabet ederse, onu cehenneme atacaklar."

Ben dedim ki:

– Ey Allah'ın Rasûlü! O davetçileri bize vasfet! Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– "Onlar bizim milletimizden olan ve bizim dilimizle konuşan insanlardır." Ben dedim ki:

– Ey Allah'ın Rasûlü! Şayet o zamana ulaşırsam, bana ne yapmamı emredersin? Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– Müslümanların cemaatinden ayrılma ve onların imamlarına itaat et!" Ben dedim ki:

– Şayet Müslümanların cemaati ve bir imamı olmazsa ne yapayım? Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

– "O zaman o grupların hepsinden ayrıl ve azı dişlerinle bir ağacın köklerine sarıl. Bu ölüme kadar da olsa, sen bu hal üzere devam et."

(Müslim, 1846)

٢- . عَنْ أَبِي هُرَيْرَةَ عَنْ النَّبِيِّ ﷺ أَنَّهُ قَالَ مَنْ خَرَجَ مِنْ الطَّاعَةِ وَفَارَقَ الْجَمَاعَةَ فَمَاتَ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً وَمَنْ قَاتَلَ تَحْتَ رَايَةٍ عِمِّيَّةٍ يَغْضَبُ

لِعَصَبَةٍ أَوْ يَدْعُو إِلَى عَصَبَةٍ أَوْ يَنْصُرُ عَصَبَةً فَقُتِلَ فَقِتْلَةٌ جَاهِلِيَّةٌ وَمَنْ خَرَجَ عَلَى أُمَّتِي يَضْرِبُ بَرَّهَا وَفَاجِرَهَا وَلَا يَتَحَاشَى مِنْ مُؤْمِنِهَا وَلَا يَفِي لِذِي عَهْدٍ عَهْدَهُ فَلَيْسَ مِنِّي وَلَسْتُ مِنْهُ.

2- Ebu Hureyre radıyallâhu anh şöyle dedi: Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellem şöyle buyurdu:

"Her kim itaattan çıkar ve İslam cemaatinden ayrılırsa cahiliye ölümü üzerine ölür. Kim körü körüne çekilmiş bir sancağın altında savaşır, sırf bu asabiyet davası için öfkelenir ya da insanları bu davaya çağırır veya bu davaya yardım da bulunur ve bu yolda öldürülürse, işte böyle bir kimsenin ölümü tam bir cahiliye ölümüdür. Her kim, ümmetime karşı çıkar, ümmetimin iyisini de kötüsünü de vurur, müminin den çekinmez, söz verdiği kimseye karşı sözünü yerine getirmezse işte o kimse benden değildir, ben de ondan değilim!" (Müslim, 1848)

٣- عَنْ عَبْدِ اللهِ بْنُ عُمَرَ سَمِعْتُ رَسُولَ اللهِ ﷺ يَقُولُ: مَنْ خَلَعَ يَدًا مِنْ طَاعَةٍ لَقِيَ اللهَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ لَا حُجَّةَ لَهُ وَمَنْ مَاتَ وَلَيْسَ فِي عُنُقِهِ بَيْعَةٌ مَاتَ مِيتَةً جَاهِلِيَّةً

3- Abdullah ibni Ömer radıyallâhu anh diyor ki; ben, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemi şöyle buyururken işittim:

"Her kim müslüman imamına karşı itaattan el çeker ona itaat etmez ise kıyamet gününde Allah'a hiç bir hücceti olmadığı halde kavuşur. Her kim de boynunda bir biat olmadığı halde ölürse, câhiliyyet ölümü bir ölümle ölür." (Müslim, 4899)

٤- عَنِ ابْنِ عُمَرَ عَنِ النَّبِيِّ -صلى الله عليه وسلم- أَنَّهُ قَالَ «عَلَى الْمَرْءِ الْمُسْلِمِ السَّمْعُ وَالطَّاعَةُ فِيمَا أَحَبَّ وَكَرِهَ إِلاَّ أَنْ يُؤْمَرَ بِمَعْصِيَةٍ فَإِنْ أُمِرَ بِمَعْصِيَةٍ فَلاَ سَمْعَ وَلاَ طَاعَةَ» متفق عليه

4- Abdullah ibni Ömer (radıyallâhu anh) rivayet ediyor, Allah Rasûlü sallallahu aleyhi ve sellemi şöyle buyururdu: **"Müslüman kişiye düşen ister hoşuna gitsin ister gitmesin - masiyet işlemekle**

emredilmedikçe - işitmek ve itaat etmektir. Eğer masiyet (günah) işlemekle emredililirse dinlemek ve itaat etmek yoktur." (Buhari, 4869)

Dersler ve İbretler

1- Gerek Kur'a-ı Kerim ve gerekse Hadis-i şerifler erkek olsun, kadın olsun bütün mü'minlere cemaat olmalarını, Allah'ın dinine topluca ve teşkilatlı bir şekilde sahip çkmalarını, bir takım uç meselelerden dolayı tefrikaya düşüp ayrılmamalarını emretmektedir. Yüce Allah Bu hususta **"Hepiniz toptan, Allah'ın ipine (dinine) sımsıkı sarılın, bölünüp ayrılmayın." (**Âl-i İmran, 103) **"Ey iman edenler Allah'tan korkun ve sâdıklarla beraber olun."** (Tevbe, 119) **"** buyuruyor. Yüce Allah'ın himayesi, inayeti, riayeti, lütfu ve ihsanı cemaatin üzerindedir. Resûlullah Efendimiz (sallallâhu aleyhi ve sellem) de şöyle buyuruyor: **"Allah'ın eli (yardım ve zaferi) cemaatle beraberdir. Her kim cemaatten ayrılırsa, cehenneme ayrılmış olur." "** (Tirmizi, Fiten 7, 2255) **"Şeytan, koyunun kurdu gibi insanoğlunun kurdudur. Sürüden ayrılan ve uzaklaşan koyunu kurt nasıl kaparsa, şeytan da cemaatden uzaklaşan insanı öyle kapar. Onun için tenha yollardan (ayrılıktan) uzak durun. Cemaatten, topluluktan ve mescidlerden ayrılmayın!"** (Ahmed b. Hanbel, Müsned)

2- Cemaat; bir lider etrafında samimi mü'minlerin farklı irade ve gayretlerinin yekvücut olmuş bir biçimidir. Bazı beraberlikler ya da müntesiplikler bir takım çıkarlar, beklentiler ve dünyevî idealler üzerinde şekillenir. Toplumda güç ve mevki sahibi olma arzusu veya parasal çıkar ilişkileri etrafında dönen birliktelikler ile cemaat yapısını karıştırmamak lazımdır. Cemaat ehli olmak demek kendi çıkar, menfaat ve hazlarını, özel yaşama zevk ve uğraşlarını bir kenara bırakarak ümmetin geleceği için çalışmak demektir. Yeryüzünde adil bir nizamın kurulması ve Yüce Allah'ın adının tüm insanlığa duyurulması ideali yani ilayi kelimetullah davası cemaat ehli olan insanları yakıp kavurmalıdır.

3- Bu çağ küfür cephesinin alabildiğine güç kazandığı ve bütün ekonomik ve siyasi gücü elinde tuttuğu bir dönemdir. Bunun için bu devasa düşmana karşı kendisini çok iyi yetiştirmiş olsada fert olarak birilerinin karşı durması, sömürü çarklarını durdurması imakanı yoktur. Bu nedenle zaman cemaat zamanıdır. Esasen Hz. Âdem (a.s)'dan bu yana zaman hep cemaat zamanı olmuştur. Bizler günde 5 kere ve 40

defa "Iyyeke nabudü ve iyyeke nestein" diyerek yüce Rabbimize yalvarıyoruz ve bu yalvarışımızı tekil sigasıyla yani bir fert olarak değil çoğul sigasıyla yani cemaat olarak yapıyoruz. Bu şunu gösteriyor ki Cenab-ı Hak bizleri fert olarak değil cemaat olarak muhatab alıyor ve adeta bir yemin metni gibi günde çok kere (sünnetleriyle birlikte) beş vakit namazda söz ve misak alıyor. Bunun için bir kişi yüce Allah'ın huzuruna çıktığında hangi cemaat adına çıktığını bir gözden geçirmelidir.

4- Hak zaman zaman hâkimiyetini kaybetse de neticede daima galip gelir. Ama cemaatten kopanlar bir takım sapık liderlerin ve din adamlarının peşine takılarak dünyalarını ve ahretlerini berbat ederler. Hatta bu azgın ve sapkın liderler peşinden sürükledikleri kişileri küfre kadar götürürler. Bu nedenle Ehli Sünnet vel Cemaat ilkelerine bağlı, Siyonist ve masonlarla iş tutmayan, bir cami köşesine çekilerek meydanı din düşmanlarına terk etmeyen bir liderin etrafında toplanmak ve o liderin idare ettiği cemaate katılmak çok önmelidir.

5- İslami Cemaat ile Tarikat şeyhleri ve âlimleri de birbirine karıştırmamak lazımdır. Bir kişi alim de olsa, cahilde olsa, Şeyh de olsa, mürid de olsa meşru halifeye biat etmek ve itaat etmek zorundadır. Eğer halifesi olan bir toplumda yaşanmıyorsa müslümanların tek bir siyasi lider seçip ona biat ve itaat etmeleri şarttır. Zira müslümanın halifesiz veya emirsiz yaşaması asla caiz değildir.

OKUMA PARÇASI: 12

RESULULLAH (S.A.V.)'İN VEFATI

Abdullah İbn Mes'ûd (r.a.) anlatıyor:

"Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin ayrılık vakitleri yaklaştığında, Hz.Âişe annemizin evinde iken onun huzuruna girdik. Bize baktı, iki gözünden yaşlar aktı ve: '*Hoş geldiniz*' dedikten sonra şöyle buyurdu: *'Allah sizi yaşatsın, Allah sizi korusun, Allah size yardım etsin; sizlere Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Şüphe yok ki ben, sizin için açık bir uyarıcıyım. O'nun mülkünde, O'nun kulları hakkında, sakın Allah'ın emirlerine karşı gelmeyin. Ölüm anı, Allah'a 'sidretü'l-müntehâ'ya, Me'va cennetine, dolu kadehe kavuşma zamanı yaklaştı. Benden yana, birbirinize, benden sonra dîninize girecek olanlara, benim selamımı ve Allah'ın rahmeti dileklerimi ulaştırınız.*"[1]

Hz.Âişe (r.anha) anlatıyor:

"Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem bize, yedi kuyudan çıkarılmış, yedi kap su ile kendisini yıkamamızı emretti. Biz de dediğini yaptık. Bir rahatlık hissetti. Sonra evden çıktı. Cemaate namaz kıldırdı. Uhud şehidleri için bağışlanma diledi, onlar için dua etti. Sonra Ensar'a şöyle vasiyet etti: '*Ey Muhacirler! Sizler günden güne sayı olarak artıyorsunuz. Ensar ise bugün ne ise o sayıda kalır, artmaz. Ensar benim sığındığım barınağımdır. Onların iyilerine iyilik edin, kötülük işleyenlerinin kötülüklerini görmezden geliniz.*' Sonra şöyle devam etti: '*Bir kul, dünyada kalmak ile Allah (c.c.)'a yönelmek arasında, tercih yapmaya çağrıldı da, o Allah'a yönelmeyi seçti*." Ebûbekir (r.a.) bu sözü ile Peygamberimizin kendisini kasdettiğini ve bunu Onun vefatına yorarak, ağlamaya başladı. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: "*Sakin ol ey Ebû Bekr!*" dedi ve şöyle devam etti: '*Ebû Bekir'in mescide açılan kapısı hariç, mescide açılan kapıları kapatınız. Şüphesiz ki ben Ebûbekir ile sohbet etmekten daha değerli bir iş bilmiyorum*."[2]

Hz. Âişe (r.a.) diyor ki:

"Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem benim evimde, benim günümde ve benim kucağımda ruhunu teslim etti. Allah (c.c.) Onun ağız suyu ile benim ağız suyumu birleştirdi. Şöyle ki: Kardeşim Abdurrahman

---

1 Bezzâr ve Taberânî *el-Evsat*'ta tahric etmişlerdir.

2 Dârımî *Sünen*'inde tahric etmiştir.

elinde misvakla yanıma geldi. Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem misvağa bakmaya başladı. Hemen anladım ki, bu misvak hoşuna gidiyor. 'Sana bu misvağı alayım mı?' dedim. Başıyla *'Evet'* işareti yaptı. Misvağı ona verdim. Ağzına götürdü ama sert geldi. 'Onu sana yumuşatayım mı?' dedim. Başını sallayarak *'evet'* demek istedi. Misvağı (ağzımla) yumuşatıverdim. Önünde bir su kabı vardı. Elini suya daldırıp, '*Lâ ilâhe illellah, gerçekten ölüm krizleri vardır'* buyurdu. Sonra da elini havaya kaldırıp, *'Gerçek dost!'* diyordu. Ben kendi kendime, 'O zaman Allah'a yemin ederek söylüyorum ki, bizi tercih etmiyor' dedim."[3]

Saîd b. Abbas b. Abdullah şöyle rivayet etmiştir:

"Ensar, Allah elçisinin gittikçe ağırlaştığını gördüklerinde mescidin etrafını sardılar. Önce Abbas (r.a.) Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin yanına girerek, ensarın dışarıda endişe içinde beklediğini bildirdi. Sonra Fadl (r.a.) girerek aynı şeyleri söyledi. Sonra Hz. Ali (k.v.) girerek o da aynı şeyleri söyledi. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem elini uzattı ve '*Tutun'* dedi. Onlar da 'Ölmenden korkuyoruz' dediler. Erkekleri Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin başucunda toplandıkları için, kadınları da bağrışmaya başladılar. Bunun üzerine Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem yatağından doğruldu. Ali ile Fadl'a dayanarak Abbas'ı da önüne alarak dışarı çıktı. Başı sarılı idi. Kendi kendine yürüyerek minberinin ilk basamağına oturdu. İnsanlar etrafında toplandılar. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem Allah'a hamd ve senadan sonra buyurdular ki:

'Ey insanlar! Duydum ki benim ölmemden korkuyormuşsunuz. Sanki ölümü garip görür gibisiniz. Peygamberinizin ölmesinde ne gariplik görüyorsunuz? Ben size daha önce öleceğimi söylemedim mi? Öleceğimi zaten sizler de bilmiyor muydunuz? Benden önceki peygamberler gönderildikleri ümmetin içinde baki kaldı mı ki, ben baki kalayım? Dikkat edin ben de Rabbime kavuşacağım. Sizler de Rabbinize kavuşacaksınız. Ben size ilk muhacirlere iyi davranmanızı tavsiye ederim. Muhacirlere de kendi aralarında aynı şeyi tavsiye ederim. Allah Teâlâ buyuruyor ki:

"Asra yemin olsun ki, iman edip güzel amel işleyenler, birbirlerine hakkı ve sabrı tavsiye edenlerden başka bütün insanlar hüsrandadırlar." (Asr, 1-3)

Bütün işler Allah'ın izni ile yürür. Bir işin yavaş yürümesi, sakın sizi o konuda acele etmeye sürüklemesin. Şüphesiz ki Allah sizin acele

[3] Hz. Âişe'nin rivayet ettiği bu hadis, müttefekun aleyhtir.

etmenizle acele etmez. Allah'a galip gelmek isteyene Allah galip gelir. Allah'ı aldatana O gereken cezayı verir.

"Eğer idareyi ele alırsanız, yeryüzünde bozgunculuk çıkaracak, akrabalık bağlarını mı keseceksiniz?" (Muhammed, 22)

Size Ensara da iyi davranmanızı tavsiye ederim. Onlar sizden önce Medine'yi yurt ve iman yuvası edinmişlerdi. Onlara iyilik etmenizi tavsiye ederim. Onlar sizi meyvelerine ortak etmediler mi? Size yurtlarında genişlik gösterenler onlar değil mi? Kendi ihtiyaçları olduğu halde sizleri kendi nefislerine tercih etmediler mi? Dikkat edin, sizden biri onlardan iki kişi arasında hüküm verirken, iyi hüküm versin ve hatalı olanı görmezden gelsin. Dikkat edin! Onların aleyhinde tercih yapmayın. Dikkat edin, ben sizden ayrılıyorum, siz de bana kavuşacaksınız. Beni dinleyin! ***Âhirette buluşma yeriniz benim havuzumdur***. O havuz, Şam'ın Basra şehri ile Yemen'in Basra şehri arası kadar geniştir. Kevser olduğundan oraya sütten beyazı beyaz köpükten daha yumuşak ve baldan tatlı bir su akar. Ondan bir defa içen ebediyyen susamaz. Taşları inciden, yatağı misktendir. Yarın hesaplaşma günü ondan kim mahrum kalırsa, her türlü hayırdan mahrum kalır. Dikkat edin! Kim oraya, benim yanıma gelmek isterse, elini ve dilini lüzumsuz şeylerden çeksin."

Abbas (r.a.), 'Ey Allah'ın Nebisi! Kureyş'e de nasihat ediniz' deyince buyurdular ki: 'Bu nasihatlarım Kureyşliler içindir. Diğer insanlar Kureyşlilere uyarlar. İyiler iyilerine, kötüler kötülerine bağlıdır. Ey Kureyşliler! Herkese karşı iyi davranın. Ey İnsanlar! Günahlar nimetleri değiştirir ve ayrılmış payları da değiştirir. İnsanlar iyi olursa, yöneticiler de iyi olurlar. Halk kötü olursa, baştakiler de halka sert davranırlar. Yüce Allah,

"Böylece bir kısım zalimleri, işlediklerine karşılık, diğerlerine musallat ederiz" (En'am, 129) buyurmuştur.

Âişe (r.a.) diyor ki:

"Sahâbe-i kirâm, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin vefat ettiği günün ilk saatlerinde hastalığında hafifleme görüp erkekler evlerine ve işlerine gittiler. Allah Resûlünü kadınlarla başbaşa bıraktılar. Bizler daha öncesine göre daha ümitli ve ferahlamış halde iken, birden Resûlullah kadınlara, '*Yanımdan çıkınız, melek yanıma girmek için izin istiyor*' dedi. Ben hariç bütün kadınlar dışarı çıktılar. Başı kucağımda idi. Bu sırada kucağımdan doğruldu. Ben evin bir köşesine çekildim. Melekle uzunca söyleşti. Sonra beni çağırdı. Tekrar başını kucağıma koydu ve kadınlara, '*Giriniz*' dedi.

Hz. Âişe sözlerine devam ederek diyor ki:

"Öyle bir durumla karşı karşıya kalmıştık ki, ne bir cevap verebiliyor, ne de bir fikir ortaya atabiliyorduk. Dilimiz tutulmuştu. Sanki dövülmüştük, şaşkınlık içindeydik. Durumun büyüklüğü ve içimizi dolduran korku yüzünden ev halkından kimsenin ağzını bıçak açmıyordu. Fâtıma'ya, '*Fatıma! Gel yanıma'* dedi. Fâtına Ona doğru eğildi ve Resûlullah ona birşeyler fısıldadı. Fâtıma başını kaldırdığında gözlerinden yaş akıyor ve konuşamıyordu. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem sonra, *'Başını bana doğru eğ'* dedi. Yine fısıldaştı. Fâtıma bu sefer gülerek başını kaldırdı. Yine konuşacak durumda değildi. Gördüğümüz bu olaya şaşırdık. Daha sonra da sebebini sorduk. Dedi ki: 'Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem bana, öleceğini bildirdi' dedi. Ben hemen ağlamaya başladım. Sonra tekrar başımı eğince ben Allah'a seni ailemden bana kavuşacak ilk kişi yapması ve seni benimle beraber kılması için dua ettim' dedi. Ben de güldüm. Fatıma iki oğlunu (Hasan ve Hüseyin) ona yaklaştırdı, Resûlüllah da onları kokladı.

Daha sonra ölüm meleği geldi. Selam vererek girmek için izin istedi. Kendisine izin verildi ve dedi ki: 'Bize ne emredersin, ey Muhammed!' Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellem: 'Beni Rabbime kavuştur' dedi. Azrail de, 'Senden başka hiç kimsenin yanına izinsiz girmemi yasaklamadı. Fakat beklediğin an yakındır' dedi ve dışarı çıktı.

Ardından da Cebrail geldi, Allah'ın selamı senin üzerine olsun, Ey Allah'ın Resûlü! Bu yeryüzüne son inişimdir. Vahiy ve dünya defteri artık dürüldü. Yeryüzünde benim senden başka kimseye ihtiyacım yoktu. Ben ancak senin yanına gelebilirim. Artık burada bulunmamın bir gerekçesi kalmadı."

Hz. Aişe (ra) dior ki:

Muhammed'i hak üzere gönderen Allah'a yemin ederim ki, evdekilerden hiçbirimiz ona bir kelimeyle olsun şaşkınlığımızı ifade edemedik. Duyduğumuz sözlerin büyüklüğünden dolayı erkek akrabalarına bir haber göndermek bile aklımıza gelmedi. Adeta şaşırıp kalmıştık."

Hz.Âişe (r.a.) diyor ki:

"Bu sırada başını göğsüme dayasın diye, yer değiştirip onun yanına vardım. Göğsünü tuttum. Bu arada bir baygınlık geçirerek halsizleşti. Alnı hiç kimsede görmediğim şekilde terlemişti. Terini silmeye başladım. Onun bu son terinin kokusundan daha tatlı bir koku hiç hissetmemiştim. Kendine gelince ona, 'Anam-babam, canım ve ailem sana feda olsun, alnın ne kadar da terledi', diyordum. Bana, **'Ya Âişe!**

Mü'minin ruhu terleyerek, kafirin ruhu da eşek ruhu gibi çeneleri arasından çıkar' dedi.

İşte o zaman kendimize geldik de ailemize haber gönderdik. Eve ilk giren erkek kardeşimdi. Onu babam göndermişti. Kardeşim, Abdurrahman da dâhil hiçbir erkek, Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin vefatını görmediler. Allah buna izin vermedi. Çünkü onun üzerine Cebrail ve Mîkail'i görevlendirmişti. Baygınken *'yüce dosta'* diyordu. Sanki tercihini tekrarlıyordu. Konuşmaya güç yetirebildiği zaman da, 'Namaza, namaza; şüphesiz ki namaza iyi sarılın. Onda devamlı olun, ölene kadar *namaz, namaz, namaz*, diyerek vasiyette bulunuyordu."[4]

Hz. Âişe (r.a.) der ki:

"Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem pazartesi günü kuşluk ile öğle arası aramızdan ayrıldı."[5]

Fâtıma (r.a.) der ki:

"Allah'a yemin ederim ki bu ümmet, Pazartesi günü tesiri hala devam eden büyük bir olayla karşılaşmıştır."

Hz. Âişe (r.a.) sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Resûlüllah sallallâhu aleyhi ve sellem aramızdan ayrılınca herkes mescidin etrafında toplanıp feryad etmeye başladılar. Kimi öldüğünü yalanlamış, kiminin ise dili tutulmuştu. Çok sonra konuşabildiler. Bir bölümü de abuk sabuk şeyler söylüyorlardı. Bir kaçının aklı başında idi. Diğer bir kısmı da olduğu yerde çöküp kalmıştı. Hz. Ömer (r.a.) Onun öldüğüne inanmayanlardandı. Hz. Ali (r.a.)olduğu yere çöküp kalmıştı.

Hz. Osman (r.a.)'ın dili tutulmuştu sanki. Müslümanlardan hiç biri o anda Ebûbekir ve Abbas gibi kendilerine hâkim olamamışlardı. Allah Teâlâ, bu ikisine güç vererek onlarla en doğru şekilde davranma imkânını bağışladı. Herkes her ne kadar Ebûbekir (r.a.)'ın dediğine uyuyorsa da Abbas (r.a.) gelince şöyle konuştu:

"Kendisinden başka ilah olmayan Allah adına yemin ederim ki, Allah'ın Resûlü ölümü tatmıştır, zaten O aramızda iken Allah (c.c.) ona,

"**Sen de ümmetin de öleceksiniz. Sonra da kıyamet günü Rabbinizin katında hesaplaşacaksınız**" (Zümer, 30-31) buyurmuştu."

Ebû Bekir'e, Hazrec kabilesinden Hârisoğullarının evinde bulunduğu bir sırada Allah Resûlü'nün vefat haberi verildi. Hemen gelip Resûlullah

---

4 Taberânî, Câbir ve İbn Abbas'tan rivâyet etmiştir.

5 İbn Abdilberr Âişe'den rivâyet etmiştir.

sallallâhu aleyhi ve sellemin yanına girdi. Yüzüne baktı. Üzerine eğilip Onu öptü ve, 'Ey Allah'ın Resûlü! Anam-babam sana feda olsun, iki kere ölecek değilsin. Allah'a yemin ederim ki Allah'ın Resûlü öldü' dedi.

Arkasından dışarı çıkıp halka şunları söyledi:

'Ey insanlar! Kim Muhammed'e tapıyor idiyse, bilsin ki, Muhammed öldü. Kim Muhammed'in Rabbine tapıyor idiyse, o diri ve ölümsüzdür' dedi ve şu âyeti okudu:

"Muhammed sadece bir peygamberdir. Ondan önce nice peygamberler gelip geçmiştir. Eğer o ölür veya öldürülürse, ardınıza mı döneceksiniz? Kim iki topuğu üzerinde geri dönerse, Allah'a hiçbir zarar vermiş olamaz. Allah şükredenleri mükâfatlandıracaktır" (Al-i İmran, 144)

İnsanlar, sanki bu âyeti ilk defa duymuş gibi dinlediler."[6]

Diğer bir rivâyete göre Ebûbekir (r.a.), haberi alınca salât-ü selâm getirerek Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin evine girdi. Gözleri dolu doluydu. Gırtlağı testinin boğazındaki su gibi durmadan aşağı inip yukarı çıkıyordu. Buna rağmen sözlerine ve davranışlarına gayet hâkimdi. Resûlullah sallallâhu aleyhi ve sellemin üzerine eğildi, yüzünü açıp alnından ve yanaklarından öptü. Yüzünü okşayıp gözyaşları içinde şunları söyledi:

"Babam, anam, canım ve aile halkım yoluna feda olsun. Hayatın da, ölümün de güzel. Senin ölümünle başka hiçbir peygamberinin ölümüyle kesilmeyen vahiy artık kesildi. Sen anlatılmaktan yücesin. O kadar büyüksün ki, senin için ağlanmaz. Öyle seçkin oldun ki, hepimiz sana sığınır olduk. Bizi öyle kaynaştırdın ki, senle beraber olduk. Eğer ölümün kendi tercihin ile olmasaydı nefsimizi yasa boğardık. Sen eğer ağlamamızı yasaklamamış olsaydın, sana ağlamaktan gözyaşlarımız kururdu. Engel olamadığımız gözyaşlarımız, birbirinden ayrılması imkânsız olan ızdırabımızla seni hatırlamamazın nişanıdır.

Allahım! Bu duygularımızı bizden ona ulaştır. Ey Muhammed! Bizi Rabbinin katında hatırla. Hep senin aklında kalalım. Eğer bize bıraktığın ağırbaşlılık olmasaydı, bıraktığın yalnızlığa hiç kimse dayanamazdı. Allahım! Bizim duygularımızı Peygamberine ulaştır ve onu aramızda tut. Onunla ilgili olarak bundan daha başka bir acı başımıza gelmesin. Kalplerimizi ona doğru yücelt ki, Resûlullah bize güzel örnek olsun."

---

[6] Buhârî ve Müslim Âişe (r.a.) hadisi olarak tahric etmişlerdir.

Günlük Hayatımızla İlgili Dualar

UYKUDAN KALKINCA OKUNACAK DUA

Kim uykudan kalktığında bu duayı okursa günahları deniz köpüğü kadar olsa bile Yüce Allah o kişinin günahlarını bağışlar.

لَآ اِلٰهَ اِلَّا اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلٰى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

Allah'tan başka İlâh yoktur, O tektir. O'nun ortağı yoktur. Mülk O'nundur ve hamd O'nadır, O her şeye gücü yetendir.

(*İbn-i Sünnî*.)

ABDEST ALINDIKTAN SONRA OKUNACAK DUA

Kim abdest alıp konuşmaksızın bu duayı okursa; kendisi için cennetin sekiz kapısı da açılır dilediği kapıdan girer.

اَشْهَدُ اَنْ لَآ اِلٰهَ إِلاَّ اللّٰهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ وَاَشْهَدُ اَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ

Ben gözümle görmüşcesine inanırım ki; Allah'tan başka ilah yoktur, O tektir, O'nun ortağıda yoktur. Yine ben gözümle görmüşcesine inanırım ki; Muhammed O'nun kulu ve elçisidir. (*Müslim*)

SABAH VE AKŞAMLARI OKUNACAK DUA

Kim sabah akşam bu duayı üç defa okursa hiçbir şey ona zarar vermez.

بِاسْمِ اللّٰهِ الَّذِي لاَ يَضُرُّ مَعَ اِسْمِهِ شَيْئٌ فِي الْأَرْضِ وَلاَ فِي السَّمَاءِ وَهُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

İsmini anmakla, yerde ve gökte hiçbir şeyin zarar vermeyeceği Allah'ın ismi ile duama başlarım. O işitendir, bilendir.

(*Ebû Dâvud-Tirmizî*)

EVDEN ÇIKARKEN OKUNACAK DUA

بِسْمِ اللّٰهِ تَوَكَّلْتُ عَلَى اللّٰهِ وَلاَ حَوْلَ وَلاَ قُوَّةَ إِلاَّ بِاللّٰهِ

Allah'ın ismiyle (evden çıkıyorum) Allah'a tevekkül ettim. Güç ve kuvvet ancak Yüce Allah'tandır.

(*Ebu Davud-Tirmizi*)

ARABAYA BİNERKEN OKUNACAK DUA

Arabaya ve herhangi bir binite (asansör, gemi, tren) binen kimse şu duayı okumalıdır.

سُبْحَانَ الَّذِي سَخَّرَ لَنَا هٰذَا وَمَا كُنَّا لَهُ مُقْرِنِينَ وَاِنَّا اِلَى رَبِّنَا لَمُنْقَلِبُونَ

"Bunu hizmetimize veren Allah'ın şanı yücedir. Bunlara bizim gücümüz yetmezdi. Şüphesiz biz Rabbimize döneceğiz" diyesiniz diye sizin için bindiğiniz gemileri ve hayvanları yaratandır.

(*Zuhruf Sûresi, 13-14*)

EZANI DİNLEDİKTEN SONRA OKUNACAK DUA

اَللّٰهُمَّ ربَّ هٰذِهِ الدَّعْوَةِالتَّامَّةِ وَالصَّلاَةِ الْقَائِمَةِ اٰتِ مُحَمَّدًا ۨ الْوَسِيلَةَ وَالْفَضِيلَةَ وَابْعَثْهُ مَقَاماً مَحْمُودًا ۨالَّذِي وَعَدْتَهُ اِنَّكَ لاَ تُخْلِفُ الْمِيعَادَ

"Ey bu eksiksiz davetin ve kılınmakta olan namazın Rabbi! Muhammed (sav)'e vesile ve fazileti ver. O'nu va'dettiğin Makam-ı Mahmud'a çıkar. Muhakkak ki sen va'dinde dönmezsin." derse; kıyamet gününde şefaatim ona vacip olur. (*Buharî*)

GEÇİM SIKINTISI ÇEKENİN BUNDAN KURTULMAK İÇİN OKUYACAĞI DUA

بِسْمِ اللّٰهِ عَلٰى نَفْسِي وَمَا لِى وَ دِينِى اَللّٰهُمَّ رَ ضِّنِى بِقَضَائِكَ وَبَارِكْ لِى فِيمَا قُدِّرَ لِى حَتّٰى لاَ أُحِبُّ تَعْجِيلَ مَا أَخَّرْتَ وَلاَ تَأْخِيرَ مَا عَجَّلْتَ

"Kendim, malım ve dinim için; Allah'ın ismiyle (yardım dilerim). Ey Allahım! Senin kazana beni razı kıl ve bana taktir edilenden bana bereket ver ki; geciktirdiğini çabuklaştırmayı ve çabuklaştırdığını da geciktirmeyi istemeyeyim." (*İbn-i Sünnî*)

YEMEK DUASI

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ الَّذِي أَطْعَمَنَا وَسَقَانَا وَجَعَلَنَا مِنَ الْمُسْلِمِينَ

"Bizi yediren ve içiren ve bizi Müslümanlardan kılan Yüce Allah'a hamd olsun."

(*Ebû Dâvud-Tirmizî*)

YATMADAN ÖNCE OKUNACAK DUA

بِاسْمِكَ رَ بِّى وَضَعْتُ جَنْبِى وَبِكَ اَرْفَعُهُ اِنْ اَمْسَكْتَ نَفْسِى فَارْحَمْهَا وَاِنْ اَرْسَلْتَهَا فَاحْفَظْهَا بِمَا تَحْفَظُ بِهِ عِبَادِكَ الصَّالِحِينَ

"Ey Rabbim senin isminle başımı koydum. Senin isminle kaldıracağım. Eğer canımı alırsan ona acıyarak muamele et. Onu (dünyaya) gönderirsen salih kullarını koruduğun şekilde onu koru."

(*Buhari-Müslim*)

KÖTÜ RÜYA GÖRÜLDÜĞÜNDE OKUNACAK DUA

Kötü rüyayi gören kişi sol tarafına dönüp üç defa tükürdükten sonra şu duayı okur.

اَللّٰهُمَّ اِنِّي اَعُوذُ بِكَ مِنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ وَسَيِّئَاتِ الْأَحْلاَمِ

"Ey Rabbim! Şeytanın işinden ve rüyaların kötülerinden sana sığınırım."

(*İbni Sünnî*)

NAZARDAN KORUNMAK İÇİN OKUNACAK DUA

وَاِنْ يَكَادُ الَّذِينَ كَفَرُوا لَيُزْلِقُونَكَ بِاَبْصَارِهِمْ لَمَّا سَمِعُوا الذِّكْرَ وَيَقُولُونَ اِنَّهُ لَمَجْنُونٌ

"Şüphesiz inkâr edenler Zikr'i (Kur'an'ı) duydukları zaman neredeyse seni gözleriyle devirecekler. (Senin için,) "Hiç şüphe yok o bir delidir" diyorlar."

(*Kalem-51*)

BAĞIŞLANMAK İÇİN OKUNACAK DUA

اَللّٰهُمَّ اِنِّي ظَلَمْتُ نَفْسِى ظُلْماً كَثِيرًا وَ لاَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ إِلاَّ أَنْتَ فَاغْفِرْ لِى مَغْفِرَةً مِنْ عِنْدِكَ وَارْحَمْنِى إِنَّكَ أَنْتَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ

"Ey Allah'ım! Ben kendime çok yazık ettim. Günahlarıda ancak Sen bağışlarsın. Tarafından bir mağfiretle beni bağışla bana acı. Çünkü Sen çok mağfiret eden ve merhamet edensin."

(*Buhari-Müslim*)

TEVBE DUASI

اَسْتَغْفِرُ اللّٰهَ الَّذِي لَآ اِلٰهَ اِلَّا هُوَ الْحَيُّ الْقَيُّومُ وَأَتُوبُ إِلَيْهِ

"Allah Teâla'dan mağfiretimi dilerim ve ona (yönelir) ondan tövbe ederim. O (Allah) diridir, kayyumdur."

(*Ebû Dâvud-Tirmizî*)

CEHENNEMDEN KURTULMAK İÇİN OKUNACAK DUA

اَللّٰهُمَّ اِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ فِتْنَةِ النَّارِ وَعَذَابِ النَّارِ وَمِنْ شَرِّ الْغِنٰى وَالْفَقْرِ

"Ey Allah'ım! Cehennemin fitnesinden, ateşin azabından, zenginliğin şerrinden (beni azdırmasından) ve fakirliğin şerrinden (beni sıkmasından) sana sığınırım.

(*Ebû Dâvud-Tirmizî*)

YALNIZ KALAN KİŞİNİN OKUYACAĞI DUA

أَعُوذُ بِكَلِمَاتِ اللّٰهِ التَّامَّةِ مِنْ غَضَبِهِ وَعِقَابِهِ وَشَرِّ عِبَادِ هِ وَمِنْ هَمَزَاتِ الشَّيَاطِينِ وَ أَنْ يَحْضُرُونِ

"Allah'ın gazabından ve cezasından, kullarının kötülüğünden, şeytanların vesvesesinden ve benimle bulunmalarından Allah'ın kelimelerine sığınırım."

(*İbni Sünnî*)

BORCUN ÖDENMESİ İÇİN OKUNACAK DUÂ

اَللّٰهُمَّ اِكْفِنِى بِحَلاَلِكَ عَنْ حَرَامِكَ وَأَغْنِنِى بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ

"Ey Allah'ım! Haramından (beni uzaklaştırarak) helalinle yetinmeyi nasibet. Beni başkasına muhtaç etme, kendi fazlından zengin kıl."

(*Tirmizî. Hâkim*)

EL-ESMÂ'ÜL HÜSNÂ

Her ismin vasfını ihtivâ eden öz adı.	Allah	هُوَ اللّٰهُ الَّذِى لاَ اِلٰهَ اِلاَّ هُوَ

Acıyan, kullarını mağfiret eden	Er Rahîm	اَلرَّحِيمُ	Bağışlayan, sonsuz merhamet sahibi	Er Rahmân	اَلرَّحْمٰنُ
Her eksiklikten münezzeh	El Kuddus	اَلْقُدُّوسُ	Görünen ve görünmeyen alemlerin sahibi	El Melik	اَلْمَلِكُ
Güven veren.	El Mü'min	اَلْمُؤْمِنُ	Dünya ve ahirette esenlik veren	Es Selâm	اَلسَّلاَمُ
Yenilmeyen, yegane galip	El Azîz	اَلْعَزِيزُ	Kainatın bütün işlerini gözetip yöneten	El Müheymin	اَلْمُهَيْمِنُ
Azamet ve yüceliğini izhar eden	El Mütekebbir	اَلْمُتَكَبِّرُ	İradesini her durumda yürüten mahlukatın halini iyileştiren	El Cabbâr	اَلْجَبَّارُ
Bir örneği olmadan canlıları yaratan	El Bâri	اَلْبَارِئُ	Takdirine uygun bir şekilde yaratan	El Hâlik	اَلْخَالِقُ
Daima affeden tekraren bağışlayan	El Gaffâr	اَلْغَفَّارُ	Varlıklara şekil ve özellik veren	El Musavvir	اَلْمُصَوِّرُ
Karşılıksız olarak nimetlerini bol bol veren.	El Vahhâb	اَلْوَهَّابُ	Yenilmeyen, yegane galip ve herşeyi hükmü altına alan	El Kahhâr	اَلْقَهَّارُ
İyilik kapılarını açan göz ve kalplerdeki perdeleri kaldıran	El Fettâh	اَلْفَتَّاحُ	Bedenlerin ve ruhların gıdasını veren	El Rezzâk	اَلرَّزَّاقُ
Rızıkları belli bir ölçüye göre veren, ruhları kabzeden	El Kâbıt	اَلْقَابِضُ	Herşeyi hakkıyla bilen	El Alim	اَلْعَلِيمُ
Kâfir ve facirleri alçaltan, zillete düşüren	El Hâfid	اَلْخَافِضُ	Rızıkları genişleten, ruhları bedenlere yayan	El Bâsit	اَلْبَاسِطُ
İtaat edenleri yücelten, izzet ve şeref veren	El Muizz	اَلْمُعِزُّ	Mü'minleri yücelten, izzet ve şeref veren	Er Râfi	اَلرَّافِعُ
Her şeyi işiten	Es Semi	اَلسَّمِيعُ	Günahkarları alçaltan, zillet veren	El Muzill	اَلْمُذِلُّ
Son hükmü veren	El Hakem	اَلْحَكَمُ	Herşeyi hakkıyla gören	El Basîr	اَلْبَصِيرُ
Yaratılmışların bütün ihtiyaçlarını en ince noktasına kadar bilip sezilmez yollarla karşılayan	El Latîf	اَللَّطِيفُ	Mutlak adalet sahibi	El Adl	اَلْعَدْلُ
Acele ve kızgınlıkla muamele etmeyen	El Halîm	اَلْحَلِيمُ	Herşeyin içyüzünden haberdar olan	El Habîr	اَلْخَبِيرُ
Bütün günahları bağışlayan	El Gafûr	اَلْغَفُورُ	Zatı ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu	El Azîm	اَلْعَظِيمُ
İzzet, şeref ve hükümranlık bakımından en yüce olan	El Aliyy	اَلْعَلِيُّ	Az iyiliğe çok mükafaat veren	Eş Şekûr	اَلشَّكُورُ
Koruyup gözeten, dengede tutan	El Hafîz	اَلْحَفِيظُ	Zatının ve sıfatlarının mahiyeti anlaşılamayacak kadar ulu	El Kebîr	اَلْكَبِيرُ
Kullarına yeten, onları hesaba çeken	El Hasîb	اَلْحَسِيبُ	Bedenlerin ve ruhların gıdasını yaratıp veren, bilip gücü yeten ve koruyan	El Mukît	اَلْمُقِيتُ
Fazilet türlerinin hespine sahip	El Kerîm	اَلْكَرِيمُ	Azâmet sahibi	El Celîl	اَلْجَلِيلُ
Dilek ve dualara karşılık veren	El Mucîb	اَلْمُجِيبُ	Gözetleyip kontrol eden	Er Rakîb	اَلرَّقِيبُ
Bütün emirleri ve işleri yerli yerinde olan	El Hakîm	اَلْحَكِيمُ	İlmi ve merhameti herşeyi kuşatan	El Vâsi'	اَلْوَاسِعُ

Şanlı, şerefli	El Mecîd	اَلْمَجِيدُ	Çok seven, ve çok sevilen	El Vedûd	اَلْوَدُودُ
Her şeyi gözetlemiş olarak bilen	Eş Şehîd	اَلشَّهِيدُ	Ölümden sonra dirilten	El Bâis	اَلْبَاعِثُ
Kendisine güvenilip dayanılan	El Vekîl	اَلْوَكِيلُ	Fiilen var olan, mevcudiyeti ve uluhiyeti gerçek olan	El Hakk	اَلْحَقُّ
Herşeye gücü yeten kudretli	El Metîn	اَلْمَتِينُ	Herşeye gücü yeten herşeyi yaratan	El Kaviyy	اَلْقَوِيُّ
Övülmüş, senaya layık olan her bakımdan övülen	El Hamîd	اَلْحَمِيدُ	Yardımcı ve dost	El Veli	اَلْوَلِيُّ
İlkin yaratan	El Mubdi	اَلْمُبْدِئُ	Her şeyi tek tek bütün ayrıntılarıyla bilen	El Muhsî	اَلْمُحْصِي
Can veren.	El Muhyî	اَلْمُحْيِي	Mahkulatı yok ettikten sonra tekrar yaratan	El Muîd	اَلْمُعِيدُ
Ebedi hayatla diri olan	El Hayy	اَلْحَيُّ	Öldüren	El Mumît	اَلْمُمِيتُ
Dilediğini dilediği zaman bulabilen hiçbir şeye muhtaç olmayan	El Vâcid	اَلْوَاجِدُ	Herşeyin varlığı kendisine bağlı olup kainatı idare eden	El Kayyûm	اَلْقَيُّومُ
Bölünüp parçalara ayrılmaması ve benzerinin bulunmaması anlamında tek	El Vâhid	اَلْوَاحِدُ	Şanlı, şerefli	El Mâcid	اَلْمَاجِدُ
Dilediğini dilediği şekilde yaratmaya gücü yeten kudretli	El Kâdir	اَلْقَادِرُ	Arzu ve ihtiyaçları sebebiyle herkesin yöneldiği ulular ulusu, müstağni	Es Samed	اَلصَّمَدُ
Öne alan	El Mukaddim	اَلْمُقَدِّمُ	Herşeye gücü yeten kudretli	El Muktedir	اَلْمُقْتَدِرُ
Varlığının başlangıcı olmayan	El Evvel	اَلْاَوَّلُ	Geriye bırakan	El Muehhir	اَلْمُؤَخِّرُ
Varlığını ve birliğini belgeleyen pek çok delinin bulunması açısından aşikar olan	Ez Zâhir	اَلظَّاهِرُ	Varlığının sonu olmayan	El Âhir	اَلْاٰخِرُ
Kâinatı yöneten	El Vâlî	اَلْوَالِي	Zatının görülmesi ve mahiyetinin bilnmesi açısından gizli olan	El Bâtin	اَلْبَاطِنُ
İyilik eden, vadini yerine getiren	El Berr	اَلْبَرُّ	İzzet ve şeref bakımından en yüce	El Muteâli	اَلْمُتَعَالِي
Suçluları cezalandıran	El Muntekîm	اَلْمُنْتَقِمُ	Kullarını tevbeye sevkeden ve tevbeleri kabul eden	Et Tevvâb	اَلتَّوَّابُ
Çok merhametli, müşfik, çok şefkatli	Er Raûf	اَلرَّؤُفُ	Günahları hiçbir sorumluluk kalmayacak biçimde affeden	El Afuvv	اَلْعَفُوُّ
Azamet ve ikram sahibi	Zul celâli vel İkrâm	ذُوالْجَلَالِ وَالْاِكْرَامِ	Mülkün sahibi	Mâlikul Mülk	مَالِكُ الْمُلْكِ
Toplayıp düzenleyen kıyamet günü hesaba çekmek için mahlukatı toplayan	El Câmi	اَلْجَامِعُ	Adaletle hükmeden	El Muksit	اَلْمُقْسِطُ
Zenginlik veren	El Muğnî	اَلْمُغْنِي	Kendisi herşeyden müstağni herşey kensine muhtaç olan	El Ganiyy	اَلْغَنِيُّ
Zarar veren	Ed Dârr	اَلضَّارُّ	Birşeyin olmasına mani olan hikmeti gereği murad etmediği şeylerin gerçekleşmesine izin vermeyen	El Mâni'	اَلْمَانِعُ
Nurlandıran, nur kaynağı	En Nûr	اَلنُّورُ	Fayda veren	En Nâfi'	اَلنَّافِعُ
Hiç benzeri olmayan şeyleri acib ve hayret verici alemleri icad eden	El Bedi'	اَلْبَدِيعُ	Yol gösteren, hidayete erdiren murada erdiren	El Hâdi	اَلْهَادِي
Herşey yokluğa döndükten sonra da varlığı ile hükümranlığı devam eden	El Vâris	اَلْوَارِثُ	Varlığının sonu olmayan	El Bakî	اَلْبَاقِي
Çok çok sabırlı	Es Sabûr	اَلصَّبُورُ	Kullarına doğru yolu gösteren irşad eden, bütün işleri isabetli olan	Er Reşîd	اَلرَّشِيدُ

Şanı yüce olan	Celle Celâluhû	جَلَّ جَلَالُهُ